

Департамент культури та
взаємозв'язків з громадськістю
Черкаської обласної державної
адміністрації

Комунальний заклад
«Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

Наймолодша в Україні

Вип. 4

(Черкаській області – 65 років)

Бібліографічний покажчик

Черкаси 2019

УДК 016:908] (477.46)

Укладачі: Л. Т. Демченко
Н. В. Адешелідзе
А. І. Левченко

Науковий редактор та автор вступної статті
В. М. Мельниченко, кандидат історичних наук, професор,
голова Черкаської обласної організації Національної
спілки краєзнавців України

Н20 Наймолодша в Україні. Вип. 4. Черкаській області – 65 років : бібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. : Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе, А. І. Левченко ; наук. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2019. – 392 с.

Бібліографічний покажчик містить інформацію про Черкащину.

Видання адресоване працівникам культури і освіти, краєзнавцям, студентам і учням, усім, хто цікавиться історико-культурною спадщиною Черкащини.

УДК 016:908] (477.46)

© Комунальний заклад
«Обласна універсальна
наукова бібліотека імені
Тараса Шевченка», 2019

ВІД УКЛАДАЧІВ

Черговий четвертий випуск бібліографічного покажчика «Наймолодша в Україні» присвячений 65-річчю з часу утворення Черкаської області. Він є продовженням трьох попередніх випусків, які виходили до ювілейних дат області.

Мета покажчика – зібрати й упорядкувати найбільш змістовні красзнавчі видання та статті з періодичних видань, надруковані впродовж 2013–2018 років. Видання, які не увійшли до попереднього третього випуску, також включені до покажчика. Добір літератури завершено у березні 2019 року.

Посібник містить описи книг та найбільш змістовних і об'ємних статей зі збірників, журналів, газет. Бібліографічні описи систематизовано за схемою універсального покажчика літератури про край.

У випадках, коли назва не розкриває змісту публікації, подано стислі уточнюючі анотації. Застосовано систему пов'язуючих посилань (див. також №), які розташовано наприкінці розділів та підрозділів.

Довідково-пошуковий апарат видання складається з алфавітного покажчика авторів, упорядників та редакторів, списку осіб, матеріали про яких вміщено в посібнику, географічного покажчика, змісту.

Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами, в описі вживаються загальноприйняті скорочення слів.

Видання адресоване науковцям, викладачам, працівникам бібліотек та музеїв, красзнавцям, студентам, усім, хто цікавиться історико-культурною спадщиною Черкащини.

ЧЕРКАЩИНА НА ІСТОРИЧНІЙ КАРТІ УКРАЇНИ

7 січня 1954 року розпочалася історія наймолодшої в Україні Черкаської області, а у 2019 році вона відзначила своє 65-річчя. Це – незначний період в історичному вимірі, але за цей час Черкаська область утвердилася не лише як адміністративно-територіальна одиниця, а й важливий економічний і культурний регіон нашої держави зі своїми особливостями господарювання, своєрідними рисами побуту й духовності населення.

До 1954 року – часу утворення області, територія краю входила до складу районів переважно Київської, а також Полтавської, Кіровоградської та Вінницької областей. У 1920-х роках – це частина тодішніх Шевченківської (Черкаської), Уманської та Золотоніської округ, а ще раніше – повітів Київської та Полтавської губерній. В часи Української козацької держави середини XVII століття землі сучасної Черкащини перебували у складі Чигиринського, Черкаського, Уманського, Корсунського, Канівського, Кропивнянського, Іркліївського та Лисянського полків.

У наш час Черкаська область відіграє помітну роль в державотворчих процесах сучасної України, стабільно утримує у державі провідні позиції за найголовнішими соціально-економічними показниками розвитку.

Територіально Черкаська область розташована в центральній частині України, по обидва береги Дніпра. У складі області – 20 районів, 6 міст обласного підпорядкування, 15 селищ міського типу, 824 сільських населених пунктів. Створюються і діють об'єднані територіальні громади.

На Черкащині, поблизу села Мар'янівка Шполянського району, розташований географічний центр

України. Площа Черкаської області становить 20,9 тис. квадратних кілометрів, що складає 3,5 % території держави (18 місце в Україні). Населення – понад 1,2 млн. чоловік.

З Черкащиною пов'язано багато важливих подій вітчизняної історії, життя і діяльність видатних особистостей України. Територія краю з найдавніших часів заселена людьми. Найбільш відомою серед археологічних культур є трипільська (IV – середина III тис. до н. е.), яка за своїм рівнем не поступалася розвиненим цивілізаціям стародавнього світу.

Землі Черкащини відіграли важливу роль у становленні Київської Русі (IX–XIII ст.). Міста-фортеці Канів, Корсунь, Воїнь, Родень і Заруб одночасно були ремісничо-торгівельними і культурними центрами держави.

На землях краю зародилося українське козацтво, яке стало впливовою суспільно-політичною силою. У середині XVII ст. край перебував в епіцентрі Визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького, а Чигирин набув статусу гетьманської столиці. У XVIII ст. на Черкащині розгорнувся гайдамацький рух, що досяг своєї кульмінації у 1768 році, коли вибухнуло національно-визвольне повстання Коліївщина.

Черкащина – батьківщина видатного державотворця Б. Хмельницького і велета духу українського народу Т. Шевченка. Серед уродженців краю – відомі українські письменники І. Нечуй-Левицький, М. Старицький, композитори С. Гулак-Артемівський, К. Стеценко, О. Кошиць, вчені М. Максимович, Л. Смиренко, воєначальники І. Черняхівський, К. Дерев'яно. Тут жили і творили А. Кримський, В. Симоненко та багато інших вчених і письменників.

На території Черкаської області розташовано 9266 пам'яток історії і культури, які перебувають на державному обліку, з них – 85 національного значення. Пам'ятки, що

мають особливу культурну та історичну цінність, є об'єктами національного історико-культурного заповідника «Чигирин», Шевченківського національного заповідника у Каневі, Національного історико-культурного заповідника «Батьківщина Тараса Шевченка», державних історико-культурних заповідників у Корсуні-Шевченківському та Кам'янці, державних історико-культурних заповідників «Трахтемирів» і «Трипільська культура», державного історико-архітектурного заповідника «Стара Умань». До Списку історичних населених місць України включено 13 населених пунктів області.

Перше і наступні десятиріччя існування області, незважаючи на складні і суперечливі умови функціонування тоталітарної системи, увійшли в історію як період динамічного розвитку краю. В цей час відбулися структурні зміни в економіці – з переважно аграрного Черкащина перетворилася в індустріально-аграрний регіон України.

В роки незалежності України набули незворотного характеру процеси утвердження національної свідомості та оновлення духовного життя. Зусилля спрямовуються на утвердження нових, заснованих на економічному інтересі і діловій ініціативі форм господарювання, розширення зовнішньоекономічних зв'язків. На практиці реалізується програма економічних реформ, спрямованих на оновлення і модернізацію виробництва, вирішення соціальних проблем та розвиток духовної сфери життя. Розв'язуються нагромаджені в попередні роки проблеми, передусім ті, що стосуються соціальних питань та добробуту громадян.

Роки існування Черкаської області стали невід'ємною частиною життя черкащан, більшість з яких народилася в цей час і своїми справами продовжує славні традиції рідного краю. Нинішньому поколінню черкащан випала велика честь бути учасниками творення сучасної української

держави, втілювати у реальність одвічну мрію нашого народу.

З особливою силою відчувається не тільки причетність кожного жителя краю до долі держави, а й велика відповідальність за неї перед суспільством, власним сумлінням і прийдешніми поколіннями. Героїчну сторінку в історію краю вписали наші земляки – учасники бойових дій на сході України. Навічно залишаться в пам'яті черкащани, що загинули в боях за свободу і територіальну цілісність України.

Пропонований бібліографічний покажчик продовжує започатковану працівниками Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка традицію публікувати систематизовану інформацію про книги та найважливіші публікації в наукових виданнях та пресі про Черкаську область.

Бібліографічний покажчик покликаний допомогти краєзнавцям, широкому читацькому загалу, усім, хто цікавиться історією і сучасністю своєї малої батьківщини – Черкащини, підібрати необхідні матеріали про рідний край.

Василь МЕЛЬНИЧЕНКО,
голова правління Черкаської обласної
організації Національної спілки
краєзнавців України, професор
Черкаського національного
університету імені
Богдана Хмельницького

I. ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ ПРО ОБЛАСТЬ

1. Загальні питання. Населення. Адміністративно-територіальний поділ

1. **Черкащина на карті України** : [заг. інформація про Черкас. обл.] // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 7–10.

2. **Чабан, А. Ю.** Черкащина – на сучасній карті України / А. Ю. Чабан // Черкащина в контексті історії України : матеріали Сьомої наук.-краєзнавчої конф.... – Черкаси, 2014. – Ч. 2. – С. 9–16.

3. **Черкащина в контексті історії України** : матеріали Сьомої наук.-краєзнавчої конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка та 60-річчя утворення Черкас. обл., [Черкаси, 28 листоп. 2013 р.]. Ч. 2. Черкаська область : шлях завдовжки в 60 років / Укр. ін-т нац. пам'яті, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [ред.-упоряд. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 307 с. – Містить бібліогр.

4. **Нераденко, Т. М.** Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Нераденко Тетяна Миколаївна ; [упоряд. Т. М. Нераденко] ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 497 с. : іл. – Містить бібліогр.

Пам'ятки, визначні місця, музеї, заповідники, мистецькі заклади, культові споруди Правобережної Черкащини.

5. **Черкащина – географічний і духовний центр України** / Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін.,

Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з дітьми Черкас. облради» [та ін.] ; [авт.-упоряд. Т. М. Нераденко]. – Вид. 2-ге, доповн. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 28 с. : іл. – Бібліогр.: с. 27–28.

6. **24 роки незалежності** : головні події на Черкащині / підгот. В. Мельниченко // Нова Доба. – 2015. – 20 серп. (№ 66/67). – С. 4–5.

7. **Статистичний щорічник Черкаської області за 2017 рік** / Держ. служба статистики України, Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. В. П. Приймак]. – Черкаси : Голов. упр. статистики, 2018. – 419 с. : табл.

8. **Рідний мій Шевченків краю...** : збірка / ГО Черкас. земляцтво «Шевченків край» у м. Києві ; [ред. С. Іванова]. – Київ : Світ успіху, 2016. – 303 с. : іл.

9. **«Це – дорожня карта розвитку Черкащини»**, – Олександр Вельбівець про Перспект. план розвитку обл. на 2019–2021 рр. // 7 днів Черкаси. – 2018. – 5 груд. (№ 49). – С. 4.

* * *

10. **Жінки та чоловіки у Черкаській області** : стат. зб. / Держ. служба статистики України, Голов. упр. статистики у Черкас. обл. ; [за ред. М. Г. Литвина]. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 100 с.

11. **Голуб, О. О.** Демографічна ситуація на Черкащині (2013–2015 рр.) / Олександр Голуб // Гуманітарний вісник. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – Число 22, вип. 6. – С. 215–220.

12. **Радченко, С.** «Помирають через бідність» : чому і де найбільше Черкащина втрачає населення? : [скорочення чисельності населення Черкас. обл. з 1995 по 2017 рр.] / Сергій Радченко // Вечірні Черкаси. – 2017. – 7 черв. (№ 23). – С. 3.

* * *

13. **Кучеренко, С. М.** Стан національного питання на Черкащині / С. М. Кучеренко // Вісник / Київ. ін-т бізнесу та технологій. – Київ, 2014. – Вип. 2 (24). – С. 195–196.

14. **Страшевич, В. Б.** Черкаские евреи : ист.-краевед. очерк / Василий Страшевич. – Черкассы : Вертикаль, 2017. – 263 с. : ил. – Библиогр.: с. 253–262.

15. **Щербина, М. М.** З історії єврейських громад Городищини / Микола Щербина // Краєзнавство Черкащини : зб. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 102–109.

16. **Плотницька, Я. В.** Повернуті із забуття : життя та діяльність єврейської громади містечка Боярка Звенигородського повіту Київської губернії XVII–XX ст. / Я. В. Плотницька, М. П. Демчук // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 211–220.

17. **Мельничук, В. В.** Національні меншини на Лисянщині. Єврейська община / В. В. Мельничук, О. А. Вайсш // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 133–142.

18. **Шварцман, Ш.** Еврейская жизнь в Умани / Шломо Шварцман. – [5-е изд., доп.]. – Умань : Уман. КВПІ, 2013. – 59 с. : илл.

19. **Павлова, С.** З історії єврейства на Чигиринщині (XVIII–XXI століття) / Павлова Світлана, Перепелиця Алла // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 19–28.

20. **Кришня, Т. О.** Нова Сербія і Чигиринщина [XVIII ст.] / Т. О. Кришня, Г. В. Дяченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 124–133.

21. **Бамбула, В.** Володимир Бамбула : «Про освіту ромів, міфи та баронів» : бесіда з керівником Черкас. обл. громад. орг. «Роман Рота» Володимиром Бамбулою / записав Назарій Вівчарик // Вечірні Черкаси. – 2017. – 22 листоп. (№ 47). – С. 5.

* * *

22. **Зміни в адміністративно-територіальному устрої України** : відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у Черкас. обл. : [об'єднання сіл. рад в сіл. територ. громади у Корсунь-Шевченків., Уман., Шполян. р-нах] // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – 28 лип. (№ 30). – С. 43.

23. **Зміни в адміністративно-територіальному устрої України** : відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у Черкас. обл. : Канів. р-н : [Степанецька сіл. територ. громада] ; Корсунь-Шевченків. р-н : [Селищенська сіл. територіал. громада] ; Смілян. р-н : [Ротмистрів. сіл. територіал. громада] ; Шполян. р-н : [Шполян. міська територіал. громада] // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – 3 берез. (№ 9). – С. 34–36.

24. **Зміни в адміністративно-територіальному устрої України** : відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у Черкас. обл. : [Жашків., Кам'ян., Маньків., Черкас. р-ни] // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – 17 листоп. (№ 46). – С. 12.

25. **Зміни в адміністративно-територіальному устрої України** : відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» у Черкас. обл. : на територіях Драбів. та Золотоніс. р-нів : [утворення Зорів. ОТГ] // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – 16 лют. (№ 6/7). – С. 120.

26. **Про внесення змін до перспективного плану формування територій громад Черкаської області** : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 20 груд. 2017 р. № 960 // Урядовий кур'єр. – 2017. – 28 груд. (№ 245). – С. 12.

* * *

27. **Ніколайчук, Д.** Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі російської імперії : Київська губернія (кінець XVIII–початок XX ст.) / Дмитрій Ніколайчук // Історія в шк. – 2017. – Трав. – черв. (№ 5/6). – С. 32–35.

28. **Юхно, Б.** Історія про географію : [про адмін.-територ. реформи в Черкас. обл. з 1917 р. по 2015 р.] / Борис Юхно // Акцент. – 2015. – 24 юнія (№ 26). – С. 13.

29. **Майстренко, М.** Великий переділ : [з історії адмін.-територ. поділу на Черкащині, 1920–2016 рр.] / Максим Майстренко // Акцент. – 2016. – 29 юнія (№ 27). – С. 6.

2. Міста і села Черкащини

м. Черкаси

30. **Нераденко, Т.** Місто Черкаси / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 104–132.

31. **Соколенко, Д. А.** Черкаси вражають : попул. довід. / Дар'я Соколенко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 42 с.

32. **Місто над Дніпром** : [історія м. Черкаси] / підгот. Олена Подобєд // Історія України. – 2017. – Лют. (№ 4). – С. 27–29.

33. **Юхно, Б.** Черкаські місторії : мандрівки у часі від Соснівки до Кривалівки / Борис Юхно. – 2-ге вид., доповн. – Черкаси : Брама-Україна, 2013. – 294 с. : іл.

Документально-публіцистичні нариси, присвячені різним періодам історії м. Черкаси.

34. **Куштан, Д. П.** Археологія та рання історія Черкас = Archeology and Early History of Cherkassy : [монографія] / Дмитро Куштан, Валерій Ластовський ; НАН України, Ін-т археології. – Київ [та ін.] : Ін-т археології, 2016. – 288 с. : іл. – Бібліогр.: с. 263–273. – Ім. покажч.: с. 276–282. – Геогр. покажч.: с. 283–288.

Археологічні пам'ятки та історія м. Черкаси XIV–XVIII ст.

35. **Юхно, Б.** Хроніки райцентру : Черкаси 80 років тому / Борис Юхно // Акцент. – 2014. – 2 юлія (№ 27). – С. 14 ; 9 юлія (№ 28). – С. 14 ; 16 юлія (№ 29). – С. 14 ; 23 юлія (№ 30). – С. 14 ; 30 юлія (№ 31). – С. 14.

36. **Страшевич, В. Б.** Йшла війна народна : Черкаси в роки ВВВ 1941–1945 рр. / Василь Страшевич. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 179 с. : іл. – Бібліогр.: с. 133–139.

37. **Юхно, Б. Б.** Ретро Град / Борис Юхно. – Черкаси : Третьяков О. М., 2016. – 480 с. : іл.

Ностальгічно-ліричний літопис Черкас 1954–1979 рр.

38. **Юхно, Б.** 1980 рік : назавжди «Олімпійський» : [Черкаси у 1980–1990 роках] / Борис Юхно // Акцент. – 2014. – 3 сент. (№ 36). – С. 14 ; 10 сент. (№ 37). – С. 14 ; 8 окт. (№ 41). – С. 18.

39. **Страшевич, В. Б.** Митницький край : іст.-краєзнавчий нарис / Василь Страшевич. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 259 с. : іл. – Бібліогр.: с. 251–258.

Історія мікрорайону м. Черкаси «Митниця».

40. **Страшевич, В. Б.** Черкаський цирк : [іст.-краєзнавчий] нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2017. – 27 с. – (Старі Черкаси). – Бібліогр.: с. 27.

Історія циркового мистецтва у м. Черкаси з кінця XIX–до середини XX ст.

41. **Страшевич, В. Б.** Черкаський мортиролог : (про Першотравневий парк) : іст.-краєзнавчий нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2018. – 36 с. : іл. – (Серія «Старі Черкаси»). – Бібліогр.: с. 36.

Історія черкаського парку XIX ст.–2016 р.

42. **Страшевич, В. Б.** Перший стадіон в Черкасах : [іст.-краєзнавчий нарис] / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 40 с. : іл. – (Серія «Старі Черкаси»). – Бібліогр.: с. 39–40.

43. **Страшевич, В. Б.** Німецькі цвинтарі в Черкасах : [іст.-краєзнавчий нарис] / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 14 с. – (Серія «Старі Черкаси»). – Бібліогр.: с. 14.

44. **Страшевич, В. Б.** Черкаські майдани : іст.-краєзнавчий нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 31 с. : іл. – Бібліогр.: с. 30–31.

45. **Страшевич, В. Б.** Черкаські переправи : [іст.-краєзнавчий] нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 25 с. – (Серія «Старі Черкаси»). – Бібліогр.: с. 24–25.

46. **Крижальська, К.** Золоті розсипи Черкас : [почесні громадяни Черкас] / Катерина Крижальська, Леонід Стрітенський // Земля батьків. – 2014. – 15 серп. (№ 49). – С. 7.

Городищенський район

47. **Нераденко, Т. М.** Городищенський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас.

облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 350–356.

48. **Чос, В. Г.** Мої прекрасні земляки : нариси / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 201 с. : іл.

Нариси про жителів Городищини.

49. **Городищини славні імена** / Центр. район. б-ка ім. В. Симоненка ; [уклад. Лисенко Т. Г. та ін.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 79 с. : іл.

Короткі довідки про відомих людей Городищен. р-ну.

50. **Шепелюк, В. М.** Село моє рідне – мій світ : іст.-краєзнавчий нарис про с. Петрики, Сегединці та прилеглі хутори [на Городищині] / Василь Шепелюк, Микола Щербина. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 274 с. : іл.

* * *

51. **Чос, В. Г.** Городище – рідне місто : (в арх. док., дав. описах, портр., подіях і спогадах іст. осіб та сучасників) / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 366, [1] с. : іл.

52. **Городище в документах і фоторафіях** / [авт.-уклад.] Микола Панасенко. – Городище : Ред. район. газ. «Вісник Городищини», 2017. – 277, [2] с. : іл. – Бібліогр.: с. 278.

* * *

53. **Христенко, О. В.** Вільшана / Оксана Христенко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 179 с. : іл. – Бібліогр.: с. 166.

Історія селища Вільшана Городищен. р-ну.

54. **Крупа, О.** Не позабути розповісти : спогади Сарі Крупи / Олег Крупа ; [упоряд. : М. Щербина, Н. Щербина]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 39, [1] с., [5] с. іл.

Спогади колишньої вчительки Вільшанської середньої школи Сари Крупи (1926–2009).

55. **Щербина, М.** Топонімія села Воронівка : [Городищен. р-н] / Щербина Микола // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 116–117.

56. **Царинник, М. П.** Моя мала Батьківщина – Дирдин : іст.-краєзнавчий нарис / Михайло Царинник, Микола Щербина ; [ред. Л. Л. Потапенко]. – Лисичанськ : Лисичан. друк., 2013. – 179 с. : іл.

Історія с. Дирдина Городищен. р-ну.

57. **Журавка** : минушина, сьогодення, особистості. – Черкаси : Арієс, [2013?]. – 48 с. : іл.

З історії с. Журавки Городищен. р-ну.

58. **Коваль, І.** У чарівному полоні могутніх дубів : [с. Зелена Діброва Городищен. р-ну] / Ірина Коваль // Нова Доба. – 2015. – 28 трав. (№ 42/43). – С. 6–7.

59. **Чос, В. Г.** Мліїв – село козацької слави / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 87 с. : іл. – Бібліогр.: с. 87.

60. **Курінна, Т. М.** Мліїв у контексті історії України / Т. М. Курінна // Проблеми історії України ХІХ–початку ХХ ст. – 2015. – Вип. 24. – С. 81–88.

61. **Чос, В. Г.** Орловець – історія і люди / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 219 с. : іл. – Бібліогр.: с. 213–215.

62. **Чос, В. Г.** Петропавлівка від минулого до сьогодення : до 100-ліття перейменування села [Городищен. р-ну] / Володимир Чос. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 110 с. : іл., портр. – Бібліогр.: с. 100 (13 назв).

63. **Чос, В.** Невідомі герої Крут : [про могилу безім. героїв, учасників боїв під Крутами, у с. Старосілля Городищен. р-ну] / Володимир Чос // Нова Доба. – 2017. – 2 лют. (№ 5). – С. 4.

Драбівський район

64. **Кирей, Р.** Вихід є. Варто лише захотіти : попри певні успіхи в соц.-економ. розвитку, подальшому поступу Драбів. р-ну заважають зруйнов. автошляхи / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 15 листоп. (№ 215). – С. 6.

65. **Суддя, В.** Военні дії та повстанський рух на Драбівщині в роки Української революції 1917–1921 рр. / Василь Суддя // Краєзнавство Черкащини : [збірник]. – Черкаси, 2017. – № 11. – С. 82–89.

66. **Козоріз, В.** Драбів і Драбівський район на початку 1920-х років / Віктор Козоріз // Драбівщина. – 2018. – 16 берез. (№ 23/24). – С. 2–4.

67. **Ягченко, В.** Комуни на Драбівщині : [20-і роки ХХ ст.] / В. Ягченко // Драбівщина. – 2016. – 20 трав. (№ 41/42). – С. 3.

* * *

68. **За сивих віків** : [з історії смт Драбова, XVII ст.– ХХ ст.] // Молодь Черкащини. – 2013. – 1 трав. (№ 18). – С. 8.

69. **Козоріз, В. П.** Льонообробне виробництво у Драбівській економії Барятинських та роль Анрі Ле Докта = The flax processing production in the Knyaz Baryatinsky's enterprise in Drabiv and the role of Henri Le Docte / Козоріз В. П. ; [ред. Л. П. Гобельовська]. – Харків : Друк. Мадрид, 2017. – 63 с. : іл.

70. **Козоріз, В.** З історії розвитку шкільної освіти у містечку Драбів Золотоніського повіту Полтавської губернії за 70 років (1846–1916) / Віктор Козоріз // Драбівщина. –

2016. – 29 лип. (№ 61/62). – С. 3 ; 5 серп. (№ 63/64). – С. 3 ; 12 серп. (№ 65/66). – С. 3 ; 2 верес. (№ 71/72). – С. 3.

71. **Суддя, В. І.** Моє село – краплиночка на карті / В. І. Суддя. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 135 с. : іл. – Бібліогр.: с. 134.

Історія сіл Погреби, Степанівка, Мойсівка Драбів. р-ну.

* * *

72. **Подолян, Н.** Безбородьки – єдина родина : [Драбів. р-н] / Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 24 лип. (№ 58). – С. 5.

73. **Городинець, І. С.** Пам'ять не згасне : (с. Безпальче на Черкащині в період другої світ. війни 1939–1945 рр.) / Іван Городинець. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 479 с. : іл. – Бібліогр.: с. 454–459. – Ім. покажч.: с. 462–475.

74. **Левченко, С.** Сергій Левченко : «Білоусівка – село козацьке і самодостатнє» : [про сьогодення та розвиток с. Білоусівка Драбів. р-ну] : бесіда з сіл. головою Сергієм Левченком / записала Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 16 верес. (№ 73). – С. 9.

75. **Марченко, В.** А свою Богданівку селяни таки люблять, або як живе декомунізоване село : [про сьогодення с. Богданівка Драбів. р-ну (колиш. назва – Ленінське)] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2016. – 18 трав. (№ 39). – С. 8.

76. **Коновал, К. С.** Пам'ятки археології мого села : степові кургани на території Великого Хутора / К. С. Коновал, Н. Г. Тімофєєва // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 216–227. – Бібліогр.: с. 226–227.

77. **Козоріз, В. П.** Іноземні поселення на землях села Великий Хутір : [др. пол. XVIII ст. Драбівщина] / Віктор

Козоріз // Краєзнавство Черкащини : [збірник]. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 89–101. – Бібліогр.: 18 назв.

78. **Коновал, К.** Нова Бірючка : знищений хутір : [поблизу с. Великий Хутір Драбів. р-ну] / Коновал Катерина // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 76–79.

79. **Півториста, Л.** Невелике село живе повноцінним життям : [історія та сучасність с. Жорнокльови Драбів. р-ну] / Л. Півториста // Драбівщина. – 2017. – 7 груд. (№ 99/102). – С. 9, 10.

80. **Гулий, С.** Село Коломиці на березі річки Чумгак : [з історії с. Коломиці Драбів. р-ну (1594–2014 рр.)] / С. Гулий // Драбівщина. – 2015. – 3 квіт. (№ 27/28). – С. 2.

81. **Безуглий, В.** Друге народження Остапівки : село переживає його завдяки керівникові ТОВ «Продсільпром» Сергієві Буцьку / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2013. – 31 жовт. (№ 79). – С. 3, 5.

82. **Момот, А.** Демографічна характеристика населення села Погреби [Драбів. р-ну] за даними генерального опису 1765–1769 рр. / Анастасія Момот // Краєзнавство. – 2016. – № 3/4. – С. 77–86.

83. **Кисіль, Г.** Галина Кисіль : «Рецюківщина – моя душа й надія» : інтерв'ю з головою с. Рецюківщина Драбів. р-ну Г. Кисіль / вела Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 5 серп. (№ 61). – С. 5.

84. **Стадник, О.** Ольга Стадник : «Свічківська сільська громада – це розвиток сіл і турбота про людей» : інтерв'ю з головою Свічків. сільради Драбів. р-ну О. Стадник / вела Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 9 верес. (№ 71). – С. 9.

85. **Мельник, Н.** Моє село. Село Тополі : [історія заснування с. Тополі Драбів. р-ну] / Драбівщина. – 2018. – 17 серп. (№ 67/68). – С. 4.

86. **Черкаський слід містичної чаші царя скіфів** : [про скіф. чашу, знайдену у 2017 р. поблизу с. Шрамківка Драбів. р-ну. З історії села 1648–1660 рр.] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2017. – 26 лип. (№ 30). – С. 18.

Жашківський район

87. **Нераденко, Т. М.** Жашківський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 373–380.

88. **«Жашківчани здатні дати собі раду»** : [розвиток Жашків. р-ну] // Земля батьків. – 2014. – 17 лип. (№ 48). – С. 4–5.

89. **Тютюнник, О.** Визвольна зима 1944-го на Жашківщині / О. Тютюнник // Жашківщина. – 2018. – 9 берез. (№ 19/20). – С. 4.

90. **Парубок, О.** Життя, мов спалах зірки : [про П. І. Євича, колиш. голову колгоспу «Авангард» у с. Вороне Жашків. р-ну] / Омелян Парубок // Черкас. край. – 2015. – 26 серп. (№ 67). – С. 4.

91. **Драган, С.** Наша спільна праця з людьми для розвитку села та будівництва держави Україна : [спогади С. М. Драгана, колиш. голови колгоспу «Україна» (1961–2000 рр.) у с. Олександрівка Жашків. р-ну] / Сергій Драган // Жашківщина. – 2017. – 29 верес. (№ 77/78). – С. 4–5.

92. **Охматів.** Минуле і сьогодення : нариси, наук. ст., відомості, довідки, спогади, док. і матеріали. – Жашків : Горошко С. І., 2017. – 574 с.

93. **Страдники на своїй землі** : спогади Ліди Присяжнюк різ. років / [упоряд. Ю. Присяжнюк ; наук. ред. В. В. Масненко]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 274 с., [16] с. іл.

Спогади жительки с. Павлівка Жашків. р-ну. 30-і рр. ХХ ст.–початок ХХІ ст.

94. **Сабадаш – чарівна перлина Черкаського краю** / [редкол. : Ю. А. Шеремета (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Алфа-Віта, 2016. – 185 с. : іл., портр.

Звенигородський район

95. **Звенигородський район** / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 239–270.

96. **Білецький, Ф. Ф.** Звенигородщина : моя, твоя, наша / Феофан Білецький. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2017. – 279 с. : іл. – Бібліогр.: с. 277–278.

97. **Хоменко, В. М.** Звенигородщина : словник-довідник / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Вид. 2-ге доповн. – Київ : Арт Економі, 2015. – 160 с. : іл.

98. **Хоменко, В. М.** Була війна : сторінки історії Звенигородщини, 1941–1945 / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Київ : Арт Економі, 2015. – 30 с. : іл. – Бібліогр.: с. 30.

99. **Хоменко, В. М.** Пам'ять / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Данилюк]. – Київ : Арт Економі, 2013. – 179 с. : іл.

Статті про відомих уродженців Звенигородщини В. Доманицького, Т. Осадчого, С. Терещенко, К. Терещенка, Л. Биковського та ін.

100. **Хоменко, В. М.** Земляки / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Київ : Арт Економі, 2015. – 74 с. : іл.

Розповіді про видатних уродженців Звенигородського району. Рецензії на книги сучасних авторів. Статті про автора книги.

* * *

101. **Хоменко, В. М.** Звенигородка / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Вид. 2-ге доповн. – Київ : Арт Економі, 2015. – 91, [1] с. : іл. – Бібліогр.: с. 59–60.

102. **Кримський, Ю.** Київської губернії місто Звенигородка та її Соборний Храм / Юхим Кримський // Кримський Ю. С. Хроніка провінційного життя : твори. – Київ, 2018. – С. 145–156 : іл.

103. **Хоменко, В. М.** Пам'ятні місця Звенигородки : путівник / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Київ : Арт Економі, 2015. – 25 с. : іл.

104. **Хоменко, В. М.** Вулиці Звенигородки / Володимир Хоменко – Київ : Арт Економі, 2016. – 15 с.

Найменування й перейменування вулиць міста.

* * *

105. **Бурій, В. М.** Ватутінезнавство : події, факти, персоналії / Валерій Бурій. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 271 с. : іл. – Містить бібліогр.

106. **Хоменко, В. М.** Козацьке / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Данилюк]. – Київ : Арт Економі, 2014. – 50 с. : іл. – Бібліогр.: с. 49.

Історія с. Козацьке Звенигород. р-ну. Уродженці села.

107. **Соколовська, Л.** Стебне : звідки назва села? : [с. Стебне Звенигород. р-ну] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2015. – 7 жовт. (№ 79). – С. 5.

108. **Лесь, М.** Куполи над Юрківкою : [с. Юрківка Звенигород. р-ну. Новозбудований храм на честь Покрови Святої Богородиці] / Марина Лесь // Черкас. край. – 2015. – 20 трав. (№ 39/40). – С. 9.

Золотоніський район

109. **Голиш, Г. М.** Подорож Златокраєм : нарис історії Золотоніщини та її поселень від давнини до сьогодення / Г. М. Голиш, Л. Г. Лисиця ; [ред. рада : Гончаренко Т. І. (голова) та ін.]. – 2-ге вид. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 579 с., [16] с. іл. : іл. – Ім. покажч.: с. 545–564. – Геогр. покажч.: с. 565–572.

110. **Николенко, А. П.** Золотоніський край в епоху неоліту – скіфського часу / А. П. Николенко, А. В. Прітченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 30–39.

111. **Николенко, А. П.** Археологічні пам'ятки Золотоніщини / А. П. Николенко, А. В. Прітченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 227–234.

* * *

112. **На світанковій землі Михайла Максимовича :** (колект. публіцист.-худож. нарис про рідне село) / І. Дробний, О. Кононенко, [В. Головка та ін.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2014. – 607 с., [16] с. іл. : іл. – До 210-ї річниці з дня народж. М. Максимовича.

Колективний нарис з історії с. Богуславець Золотоніс. р-ну.

113. **Голиш, Г.** Від Богушкової Слободи до Благодатного : [історія та сьогодення с. Благодатне Золотоніс. р-ну (колиш. назва – с. Чапаєвка)] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2016. – 16 черв. (№ 24). – С. 6.

114. **Колісник, В. І.** Вознесенське : сторінки з історії села (село, події, люди). Ч. 1 / Василь Колісник, Петро Чорнобай. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 366 с., [8] с іл. : іл.

Історія с. Вознесенське Золотоніс. р-ну.

115. **Колісник, В. І.** Вознесенське : сторінки з історії села (село, події, люди). Ч. 2 / Василь Колісник, Петро Чорнобай. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 326 с., [4] с іл. – Містить бібліогр.

Історія с. Вознесенське Золотоніс. р-ну з початку ХХ ст. до 1941 р.

116. **Колісник, В. І.** Вознесенське у Другій світовій–Великій Вітчизняній війні / Василь Колісник, Петро Чорнобай. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 141 с. : іл.

117. **Туменко, Л.** Гельмязів – твердий алмаз, не розсипається : [сьогодення с. Гельмязів Золотоніс. р-ну] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2015. – 6 лют. (№ 55). – С. 4–5.

118. **Денисенко, А.** Сторінками з минушини Гельмязова : [Золотоніс. р-н] / Денисенко Анна // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякаві читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 85–88.

119. **Денисенко, А. В.** Соціальне життя с. Гельмязів на Золотоніщині у XVII–поч. ХХІ ст. / А. В. Денисенко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 175–183. – Бібліогр.: с. 181–183.

120. **Безуглий, В.** Село Героїв без майбутнього? : [с. Дмитрівка Золотоніс. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 30 квіт. (№ 34/35). – С. 6–7.

121. **Коваль, І.** День редакції в селі Зорівка : [добірка ст. про історію та сьогодення с. Зорівка Золотоніс. р-ну] / Ірина Коваль, Юлія Вовкодав // Нова Доба. – 2016. – 14 січ. (№ 1/2). – С. 14–15.

122. **Власенко, Н.** Ніна Рябуха : «Музей історії – велике дзеркало великого села» : [сьогодення с. Кропивни Золотоніс. р-ну. Видатні земляки] / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2014. – 9 груд. (№ 94). – С. 6.

123. **Чайка, С. О.** Піщанський хронограф : іст.-публіцист. есе / Сергій Чайка ; [наук. ред. Г. М. Голиш] ; Черкас. обл. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 294 с. : іл. – Бібліогр.: с. 24–277. – Ім. покажч.: с. 280–291.

Історія с. Піщане Золотоніс. р-ну.

124. **Кирей, В.** Село, в якого є майбутнє : у Плешканях Золотоніс. р-ну давно господарюють по-європейському / Владислав Кирей // Черкас. край. – 2014. – 5 груд. (№ 98). – С. 9.

Кам'янський район

125. **Нераденко, Т. М.** Кам'янський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 15–34.

126. **Джерело.** Вип. 13. Матеріали тринадцятої наук.-практ. краєзнавчої конф. «Історія рідного краю в контексті історії України», [м. Кам'янка], 22 квіт. 2016 р. : [присвяч.]

25-річчю Незалежності України / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілка краєзнавців»; [упоряд. Шамрай О. Г.; ред. Таран Г. М.]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 127 с. – Містить бібліогр.

Матеріали конференції присвячено топоніміці Кам'яниці, історії населених пунктів району, історії розвитку освіти краю, видатним землякам.

127. **Джерело.** Вип. 14 : Матеріали 14-ї наук.-практ. краєзнавчої конф. «Історія рідного краю в контексті історії України», [м. Кам'янка], 21 квіт. 2017 р. : присвяч. : 100-річчю Укр. революції (1917–1921 рр.), 135-річчю від дня народж. К. Шимановського, 80-річчю від дня народж. О. А. Захаренка / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілка краєзнавців»; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 165 с. : іл.

128. **Солошенко, Б. М.** Інвестор знайде на Кам'яниці необмежені можливості : [заг. характеристика та туристично-економ. потенціал Кам'ян. р-ну] : бесіда з головою Кам'ян. район. держ. адмін. Богданом Миколайовичем Солошенком / записала Лідія Лісова // *Голос України.* – 2018. – 19 груд. (№ 244). – С. 8.

129. **Незбагненна.** Земна. Героїчна : [нариси] / Таран Г. М., Чупак Т. П., Ляшко Ю. Ю. та ін. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 175 с. : іл.

Видатні жінки Кам'яниці : Олександра Давидова, Марія Волконська, Наталія Давидова, Марія Шкаліберда та ін.

* * *

130. **Чос, В.** Про що розповіла Катеринівка : [про с. Катеринівка Кам'ян. р-ну, Катерину Балашову та її Мошногородищен. масток] / Володимир Чос // *Голос України.* – 2014. – 15 січ. (№ 6). – С. 14.

131. **Тимофеев, В. В.** Історія села Райгород / Вадим Тимофеев. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 325 с. : іл. – Містить бібліогр.

Історія с. Райгород Кам'ян. р-ну.

Канівський район

132. **Нераденко, Т. М.** Канівський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 155–200.

133. **Історія Канівщини в контексті історії України** : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. : на пошану краєзнавця, почес. громадянина м. Канева І. Сорокопуда та з нагоди відзначення 25-річчя з часу створення Канів. іст. музею та святкування Дня міста / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; [упоряд. : О. М. Ісаєва та ін. ; редкол. : О. М. Ісаєва (голова) та ін.]. – Черкаси : Третьяков О. М., 2017. – 195 с.

З історії Канівщини. Видатні постаті Канівщини.

* * *

134. **Кравець, А.** Можливо, Канів і не пуп землі, але душа України – точно... : у різні часи тут була резиденція князів Русі, «база» монгольських збирачів данини, литовський центр староства і «столиця» реєстрового козацтва / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2015. – 15 лип. (№ 28). – С. 15.

135. **Сорокопуд, І. І.** Канів із глибин століть / Іван Сорокопуд ; [упоряд. О. Апальков]. – Канів : Склянка Часу, 2012. – 75 с.

Гори, потоки, вулиці, пам'ятні місця Канева.

* * *

136. **Безсмертя подвигу** : [про кавалерів бойов. нагород періоду Другої світ. війни с. Литвинець Канів. р-ну / уклад. : Баранник В. В., Протасенко І. М.]. – Канів : Родень, 2017. – 108 с.

137. **Нестеренко, В.** Прохорівка : місцевість та відомі мешканці першої половини ХІХ ст. : [с. Прохорівка Канів. р-н] / Валентина Нестеренко // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 27–35.

138. **Бабич, М.** Микола Бабич : «Побудували в селі церкву і стадіон, черга за дитсадком» : [сьогодення с. Степанецьке Канів. р-ну] / Микола Бабич // Нова Доба. – 2016. – 1 верес. (№ 35). – С. 6.

139. **Кравець, А.** Трахтемирів : таємниче місце сили, знакове для українців в усі часи боротьби за волю... : [з історії с. Трахтемирів Канів. р-ну] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2018. – 22 серп. (№ 34). – С. 10.

Катеринопільський район

140. **Нераденко, Т. М.** Катеринопільський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 359–361.

141. **Бурій, В. М.** Вибрані розвідки, статті та замітки. Вип. 2. Катеринопільщина : події, факти, персоналії

/ Валерій Бурій. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 107 с. : іл. – Містить бібліогр. – Хронолог. покажч.: с. 104–106.

З історії населених пунктів Катеринопіл. р-ну : Гуляйполе, Єрки, Катеринопіль, Лисича Балка, Мокра Калигірка, Петраківка, Суха Калигірка, Шостакове. Видатні діячі, імена яких пов'язані з краєм.

* * *

142. **Тімергаліна, В.** Катеринополлю – 450 років! / Валерія Тімергаліна // Нова Доба. – 2018. – 23 серп. (№ 34). – С. 4.

143. **Кулаковський, П.** Історія села Лисича Балка (незакінчена) / Петро Кулаковський // Штрихи до біографій / [авт.-упоряд. В. М. Бурій]. – Черкаси, 2014. – С. 41–46.

144. **Дідук, Л. Т.** Тобі вклоняюся доземно, село моє рідне, моя ти земле : [літопис черкас. села Мокра Калигірка] / Людмила Дідук. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2017. – 223 с.

Корсунь-Шевченківський район

145. **Нераденко, Т. М.** Корсунь-Шевченківський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 201–238.

146. **Славетна Корсунська земля....** – Черкаси : Третьяков О. М., [2013?]. – 56 с. : іл.

Спецвип. журн. «Ритм України» до 90-річчя створення Корсунь-Шевченків. р-ну.

147. **Хрестоматія з історії Корсунщини XI–початку XIX ст.** / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур.

заповідник ; [упоряд. С. Ю. Степенькін]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 431 с. – Бібліогр.: с. 425–431.

148. **Корсунщина в історії України** : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 15 груд. 2015 р. / [редкол. : П. Я. Степенькіна (відп. ред.) та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 389 с. : іл.

* * *

149. **Семоненко, Н.** Змінюємо рідний Корсунь-Шевченківський на краще : [з історії та сьогодення м. Корсунь-Шевченківський] / Наталія Семоненко // Нова Доба. – 2018. – 6 верес. (№ 36). – С. 6–7.

150. **Мицик, Ю. А.** Корсунь козацький / Ю. А. Мицик, С. Ю. Степенькін ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, НАН України, Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник. – Київ : Кліо, 2016. – 221, [2] с. : іл.

151. **Кобен, Л. А.** Анин штетл : [пер. с англ.] / Лоренс А. Кобен ; [ред. К. Колесникова]. – Корсунь-Шевченківський : Всесвіт, 2013. – 342 с., [24] с. ил. : ил. + 2 л. рукопис. пл. г. Корсуня. – Бібліогр.: с. 315–326. – Алф. указ.: с. 327–342.

Життя в м. Корсунь-Шевченківський на початку ХХ ст. за спогадами А. Спектор Дин.

* * *

152. **Степенькіна, П.** Матеріали з історії сіл Черепина, Вільхівчика, Карашини (дорадянський період) : [Корсунь-Шевченків. р-н] / Парасковія Степенькіна // Корсун. часопис. – 2017. – № 34. – С. 57–67.

* * *

153. **Цьоменко, Л. П.** Село Квітки і квітчани : сторінки людської пам'яті / Л. П. Цьоменко, П. Я. Степенькіна. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 383 с. : іл.

154. **Село Квітки газифіковано** [розвиток с. Квітки Корсунь-Шевченків. р-ну] // Нова Доба. – 2016. – 8 верес. (№ 36). – С. 1, 3.

155. **Безуглий, В.** Село, де все було, й нічого не залилось : [с. Нова Буда Корсунь-Шевченків. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 18 груд. (№ 97). – С. 9.

156. **Шевченко, М. І.** Шендерівка. Село і люди / М. І. Шевченко. – Київ. ун-т, 2010. – 190 с. : іл.

Лисянський район

157. **Нераденко, Т. М.** Лисянський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 356–359.

158. **Щербатюк, О.** Коліївщина на теренах історичної Лисянщини та суміжних із нею землях / О. Щербатюк // Добридень. – 2013/2014. – № 28/29. – С. 62–66.

159. **Гаврилюк, О. М.** За волю України! Лисянщина під час національно-визвольних змагань в 1917–1920-х роках у контексті загальноукраїнських подій / Олександр Гаврилюк ; Лисян. козац. полк Черкас. обл. козац. т-ва, ВГО «Укр. реєстр. козацтво». – Вишгород : Сергійчук М. І., 2015. – 437 с. : іл.

160. **Гаврилюк, О.** Козацька артилерія Війська Запорізького і місто Лисянка Корсунського полку : [1593–1681 рр.] / Олександр Гаврилюк // Корсун. часопис. – 2013. – № 28. – С. 18–29.

* * *

161. **Пепчук, А.** Босівка під час голодомору 1932–1933 років / Анатолій Пепчук // Понад Тікичем. – 2016. – 26 листоп. (№ 48). – С. 3.

162. **Демчук, М.** Волосне містечко Боярка у вирі подій Української революції 1917–1921 років : [Лисян. р-н] / Микола Демчук // Понад Тікичем. – 2017. – 29 квіт. (№ 17). – С. 5 ; 6 трав. (№ 18). – С. 5.

163. **Терещенко, В.** Село Журжинці та його історія : [Лисян. р-н] / Терещенко Володимир // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [Голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 84.

164. **Ніщименко, М.** Джурженці й Журжинці – минуле й сьогодні : [з історії с. Журжинці Лисян. р-ну] / Марія Ніщименко // Понад Тікичем. – 2015. – 11 лип. (№ 28). – С. 5.

165. **Панасенко, А.** Моє рідне село : [с. Петрівська Гута Лисян. р-ну у ХІХ ст.] / Анатолій Панасенко // Понад Тікичем. – 2017. – 7 жовт. (№ 40). – С. 4.

166. **Безуглий, В.** У Погибляку – життя не погибляцьке... : [минуле і сьогодні с. Погибляк Лисян. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 3 квіт. (№ 25). – С. 5.

167. **День редакції.** Село Почапінці : [з історії та сьогодні с. Почапінці Лисян. р-ну : [статті] // Нова Доба. – 2015. – 13 серп. (№ 64/65). – С. 8–9. – Авт.: В. Папончук, Г. Пашковський.

168. **Марченко, В.** Свято, яке єднає всю громаду : таким став День села в Рубаному Мосту на Лисянщині : [сьогодні села] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 7 листоп. (№ 45). – С. 19.

169. **Єжель, Ю.** Капсула часу : [фотографії з життя і побуту жителів с. Чаплинка Лисян. р-ну. 50-і роки ХХ ст.] / Юрій Єжель // Слово Просвіти. – 2018. – 2-8 серп. (№ 31). – С. 8.

Маньківський район

170. **Нераденко, Т. М.** Маньківський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 361–364.

171. **Качалаба, П.** Окупація Маньківщини в 1941 році / П. Качалаба // Маньків. новини. – 2017. – 20 лип. (№ 29). – С. 5 ; 27 лип. (№ 30). – С. 4–5.

* * *

172. **Вовкодав, Ю.** День редакції в селі Буки : [з історії та сьогодення с. Буки Маньків. р-ну : статті] / Юлія Вовкодав // Нова Доба. – 2016. – 18 лют. (№ 7). – С. 8–9.

173. **Нікітенко, Л.** Аз, БУКИ : село у центрі України має і швейцар. краєвиди, і свій Ніагар. водоспад : [с. Буки Маньків. р-ну] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2017. – 2 серп. (№ 93). – С. 3.

174. **Заставський, С.** Втрачене слово : дослідж. походження назви с. Буки / Святослав Заставський // День. – 2017. – 24-25 лют. (№ 34). – С. 13.

175. **Присяжнюк, Д.** Село, у якому я живу : [с. Дзензелівка Маньків. р-ну] / Д. Присяжнюк // Маньків. новини. – 2016. – 15 верес. (№ 37). – С. 4.

176. **Присяжнюк, Д.** «Дзензелівські вечори класичної музики» / Д. Присяжнюк // Маньків. новини. – 2016. – 14 лип. (№ 28). – С. 4.

177. **Кобиляцька, В.** Село, що страждає без... філармонії : [фестиваль у с. Дзензелівка Маньків. р-ну] / Вікторія Кобиляцька // День. – 2013. – 31 лип. (№ 133). – С. 9.

178. **Кирей, Р.** Українець із нідерландським паспортом показує клас : [досягнення директора ТОВ «Кищенці» у с. Добра Маньків. р-ну Корнеліса Хузінхи] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 21 черв. (№ 116). – С. 4.

179. **Жадько, В. О.** Іваньки. Моє село, моя вербова тиша / Віктор Жадько ; [ред. О. Харитоненко]. – Київ : Експрес-Поліграф, 2013. – 367 с. : іл. – На обкл. назва : Іваньки. Храм моєї сльози-надії. – Бібліогр.: с. 364–365.

Історія с. Іваньки Маньків. р-ну.

180. **Выркин, Д. В.** Зарниці славного села / Дмитрий Выркин. – Черкасы : Вертикаль, 2013. – 67 с. : илл.

Історія с. Нестерівка Маньків. р-ну.

181. **Онуфрієнко, О.** Русалівські землі під фашистською окупацією : [з історії с. Русалівка Маньків. р-ну] / О. Онуфрієнко // Маньків. новини. – 2014. – 7 берез. (№ 17/18). – С. 5.

182. **Христоріз, П.** Згадайте нас, бо ми ж колись жили : [відкрито пам'ятник жертвам Голодомору у с. Тимошівка Маньків. р-ну] / П. Христоріз // Маньків. новини. – 2016. – 1 груд. (№ 48). – С. 1, 3.

Монастирищенський район

183. **Нераденко, Т. М.** Монастирищенський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки

Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 364–367.

184. **Волошенко, І. І.** Нариси з історії поселень Монастирищенського району Черкаської області : присвяч. 80-річчю утворення району / Іван Волошенко ; [ред. І. І. Волошенко]. – Перевид. – Ужгород : Береза А. Е., 2014. – 466 с. : іл.

185. **Туменко, Л.** Красо України, Подолля! Розкинулось мило, недбало... : [історія і сьогодення Монастирищен. р-ну] / Леонід Туменко, Володимир Ушанов // Молодь Черкащини. – 2013. – 21 серп. (№ 34). – С. 8–9.

186. **Екскурс в історію** : [Монастирищен. р-н за 60 років (1954–2014 рр.)] // Зоря. – 2014. – 11 січ. (№ 3). – С. 1.

187. **Калашник, Ю.** «Вони тут не пройдуть» : [визволення Монастирищен. р-ну від фашист. загарбників] / Ю. Калашник // Зоря. – 2014. – 8 лют. (№ 11). – С. 2.

188. **Бульба, К.** Про стан музейної справи та туристичної сфери [Монастирищен.] району / К. Бульба // Зоря. – 2015. – 23 верес. (№ 74). – С. 3.

* * *

189. **Чугай, Г.** «У 21 рік мій батько керував партизанським загonom» : [про життя родини Мукомелів в роки Другої світової війни у с. Івахни Монастирищен. р-ну] / Ганна Чугай // Черкас. край. – 2018. – 9 трав. (№ 19). – С. 6.

190. **Крамар, В. В.** Копіювата : зберегти від забуття : іст.-краєзнавчі нариси / Віктор Крамар ; [упоряд. В. В. Крамар ; ред. С. К. Пирожко]. – Вид. 2-ге, випр. та доповн. – Луцьк : Іванюк В. П., 2018. – 579 с. : іл. – Бібліогр.: с. 573–575.

191. **Крамар, В.** Копіювата : зберегти від забуття : іст.-краєзнавчі нариси / Віктор Крамар. – Луцьк : [?], 2016. – 516 с.

Історія с. Копіювата Монастирищен. р-ну.

192. **Волошенко, І. І.** З історії села Петрівка – колишньої Хейлової Монастирищенського району Черкаської області : док. нариси / І. І. Волошенко, В. Л. Борейко. – [Київ?], 2013.

193. **Калашник, Ю.** Генерал армії з Петрівки : [С. Г. Поплавський, Герой Рад. Союзу, колишній житель с. Петрівка Монастирищен. р-ну] / Ю. Калашник // Зоря. – 2015. – 8 трав. (№ 34/35). – С. 3.

194. **Лисюк, М. В.** Літопис села Половинчик / Микола Васильович Лисюк. – Ужгород : Береза А. Е. ; Монастирище : Мрія, 2014. – 94 с. : іл.

195. **Немцева, Ю.** Майбутнє села в руках громади : [с. Попудня Монастирищен. р-ну] / Ю. Немцева // Зоря. – 2015. – 16 верес. (№ 71). – С. 3.

196. **Калашник, Ю.** Пам'яті розвідника : [з біогр. В. Л. Кобікова, учасника Другої світової війни, уродженця смт Цибулів Монастирищен. р-ну] / Ю. Калашник // Зоря. – 2015. – 4 берез. (№ 18). – С. 2.

Смілянський район

197. **Нераденко, Т. М.** Смілянський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 345–350.

198. **Глущенко, А.** Чи стане Смілянщина туристичною Меккою? : [турист. об'єкти Смілян. р-ну] / Андрій Глущенко // Сміла. – 2016. – 10 лют. (№ 6). – С. 3.

199. **Глущенко, А.** Словами це не передати, як в бій смертельний йшли солдати... [до 75-ї річниці визволення Смілян. р-ну від нацист. окупантів] / Андрій Глущенко // Сміла. – 2019. – 23 січ. (№ 4). – С. 3.

200. **Сміла – край Притясминський** : [зб. краєзнавчих матеріалів / упоряд. : Л. І. Скороход та ін. ; за заг. ред. Л. І. Скороход]. – Вид. 2-ге, допов. і перероб. – Чорнобай : Чорнобаїв КПП, 2017. – 488 с.

201. **Даценко, Є. О.** Смілянська історична пам'ятка – польське кладовище : історія, проблеми, перспективи / Є. О. Даценко, Г. О. Цапенко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 119–129.

202. **Залевська, Л. О.** Сміла в період нацистської окупації та у повоєнний час / Любов Залевська // Краєзнавство Черкащини : [збірник]. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 214–220. – Бібліогр.: 17 назв.

* * *

203. **Лазоренко, С.** День редакції. Село Балаклея : [з історії та сьогодення села Смілян. р-ну : статті] / Світлана Лазоренко, Ірина Коваль // Нова Доба. – 2015. – 20 серп. (№ 66/67). – С. 8–9.

204. **Нікіфоров-Антоненко, В.** Дали ім'я слободі – Балаклій : [походження назви с. Балаклея Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров-Антоненко // Сміла. – 2018. – 21 берез. (№ 12). – С. 4.

205. **Райнова, Д.** Спогади очевидців Голодомору : як все було насправді : [с. Березняки Смілян. р-ну] / Дар'я Райнова // Смілян. обрії. – 2018. – 28 листоп. (№ 48). – С. 1.

206. **Мельник, Г.** Велика Яблунівка – шлях з минулого в майбутнє / Галина Мельник // Сміла. – 2017. – 3

трав. (№ 18). – С. 4 ; 17 трав. (№ 20). – С. 4 ; 24 трав. (№ 21). – С. 4.

207. **Нікіфоров, В.** Древньому Голов'ятину – 580 : (записки краєзнавця) : [з історії с. Голов'ятине Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров // Сміла. – 2017. – 5 квіт. (№ 14). – С. 4.

208. **Нікіфоров, В.** Залевки чи Залавки?! : [походження назви с. Залевки Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров // Сміла. – 2016. – 12 жовт. (№ 43). – С. 8.

209. **Нікіфоров-Антоненко, В.** З-під містечка Немирова (слід ромів ковалів на географічній карті нашого краю) : [з історії с. Ковалиха Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров-Антоненко // Сміла. – 2017. – 8 берез. (№ 10). – С. 4.

210. **Рідне село Костянтинівка, живи і процвітай** : [395 років з часу заснування с. Костянтинівка Смілян. р-ну] // Смілян. обрії. – 2017. – 15 листоп. (№ 46). – С. 4 ; 22 листоп. (№ 48). – С. 4 ; 6 груд. (№ 48). – С. 4.

211. **Мошенський, С.** «Смілянщина вражає» : [с. Куцівка – батьківщина поета Т. Осьмачки] / Сергій Мошенський // Смілян. обрії. – 2016. – 10 серп. (№ 32). – С. 5.

212. **Мошенський, С.** «Кукла» : [спогади О. К. Шалапи, жительки с. Куцівка Смілян. р-ну, про голодний 1933 р.] / Сергій Мошенський // Смілян. обрії. – 2018. – 28 листоп. (№ 48). – С. 7 ; 5 груд. (№ 49). – С. 7 ; 12 груд. (№ 50). – С. 7.

213. **Глущенко, А.** України святий куток – Макіївка / Андрій Глущенко // Сміла. – 2018. – 5 груд. (№ 49). – С. 4.

214. **Карнарук, Л.** Околиці Макіївки називали Махновським краєм : [з історії с. Макіївка Смілян. р-ну] / Любов Карнарук // Вечірні Черкаси. – 2014. – 15 жовт. (№ 42). – С. 34.

215. **Нікітенко, В.** Рідна моя Яблунівка : [з історії с. Мала Яблунівка Смілян. р-ну] / Валентина Нікітенко

// Сміла. – 2017. – 13 верес. (№ 37). – С. 4 ; 20 верес. (№ 38). – С. 4.

216. **Нікіфоров, В.** Хто ж заснував Мале Старосілля? / Володимир Нікіфоров // Сміла. – 2016. – 21 верес. (№ 40). – С. 5.

217. **Матюшенко-Гребенюк, Н.** Голос землі : нарис-оповідка про труд, будні людей найменшого села Смілянщини : присвяч. 25-річчю Незалежності України / [Н. І. Матюшенко-Гребенюк]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 22 с. : іл.

З історії села Малий Бузуків Смілян. р-ну. ПАТ Мало-Бузуківський гранітний кар'єр.

218. **Голуб, О. Д.** Історія села Пастирського Смілянського району Черкаської області : наук.-попул. іст. нарис / Голуб Оксентій Дмитрович. – Вид. 2-ге, допов. – Київ : Профі, 2012. – 83 с. : іл. – Бібліогр.: с. 68–69.

219. **Глущенко, А.** Найкращим на Черкащині зробив колись колгосп Петро Підгорний : [П. В. Підгорний – засл. працівник сіл. госп-ва, житель с. Плескачівка Смілян. р-ну] / Андрій Глущенко // Смілян. обрії. – 2013. – 18 верес. (№ 38). – С. 6.

220. **Нікіфоров, В.** Таємниця Плоского : [походження назви с. Плоске Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров // Сміла. – 2018. – 23 трав. (№ 21). – С. 4.

221. **Стригун, Л.** На кратері метеорита, де ротмістр жив : [історія та сучасність с. Ротмістрівка Смілян. р-ну] / Людмила Стригун // Україна молода. – 2014. – 27 трав. (№ 74). – С. 9.

222. **Пугач (Блискавиця), Л.** Визначна Сердюківка : (краєзнавчий нарис) / Лілія Пугач (Блискавиця) // Смілян. обрії. – 2015. – 26 серп. (№ 34). – С. 5 ; 2 верес. (№ 35). – С. 3 ; 16 верес. (№ 37). – С. 5 ; 23 верес. (№ 38). – С. 5.

223. **Нікіфоров, В.** Чи був Сердюк «ковалем»? : [походження назви с. Сердюківка Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров // Сміла. – 2018. – 4 квіт. (№ 14). – С. 4.

224. **Рудик, С.** Люби свій край : [історія с. Сунки Смілян. р-ну] / С. Рудик // Смілян. обрії. – 2017. – 17 трав. (№ 20). – С. 4.

225. **Бантиш, Т.** Ташлик : село з прадавніми традиціями / Тетяна Бантиш // Смілян. обрії. – 2013. – 4 груд. (№ 49). – С. 5.

Тальнівський район

226. **Поліщук, А. І.** Тальнівщина – любові нашої земля : іст.-публіцист. роздуми про рідний край / Андрій Поліщук. – Умань : Візаві, 2018. – 161 с. : іл.

З історії і сьогодення Тальнівського району. Нариси про села Тальнівщини.

227. **Нераденко, Т. М.** Тальнівський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 271–302.

228. **Туменко, Л.** Земля, щедра на хліб і талановитих людей : [історія і сьогодення Тальнів. р-ну] / Леонід Туменко, Володимир Ушанов // Молодь Черкащини. – 2013. – 31 лип. (№ 31). – С. 8–9.

229. **Мицик, В. Ф.** Дослідники краю Тальнівського : оповідки про краєзнавців / Вадим Мицик, Володимир Мовчан. – Київ : КВІЦ, 2017. – 163 с. : іл.

* * *

230. **Сімбірзова, Н.** Подорож у минуле : [з історії м. Тальне (XVII–XX ст.). Тальнівські євреї] / Наталія Сімбірзова // Рідна земля. – 2015. – 20 трав. (№ 21). – С. 6.

* * *

231. **Євич, Г.** Вишнопіль – ти рідне село, тебе я всім серцем кохаю : [історія і сьогодення с. Вишнопіль Тальнів. р-ну] / Галина Євич // Колос. – 2013. – 8 листоп. (№ 87). – С. 1, 7.

232. **Нерубайський, І. А.** Глибочок над Гірським Тікичем : історія укр. села на тлі історії України : наук.-докум., іст.-краєзнавчий, худож.-публіцист. монумент. твір / Іван Нерубайський ; [ред.-упоряд. І. А. Нерубайський]. – Київ : КВЦ, 2017. – 687 с. : іл. – Бібліогр.: с. 685.

Історія та сьогодення с. Глибочок Тальнів. р-ну.

233. **Хоменко, В. М.** Заліське / Володимир Хоменко ; [відп. ред. С. Вашецька]. – Вид. 2-ге допов. – Київ : Арт Економі, 2015. – 54 с. : іл. – Містить бібліогр.

Історія с. Заліське Тальнів. р-ну.

234. **Мовчан, В. П.** Криві Коліна : долі людські. В історії села – історія України : іст.-краєзнавча, худож.-публіцист. оповідь / В. П. Мовчан, І. А. Нерубайський, В. Й. Олійник ; [ред.-упоряд. І. А. Нерубайський]. – Київ : КВЦ, 2012. – 747 с. : іл. – Бібліогр.: с. 746.

Історія кривоколінських родин у світлинах з коментарями і спогадами.

235. **Чабанюк, В.** Легедзине : [історія та топоніми с. Легедзине Тальнів. р-ну] / Чабанюк Владислав // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 62–63.

236. **День редакції в селі Майданецьке** : [історія, розвиток, об'єднання громад у с. Майданецьке Тальнів. р-ну : статті] / підгот. Юлія Вовкодав // Нова Доба. – 2016. – 26 трав. (№ 21). – С. 6–7.

237. **Білецький, Ф.** На чому тримається Майданецьке? : [з історії та сьогодення с. Майданецьке Тальнів. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 13 груд. (№ 100). – С. 6.

238. **Сошинський, О.** Лиха весна 1933 : [спогади про голод 1933 р. у с. Мошурів Тальнів. р-ну] / Олег Сошинський // Колос. – 2018. – 29 листоп. (№ 48). – С. 4.

239. **Марченко, В.** Селяни люблять свою Павлівку : і це невелике село на Тальнівщині живе повноцінним життям : [с. Павлівка Перша] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2014. – 16 лип. (№ 56). – С. 8.

Уманський район

240. **Нераденко, Т. М.** Уманський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 303–342.

241. **Нариси з історії Уманщини в розповідях очевидців і в документах** : збірник / [уклад.] Б. Чорномаз. – Умань : Уман. комун. вид.-поліграф. п-во, 2012. – 170 с. : табл., портр.

242. **Уманщина у плині літ.** Ч. 1 / [Тульчинська Н. С., Чорномаз Б. Д., Чорномаз Т. О.] ; Уман. райрада. – Умань : Візаві, 2016. – 356, [3] с. – Містить бібліогр.

Історія Уманщини з найдавніших часів до періоду Другої світової війни включно.

243. **Усна історія Уманщини** : діти війни – літописці / [уклад. : Т. В. Кузнець та ін.] ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, Н.-д. лаб. «Іст. краєзнавство Уманщини». – Умань : Сочінський М. М., 2014. – 99 с. : іл., портр.

244. **Усна історія Уманщини** : знатні люди села / [біогр., спогади уславл. жителів сіл] / редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін. ; Уман. держ. пед. ун-т

ім. Павла Тичини, Н.-д. лаб. «Іст. краєзнавство Уманщини». – Умань : Сочінський М. М., 2013. – 163 с. : іл.

245. **Усна історія Уманщини** : повоенна відбудова / [спогади мешканців сіл Уман. р-ну / редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.] ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2014. – 151 с. : іл.

246. **Усна історія Уманщини** : сільська школа / [редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.] ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2014. – 276 с. : іл.

247. **Усна історія Уманщини** : звичаї та традиції села / [редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.] ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський М. М., 2016. – 128 с.

248. **Усна історія Уманщини** : пам'ятники та пам'ятні знаки села / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини ; [редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.]. – Умань : Сочінський М. М., 2017. – 127 с. : іл.

* * *

249. **Нераденко, Т. М.** Місто Умань / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 312–314.

250. **Клименко, Т. А.** Умань у XVII–XIX ст. : розквіт та занепад / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2016. – № 1. – С. 90–96. – Бібліогр.: с. 95–96.

251. **Цебрій, О.** «Прагнемо зробити все, щоб в Умані жилося зручно й затишно» : [розвиток м. Умань у 2014–2018 рр.] : бесіда з міським головою Олександром Цебрієм

/ записав Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 21 груд. (№ 242). – С. 6.

252. **Давидюк, В. М.** Історія уманських вулиць : вулиця Радянська, вулиця Садова та вулиця Рафаїла Чорного / Владислав Давидюк ; Від. культури Уман. міськради, Уман. краєзнавчий музей. – Умань : Сочінський М. М., 2014. – 424 с. : іл.

* * *

253. **Даниленко, О.** Берестівець – для усього краю вірець : чи реально в окремо взятому селі досягти таких стандартів добробуту, як, приміром, у соц. розвин. скандинав. країнах? : [успіх ТОВ «Берестівець» Уман. р-ну] / Ольга Даниленко, Лідія Лісова // Голос України. – 2018. – 1 черв. (№ 99). – С. 8.

254. **Охрименко, О.** Європа на Черкащині починається з Берестівця : [розвиток с. Берестівець Уман. р-ну] / Ольга Охрименко // Черкас. край. – 2016. – 29 квіт. (№ 34). – С. 6.

255. **Бородинська, Т.** Колись це було містечко... [з історії с. Дубова Уман. р-ну] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2013. – 20 верес. (№ 38). – С. 2.

256. **Фіалко, Н. І.** Косенівка. Село протягом радянської доби : іст.-літ. альм. / Ніна Фіалко ; [ред. І. Диченко]. – Тернопіль : Терно-граф, 2014. – 343 с. : іл. – Бібліогр.: с. 341.

Історія с. Косенівка Уман. р-ну. Люди села. Літературна творчість жителів села.

257. **Даниленко, О.** Володимир Осадчий : «Нашу землю нам і берегти» : [діяльність фермер. госп-ва «Базис» та його розвиток. с. Кочубіївка Уман. р-ну] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2018. – 5 груд. (№ 49). – С. 9.

258. **Сажієнко, І. А.** Кузьмина Гребля. Село і люди : іст.-етногр. нарис / Сажієнко І. А., Євтушенко К. І. – Умань :

Уман. видавн.-полігр. п-во, 2006. – 279 с. : іл. – Бібліогр.: с. 278.

259. **Бородинська, Т.** На батьківщині Героя : [з історії с. Оксанина, батьківщини І. Д. Черняховського] / Т. Бородинська // Уман. зоря. – 2013. – 19 лип. (№ 29). – С. 3.

260. **Кравець, А.** Уманська сторінка римського повстання, грецької міфології і німецької спецслужби : [з історії с. Піковець Уман. р-ну] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2016. – 8 черв. (№ 23). – С. 15.

261. **Який сільський голова, таке й село** : прикладом для наслідування є с. Родниківка Уманського району / підгот. Ірина Рогова // Колос. – 2015. – 12 листоп. (№ 70). – С. 2.

Христинівський район

262. **Нераденко, Т. М.** Христинівський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 367–368.

263. **Горохівський, П.** Боротьба за владу на Христинівщині у 1917–1920 рр. / Петро Горохівський // Краєзнавство Черкащини : [збірник] : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси, 2017. – № 11. – С. 72–81.

264. **Наконечний, М.** Годинник на христинівській ратуші відраховує новий час : [про розвиток м. Христинівка] : бесіда з міським головою Миколою

Наконечним / записала Ольга Охримович // Черкас. край. – 2015. – 23 жовт. (№ 85). – С. 5.

265. **Танасійчук, Л.** Вулиця, яку ще не відвідують листоноші : [вул. Вадима Гетьмана у м. Христинівка] / Л. Танасійчук, Н. Березовська // Христинів. сорока. – 2017. – 28 верес. (№ 38). – С. 2.

* * *

266. **Село, а в ньому – люди** : [історія і сьогодення с-ща Верхнячка Христинів. р-ну : статті] // Трибуна хлібороба. – 2015. – 8 жовт. (№ 41). – С. 5. – Авт.: П. Горохівський, С. Мельник, І. Кривченко, І. Ступак, Н. Казімір, В. Катоніна.

267. **Семенов, А.** Рідна моя Верхнячко : [спогади про малу Батьківщину – с-ще Верхнячка Христинів. р-ну] / Анатолій Семенов // Нова Доба. – 2014. – 13 лют. (№ 12). – С. 7.

268. **Кравець, А.** Міст у тривожне минуле : [з історії с. Синиця Христинів. р-ну та сіл. парку] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 18 верес. (№ 38). – С. 21.

Черкаський район

269. **Нераденко, Т. М.** Черкаси і Черкаський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 103–154.

270. **Лисенко, В.** «Діємо разом – отримуємо результат» : [про розвиток сіл Степанки та Бузуків Черкас. р-ну] : бесіда з головою Степанків. сіл. ради Валерієм

Дмитровичем Лисенком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 8 лют. (№ 6). – С. 5.

271. **Горбенко, Т.** Тарас Горбенко : «Українські села повинні стати економічно самодостатніми» : [з історії та сьогодення с. Вергуни та с. Нечаївка Черкас. р-ну] : бесіда з головою Вергунів. сіл. ради Тарасом Івановичем Горбенком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 18 січ. (№ 3). – С. 4.

* * *

272. **Сапейко, В.** Дзеркало минулого : проводячи реформи в селі, слід озиратися на минуле : [історія та сьогодення с. Березняки Черкас. р-ну] / Василь Сапейко // Вечірні Черкаси. – 2016. – 11 трав. (№ 19). – С. 13.

273. **День редакції в селі Білозір'я** : [добірка ст. з історії та сьогодення с. Білозір'я Черкас. р-ну] // Нова Доба. – 2015. – 10 груд. (№ 98/99). – С. 6–7.

274. **Завгородський, І. Р.** Історія села Білозір'я середини XVI–першої половини XX ст. / І. Р. Завгородський, Т. П. Ковтун // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 143–150.

275. **Харченко, В.** Василь Харченко : «Головне – це спільна робота на результат» : [розвиток с. Геронимівка Черкас. р-ну] : бесіда з сіл. головою Василем Харченком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 15 лют. (№ 4). – С. 4.

276. **Кирей, Р.** Чи є майбутнє в Ірдинських боліт? : попри купу проблем, позитивні наслідки об'єднання відчули жителі одного з сіл на Черкащині : [с-ще Ірдинь Черкас. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 15 берез. (№ 49). – С. 6.

277. **Мигаленко, М.** Розвиток освіти села Леськи : [1726–2016 рр., Черкас. р-н] / Мигаленко Михайло // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис : за

матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 35–38.

278. **Нераденко, Т. М.** Село Мошни : [Черкас. р-н] / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 133–140.

279. **Нераденко, Т. М.** Мошногірський маєток : [с. Мошни Черкас. р-н] / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 136–138.

280. **Костецький, М.** У Мошнах люди майстровиті, обдаровані всілякими талантами : [село 520 років] / Микола Костецький // Земля батьків. – 2014. – 25 верес. (№ 50). – С. 6.

281. **Ненада, М. М.** Поріднені долею : худож.-докум. нарис / М. М. Ненада ; [упоряд. М. М. Ненада]. – [Черкаси] : Прес-Інфо, 2010. – 326 с. : іл.

Історія с. Руська Поляна Черкас. р-ну. Про людей села.

282. **Шапран, А.** «Не кар'єри ради, а громади заради» [про розв. с. Руська Поляна Черкас. р-ну] : бесіда з сіл. головою Андрієм Шапраном / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2013. – 23 жовт. (№ 43). – С. 7.

283. **Бодяненко, І.** Ірина Бодяненко : «Сагунівка – це моє життя» : [історія та сьогодення с. Сагунівка Черкас. р-ну] : бесіда з головою села Іриною Бодяненко / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 25 січ. (№ 4). – С. 5.

284. **Гребенюк, О.** Цікаве про Софіївку Черкаського району / Ольга Гребенюк // Земля батьків. – 2017. – Трав. (№ 69). – С. 8.

285. **Балякіна, Т.** Степанки : село моє, моя родина : [сьогодення с. Степанки Черкас. р-ну] / Тетяна Балякіна // 7 днів Черкаси. – 2017. – 18 жовт. (№ 42). – С. 8.

286. **Литвиненко, О.** Олександр Литвиненко : «Хутори – це єдина родина» : бесіда з сіл. головою с. Хутори Черкас. р-ну Олександром Литвиненком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 15 берез. (№ 11). – С. 5.

287. **Компанієць, О. В.** Село Червона Слобода на Черкащині в період Другої світової війни : 70-річчю звільнення села від нім. загарбників присвяч. / Компанієць Олексій Вікторович ; [відп. ред. О. Третяков]. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2014. – 171 с. : іл. – Бібліогр.: с. 165–169.

288. **Воля, В.** Чи перестане козацька Слобода бути «Червоною»? : [з історії та сьогодення с. Червона Слобода Черкас. р-ну, з історії назви] / Віктор Воля // Козац. край. – 2015. – 24 верес. (№ 7). – С. 3.

289. **Безуглий, В.** Була колись у Шелепухах церковно-парафіяльна школа... : [історія та сьогодення с. Шелепухи Черкас. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 28 січ. (№ 7). – С. 6.

290. **Мусій, О.** Історія села Яснозір'я / Ольга Мусій. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 469 с. : іл.

291. **Яснозора моя сторона** : [с. Яснозір'я Черкас. р-ну] // Земля батьків. – 2014. – 25 верес. (№ 50). – С. 7.

Чигиринський район

292. **Нераденко, Т. М.** Чигиринський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас.

облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 35–102.

293. **Чигиринщина в історії України** [Зб. 5]. Літопис Чигиринського краю : [матеріали П'ятої іст.-краєзнавчої конф. «Чигиринщина в історії України», с. Суботів, 27 квіт. 2012 р.] / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – 435 с. : іл. – Містить бібліогр.

294. **Чигиринщина** : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 331 с. : іл. – Містить бібліогр.

295. **Чигиринщина** : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 323 с. : іл. – Містить бібліогр.

296. **Діденко, Я.** Описи Чигиринщини в «Щоденнику подорожі» Йоганна Антона Гільденштедта (1773–1774) / Діденко Яніна // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 41–44.

297. **Діденко, Я.** Чигиринщина в подорожніх нотатках відомих особистостей XIX – I половини XX століття / Діденко Яніна, Кукса Надія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки,

археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 39–40.

298. **Чигирине, Чигирине** / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин»]. – [Б. м. : б. в., 2018?]. – [72] с. : іл.

Пам'ятки історії, культури та природи Чигиринщини.

299. **Кучма, Е.** Тарасово-Григорівка, Зелений Яр, Кудашеве та інші населені пункти поблизу річок Чутки та Ірклія : [Чигирин. р-н] / Кучма Едуард // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 160–164.

* * *

300. **Мицик, Ю. А.** Чигирин – гетьманська столиця / о. Юрій Мицик. – 2-ге вид. – Київ : Кліо, 2016. – 391 с. : іл.
Історія м. Чигирин від часу заснування до XIX ст.

301. **Харченко, Л. І.** Минуле Чигирини крізь призму спогадів старожилів / Харченко Л. І., Черниш І. В // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 154–159.

302. **Барвінок, Ю.** Чигирин за часів гетьманування Петра Дорошенка (1665–1676 рр.) / Барвінок Юлія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 26–30.

303. **Брель, О. В.** Історична топографія Чигирин кінця XVI–XVII ст. : [плани, мал., описи] / Ольга Володимирівна Брель, Людмила Іванівна Харченко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 32–40.

304. **Чепурний, О.** З історії створення мікрорайону Новий Чигирин : [1985–2006 рр., район енергетиків у м. Чигирин] / Чепурний Олександр // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 15–17.

* * *

305. **Шмиголь, Л.** Топоніми Старої Боровиці / Любов Шмиголь // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 326–330.

306. **Вовкодав, Ю.** Історичні цікавинки Боровиці : [з історії с. Боровиця Чигирин. р-ну] / Юлія Вовкодав // Нова Доба. – 2016. – 21 лип. (№ 29). – С. 6.

307. **Титаренко, Л.** У роздоллі гаїв та байраків : [екопоселення на хуторі Буда Чигирин. р-ну] / Лідія Титаренко // Земля батьків. – 2015. – 2 квіт. (№ 57). – С. 7.

308. **Перепелиця, А.** Село Вершаці : минувшина і сьогодення : [Чигирин. р-н] / Перепелиця Алла // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі

земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 95–100.

309. **Балаш, Т.** Топоніміка с. Вершаці / Тетяна Балаш // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 338–341.

310. **Степенькіна, П. Я.** Дослідження історії села Вітове до XIX століття : джерелознавчий аспект / П. Я. Степенькіна // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 59–62.

311. **Юлкіна, Л.** Топоніми села Галаганівка Чигиринського району та його околиць / Юлкіна Людмила // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 24–25.

312. **Шмиголь, Л.** Введення в дію Уставної грамоти в маєтку сенатора І. І. Фундукля у селі Голоківці Чигиринського повіту (1862 р.) / Шмиголь Любов // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 65–66.

313. **Абашіна, Л.** Топоніми села Зам'ятниця : [Чигирин. р-н] / Абашіна Людмила // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 18–23.

314. **Лавріненко, Н. П.** Чигиринська районна преса (1930–1996 рр.) : матеріали до історії с. Івківці / Назар Лавріненко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 263 с. : іл. – Містить бібліогр.

Матеріали до історії с. Івківці Чигирин. р-ну.

315. **Литвин, Ю.** З історії села Івківці : [Чигирин. р-н] / Литвин Юлія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 82–83.

316. **Лавріненко, Н.** Топоніміка села Івківці : [Чигирин. р-н] / Лавріненко Назар // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 14–17.

317. **Лавріненко, Н.** Криниця Матері Божої : [у с. Івківці Чигирин. р-ну] / Лавріненко Назар // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 53.

318. **Півторак, О. В.** Топоніми села Матвіївка та околиць : [с. Матвіївка Чигирин. р-н] / Олексій Вікторович Півторак // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 141–143.

319. **Історія с. Медведівки Чигиринського району Черкаської області** / упоряд. Руденко О. К. ; [за ред.

Лавріненка Н. П.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 169 с. : іл. – Містить бібліогр.

320. **Матрос, Л. В.** «Славний город Медведівка...» : [історія с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Лариса Вікторівна Матрос // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 40–42.

321. **Брель, О.** Історія містечка Медведівка в документах XVI – XVIII століть : [Чигирин. р-н] / Брель Ольга, Діденко Яніна // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 64–68.

322. **Руденко, О. К.** Історичні пам'ятки на території с. Медведівка : [с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Руденко О. К. // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 8–10.

323. **Пашковський, О.** Курган Польська могила біля села Медведівка : [Чигирин. р-н] / Пашковський Олександр // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 139–141.

324. **Чабан, Т.** Історія Медведівської школи : [с. Медведівка Чигирин. р-н] / Чабан Тетяна, Токовенко Анатолій // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові

читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 38–39.

325. **День села**. Медведівка : [статті про с. Медведівку Чигирин. р-ну] // Нова Доба. – 2015. – 3 верес. (№ 70/71). – С. 8–9. – Авт.: О. Зінченко, І. Коваль, Н. Щепак.

326. **Макарюк, В. В.** Дослідження топонімічного ландшафту села Мельники Чигиринського району Черкаської області / Віта Володимирівна Макарюк // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 279–283.

327. **Шрамко, М. О.** Історія села Новоселиця Чигиринського району Черкаської області / М. О. Шрамко, В. М. Лазуренко, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 150–156.

328. **Солодар, О.** Нові Тіньки, або Як із карти Чигиринського району зникали літописні населені пункти : [історія с. Тіньки Чигирин. р-ну, затопленого водами Кременчуц. водосховища] / Олександр Солодар // Нова Доба. – 2016. – 26 трав. (№ 21). – С. 8.

329. **Лабунько, А.** Історія заснування та походження назви села Рацеве : [Чигирин. р-н] / Лабунько Аліна // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякаві читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 28–30.

330. **Юлкіна, Л.** Село Стецівка Чигиринського району в системі сербських поселень / Людмила Юлкіна // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 177–181.

331. **Юлкіна, Л.** Розвиток освіти у селі Стецівка : [1902–2011 рр.] / Юлкіна Людмила // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 89–90.

332. **Мартинова, Г.** Дослідження археологічних пам'яток села Стецівка / Галина Мартинова // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 70–72.

333. **Сіб'якіна, Т.** Голодомор 1932–1933 рр. в с. Стецівка Чигиринського району Черкаської області / Тетяна Сіб'якіна // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 255–270.

334. **Юлкіна, Л.** Топоніми с. Стецівка Чигиринського району / Людмила Юлкіна // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 330–332.

335. **Кукса, Н.** Версії походження назви села Суботів : [Чигирин. р-н] / Кукса Надія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 37–39.

336. **Кукса, Н.** Топоніміка Суботова та околиць : [Чигирин. р-н] / Кукса Надія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 54–59.

337. **Лазуренко, Ю. М.** Село Суботів Чигиринського району Черкаської області – один із центрів духовного відродження України / Ю. М. Лазуренко // Спадщина Черкащини : [альманах]. – Черкаси, 2013. – Вип. 9. – С. 79–81.

338. **Солодар, О. І.** Тіньки : [про минуле зниклих сіл Бужина, Тарасівки, Тіньок, Шабельників, примусове переселення мешканців, буд-во і життя нового села, уродженців Чигиринщини] / Олександр Солодар. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 151 [2] с. : іл. – (Серія «Невідома Чигиринщина»). – Бібліогр.: с. 143–152 (431 назва).

339. **Кучма, Е.** Історія села Чернече : [Чигирин. р-н] / Кучма Едуард // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 89–92.

340. **Кучма, Е.** Село Чернече в топоніміці / Едуард Кучма // Чигирин. вісті. – 2017. – 4 берез. (№ 9). – С. 8.

341. **Домбровська, Л.** Короткий нарис села Чмирівка (народні перекази з вуст очевидців) : [20 ст., Чигирин. р-н] / Домбровська Любов // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 99–101.

Чорнобаївський район

342. **Приліпко, М. В.** Чорнобаївщина : нариси історії населених пунктів : (від найдавніших часів до сьогодення).

Кн. 1 / Марія Приліпко ; ред. колегія : Боровик О. І. та ін. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 652 с.

343. **Приліпко, М. В.** Чернобаївщина : нариси історії населених пунктів (від найдавніших часів до сьогодення). Кн. 2 : 60-річчю Черкас. обл., 90-річчю Чернобаїв. р-ну, 70-річчю визволення України присвяч. / Марія Приліпко ; [редкол. : Бурган М. А. та ін.] – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 585 с. : іл. – Містить бібліогр.

344. **Мироненко, О. А.** Я серце віддав землі / Олексій Мироненко ; [ред. О. Титаренко]. – Черкаси : Третьяков О. М., 2017. – 308, [3] с. : іл.

Спогади і роздуми колишнього голови колгоспу с. Лукашівка Чернобаїв. р-ну (60-і–90-і роки ХХ ст.). З історії сіл Лукашівка, Григорівка, Вишневе, Веселий Поділ, Новоселиця. Про людей цих сіл.

345. **Коцур, М. Ю.** Культурно-освітнє та релігійне життя Чернобаївщини в ХІХ–на початку ХХ ст. / М. Ю. Коцур, В. Ф. Гармаш // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 291–301. – Бібліогр.: с. 300–301.

346. **Суховершко, Г.** Їх долі героїчні : роздуми історика / Григорій Суховершко. – Чернобай : Комун. полігр. п-во, 2013. – 192 с. : іл. – Присвяч. 60-річчю Черкас. обл. та 90-річчю Чернобаїв. р-ну. – Ім. покажчик.

Чернобаївці – Герої України, Герої Радянського Союзу, повні кавалери ордена Слави, Герої Соціалістичної Праці.

* * *

347. **Колісник, В. І.** Богодухівка : відоме та призабуте з минулого / Василь Колісник, Любов Колісник (Кузнецова). – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 235 с., [8] с. іл. – Бібліогр.: с. 232–234.

Історія с. Богодухівка Чернобаїв. р-ну.

348. **Кирилюк, П. Г.** Стежина мого родоводу : спогади / П. Г. Кирилюк. – Чорнобай : Чорнобаїв. КПП, 2015. – 62 с.

Родове дерево одного з директорів Великобурімської школи (Чорнобаїв. р-н) Петра Кирилюка. З історії села та школи.

349. **«Цвіти моя Бурімко, і над Сулою стрімко здіймайся в небеса!»** : [сьогодення села] // Світлий шлях. – 2013. – 21 черв. (№ 26). – С. 4–5. – Авт.: І. Черногор, Н. Маслокевич, В. Кравченко.

350. **Зінченко, О.** Козацьке село на березі Дніпра : [історія та сьогодення с. Вереміївка Чорнобаїв. р-ну] / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2016. – 11 серп. (№ 32). – С. 6–7.

351. **Желізняк, О.** Живи, Вишнівко, а з тобою – люди : [с. Вишнівка Чорнобаїв. р-ну] / О. Желізняк // Світлий шлях. – 2015. – 29 жовт. (№ 43). – С. 4.

352. **Желізняк, О.** Живи, Григорівко, у полі синьоокім... : [історія і сьогодення с. Григорівка Чорнобаїв. р-ну] / О. Желізняк // Світлий шлях. – 2016. – 14 січ. (№ 3). – С. 6.

353. **Безпалова, О.** Желді, Кліматичі, Жовнин, Жовнино, Жовнине... : [з історії с. Жовнине Чорнобаїв. р-ну, до 900-річчя села] / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2016. – 15 верес. (№ 37). – С. 8.

354. **Приліпко, М.** Єдине село в нашій краї, відоме з часів Київської Русі, яке має точний рік народження : [с. Жовнине – 900 років] / М. Приліпко // Світлий шлях. – 2016. – 15 верес. (№ 38). – С. 2.

355. **Полянська, О.** «Боїмося, що колись Іркліїв стане хутором» : [історія і сьогодення с. Іркліїв Чорнобаїв. р-ну] / Олександра Полянська // Вечірні Черкаси. – 2013. – 23 жовт. (№ 43). – С. 18.

356. **Нікітенко, Л.** Із глибин сторіч долина козачий клич : у селі встановили пам'ятник землякам-повстанцям : [у с. Кліщинці Чорнобаїв. р-ну з нагоди 250-річчя Кліщин.

селян.-козац. повстання 1767–1771 рр.] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2017. – 1-2 верес. (№ 105). – С. 3.

357. **Прядко, О. О.** Малі Канівці : іст.-краєзнав. нарис (від найдавніших часів до поч. ХХ ст.) / Олександр Прядко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 167 с. : іл.

358. **Прядко, О.** Мікротопонімія села Малі Канівці на Чорнобаївщині / Прядко Олександр // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 112–115.

359. **Бабир, І.** «Ми, колишні переселенці, – депортований народ...» : [спогад про с. Москаленки Чорнобаїв. р-ну, затопл. водами Кременчуц. водосховища] / Іван Бабир // Світлий шлях. – 2018. – 19 лип. (№ 30). – С. 4.

360. **Кирко, О.** Нове Життя – куточок степовий / О. Кирко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 102 с. : іл.
Історія с. Нове Життя Чорнобаїв. р-ну.

361. **Панченко, Р.** Найспортивніше село Черкащини : [Хрестителеве Чорнобаїв. р-ну] / Роман Панченко // Уряд. кур'єр. – 2018. – 22 верес. (№ 178). – С. 12.

Шполянський район

362. **Нераденко, Т.** Шполянський район / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 368–373.

363. **Марченко, В.** Шполянському району – 95 років / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 13 черв. (№ 24). – С. 8.

364. **Край чудової природи і величної історії :** [історія, пам'ятки Шполян. р-ну] // Козац. край. – 2017. – 28 квіт. (№ 5). – Спецвип.: Шполянщина, с. 2.

365. **Шевчук, В.** Шполянщина : трагічне і героїчне (1939–1945) / Віктор Шевчук // Шполян. вісті. – 2016. – 30 серп. (№ 64). – С. 4 ; 2 верес. (№ 65). – С. 4 ; 9 верес. (№ 67). – С. 3 ; 13 верес. (№ 68). – С. 4 ; 20 верес. (№ 70). – С. 4 ; 30 верес. (№ 73). – С. 3 ; 4 жовт. (№ 74). – С. 2 ; 7 жовт. (№ 75). – С. 4 ; 11 жовт. (№ 76). – С. 4.

366. **Шполянщина :** хроніка Незалежності // Шполян. вісті. – 2016. – 19 серп. (№ 62). – С. 6 – 7.

* * *

367. **Шевчук, В.** Як постала і зростала Шпола (1954–1914) / В. Шевчук // Шполян. вісті. – 2014. – 26 верес. (№ 77). – С. 7 ; 30 верес. (№ 78). – С. 4 ; 3 жовт. (№ 79). – С. 7 ; 7 жовт. (№ 80). – С. 4 ; 10 жовт. (№ 81). – С. 10 ; 21 жовт. (№ 87/88). – С. 8 ; 24 жовт. (№ 89). – С. 12 ; 28 жовт. (№ 90). – С. 4.

368. **Єлінецький, І.** Чорний день 3 серпня 1941 року : [спогади очевидців про події 1941–1942 рр. у м. Шпола] / Іван Єлінецький // Шполян. вісті. – 2013. – 13 груд. (№ 98). – С. 12. – 17 груд. (№ 99). – С. 4 ; 27 груд. (№ 102). – С. 10 ; 2014. – 1 січ. (№ 1/2). – С. 14 ; 10 січ. (№ 3). – С. 10 ; 14 січ. (№ 4). – С. 4 ; 24 січ. (№ 7). – С. 10 ; 28 січ. (№ 8). – С. 4.

369. **Цяпкало, Д.** В небі над Шполою : [1944 р.] / Данило Цяпкало // Шполян. вісті. – 2016. – 6 трав. (№ 34). – С. 7.

370. **Шевчук, В. В.** Як виникли і змінювались назви вулиць у Шполі / Віктор Шевчук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 43, [1] с. : іл. – Бібліогр.: с. 43.

* * *

371. **Вдовиця, Д.** З історії села Васильків : [Шполян. р-н] / Вдовиця Дар'я // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 80–81.

372. **Таванець, Н.** Лелеки прописались у Журавці : [багатодітні родини у с. Журавці Шполян. р-ну] / Наталія Таванець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 27 листоп. (№ 48). – С. 13.

373. **Бедринець, В.** День редакції. Село Іскрене : [історія і сьогодення с. Іскрене Шполян. р-ну : статті] / Владислав Бедринець, Ірина Коваль // Нова Доба. – 2015. – 23 лип. (№ 58/59). – С. 8–9.

374. **Село на Черкащині увійшло до 10 неймовірних сіл України** : [с. Лебедин Шполян. р-ну] / за матеріалами онлайн-ресурсу AgroPortal.ua // 7 днів Черкаси. – 2018. – 20 черв. (№ 25). – С. 5.

375. **Єлінецький, І.** За кожною назвою – історія малої батьківщини : [топоніми с. Лебедин Шполян. р-ну] / І. Єлінецький // Шполян. вісті. – 2015. – 21 квіт. (№ 32). – С. 4

376. **Єлінецький, І.** Три лебединські цифри : [голод 1932–1933 рр. у с. Лебедин] / Іван Єлінецький // Шполян. вісті. – 2013. – 29 берез. (№ 26). – С. 7 ; 2 квіт. (№ 27). – С. 4 ; 5 квіт. (№ 28). – С. 15 ; 16 квіт. (№ 31). – С. 4 ; 19 квіт. (№ 32). – С. 15 ; 23 квіт. (№ 33). – С. 4 ; 26 квіт. (№ 34). – С. 15 ; 3 трав. (№ 36/37). – С. 15.

377. **Єлінецький, І.** Телеграма Миколі ІІ : [з історії с. Лебедин Шполян. р-ну] / Іван Єлінецький // Шполян. вісті. – 2013. – 22 січ. (№ 7). – С. 4 ; 29 січ. (№ 9). – С. 4.

378. **Жук, П.** «Расстрелять и наградить» : [с. Лозуватка Шполян. р-ну у 1930–1937 рр.] / Петро Жук // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2016. – Т. 9. – С. 366–374.

379. **Поліщук, В. Т.** Жертвоприношення до ювілею Жовтня : [репресії у с. Лозуватці Шполян. р-ну у 1937 р.] // Поліщук В. Т. Вибране [Т.] 2. Розстріляні таланти (Репресовані письменники Черкащини). – Черкаси, 2013. – С. 276–285.

380. **Криворучко, А.** Хрещений батько Михайла Слабошпицького про Мар'янівку і любов до України / А. Криворучко // Шполян. вісті. – 2016. – 23 верес. (№ 71) ; 27 верес. (№ 72) ; 30 верес. (№ 73). – С. 5 ; 4 жовт. (№ 74). – С. 4 ; 7 жовт. (№ 75). – С. 5 ; 14 жовт. (№ 77). – С. 5 ; 21 жовт. (№ 78/79). – С. 6 ; 25 жовт. (№ 80). – С. 4.

381. **Яхно, І. В.** На перехрестях доріг / Іван Яхно. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 139 с. : іл. – Бібліогр.: с. 138.

Про людей с. Матусів Шполян. р-ну. З історії села.

382. **Яхно, І. В.** Легенди та пейзажі села Матусів / Іван Яхно, Ольга Збрязька (Яхно). – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 207 с. : іл.

383. **Яхно, І.** Журба та радість у долях наших : іст. події в долях жителів с. Матусів Шполянського району / І. Яхно. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 650 с.

384. **Лазоренко, С.** День редакції у селі Нечаєве : [історія та сьогодення с. Нечаєве Шполян. р-ну : статті] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2016. – 13 жовт. – С. 8.

385. **Горенко, В.** Музична школа – родзинка Сигнаївки : [Сигнаїв. муз. шк. ім. І. П. Шульги у с. Сигнаївка Шполян. р-ну] / Валентин Горенко // Вечірні Черкаси. – 2018. – 19 верес. (№ 38). – С. 13.

386. **Марченко, В.** Голод забрав більше сільськогосподарців, ніж війна : [голодомор 1932–1933 рр. у с. Сигнаївці Шполян. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2013. – 22 листоп. (№ 94). – С. 7.

387. **Марченко, В.** Славу Скотаревого примножують трудівники СПОП «Відродження» : [сьогодення с. Скотарево Шполян. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2013. – 4 жовт. (№ 80). – С. 9.

388. **Наш Товмач** : минуле й сучасне одного села на Черкащині / [уклад. В. Швець, О. Логвиненко]. – Київ : АртЕкономі, 2015. – 317, [2] с. : іл.

389. **Хименко, Т.** «Ой Товмаче, Ой Товмаче» : [іст.-просвітн. фестиваль «Товмацький курінь» у с. Товмач Шполян. р-ну 23-24 черв. на честь 120-річчя отамана Холодного Яру І. Лютого-Лютенка] / Тетяна Хименко // Незборима нація. – 2017. – Лип. (Число 7). – С. 1.

390. **Писарева, Н.** Як козаки черкаським селам назви давали : [зокрема, легенда про с. Ярославка Шполян. р-ну] / Наталя Писарева // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 18 листоп. (№ 45). – С. 11.

3. Краєзнавство

391. **V (позачерговий) з'їзд Національної спілки краєзнавців України** : [виступ на з'їзді голови правління Черкас. обл. орг. НСКУ В. М. Мельниченка] // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 44–49.

392. **Безуглий, В.** «Краєзнавець – це стан душі» : [обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України – 25 років] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 9 груд. (№ 94). – С. 3.

393. **Хоменко, В. М.** Звенигородське краєзнавство / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Вид.

2-ге, доповн. – Київ : Арт Економі, 2014. – 64 с. : іл. – Бібліогр.: с. 62–63.

Хроніка Звенигородського краєзнавства. Відомі краєзнавці Звенигородщини.

394. **Шамрай, О. Г.** Краєзнавство і навчально-виховний процес : метод. посіб. / О. Г. Шамрай ; Нац. спілка краєзнавців України, Обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Кам'ян. рай. гром. орг. «Спілка краєзнавців». – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 79 с., [6] с. іл. – Бібліогр.: с. 77–78.

Автор – начальник відділу освіти Кам'янської райдержадміністрації. Про нього – 4-а с. обкл.

395. **Мельниченко, В. М.** Учнівські історико-краєзнавчі дослідження : особливості методичного забезпечення : [вивчення історії рід. краю в шк. Черкас. обл.] / В. М. Мельниченко // Пед. вісн. – 2013. – № 4. – С. 13–15.

396. **Поліщук, О. В.** Використання краєзнавчого матеріалу в навчально-виховному процесі / О. В. Поліщук // Пед. вісн. – 2014. – № 4. – С. 66–68.

397. **Роду криниця віща** : літ. рід. краю : посіб. для 5-11 кл. загальноосвіт. навч. закл. / [авт.-уклад. В. Коваленко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 340 с.

398. **Дуняшенко, Н.** Знайомимося з Русалонькою із 7-В : [цикл уроків укр. літ. у 7 кл. з ІКТ-супроводом за твором письменниці-землячки М. Павленко] / Наталія Дуняшенко // Дивослово. – 2015. – № 6. – С. 6–12.

399. **Слюсар, А.** «Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських» : підсумковий урок у 7 класі / Антон Слюсар // Дивослово. – 2015. – № 6. – С. 13–16.

400. **Засядько, Л. В.** Рідний край в задачах : (на матеріалі Черкас. обл.) : [задачі приклад. характеру з інформацією про геогр., еколог., іст. та культур. спадщину Черкащини] / Л. В. Засядько, Т. Г. Кононенко // Географія та

економіка в рід. шк. – 2017. – № 2. – С. 37–48 ; № 3. – С. 39–45.

401. **Започатковано краєзнавчий клуб «Моя Черкащина»** : [Черкас. обл. орг. НСКУ та Черкас. ОУНБ ім. Тараса Шевченка] // Краєзнавство Черкащини : [збірник] : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси, 2017. – № 11. – С. 315–317.

402. **Відзначили найкращих краєзнавців** : [лауреати краєзнавчої премії ім. Михайла Максимовича у 2018 р. – Б. Юхно за кн. «Ретро Град» та О. Силка, Л. Синявська за кн. «Бандури пісня недоспівана... або суспільний виклик Михайла Злобинця»] // Нова Доба. – 2018. – 29 листоп. (№ 48). – С. 3.

3.1. Краєзнавчі часописи

403. **Краєзнавство Черкащини** : [збірник]. № 10 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [редкол. : В. М. Мельниченко [та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 247 с., [8] с. іл. : іл. – Присвяч. 60-річчю утворення Черкас. обл. та 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка. – Містить бібліогр.

404. **Краєзнавство Черкащини** : [збірник]. № 11/2017 : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін. ; редкол. : В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 323 с. : іл. – Містить бібліогр.

405. **«Краєзнавство Черкащини»**. Випуск 1-10 : анот. бібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; уклад. : Іржавська А. П., Силка О. З. ; наук. ред. Г. М. Голиш. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2014. – 96 с. – (Серія

«Історична» ; вип. 5). – Ім. покажч. : с. 75–77. – Алфав. покажч. : с. 78–80.

Анотовані описи праць краєзнавців області, які увійшли до збірників «Краєзнавство Черкащини» (1990–2014 рр.).

406. Залізнякові читання : краєзнавчий часопис. Вип. 5 : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 185 с. : іл. – Містить бібліогр.

407. Залізнякові читання : краєзнавчий часопис. Вип. 6 : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 141 с. : іл. – Містить бібліогр.

408. Залізнякові читання : краєзнавчий часопис. Вип. 7 : за матеріалами Сьомої наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 194 с. : іл. – Містить бібліогр.

409. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 7. Тетяна Нераденко. Учнівська археологічна експедиція «Молюхів Бугор» : 15 років у путі. Чис. 8. Дослідження Молюхова Бугра в Малій академії наук України. Чис. 9. Публікації учасників експедиції «Молюхів Бугор» за виступами на краєзнавчих конференціях / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.] ; [під ред. Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 297 с., [12] с. іл. – Містить бібліогр.

410. Юний краєзнавець Черкащини. Чис. 10-11. Дослідження переможців Третього і Четвертого обласних

конкурсів юних краєзнавців Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.] ; [під ред Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 369 с. – Містить бібліогр.

411. **Юний краєзнавець Черкащини.** Чис. 12. Дослідження переможців П'ятого обласного конкурсу юних краєзнавців Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.] ; [під ред Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 285 с. – Містить бібліогр.

412. **Юний краєзнавець Черкащини.** Число 13. Туристичні можливості Правобережної Черкащини. Число 14. Краєни і знаменитості Правобережної Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.] ; [під ред Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 274 с., [18] с. іл. – Містить бібліогр.

413. **Юний краєзнавець Черкащини.** Чис. 15. Археологія Черкащини / Черкас. обл. орг. НСК України [та ін.] ; [під ред Т. М. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 290 с. : іл. – Містить бібліогр.

3.2. Краєзнавці Черкащини

414. **Краєзнавці Черкащини** : біобібліогр. довід. : 25-річчю незалежності України присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [упоряд. В. М. Мельниченко, Г. М. Голиш ; редкол. : В. М. Мельниченко (голова) та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 216 с. : іл. – Містить бібліогр.

415. **Мицик, В. Ф.** Дослідники краю Тальнівського : оповідки про краєзнавців / Вадим Мицик, Володимир Мовчан. – Київ : КВІЦ, 2017. – 163 с. : іл.

* * *

416. **Феофан Білецький став лауреатом краєзнавчої премії Максимовича** : [про Ф. Ф. Білецького, краєзнавця,

лауреата обл. краєзнавчої премії ім. М. Максимовича у 2015 р. за кн. «Розкажи мені, Тікичу... Буки від давнини до сьогодення», жителя м. Звенигородка] // Нова Доба. – 2015. – 5 листоп. (№ 88/89). – С. 1.

417. **Костецький, М.** Його душа живе словом : [про М. І. Борща, поета, краєзнавця, жителя м. Черкаси] / Микола Костецький // Молодь Черкащини. – 2014. – 15 січ. (№ 3). – С. 15.

418. **Персоналістичний вимір історії Черкащини** : матеріали Першої регіон. іст.-краєзнавчої конф., присвяч. 80-річчю з дня народж. Бушина М. І., 12 берез. 2018 р., Черкаси. – Черкаси : Гордієнко Є. І. : ЧДТУ, 2018. – 424 с.

419. **Дзюбенко, Т.** Невтомний дослідник історії Монастирищини відсвяткував ювілей : [про І. І. Волошенка, краєзнавця, жителя м. Монастирище] / Тетяна Дзюбенко // Нова Доба. – 2014. – 21 січ. (№ 5). – С. 15.

420. **Безуглий, В.** «Моя пристрасть – краєзнавство» : доцентіві ЧНУ ім. Б. Хмельницького Григорієві Голишу виповнилося 65 / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 6 берез. (№ 18). – С. 18.

421. **Голиш, Г.** Лебедина пісня Івана Городинця : [про І. С. Городинця, засл. вчителя України, краєзнавця, уродженця с. Безпальче Драбів. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2014. – 29 трав. (№ 40). – С. 12.

422. **Городинець, І.** Городинець Іван Сергійович : [автобіогр.] // Городинець І. С. Пам'ять не згасне : (с. Безпальче на Черкащині в період Другої світ. війни 1939–1945 рр.). – Черкаси, 2014. – С. 448–451.

423. **Легенди і перекази Городищини** / [упоряд. Горідько Т. М.]. – Черкаси : Інтроліга ГОР, 2014. – 47 с.

Про краєзнавця І. П. Гуріненка – с. 42–45.

424. **Україна Ольги Діденко** : монографія : [присвяч. 100-річчю від дня народж. дослідниці історії Уманщини,

археолога, етнографа Діденко О. П. / О. Скуратівська та ін.]. – Київ : Талком, 2017. – 133 с.

425. **Омелечко, Р.** Основоположник краєзнавства на Чорнобаївщині : [К. Ф. Кушнір-Марченко (1877–1958), краєзнавець, уродженець с. Мойсинці (тепер Придніпровське) Чорнобаїв. р-ну] / Раїса Омелечко // Омелечко Р. Джерела пам'яті : Мойсинці, Демки, Придніпровське з найдавніших днів до сьогодні. – Чорнобай, 2013. – С. 346–351.

426. **Юхно, Б.** «Динамічна біографія» Василя Мельниченка : [про життя та діяльність В. М. Мельниченка, професора ЧНУ ім. Б. Хмельницького, голову Черкас. обл. орг. НСКУ] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 1, 5.

427. **Мицик, В.** Вадим Мицик : «Щоб я не робив, роблю це в ім'я України» : бесіда з краєзнавцем В. Ф. Мициком / вів Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 17 лип. (№ 53). – С. 10.

428. **Мицик, В.** У народній культурі – світогляд народу. 12 серпня українському етнографу, археологу, музеєзнавцю, нашому постійному автору Вадиму Мицику – 75 років : [життя та наукова праця краєзнавця] : бесіда із В. Мициком / записав Богдан Писар // Слово Просвіти. – 2015. – 6-12 серп. (№ 31). – С. 14.

429. **Чигирик, Н.** Лісничий і краєзнавець – Олександр Андрійович Найда / Чигирик Наталія // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 113–115.

430. **Володимир Поліщук** : крізь роки, слова і справи : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 127 с. : іл.

В. Т. Поліщук – завідувач кафедри української літератури та компаративістики Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

431. **Деєв, М. М.** Краєзнавча та просвітницька діяльність Михайла Федоровича Пономаренка / М. М. Деєв, Л. Г. Чанцева // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 100–107.

432. **Голиш, Г.** Він спокою в житті не знав : [краєзнавець М. Ф. Пономаренко] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2015. – 17 лют. (№ 14). – С. 8.

433. **Приліпко, М.** Берегиня пам'яті рідного краю : [про дослідження історії Чернобаївщини, своє життя] : бесіда з краєзнавцем, жителькою м. Черкаси Марією Василівною Приліпко / записав Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 1 черв. (№ 22). – С. 8.

434. **Голиш, Г.** На бистрині життя : [про В. Б. Страшевича, краєзнавця, заслуж. працівника фіз. культури і спорту України, жителя м. Черкаси] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 2 лют. (№ 5). – С. 9.

435. **Володимир Хоменко** : бібліогр. покажч. / [упоряд. І. Цикунова ; відп. ред. М. Данилюк]. – Київ : Арт Економі, 2014. – 30 с. : іл.

В. Хоменко – краєзнавець, житель м. Звенигородки.

436. **Хоменко, В. М.** Наостанок / Володимир Хоменко : [відп. ред. К. Воєвська]. – Київ : Арт Економі, 2017. – 46 с.

Статті, рецензії, нотатки із записника звенигород. краєзнавця. Про нього.

437. **Зінченко, О.** Життя, віддане історії рідного краю : [черкас. краєзнавець М. М. Щербина] / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2014. – 16 верес. (№ 70). – С. 10.

438. **Почесний краєзнавець і талановитий журналіст** : [пам'яті М. М. Щербини] // Нова Доба. – 2016. – 18 серп. (№ 33). – С. 9.

439. **Юхно, Б.** Про 20 років у журналістиці та життя в оточенні прекрасних дівчат і двох кішок : бесіда з черкас. письменником, краєзнавцем і журналістом Борисом Юхном / записала Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2017. – 5 жовт. (№ 40). – С. 10.

4. Історико-культурні заповідники

440. **Скорик, І.** Світлий куточок : [про Кам'ян. держ. історико-культур. заповідник] / Ірина Скорик // Нова Доба. – 2018. – 17 трав. (№ 20). – С. 8.

441. **Кирей, Р.** Каньйон на Тясміні чекає пілігримів : [про модернізацію Кам'ян. держ. історико-культур. заповідника] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 23 берез. (№ 53). – С. 12.

442. **Моренко, Л.** Букет талантів Парасковії Степенькіної : [про П. Я. Степенькіну, директора Корсунь-Шевченків. держ. історико-культур. заповідника] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2017. – 7 берез. (№ 10). – С. 7.

443. **Халімон, О.** Подорож до правитоків : [держ. заповідник «Трипільська культура» на Черкащині] / Олена Халімон // Пам'ятки України : історія та культура. – 2017. – № 3. – С. [32]–37.

444. **Чорна, С.** Читають історію наших пращурів, написану тисячоліття тому : [експозиція Держ. іст.-культур. заповідника «Трипільська культура» у с. Легедзине на Черкащині] / Світлана Чорна. – Голос України. – 2017. – 15 серп. (№ 150). – С. 8.

445. **Чабанюк, В.** Владислав Чабанюк : «Те, що для багатьох складно й нереально, для мене – шанс реалізуватися в житті» : бесіда з дир. Держ. історико-культур. заповідника «Трипільська культура» Владиславом

Васильовичем Чабанюком / записала Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2017. – 16 берез. (№ 11). – С. 10.

446. **Умань** : [путівник / Держ. іст.-архітектур. заповідник «Стара Умань» ; текст В. М. Лісаченко ; фото О. Камельовської]. – Умань : [б. в., 2012?]. – 23 с. : іл.

447. **Національний історико-культурний заповідник «Чигирин»** : путівник / [Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» ; упоряд. С. Ф. Павлова]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 99 с., [32] с. іл. : іл.

5. Пам'ятки історії і культури. Пам'ятні місця краю

5.1. Палаці

448. **Бравада, О.** Польські резиденції Черкащини : [замки] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2018. – Черв. (№ 5). – С. 8.

449. **Криниця, С.** «Замками» Черкащини : [садиба Даховських, с. Леськове Монастирищен. р-ну ; мислив. замок Шувалових, м. Тальне] / Сергій Криниця, Катерина Красницька // Пам'ятки України : історія та культура. – 2016. – № 2. – С. 88–95.

450. **Камченко, Д.** Історичні маєтки Черкащини не перестають дивувати : [Леськів. палац Даховських, садиба (Понятковського) Лопухіна, мислив. палац графа Шувалова, садиба Давидових] / Денис Камченко // Акцент. – 2017. – 22 фебр. (№ 8). – С. 12.

451. **Степенькіна, П.** Палац у Корсуні : до історії забудови / Парасковія Степенькіна // Корсун. часопис. – 2015. – № 31. – С. 14–22.

452. **Історична загадка** : один із найбагатших палаців 19 століття в Європі збудований у Корсуні : [Палац

Понятовських-Лопухіних у м. Корсунь-Шевченківський] // Нова Молодь Черкащини. – 2017. – 12 лип. (№ 28). – С. 11.

453. **Безуглий, В.** Замок Шувалова, що в Тальному, залишений непризволяєще : чи закінчиться коли-небудь його реконструкція? / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 17 лип. (№ 53). – С. 11.

5.2. Пам'ятники

454. **Калиновська, Т.** Пам'ятник героям різних епох від Київської Русі до сучасності : [відкрили на Алеї Слави у м. Черкаси] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2016. – 27 квіт. (№ 33). – С. 2.

455. **У Трахтемирові на Канівщині відкрили пам'ятний знак на честь 400-річчя перемоги над московитами** : [гетьману П. Конашевичу-Сагайдачному] / за повідомл. Департаменту культури та взаємозв'язків з громадськістю Черкас. ОДА // Вечірні Черкаси. – 2018. – 17 жовт. (№ 42). – С. 4.

456. **Перепелиця, А. І.** Монумент на ознаменування боротьби українського народу під проводом Б. Хмельницького – пам'ятка монументального мистецтва Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» / Алла Іванівна Перепелиця // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 257–268.

457. **Стригун, Ю.** Пам'ятник Богуну виконали на коні : [у м. Монастирище] / Юрій Стригун // Вечірні Черкаси. – 2018. – 10 січ. (№ 2). – С. 7.

458. **Чорномаз, Б.** Пам'ятник ватажкам гайдамацького повстання в Умані. Історія спорудження / [Б. Чорномаз]. – Умань : Жовтий О. О., 2016. – 40, [1] с. : іл.

459. **Кисельов, Ю.** Хо́да довжиною в півсторіччя : [відкриття пам'ятника М. Залізняку та І. Гонті в Умані] / Юрій Кисельов // Слово Просвіти. – 2015. – 10-16 груд. (№ 49). – С. 10.

460. [Черкаська гіперболоїдна вежа Шухова : історія та сьогодення] // Безпека життєдіяльності Черкащини. – 2015. – № 10. – 1-а та 2-а с. обкл.

461. **Бахмут, А. І.** Корсунь-Шевченківський меморіал : [присвяч. Корсунь-Шевченків. наступал. операції проти нім.-фашист. загарбників у 1944 р. / Бахмут А. І.]. – Корсунь-Шевченківський : Гавришенко В. М., 2015. – 79 с. : іл.

462. **Моренко, Л.** Історія унікального пам'ятника Матері : [с. Бровахи Корсунь-Шевченків. р-ну Є. Д. Лисенко] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2015. – 20 серп. (№ 66/67). – С. 11.

463. **Даниленко, О.** Молитва за Україну, записана на граніті : [в Умані з'явився меморіал. знак-пам'ятник молитві] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2015. – 13 берез. (№ 20). – С. 2.

464. **Білецький, Ф.** Знак борцям за волю відкрили на Звенигородщині : [у с. Козацьке Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2016. – 19 жовт. (№ 82/83). – С. 5.

465. **Козак, О.** Перший в Україні Меморіал пам'яті воїнам АТО встановлено у Каневі за сприяння партії «Відродження» / Ольга Козак // Акцент. – 2017. – 18 нояб. (№ 47). – С. 4.

466. **Чмихало, І.** Пам'ятник занесено у Книгу рекордів України : [пам'ятник «Борцям за волю України» у смт Чернобай] / Інна Чмихало // Нова Доба. – 2018. – 29 листоп. (№ 48). – С. 6.

467. **Голиш, Г.** У Чапаєвці відкрито пам'ятник Матері : [с. Чапаєвка Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2016. – 12 трав. (№ 19). – С. 8.

468. **Роговська, Т.** У Черкасах на Хрещатику оселився Фагот із Бегемотом : [новий пам'ятник у Черкасах] / Тетяна Роговська // Вечірні Черкаси. – 2015. – 8 лип. (№ 27). – С. 6.

469. **Балансуючу скрипальку включили у перелік вражаючих скульптур світу** : [скульптура поблизу Черкас. обл. філармонії] / за матеріалами 24 каналу // 7 днів Черкаси. – 2018. – 20 черв. (№ 25). – С. 4.

470. **Калиновська, Т.** Барельєф Миколи Негоди прикрасить обласну філармонію : [про встановлення пам'ят. знаку М. Негоді, А. Пашкевичу та Р. Кириченко на фасаді Черкас. обл. філармонії] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2018. – 10 січ. (№ 2). – С. 2.

5.3. Пам'ятні місця

471. **Неймовірна Черкащина** : екзотичні куточки краю : [озеро Бучак, Канів. р-н ; хутір Буда, Чигирин. р-н ; граніт. кар'єр і озеро, с. Мала Смілянка Смілян. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2015. – 13 трав. (№ 19). – С. 18.

472. **Перепелиця, А. І.** Природні та штучні гідрологічні об'єкти «Замкової гори» (XVII–XXI ст.) : [у м. Чигирин] / Алла Іванівна Перепелиця // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 268–176.

473. **Село Стецівка.** Козацький хутір // Національний історико-культурний заповідник «Чигирин» : путівник. – Черкаси, 2013. – С. 88–92 : іл.

474. **Рижик, О. В.** Історія Мошногірського маєтку / О. В. Рижик, Л. В. Рябчич // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 115–124.

475. **Юхно, Б.** «Англійські» Мошногори : [історія парку-маєтку Мошногір'я поблизу с. Будище Черкас. р-ну] / Борис Юхно // Акцент. – 2017. – 23 авг. (№ 34). – С. 12.

476. **Майстренко, М.** Мошногори : [історія володінь графа М. Воронцова у с. Мошни Черкас. р-ну, події 1819–1882 рр.] / Максим Майстренко // Акцент. – 2018. – 26 сент. (№ 39). – С. 12.

477. **Галушко, О.** Холодний Яр – об'єкт історико-культурної спадщини : проблеми і перспективи розвитку / Галушко Ольга, Легоняк Богдан // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 184–185.

478. **Чорна, Л. О.** Історичні аспекти комплексної охорони пам'яток культури та природи Холодного Яру / Л. О. Чорна // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2011. – Вип. 5. – С. 194–196.

479. **Чиж, М.** Тулумбас – пам'ятний знак в Холодному Яру / Чиж Микола // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 69–70.

480. **Косенко, В.** Святині Холодного Яру : [перше Всеукр. військове паломництво до святинь Холодного Яру] / Володимир Косенко // Військо України. – 2015. – № 8. – С. 53–55.

II. ІСТОРІЯ. АРХЕОЛОГІЯ. ЕТНОГРАФІЯ

1. Археологія

481. **Археологія й стародавня історія краю** (130 тис. р. т.–IX ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць та [ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 2. – С. 31–72.

482. **[Черкащина археологічна]**. Вип. 1. Визначні пам'ятки / Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми Черкас. облради» [та ін.] ; [авт.-упоряд. Т. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 51 с. : іл. – Бібліогр.: с. 44–50.

483. **Маланіч, О. Л.** Археологічні пам'ятки національного значення на Черкащині / О. Л. Маланіч, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 39–47.

484. **Нераденко, Т. М.** Археологічне минуле Черкащини : посібник-довідник / Тетяна Нераденко ; [редкол. : С. О. Лихота та ін.] ; НАН України, Нац. центр «Мала акад. наук України» [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 164 с. : іл. – (Бібліотека МАН). – Бібліогр. : с. 136–163.

485. **Нераденко, Т. М.** Словник-довідник з археології Черкащини / Нераденко Т. М. ; Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми Черкас. облради» [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 650 с. : іл. – Бібліогр.: с. 559–649.

486. **Нераденко, Т. М.** Молюхів Бугор : [монографія] / Тетяна Нераденко ; Навч.-наук. ін-т історії та філософії Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького, Черкас. обл. територ. від-ня МАН України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 505 с. : іл. – Бібліогр.: с. 489–492.

Поселення доби неоліту та енеоліту, розташоване біля с. Новоселиця Чигирин. р-ну.

487. **Шидловський, П. С.** Дослідження та проблеми збереження Межиріцького поселення мисливців на мамонтів / П. С. Шидловський // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень. – Київ, 2013. – Вип. 8. – С. 567–581.

488. **Осипенко, Т.** Межиріцька стоянка : дослідник і дослідження : [археолог І. Г. Підоплічко, уродженець с. Козацьке Звенигород. р-ну] / Таміла Осипенко // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 114–122.

489. **Гершкович, Я. П.** Суботовское городище / Я. П. Гершкович ; НАН Украины, Ин-т археологии. – Киев : [б. и.], 2016. – 507 с. : ил. – Библиогр.: с. 423–443 и в прил.

490. **Руденко, С. В.** Археологічні дослідження Мотронинського городища : [в урочищі Холод. Яр.] / Сергій Вікторович Руденко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 22–24.

491. **Магомедов, Б. В.** Могильник черняховской культуры у с. Легедзине (работы 2015 г.) / Б. В. Магомедов, С. В. Диденко, А. С. Милашевский // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 1 : Археологія : дослідження, експерименти, реконструкції. – С. 123–139. – Бібліогр.: с. 138.

492. **Дослідження у центральній частині Майданецького** : [Тальнів. р-н] / М. Ю. Відейко, Й. Мюллер, Н. Б. Бурдо [та ін.] // Археологія. – 2015. – № 1. – С. 71–77.

493. **Майданецьке, 2013** = Maidanetske, 2013 нові розкопки великого Трипільського поселення / Johannes Muller, Robert Hofmann [та ін.] ; [ред. J. Muller та ін.]. – Bonn : BELTZ Langensalza GmbH, 2017. – 174 с. : іл. – (Studien zur Archäologie in Ostmitteleuropa ; band 16). – Бібліогр.: с. 89–92.

494. **Овчинников, Е. В.** Трипільська культура Канівського Подніпров'я (IV тис. до н. е., етапи В II-C I) : монографія / Е. В. Овчинников ; НАН України, Ін-т археології. – Київ : Олег Філюк, 2013. – 439 с. : іл. – Бібліогр.: с. 416–439.

* * *

495. **[Черкащина археологічна]**. Вип. 2. Відомі дослідники / Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми Черкас. облради» [та ін.] ; [авт.-упоряд. Т. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 51 с. : іл. – (Серія «Черкащина археологічна»). – Бібліогр.: с. 45–51.

496. **Остапчук, А. М.** В. П. Григор'єв та його внесок в розвиток археологічної науки на Черкащині / А. М. Остапчук, Г. С. Шевченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 13–20.

497. **Наукові, науково-популярні та навчально-методичні праці Т. М. Нераденко** : археологія, краєзнавство і туризм. Мала акад. наук України : до 60-річчя від дня народж. / Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми Черкас. облради» [та ін.] ; [уклад. : Т. В. Макаренко, М. М. Попов]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 72 с., [12] с. іл. – Містить бібліогр.

498. **Сиволап, М.** Михайло Сиволап : «Археологія покорила мене на все життя» : бесіда з археологом М. Сиволапом / записав В. Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 14 серп. (№ 61). – С. 10–11.

2. Етнографія. Геральдика. Нумізматика

499. **Горошко, Л. М.** Символіка води в обрядовій традиції жителів Черкащини = Symbolism of Water in the Traditional Folk Rituals of Cherkasy Region / Леся Горошко : [відп. ред. С. Павлюк] ; НАН України, Ін-т народознавства. – Київ : Олег Філюк, 2014. – 255 с. : іл. – Містить бібліогр.

500. **Лисак, І.** Село Колодисте на Звенигородщині (селянські такі записи). За редакцією Агатангела Кримського / Іван Лисак // Народна культура українців : життєвий цикл людини : іст.-етнол. дослідж. : у 5 т. – Київ, 2013. – Т. 4 : Зрілість. Чоловіки. Чоловіча субкультура. – С. 438–489.

501. **Димінський, А.** Описание чумацкого промысла Киевской губ. Звенигородского у. Лисянской вол. с. Орлов с 1860 по 1982 год. За редакцією Володимира Білого / А. Димінський // Народна культура українців : життєвий цикл людини : іст.-етнол. дослідж. : у 5 т. – Київ, 2013. – Т. 4 : Зрілість. Чоловіки. Чоловіча субкультура. – С. 548–565.

502. **Козацьке село Вереміївка** : спроба монографічного дослідження : [сучас. стан етнокультурн. спадщини] / Микола Бех, Галина Бондаренко, Сергій Довгань [та ін.] // Нар. творчість та етнологія. – 2013. – № 4. – С. 91–105 : фот.

503. **Довгань, С.** Трансформаційні процеси у будівництві житла с. Вереміївка Чорнобаївського району Черкаської області у ХХ–на початку ХХІ століття : (на основі експедиц. матеріалів) / Сергій Довгань // Нар. творчість та етнологія. – 2014. – № 3. – С. 79–84.

504. **Онопа, В. В.** Художньо-декоративне оздоблення народного житла Черкащини / В. В. Онопа, О. Г. Шамрай,

Т. М. Безверха // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 257–267.

505. **Лавріненко, Н.** Млини годували хлібом наших предків, а тепер дають духовну їжу нам... : [млинарство на Черкащині, 19-20 ст.] / Назар Лавріненко // Козац. край. – 2015. – 12 жовт. (№ 7). – С. 6.

506. **Юлкіна, Л.** Українське млинарство. Млинарська традиція Чигиринщини / Юлкіна Людмила // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 121–125.

507. **Юхно, Б.** Велика новорічна історія : [історія святкування Нового року в м. Черкаси з 1913-го по 1980-ті роки] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2016. – 15 груд. (№ 50). – С. 8 ; 22 груд. (№ 51). – С. 8 ; 2017. – 5 січ. (№ 1). – С. 6 – 7 ; 12 січ. (№ 2). – С. 9.

508. **Юхно, Б.** Не на рік, а на вік! : [весіл. обряди на Черкащині у XIX–XX ст.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 4 жовт. (№ 40). – С. 8–9.

509. **На прабабусинім весіллі** / [упоряд. Горідько Т. М.]. – [Вид. доповн.]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2017. – 203 с. : іл.

Весільні обряди Городищини.

510. **Войцях, С. А.** Граматика оберегів у обряді виряжин : [особливості обряду проводження новобранців на військ. службу в селах Чорнобаїв. р-ну] / Світлана Анатоліївна Войцях // Мистецтво та освіта. – 2016. – № 4 (82). – С. 40–43.

511. **Щибря, В.** Головні убори та зачіски населення Черкаського району Черкаської області кінця XIX–середини XX століття : традиції, локальні особливості : (за

матеріалами польових досліджень) / Володимир Щибря // Нар. творчість та етнологія. – 2016. – № 5. – С. 96–101.

512. **Щибря, В.** Особливості верхнього одягу населення Правобережної Наддніпрянщини : (кінець XIX–перша половина XX століття) / Володимир Щибря // Нар. творчість та етнологія. – 2016. – № 3. – С. 90–95.

513. **Шмиголь, С. П.** Традиційний український віночок : [зокрема, Черкащини] / Світлана Петрівна Шмиголь // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 303–306.

514. **Рушники Наддніпрянської України** [Образотворчий матеріал] : [альбом / Наук. т-во ім. Т. Шевченка, Ін-т колекціонерства укр. мист. пам'яток] ; упоряд. Т. Лозинський. – Львів : Майстер книг, 2017. – 375 с. : іл. – (Українське народне мистецтво).

Рушники Наддніпрянської України, зокрема Черкащини.

515. **Лагута, Д. А.** Світлана Андріївна Китова та її Музей українських рушників / Д. А. Лагута, Т. М. Нераденко, І. С. Заніздра // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 79–83.

516. **Чижик, К. М.** Авангардний напрямок у вишивці Вербівської майстерні на Кам'янщині / К. М. Чижик, О. Г. Шамрай // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 66–76.

517. **Кравець, А.** Смілянські вишиванки княгині Яшвіль викликали захват у Парижі... : [Н. Яшвіль на Смілянщині, поч. 20 ст.] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2016. – 7 верес. (№ 36). – С. 18.

518. **Хоменко, М.** Сунки (XX ст.) : занепад великого ремісничого осередку : [ремісництво у с. Сунки Смілян. р-ну] / Марія Хоменко // Переяславіка : наук. зап. : зб. наук.

ст. / Нац. іст.-етногр. заповідник «Переяслав» ; [упоряд. О. М. Жам]. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 6 (8). – С. 280–285.

519. **Шевчук, А. Ю.** Розвиток традиційної народної вишивки на Драбівщині / А. Ю. Шевчук, Т. Б. Нога // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10/11. – С. 84–90.

520. **Наумчук, В.** Писанкарство Черкащини : витоки, відродження традицій та перспективи розвитку / Вікторія Наумчук, Марія Хоменко // Апокриф : часопис. – Черкаси, 2017. – [Вип. 1] : В об'їмах грозового літа. – С. 93–103.

521. **Щербина, М.** «Черкаський слід» українських дукачів : [золотарство на Черкащині у XVIII ст.] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2013. – 21 серп. (№ 34). – С. 16.

522. **Чабан, А. Ю.** Щедрий стіл Середньої Наддніпрянщини : монографія / Анатолій Чабан. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 319 с. : іл. – Бібліогр.: с. 299–306. – Предм. покажч.: с. 307–313. – Ім. покажч.: с. 314–319.

Українська народна кухня Середньої Наддніпрянщини.

* * *

523. **Теліженко, О.** Олександра Теліженко : «Без Шевченка герб Черкащини перестане бути живим» : [герб Черкас. обл.] : бесіда з засл. худож. України Олександрою Теліженко / записала Оксана Швед // Молодь Черкащини. – 2014. – 1-8 січ. (№ 1/2). – С. 11.

524. **Символ міста** : історія створення герба Кам'янки / підготував Олександр Ветров // Трудова слава. – 2016. – 19 серп. (№ 33). – С. 9.

525. **Безуглий, В.** Білозір'я обзавелося гербом : [про затвердження герба с. Білозір'я Черкас. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 14 січ. (№ 3). – С. 11.

526. **Буевич, Е.** Книга тайн родной земли – в единственном экземпляре : [геральдисты издали уникал.

сборник исследований по истории Черкасщины «Гербовник и вексиллумарий Черкасского края» Елена Бувевич // Акцент. – 2014. – 6 авг. (№ 32). – С. 9.

* * *

527. **Жук, П.** І біля Тараса здійнявся багатостраждальний стяг : [3 листоп. 1990 р. у Черкасах було піднято Держ. прапор України] / Петро Жук // Черкас. край. – 2014. – 20 серп. (№ 66). – С. 18.

528. **На в'їзді в Черкаси встановили прапор України** : [металевий сяючий прапор у Черкасах] // Нова Доба. – 2014. – 23 верес. (№ 72). – С. 5.

* * *

529. **Національний банк України увів в обіг срібну пам'ятну монету «Богдан Хмельницький»** // Козац. край. – 2016. – 19 січ. (№ 18). – С. 3.

530. **Ковтуненко, С.** У НБУ відкарбували ювілейну монету до 60-річчя Черкаської області / Сергій Ковтуненко // Прес-Центр. – 2014. – 8 січ. (№ 2). – С. 3.

531. **Щербина, М.** Потясминня : торговий осередок монголо-литовської доби? [нумізмат. знахідки XIV ст. в р-ні р. Тясмин] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2013. – 26 черв. (№ 26). – С. 16.

3. Історія

532. **Наймолодша в Україні** : Черкаській області – 60 років : етапи розв., люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю. ; ред. група : Калиновська Т. С., Клименко Т. А.]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 255 с. : іл.

533. **Черкащина** : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за

ред. В. В. Масненко, В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 697 с. : іл. – Бібліогр.: с. 646–656. – Ім. покажч.: с. 657–678. – Геогр. покажч.: с. 679–694.

534. **На скрижалях пам'яті** : іст. екскурс : [Черкащина від давнини до 1954 р.] // Наймолодша в Україні : Черкаській області – 60 років : етапи розв., люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 11–16.

535. **Історичні подорожі Україною** : Черкащина : [історія Черкащини від давнини до Корсунь-Шевченків. операції 1944 р.] // Історія України. – 2017. – Січ. (№ 1). – С. 23–28 ; Січ. (№ 2). – С. 23–27.

536. **Мельниченко, В. М.** Цей день в історії Черкащини : хронол. довід. / Василь Мельниченко ; Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 46 с.

3.1. Найдавніше минуле Черкащини

537. **Києворуський час (882–1240)** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненко, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 3. – С. 73–97.

538. **Проненко, В.** Римовичі – предки бурімчан : [про кн. Є. Бутенка «Римов – тисячолітня загадка». Літописне м. Римов знаходилося на території с. Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну] / Володимир Проненко // Черкас. край. – 2014. – 28 листоп. (№ 96). – С. 5.

539. **Сергеєва, М. С.** Майстри з обробки деревини та кістки давньоруського міста Воїня / М. С. Сергеєва ; НАН України, Ін-т археології. – Харків ; Київ : Майдан, 2015. – 231 с.

540. **Під ординською зверхністю (1240–1345)** : [татар. завойовники на Черкащині] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 4. – С. 97–109.

3.2. Литовсько-польська доба (XIV–перша половина XVII ст.)

541. **Край у складі Великого князівства Литовського (1362–1569)** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 5. – С. 109–161.

542. **Степенькін, С.** Корсунщина за часів Великого князівства Литовського / Станіслав Степенькін // Корсун. часопис. – 2016. – № 32/33. – С. 50–65.

543. **Михайлюк, Ю. М.** Діяльність місцевої влади щодо підтримання правопорядку в Черкаському й Канівському повітах (староставах) у Литовську добу : [16 ст.] / Ю. М. Михайлюк // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2011. – Вип. 4. – С. 189–191.

544. **Мицик, Ю.** Канівське та Черкаське староства в описі малознаної люстрації 1631–1633 років / Юрій Мицик // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2014. – № 10. – С. 221–238. – Бібліогр.: 6 назв.

545. **Івангородський, К. В.** Етносоціальний вимір українського козацтва (нариси з історії Півд. Київщини кінця XV–середини XVII ст.) / Костянтин Івангородський ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 239 с. – Бібліогр.: с. 232–238.

546. **Івангородський, К. В.** Черкаси – основний осередок [укр. козацтва] // Івангородський К. В.

Етносоціальний вимір українського козацтва. – Черкаси, 2012. – С. 77–93.

547. **У добу Речі Посполитої** (середина XVI–середина XVII ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 6. – С. 163–201.

3.3. Черкащина – центр визвольної боротьби і державотворчих процесів (1648–1657 рр.)

548. **Черкащина та становлення Української держави в роки Національно-визвольної війни (1648–1657)** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 7. – С. 203–249.

549. **Чабан, А. Ю.** Середня Наддніпрянщина – біля витоків Української національної революції середини XVII ст. / А. Ю. Чабан // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – № 22 (355). – С. 7–13.

550. **Горобець, В. М.** Князі і гетьмани усієї Русі. «Через шаблю маємо право» : злети і падіння козацької держави 1648–1783 рр. / [Горобець В. М. ; ред. О. М. Пікалова]. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 351 с., [16] с. іл.

551. **Мельниченко, В.** Козацькі полки Черкащини : [17 ст.] / Василь Мельниченко // Козац. край. – 2017. – 31 січ. (№ 2). – С. 6.

552. **Степенькін, С.** Корсунська битва 1648 року в мемуарах, щоденниках та епістоляріях / Станіслав Степенькін // Корсун. часопис. – 2015. – № 31. – С. 40–42.

553. **Палій, О.** Тріумф під Корсунем 1648 р. // Палій О. 25 перемог України. – Вид. 3-тє. – Київ, 2016. – С. 72–74.

3.4. Доба Руїни (друга половина XVII ст)

554. **У добу Руїни.** На прикордонні (друга половина XVII–початок XVIII ст.) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 8. – С. 251–279.

555. **Заруба, В. М.** Чигиринські походи : хроніка подій російсько-турецької війни 1676–1681 рр. / Віктор Заруба. – Дніпропетровськ : Ліра, 2013. – 338 с. : іл.

556. **Сорока, Ю. В.** Чигиринські походи / Ю. Сорока. – Київ : Шанс, 2012. – 127 с.

Чигиринські походи 1677–1678 рр.

557. **Кирей, Р.** Чигирин оборонявся до останнього : [результати дослідження мас. поховання на Замк. горі в Чигирині в 1677–1678 рр.] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 17 трав. (№ 92). – С. 12.

558. **Пироженко, А.** Гетьманші Чигиринського двору XVII століття / Пироженко Антоніна // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 69–73.

3.5. XVIII–початок XX ст.

559. **Так починалась область :** [Черкащина в 1795–1954 рр.] // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 17–26.

560. **Сиволап, М.** Давні шляхи Черкащини : [18-20 ст.] / Сиволап Михайло // Залізнякові читання : краєзнавчий

часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 102–104.

561. **Черкащина XVIII ст.** Останні десятиліття в складі Речі Посполитої. Втрата козацької автономії на Лівобережжі // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 9. – С. 281–308.

562. **Клименко, Т.** Вітчизняна війна 1812 року та декабристський рух на Черкащині / Тетяна Клименко // Військово-історичний альманах. – Київ, 2013. – Число 1 (23). – С. 99–105.

563. **Клименко, Т. А.** Вітчизняна війна 1812 року та декабристський рух на Черкащині / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2012. – № 3. – С. 68–75. – Бібліогр.: с. 74.

564. **Шмиголь, Л.** Виступ селян Медведівського ключа проти поміщика Г. Сабанського у 1832–1833 роках : [Чигирин. р-н] / Шмиголь Любов // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 33–35.

565. **Синяк, І.** Із джерел до історії Коліївщини : протоколи допитів полонених гайдамаків загону Савки Майбороди : [колиш. загін С. Неживого, що діяв на Черкащині] / Іван Синяк // Укр. іст. журн. – 2018. – № 3. – С. 124–144.

566. **Налбандян, А. А.** Здобуття гайдамаками міста Умані / Артур Налбандян // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав.

2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 46–52.

567. **Бравада, О.** Гайдамака Голий : за народ – останню сорочку і власне життя... : [про сотника Медведів. куреня Чигиринщини Г. Голого] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2014. – 12 берез. (№ 11). – С. 15.

568. **Єлесіна, К.** Середньонаддніпрянські маєтності графів Бобринських : особливості територіального складання та адміністративного поділу / Катерина Єлесіна // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 179–183.

569. **Кривошея, І. І.** Шляхта Уманщини в імперську добу (кінець XVIII–перша половина XIX ст.) : монографія / Ігор Кривошея. – Умань : Сочінський, 2014. – 254 с.

570. **Ігнатенко, Ю.** Використання терору в політичній боротьбі на Наддніпрянщині у 1850–1889-х роках : [зокрема, про переслідування Т. Г. Шевченка та М. М. Доманицького] / Юлія Ігнатенко // Двадцять сьома наукова сесія Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах : матеріали доп. на засід. секцій і коміс. / Осередок Наук. т-ва ім. Т. Шевченка ; [наук. ред. В. В. Масненко]. – Черкаси, 2016. – С. 38–47.

571. **Горенко, Л. М.** Мобілізація земельної власності в Кам'янському маєтку Давидових у другій половині XIX–початку XX ст. / Л. М. Горенко // Гуманітарний вісник. Серія : Історичні науки : всеукр. зб. наук. праць / Черкас. держ. технолог. ун-т. – Черкаси, 2017. – Число 26, вип. 10. – С. 103–109.

572. **Полякова, Т.** Події 1905–1907 років на Корсунщині / Тетяна Полякова // Історія України XX століття : джерела, результати та перспективи історико-краєзнавчих досліджень : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 12 жовт. 2011 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур.

заповідник ; [редкол. : П. Я. Степенькіна та ін.]. – Черкаси, 2013. – С. 117–130.

573. **Клименко, Т. А.** Черкащина в роки Першої світової війни / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2014. – № 4/5. – С. 5–23. – Бібліогр.: с. 20–23.

574. **Буевич, Е.** Когда мы были на войне... : [Первая мировая в жизни черкасцан] / Елена Буевич // Акцент. – 2015. – 15 апр. (№ 16). – С. 12.

575. **Десятніков, І.** Військовополонені на території Уманського повіту Київської губернії під час Першої світової війни / Десятніков Іван // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 8–11.

576. **Десятніков, І. В.** Сільськогосподарський відхід на Чигиринщині в кінці XIX–на початку XX століття / І. В. Десятніков // Вісн. Черкас. ун-ту : Сер. Історичні науки : [зб. наук. ст.]. – Черкаси, 2013. – № 22. – С. 130–139. – Бібліогр.: 50 назв.

577. **Десятніков, І.** Наймана праця у сільському господарстві Чигиринщини в кінці XIX–на початку XX століття / Іван Десятніков // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 14–18.

Див. також № 944, 945.

3.6. Черкащина в період Української революції 1917–1921 рр.

578. **Мельниченко, В. М.** Черкащина в добу української революції, 1917–1921 рр. : навч. посіб. / В. М. Мельниченко ; Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 199 с. : іл. – Бібліогр.: с. 173–182. – Ім. покажч.: с. 194–196. – Геогр. покажч.: с. 197–199.

579. **Краєзнавство Черкащини** : [збірник]. № 11/2017 : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін. ; редкол. : В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 323 с. : іл. – Містить бібліогр.

Статті про події Української революції 1917–1921 рр. на Чигиринщині, у Холодному Яру, на Канівщині, Золотоніщині, Драбівщині, Христинівщині, Уманщині, Корсунщині. Про видатних черкащан – учасників революції.

580. **У добу Української революції (1917–1921)** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 12. – С. 363–382.

581. **Почепцов, В. Ф.** Визвольний рух на Черкащині на початку ХХ століття / Віктор Почепцов. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 115 с. – Бібліогр.: с. 113–115.

582. **Тобі, Україно, і перший мій подих, і подих останній тобі!** : (до 100-річчя Укр. революції 1917–1921 рр.) : [зб. навч.-метод. матеріалів з історії Черкащини доби Укр. революції 1917–1921 рр.] ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Комунал. навч. закл. «Черкас. обл. ін-

т післядиплом. освіти пед. працівників Черкас. облради». – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 176 с.

583. Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф., [Кам'янка], 31 берез. 2017 / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник ; [упоряд. : Г. М. Таран, Т. П. Чупак, О. Г. Шамрай]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 177 с. : іл. – Містить бібліогр.

584. Мицик, В. Ф. Полковник Петро Дерещук : «Всю Душу за Волю України» : оповідь про боротьбу за самост. Україну на терені іст. Уманщини у 1920-х роках, про отаманів, повстанців та настрої людей / Вадим Мицик, Володимир Мовчан ; [за заг. ред. В. Ф. Мицика]. – Київ : КВІЦ, 2017. – 259 с. : іл.

П. К. Дерещук (1886–1923), полковник Армії УНР, уродженець с. Вишнопіль Тальнів. р-ну.

585. Скальський, В. Особовий склад Київської та Черкаської повітових народних рад / Віталій Скальський // Проблеми вивчення історії української революції 1917–1921 років : зб. наук. ст. – Київ, 2012. – Вип. 8. – С. 256–275. – Бібліогр. в підрядк. прим.

586. Черкащина у вогні революції 1917–1921 років : бібліогр. покажч. / Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [уклад. : Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе ; наук. ред. та авт. передм. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2017. – 75 с. – Ім. покажч.: с. 62–65. – Геогр. покажч.: с. 68–73.

587. Овсієнко, Л. Г. До питання про антибільшовицький повстанський рух на Корсунщині під час Української революції 1917–1921 років : отаман Ярій / Лідія Григорівна Овсієнко // Визвольна боротьба 1917–

1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 85–90.

588. **Овсієнко, Л.** З історії формування та діяльності органів охорони порядку на Корсунщині в роки Української революції 1917–1921 років : (за матеріалами Державних архівів Київської та Черкаської областей) / Лідія Овсієнко // Історія України ХХ століття : джерела, результати та перспективи історико-краєзнавчих досліджень : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 12 жовт. 2011 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник ; [редкол. : П. Я. Степенькіна та ін.]. – Черкаси, 2013. – С. 40–82.

589. **Чепурний, О. І.** Чигиринщина : драматичні сторінки історії двох «республік» : [1918–1919 рр. : Холоднояр. орг. та Чигирин. «республіка» С. Коцура] / Олександр Іванович Чепурний // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 58–63.

590. **Ветров, О. В.** Наш край у період правління гетьмана Павла Скоропадського : [Кам'ян. р-н в 1918 р.] / Олександр Васильович Ветров // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 89–106.

591. **Неумитий, В.** Звенигородщина в подіях революції 1917–1921 / Володимир Неумитий // Спадщина. – 2017. – № 1/2. – С. 21–24.

592. **Кукса, Н. В.** Всеукраїнський з'їзд Вільного козацтва у Чигирині : історія у фотодокументах : [16-17 жовт. 1917 р.] / Надія Василівна Кукса // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф.,

[Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 64–67.

593. **Кравець, А.** Канів : остання битва поляків у першій світовій війні [про битву під Каневом у травні 1918 р.] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 8 січ. (№ 2). – С. 23.

594. **Неумитий, В.** Звенигородське повстання 03-13.06.1918 / Володимир Неумитий // Спадщина. – 2017. – № 1/2. – С. 14–15 : карта.

595. **Діденко, Я. Л.** «Варфоломійська ніч» у Чигирині : [події 28-29 лип. 1919 р.] / Яніна Леонідівна Діденко // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 20–29.

596. **Кравець, А.** Москву від Денікіна урятував... Махно на Черкащині : [отаман Н. Махно і Черкащина, 1919 р.] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 26 лют. (№ 9). – С. 15.

597. **Шпак, В.** Три походи проти Зеленого : [отаман Зелений (Д. Терпило) на Черкащині] / Віктор Шпак // Уряд. кур'єр. – 2016. – 24 груд. (№ 244). – С. 8.

598. **Бравада, О.** З молитвою на устах і з шаблею у руці : новий, 1920 рік і Різдво Христове штаб Зимового походу Армії УНР зустрічав на Уманщині : [Перший Зимовий похід на Черкащині у 1920 р.] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2017. – 29 груд. (№ 11). – С. 7.

599. **Кравець, А.** У Золотоноші, біля церкви, – місце «крайнього» переможного бою Першого зимового походу Армії УНР... : [про бій 15 лют. 1920-го р. біля Свято-Успенського собору на кризі річки Золотоношки за м. Золотоноша] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2017. – 11 січ. (№ 2). – С. 17.

* * *

600. **Ключник, Л. В.** Чигиринщина початку 20-х років ХХ століття : політична та економічна ситуація в краї / Лідія Вікторівна Ключник // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 68–74.

601. **Захарченко, О. В.** Соціальне становище та продовольче забезпечення жителів міста Черкаси на початку 1920-х років / Оксана Захарченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – Вип. 10. – С. 167–171. – Бібліогр.: 8 назв.

602. **Лобатенко, Л. О.** Сільське господарство Черкаської округи в середині 1920-х рр. / Ліна Лобатенко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – Вип. 10. – С. 178–194. – Бібліогр.: 8 назв.

603. **Мельниченко, В. М.** Сільська освіта Черкащини в добу Української революції 1917–1922 років / Василь Миколайович Мельниченко // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 64–72.

604. **Овсієнко, Л.** Навчальні заклади Корсунщини в добу Української революції 1917–1921 років / Лідія Овсієнко // Корсун. часопис. – 2017. – № 34. – С. 89–102.

605. **Савко, Ю. Ю.** З історії культурно-громадського руху у південних повітах Київщини в 1917-му році / Юлія Савко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – Вип. 10. – С. 163–166. – Бібліогр.: 6 назв.

606. **Тептюк, Л. М.** Внесок інтелігенції у культурні процеси на Черкащині в період української національної революції 1917–1920 років в контексті загальноукраїнського піднесення / Людмила Тептюк

// Гуманітарний вісник. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – Число 22, вип. 6. – С. 94–103.

607. **Полтавець, Н. В.** Драбівський районний селянський будинок імені Фрідріха Енгельса (1920-ті рр.) / Наталія Полтавець // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – Вип. 10. – С. 172–177.

608. **Скус, О. В.** Вихідці з Уманщини в армії УНР / Скус О. В. // Іст. архів. – 2017. – Вип. 18. – С. 117–123. – Бібліогр.: с. 122–123.

3.6.1. Холодноярська організація (1917–1924 рр.)

609. **Коваль, Р. М.** Історія Холодноярської організації / Р. М. Коваль. – Київ : Іст. клуб «Холодний Яр» ; Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. – 104 с. – (Бібліотека історичного клубу «Холодний Яр») (Серія «Отаманія ХХ ст.» ; кн. 8).

610. **Легоняк, Б. В.** Боротьба за вільну, самостійну Україну в 1917–1923 роках у Холодному Яру / Богдан Васильович Легоняк // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 8–15.

611. **Холодноярські повстанці, голод і церква в лещатах совєцької влади** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 13. – С. 383–393.

612. **Дикань, К.** Не штабні спогади : нагадування-пересторога : [про мемуари І. Лютого-Лютенка «Вогонь з Холодного Яру та М. І. Дорошенка «Стежками Холодноярськими»] / Костянтин Дикань // Україна молода. – 2017. – 21 берез. (№ 35). – С. 13.

3.6.1.1. Холодноярські повстанці

613. **Клименко, Т.** Репресії проти учасників визвольного руху 1917–1921 рр. : (за матеріалами Держ. архіву Черкас. обл.) / Тетяна Клименко // Краєзнавство Черкащини : [збірник]. № 11/2017 : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси, 2017. – № 11. – С. 191 – 202.

614. **Калиновська, Т.** Знеславлені, але нездоланні холодноярці визнані героями через 94 роки / Тетяна Калиновська // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Т. 10. – С. 468–472.

* * *

615. **Тилищак, В.** Месник Шевченкового краю : [останній отаман Черкащини Степан Блажевський, уродженець с. Ксаверове Городищен. р-ну] // Тилищак В. 1930. У.С.С.Р. Повстання. – Київ, 2016. – С. 17–24.

616. **Абашина, Л. О.** Пономаренко Прокіп Мефодійович (отаман Квочка) – член Холодноярського повстанського комітету / Людмила Олександрівна Абашина // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 91–95.

617. **Григоренко, Т.** Отаман із Вереміївки Савченко-Нагірний страчений як кримінальний злочинець. А він боровся «за рідну мову народу» : до 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років : [І. Г. Савченко, отаман «Нагірний», уродженець с. Вереміївка Чорнобаїв. р-ну] / Тетяна Григоренко // Черкас. край. – 2016. – 13 лип. (№ 54/55). – С. 17.

618. **Парій, Н. В.** Артем Харченко – видатний діяч Холодноярської республіки : [уродженець с. Вербівка Кам'ян. р-ну] / Наталія Василівна Парій // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 76–79.

619. **Білошапка, В. В.** Холодноярський отаман Пилип Хмара у спогадах жителів села Цвітного / Василь Вікторович Білошапка // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 101–107.

620. **Звенигора, Я.** Після Крут став холодноярським отаманом Чорним : [про І. Шарого, учасника бою під Крутами, уродженця с. Вереміївка Чернобаїв. р-ну] / Ярослав Звенигора // Вечірні Черкаси. – 2017. – 1 лют. (№ 5). – С. 11.

621. **Шевченко, М.** Отаман Чорний Ворон / Марія Шевченко // XXIV березнева наукова сесія Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах : матеріали доповідей на засіданнях секцій і комісій 11-27 берез. 2013 р. – Черкаси, 2014. – С. 114–117.

622. **Макарюк, В. В.** Василь Чупак у спогадах односельців / Віта Володимирівна Макарюк // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 95–100.

623. **Клименко, Т.** Із легенди в небуття : [холоднояр. отаман Яків Щириця (Мамай)] / Тетяна Клименко // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Т. 10. – С. 405–410.

3.7. 20-і–30-і роки на Черкащині

624. **Черкащина в роки нової економічної політики** : [1922–1928] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 14. – С. 395–424.

625. **Лобатенко, Л.** Природно-кліматичні умови розвитку сільського господарства на території Черкаської округи в середині 1920-х рр. / Ліна Лобатенко // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 315–320.

626. **Захарченко, О.** Формування системи соціального забезпечення населення у період НЕПУ (на прикладі Черкаської округи) / Оксана Захарченко // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 293–296.

627. **Давиденко, Г.** Діяльність комітетів незаможних селян на Корсунщині : (за матеріалами Держ. архіву Черкас. обл.) : [1920–1932 рр.] / Галина Давиденко // Історія України ХХ століття : джерела, результати та перспективи історико-краєзнавчих досліджень : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 12 жовт. 2011 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник ; [редкол. : П. Я. Степенькіна та ін.]. – Черкаси, 2013. – С. 131–139.

628. **Калиновська, Т.** Відповідачі : [діяльність ін-ту відповідачів на Черкащині у 20-х рр. ХХ ст.] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Т. 10. – С. 34–48.

629. **Компанієць, О. В.** Народний опір аграрній політиці радянської влади на зламі 1920–30-х рр. (на прикладі Черкащини) / О. В. Компанієць // Гуржіївські історичні читання : зб. наук. праць. – Черкаси, 2015. – Вип. 10 – С. 189–191.

630. **Григоренко, Т.** Селянський опір насильницькій колективізації та «розкуркулюванню» на Черкащині (1920–1930 рр.) / Тетяна Григоренко // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Т. 10. – С. 414–437.

631. **Шмиголь, Л. О.** Форми селянських протестів у Чигиринському повіті в 20–30-х роках ХІХ століття / Любов Олексіївна Шмиголь // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 38–41.

632. **Григоренко, Т. О.** Драбівське повстання. 1930 рік / Григоренко Тетяна Олександрівна // Розвиток музейної справи на Черкащині : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р. – Черкаси, 2016. – С. 188–193.

633. **Тиліщак, В.** Драбівське повстання [1930 р.] і справа «Гренадери» / Володимир Тиліщак // Тиліщак В. 1930. У.С.С.Р. Повстання. – Київ, 2016. – С. 125–138.

634. **Касян, А.** Драбівське повстання (на матеріалах усної історії) : (1930-ті рр.) / Касян Андрій // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 50–52.

635. **Земзюліна, Н. І.** Вплив громадських організацій на розвиток освіти та загального культурного рівня населення Черкащини в 1920–30-х рр. / Н. І. Земзюліна // Гуржіївські історичні читання : зб. наук. праць. – Черкаси, 2013. – Вип. 6 – С. 233–235.

636. **Різник, Ю.** Пошта та телеграф Черкаського повіту : державнополітичні функції (за матеріалами Державного архіву Черкаської області) / Юлія Різник // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 214–218.

3.7.1. Голодомор 1932–1933 рр.

637. **Голодно-трагічні роки (1929–1939)** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 15. – С. 425–463.

638. **Зінченко, О.** Жертвами Голодомору 1932–1933 років стали 300 тисяч черкащан / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2014. – 25 листоп. (№ 90). – С. 1.

639. **Карнарук, Л.** «Особливо сутужно було вдовам із дітьми» : під час голодомору в деяких селах Черкащини померло більше людей, ніж під час війни : [голодомор 1923–1933 рр. на Черкащині] / Любов Карнарук // Вечірні Черкаси. – 2015. – 18 листоп. (№ 46). – С. 15.

640. **Ярмоленко, Н.** Колгоспники (із неопублікованої збірки «Сучасна неказкова проза : голодомор») : [спогади черкащан про голодомор] / Наталя Ярмоленко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 20 (313). – С. 111–131.

641. **Щербатюк, О.** Голодомор : пов'язані кров'ю... : [спогади жителів Лисянщини] / Олександр Щербатюк // Нова Доба. – 2014. – 25 листоп. (№ 90). – С. 7.

642. **Михайлюта, О.** Підсумки опитування свідків голодомору 1932–1933 років у Суботіві Чигиринського району / Михайлюта Оксана, Михайлюта Сергій // Залізнякаві читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякаві читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 53.

643. **Даниленко, О.** Дідусь, який врятував село : [голодомор 1932–1933 рр. у с. Яроватка Уман. р-ну. Голова с.-г. артілі «Колос» Василь Задорожний] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2014. – 26 листоп. (№ 95). – С. 14.

644. **На Лисянщині встановили погруддя земляку, який рятував життя односельчан від Голодомору** : [К. В. Сипченко, колиш. голова колгоспу с. Погибляк Лисян. р-ну] // 7 днів Черкаси. – 2017. – 7 черв. (№ 23). – С. 20.

645. **Мінська, О.** Увічнення пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 рр. : пам'ятні знаки в населених пунктах Чигиринщини / Мінська Оксана // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 52.

3.7.2. Політичні репресії

646. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 8 / Нац. акад. наук України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : Т. Ф. Прітченко [та ін.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2013. – 799 с. : іл. – (Реабілітовані історією). – Містить бібліогр.

Довідки про репресованих за постановами місцевої влади селянських родин по першій категорії. Довідки про реабілітованих черкасців, які не потрапили у попередні видання. Нариси про жертв політичних репресій.

647. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 9 / НАН України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : Овчаренко С. М. [та ін.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 639 с. – (Реабілітовані історією).

Нові архівні документи. Довідки про виселенців за межі сіл. Нариси про репресованих черкащан.

648. **Реабілітовані історією.** Черкаська область. Кн. 10 / НАН України, Ін-т історії НАН України [та ін.] ; редкол. : Коваль В. В. [та ін.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР,

2017. – 639 с. : іл. – (Реабілітовані історією). – Містить бібліогр.

Про жертви політичних репресій тоталітарного режиму та боротьбу українців в період Української революції 1917–1921 рр.

649. **Шамара, С.** Від національної революції до Великого терору : пам'ять про два десятиліття боротьби українців із імперськими репресіями : [репресії на Черкащині у 1917–1933 рр.] / Сергій Шамара, Віталій Масненко // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Кн. 10. – С. 5–26.

650. **Бугеря, М.** Вінок лавровий, вінок терновий : [репресовані письменники, художники, вчені – уродженці Черкащини] / Марина Бугеря // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2017. – Т. 10. – С. 445–450.

651. **Поліщук, В. Т.** Вибране. [Т.] 2. Розстріляні таланти (Репресовані письменники Черкащини) / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 417 с. – Містить бібліогр.

652. **Хоменко, В. М.** Зона / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Пономаренко]. – Київ : Арт-Економі, 2015. – 51 с. : іл.

Про уродженців і жителів Звенигородського району – жертв радянської тоталітарної системи.

653. **Осипенко, О.** Вони теж – герої : [про репресії в Городищен. р-ні з 1922 по 1937 рр.] / Ольга Осипенко // Нова Доба. – 2016. – 30 черв. (№ 26). – С. 15.

654. **Кравець, А.** Черкащани, розстріляні у Сандармоху, були небезпечні для Москви тим, що... просто любили Україну : [про 9 репресованих уродженців Черкащини] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2017. – 1 листоп. (№ 44). – С. 17.

655. **Мушта, О.** Жертви політичних репресій, звинувачені у зв'язках із Польщею на Кам'янщині у 30-х рр. ХХ ст. / Олександр Мушта // Залізнякаві читання :

краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякаві читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 66–67.

656. **Калиновська, Т.** Помилка Хрущова : матеріали Держархіву області зберігають документи, як чекісти вирішували долю селян : [сталінські репресії на Черкащині у 1941–1950 рр.] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2014. – 21 трав. (№ 40/41). – С. 22.

3.8. Черкащина в роки Другої світової війни

657. **Черкащина в роки Другої світової війни** // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 16. – С. 465–525.

658. **Клименко, Т.** Черкащина у Другій світовій війні / Тетяна Клименко // Прес-Центр. – 2013. – 16 жовт. (№ 42). – С. 16.

659. **Лазуренко, В.** Черкащина у роки Другої світової війни / Валентин Лазуренко // Нова Доба. – 2018. – 8 трав. (№ 19). – С. 8–9.

660. **Поліщук, А. І.** Подвиг прикордонників біля Легедзино. Остання атака / Андрій Поліщук – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 80 с. : іл. – Бібліогр.: с. 80.

Остання атака бійців Окремої Коломийської прикордонної комендатури у липні 1941 р. біля с. Легедзине Тальнів. р-ну.

661. **Живі серед загиблих** : іст.-біогр. дослідж. / М-во внутр. справ України, Експерт. служба, Черкас. НДЕКЦ, 2018. – 95 с. : іл. – Бібліогр.: с. 94–95.

Про бій 30.07.1941 р. біля с. Роги Маньків. р-ну, загиблих прикордонників 92 Перемишльського прикордонного загону військ НКВС та пам'ятник на їх могилі. Про п'ятьох прикордонників, які залишились живими у тому бою.

662. **Не підлягає забуттю** : нацистський окупаційний режим на Черкащині (1941–1944) : зб. наук. ст., док., матеріалів та спогадів / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] ; [упоряд. Мельниченко В. М. та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 364 с., [62] с. іл. : іл.

663. **Юхно, Б.** Роки «нового порядку» : [Черкащина в 1941–1944 рр.] / Борис Юхно // Акцент. – 2016. – 22 июня (№ 26). – С. 9 ; 29 июня. – С. 9.

664. **Залевська, Л. О.** Сміла в період нацистської окупації та у повоєнний час / Любов Залевська // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 214–220. – Бібліогр.: 17 назв.

665. **Щербина, С. І.** Економічні втрати і руйнування України в роки Другої світової війни : на прикладі Черкащини / С. І. Щербина // Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менеджменту. Сер. Економіка і менеджмент. – Черкаси, 2015. – № 2 (19). – С. 71–80.

666. **Іржавська, А. П.** Фізичний терор на Черкащині в період нацистської окупації (1941–1944 рр.) / А. П. Іржавська // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2014. – № 29 (322). – С. 109–119. – Бібліогр.: с. 117–119.

667. **Клименко, Т. А.** Доля неповнолітніх жителів Черкащини в період Великої Вітчизняної війни : (за док. матеріалами Держ. архіву Черкас. обл. / Т. А. Клименко // Архіви України. – 2015. – № 1. – С. 42–58.

668. **Украдене дитинство** : діти і підлітки Черкащини в роки Другої світової війни : зб. наук. ст., док., матеріалів та спогадів / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України [та ін.] : [авт.-упоряд. : Голиш Г. М., Клименко Т. А.,

Мельниченко В. М. ; редкол. : В. М. Мельниченко (голова) та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 191 с. : іл. – Ім. покажч.: с. 184–186. – Геогр. покажч.: с. 187–188.

669. **Шмиголь, С.** Нацистський окупаційний режим у Чигиринському Подніпров'ї : діти війни свідчать / Шмиголь Світлана // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 54–59.

670. **Одинець, О. О.** Оцінка діяльності місцевих органів влади в умовах німецько-фашистської окупації : [с. Івківці Чигирин. р-н] / Одинець О. О., Кітляр Р. Ю., Лавріненко Н. П. // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 100–104.

671. **Гірка правда остарбайтерів** / [уклад. Горідько Т. М.]. – Черкаси : Інтроліга Тор, 2015. – 135 с. : іл.

Свідчення остарбайтерів, в'язнів концтаборів – жителів Городищ. р-ну.

672. **Страшевич, В. Б.** У кожного із них свій Бухенвальд : нариси / Василь Страшевич. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 122 с. : іл.

Черкащани-в'язні концтаборів Німеччини.

673. **Молодість у неволі** : спогади остарбайтерів / Від. освіти Звенигород. райдержадмін., Немороз. ЗОШ І-ІІІ ступенів Звенигород. райради ; матеріали підгот. Романенко В. І. [та ін.]. – Неморож. (Черкас. обл.) : [б. в.], 2010. – 76 с. : іл.

Спогади остарбайтерів сіл Неморож та Мурзинці Звенигород. р-ну.

674. **Лазуренко, Ю.** Табори смерті на Черкащині в роки Другої світової війни / Юрій Лазуренко // Спадщина Черкащини плюс : альманах. – Смiла, 2016. – Вип. 10. – С. 122–125.

675. **Поліщук, А. І.** Коротко про «Уманський котел» // Поліщук А. І. Подвиг прикордонників біля Легедзино. Остання атака / Андрій Поліщук. – Черкаси, 2016. – С. 27–38.

676. **Столяр, О.** Жертвами нацистів стали 83 жителі Буди, що на Чигиринщині : [спогади про події 17 черв. 1943 р. на хуторі Буда Чигирин. р-ну] / Олена Столяр // Нова Доба. – 2016. – 23 черв. (№ 25). – С. 6.

677. **Кравець, Н.** Калі Траш : чорний жах зелених лісів Черкащини : [геноцид ромів на Черкащині в роки ВВВ] / Наталія Кравець // Прес-Центр. – 2013. – 8 трав. (№ 19). – С. 16.

3.8.1. Голокост на Черкащині

678. **Геращенко, К.** Утримання євреїв в гетто та таборах праці на Черкащині : [1941–1943 рр.] / Геращенко Каріна // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 12–14.

679. **Голокост на Черкащині** : [статті] // Нова Доба. – 2014. – 28 січ. (№ 7). – С. 4–5. – Авт.: Ніна Власенко, Надія Білоус, Микола Щербина та ін.

680. **Бедринець, В.** Лише за два місяці фашисти вбили в Черкасах більше 300 євреїв : [1941 р.] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2014. – 8 січ. (№ 7). – С. 5.

681. **Щербина, М.** «Бабин Яр» на околиці Млієва-3 : [розстріл євреїв на околиці Млієва Городищен. р-ну весною

1942 року] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 28 січ. (№ 7). – С. 5.

682. **Щербина, М.** Неморозька трагедія : [про нім. концтабір у с. Неморож Звенигород. р-ну та знищення євреїв у 1942 р. ; зі спогадів А. Н. Зелексон, уродженки с. Вільшана Городищен. р-ну] / Микола Щербина // Прес-Центр. – 2014. – 22 січ. (№ 4). – С. 17 ; Вісн. Городищини. – 2014. – 24 січ. (№ 4). – С. 5.

683. **Власенко, Н.** Марія Євсейчик : «Мій народ зазнав у війну великого горя» : [розстріл євреїв у м. Золотоноша у 1941 р. Спогади М. Я. Євсейчик] / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2015. – 27 січ. (№ 8). – С. 9.

684. **Моренко, Л.** Пам'ять стерти неможливо : у Корсуні-Шевченківському вшанували жертв Голокосту та відкрили відновлене єврейське кладовище : [Бабин Яр – Кущаївський у м. Корсунь-Шевченків. у 1941–1942 рр.] / Людмила Моренко // Черкас. край. – 2015. – 27 листоп. (№ 95). – С. 4.

685. **Білоус, Н.** У Тальному фашисти розстріляли понад 5 тисяч євреїв : [1941 р.] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2014. – 28 січ. (№ 7). – С. 4.

3.8.2. Партизанський рух

686. **Народні месники** : [партизани Черкащини, 1941–1944 рр. : статті] // Нова Доба. – 2013. – 24 верес. (№ 68). – С. 4–5. – Авт.: Владислав Бедринець, Григорій Голиш, Ніна Власенко та ін.

687. **Черкащина – партизанський край** : [1941–1943 рр.] // Нова Доба. – 2014. – 23 верес. (№ 72). – С. 10.

688. **Власенко, Н.** Володимир Орда – про рух народних месників без прикрас : [Чорнобаїв. та Золотоніс. р-ни] / Ніна Власенко // Нова Доба. – 2014. – 23 верес. (№ 72). – С. 11.

689. **Голиш, Г.** Партизани Золотоніщини у битві з нацистами / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2014. – 30 верес. (№ 74). – С. 14.

690. **Людний, Ф. П.** Кам'янщина партизанська : присвяч. 70-річчю Великої Перемоги / Ф. П. Людний. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 150 с. : іл.

Партизанський загін ім. Ворошилова.

691. **Висоцька, Л. Г.** Доля учасниць молодіжного Кам'янського підпілля в роки німецько-радянської війни 1941–1945 років / Лариса Григорівна Висоцька // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 80–82.

692. **Шокун, В.** Партизанський рух на території Канівщини у роки Другої світової війни / Володимир Шокун // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 135–139.

693. **Горб-Дубова, Т. П.** Подвиги і трагедії роду Дубових / Тамара Горб-Дубова ; [ред. Г. Я. Шквар]. – 2-ге вид. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2018. – 103 с. : іл.

Про П. А. Дубового – командира партизанського загону, який діяв у Холодному Яру та І. Н. Дубового – командарма Червоної Армії, репресованого у 1937 р.

3.8.3. Визволення краю

694. **Голиш, Г.** Вклонімося тим вікопомним дням : [визволення м. Черкаси від німецько-фашист. загарбників] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2014. – 16 груд. (№ 96). – С. 7.

695. **Абашіна, Л. О.** Прорив лінії оборони ворога на території Чигиринського району 7 січня 1944 року мовою документів та свідчень очевидців / Людмила Олександрівна Абашіна // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 77–80.

696. **КорсуньШевченківська битва** : сторінки історії : [присвяч. 70 роковинам з дня завершення Корсунь-Шевченків. наступ. операції / ред.-упоряд. : А. Ю. Чабан, П. Я. Степенькіна]. – Корсунь-Шевченківський : Всесвіт, 2014. – 325 с. [28] с. іл. – Ім. покажч.: с. 312–322.

697. **Ялинський, П.** Корсунь-Шевченківська наступальна операція : маловідомі та недосліджені сторінки історії : (до 70-річчя перемоги) : [1944 р.] / П. Ялинський // Добридень. – 2013–2014. – № 28/29. – С. 55–62.

698. **Іваненко, Л.** Корсунь-Шевченківська операція за спогадами місцевих жителів : [1944 р.] / Лариса Іваненко // Корсун. часопис. – 2015. – № 31. – С. 68–72.

699. **Моренко, Л.** Безстрашність і героїзм виявили й мирні жителі : [під час Корсунь-Шевченків. битви] / Людмила Моренко // Голос України. – 2019. – 16 лют. (№ 32). – С. 12.

3.8.4. Черкащани – герої Другої світової війни

700. **Загоріна, Р.** Фронтів листи : [з фондів Черкас. обл. краєзн. музею] / Раїса Загоріна // Антологія творів письменників Черкащини про Велику Вітчизняну війну. – Черкаси, 2013. – С. 454–471.

701. **Борщ, М.** Славетні військові : [про Героїв Рад. Союзу К. М. Дерев'янка, уродженця с. Косенівка Уман. р-ну та І. Г. Драченка, уродженця с. Велика Севастіанівка

Христинів. р-ну] / Микола Борщ // Земля батьків. – 2014. – 9 квіт. (№ 43). – С. 7.

702. **Килимник, Ю.** Усупереч законам фізики : [про військ. льотчика І. Г. Драченка, повного кавалера ордена Слави, Героя Рад. Союзу, уродженця с. Велика Севастянівка Христинів. р-ну] / Юрій Килимник // Вечірні Черкаси. – 2013. – 8 трав. (№ 19). – С. 23.

703. **Туменко, Л.** Його полк установив прапор Перемоги над рейхстагом, а сам Федір Зінченко – перший комендант рейхстагу : [про Героя Рад. Союзу Ф. М. Зінченка, колиш. жителя Черкас] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2014. – 28 квіт. (№ 44). – С. 4.

704. **Борщ, М.** Від слюсаря – до крилатого витязя : [двічі Герой Радянського Союзу І. Н. Степаненко, уродженець с. Нехайки Драбів. р-ну] / Микола Борщ // Нова Доба. – 2015. – 9 квіт. (№ 29). – С. 13.

705. **Яременко, В.** Жіночі долі у вирі Другої світової : [зокрема, про О. Шулежко, Є. Лисенко, жительок Черкащини] / Вікторія Яременко // Дзеркало тижня. – 2016. – 29 квіт. (№ 16). – С. 15.

706. **Безуглий, В.** Усіх десятих синів мати діждалася з війни : [мати-героїня Є. Д. Лисенко з с. Бровахи Корсунь-Шевченків. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 14 трав. (№ 38/39). – С. 6.

707. **Шпак, В.** Запізніле визнання праведницею світу : [про Олександрю Шулежко, яка під час війни рятувала єврей. дітей у Черкасах] / Віктор Шпак // Уряд. кур'єр. – 2018. – 12 трав. (№ 89). – С. 5.

708. **«Ворог народу», партизанка, Праведниця світу** : [про меморіал. дошку в Черкасах О. М. Шулежко, яка в роки ВВВ організувала притулок для дітей-сиріт] // Черкас. край. – 2015. – 5 черв. (№ 44). – С. 7.

3.9. Край у післявоєнні роки (1945–1953 рр.)

709. **Кукса, Н.** Голод 1946–1947 рр. на Чигиринщині : свідчення очевидців / Надія Кукса // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 283–286.

710. **Король, Р.** Як вперта школярка протистояла чекістам : [про В. Турчинську, школярку Шрамків. серед. шк. Драбів. р-ну, репрес. у 1945 р.] / Роман Король // Черкас. край. – 2017. – 19 лип. (№ 29). – С. 8.

711. **Король, Р.** Ну що б, здавалося, слова : за патріот. вірші, надрук. в окупац. газ. школяру присудили п'ять років тюрми : [про В. Постного, уродженця с. Журжинці Лисян. р-ну, репрес. у 1946 р.] / Роман Король // Черкас. край. – 2018. – 21 лют. (№ 8). – С. 7.

712. **Калиновська, Т.** Співчуття зламало долю милосердного міліціонера : [про М. І. Кропивка, репрес. у 1947 р.] / Тетяна Калиновська, Петро Жук // Черкас. край. – 2017. – 17 трав. (№ 20). – С. 8.

713. **1952 року на Черкащині активно працювало... підпілля ОУН** // Козац. край. – 2017. – 22 серп. (№ 7). – С. 6 ; Вечірні Черкаси. – 2017. – 23 серп. (№ 34). – С. 18.

3.10. Утворення Черкаської області – нова сторінка в історії краю (1954–1991 рр.)

714. **Черкащина в період «розквіту» та краху комунізму** : [1946–1990 рр.] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 17. – С. 527–556.

715. **Мельниченко, В. М.** Так починалась область / Василь Мельниченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 3–8.

716. **Мельниченко, В. М.** Десятиріччя становлення : [Черкас. обл.] / Василь Мельниченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 9–34.

717. **Перше десятиріччя (1954–1964)** // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 27–58.

718. **Роки напруженої праці (1965–1985)** // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 59–115.

719. **Назрілі переміни (1985–1990)** // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 115–128.

* * *

720. **Мельниченко, В.** Черкащина в переддень незалежності : [друга половина 80-х рр. ХХ ст.] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2014. – 21 серп. (№ 63). – С. 10.

721. **Рух опору в Україні, 1960–1991** = Resistance movement in Ukraine, 1960–1990 : енциклопед. довід. / Музей-арх. і документац. центр укр. самвидаву при вид-ві «Смолоскип»; голов. ред. О. Зінкевич. – Вид. 2-ге, доповн. – Київ : Смолоскип, 2012. – 895 с., [64] с. іл. : іл.

Черкащани – учасники руху опору : Вірченко Н. О., Воробйов М. П., Гірник О. М., Гончар І. М., Гребенюк Г. С., Дідківська Г. Г., Жолоб С. К., Захарченко В. І., Ігнатенко М. С., Лутиніс А. І., Марчук І. С., Міняйло Г. Т., Підоплічко Г. І., Попович Є. О., Саченко М. Г., Симоненко В. А., Суровцова

Н. В., Ткаченко В. Г., Чорновіл В. М., Шестопал М. М., Шуляк М. О., Щербань Г. Ф.

722. **Почепцов, В. Ф.** Визвольний рух на Черкащині (друга половина ХХ–поч. ХХІ ст.) / Віктор Почепцов. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 161 с. : іл.

723. **Мушта, О.** З історії Кам'янського осередку Народного Руху України : побиття галицької молоді у 1990 р. / Мушта Олександр // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 57–62.

724. **Юхно, Б.** Наш космос : [Черкащина і космос] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 18 апр. (№ 16). – С. 12.

3.10.1. Села Черкащини, затоплені водами Кременчуцького водосховища (1956–1960 рр.)

725. **Юхно, Б.** Велика вода, що забрала 212 населених пунктів : [про буд-во Кременчуц. водосховища та затоплення сіл у 1956–1968 рр.] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 9 трав. (№ 19). – С. 12.

726. **Завалко, С.** Затоплена краса : [спогади про затоплене с. Самовиця Чорнобаїв. р-ну] / Сидір Завалко // Нова Доба. – 2014. – 22 лип. (№ 54). – С. 14.

727. **Чигирик, Н. В.** Бужин і Адамівка : минуле і сучасне : [села, затоплені водами Кременчуц. водосховища] / Наталія Василівна Чигирик // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 83–87.

728. **Солодар, О. І.** Тіньки : [про минуле зниклих сіл Бужина, Тарасівки, Тіньок, Шабельників, примусове переселення мешканців, буд-во і життя нового села, уродженців краю] / Олександр Солодар. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 151, [2] с. : іл. – (Серія «Невідома Чигиринщина»). – Бібліогр.: с. 143–152 (431 назва).

729. **Омелечко, Р. Б.** Джерела пам'яті : Мойсинці, Демки, Придніпровське з найдавніших днів до сьогодні / Раїса Омелечко. – Чорнобай : Чорнобаїв. комун. полігр. п-во, 2013. – 393 с. : іл. – Бібліогр.: с. 392.

З історії затоплених водами Кременчуц. водосховища сіл Мойсинці, Демки та нового с. Придніпровське Чорнобаїв. р-ну.

Див. також № 836.

3.10.2. Черкащани – учасники афганської війни

730. **Гогоренко, В. И.** Солдаты афганской войны : события, люди, воспоминания / Валерий Гогоренко. – Смела : Вовчок О. Ю., 2014. – 231 с. : илл.

Про воїнів-«афганців» Смілян. р-ну.

731. **Вівчарик, О.** Ти, вічний біль, Афганістане : [добірка ст. про воїнів-інтернаціоналістів Черкащини] / Олександр Вівчарик, Надія Білоус, Ніна Власенко // Нова Доба. – 2014. – 18 лют. (№ 13). – С. 10–11.

732. **Хижняк, С.** Військовослужбовці прикордонних військ СРСР – учасники бойових дій на території Демократичної Республіки Афганістан : [уродженці Корсунь-Шевченків. р-ну] / Світлана Хижняк // Корсун. часопис. – 2017. – № 34. – С. 124–128.

3.10.3. Черкащина – Чорнобиль

733. **Ходзіцький, В.** 14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС : [добірка ст., спогади учасників ліквідації аварії – черкащан] / Василь Ходзіцький, Олександр Щербатюк, Людмила Моренко // Нова Доба. – 2015. – 17 груд. (№ 100/101). – С. 8.

734. **Джоган, О.** Що турбує чорнобильців через 30 років аварії на ЧАЕС : [чорнобильці Черкащини] / Ольга Джоган // Черкас. край. – 2016. – 22 квіт. (№ 32). – С. 5.

735. **Калюжна, С.** Гірки спогади про Чорнобиль [жителів м. Черкаси] / Сніжана Калюжна // Нова Доба. – 2018. – 26 квіт. (№ 17). – С. 1, 6.

3.11. Черкащина в роки незалежності (1991–2018 рр.)

736. **Черкащина в роки незалежності (1991–2009)** // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 129–182.

737. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014)** // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 183–246.

738. **Голуб, О. О.** Соціально-економічний розвиток Черкаської області (2009–2014 рр.) / О. О. Голуб // Гуманітарний вісник. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – Число 23, вип. 7. – С. 87–97. – Бібліогр.: с. 95–96.

739. **Черкаська область – складова соборної української держави** : [1991–2001 рр.] // Черкащина :

історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 18. – С. 557–580.

740. Черкащина революційна і постреволуційна (хроніка 2004–2016 років) // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 19. – С. 581–606.

741. Юхно, Б. Черкащина за 27 років : суперечливі акценти : [1991–2018 рр.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 23 серп. (№ 34). – С. 8–9.

Див. також № 6, 1092.

3.11.1. Сини і дочки землі черкаської

742. На чолі області : [біограф. довідки керівників Черкас. обл. з 1954 по 2013 рр.] // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 246–249.

743. Жук, П. Олександр Андреев залишив після себе не дачу, а конкретні доленосні для області справи : [про О. Андреева, колиш. очільника Черкас. обл.] / Петро Жук // Черкас. край. – 2017. – 15 берез. (№ 11). – С. 7.

744. Трохименко, В. Галина Буркацька – легендарний новатор сільськогосподарського виробництва / Василь Трохименко // Черкащина. – 2013. – № 2. – С. 43–46.

745. Гаврилова, Т. А. Золото, по якому ходимо ногами : бесіда з Тетяною Андріївною Гавриловою, Героєм Соц. Праці, жителькою м. Тальне / записав Микола Костецький // Черкащина. – 2013. – № 2. – С. 52–54.

746. Трохименко, В. Нашу працюовиту землячку поважали і Сталін, і Хрущов, і Конєв, і Брежнев : [про

М. Гнатенко, Героя Соц. Праці, уродженку с. Старосілля Городищен. р-ну] / Василь Трохименко // Черкащина. – 2013. – № 2. – С. 47–51.

747. **Ушанов, В.** Володимир Лук'янець : фрагменти із життя перших осіб. Від секретарів до губернаторів. 1999–2002 рр. : [В. Л. Лук'янець, колиш. кер. Черкащини] / Володимир Ушанов // Молодь Черкащини. – 2014. – 19 лют. (№ 8). – С. 8–9.

748. **Роговська, Т.** «Хоч Лук'янець – із радянської доби, у нього був не шароварний, а справжній патріотизм» : п'ять спогадів про Володимира Лук'янця : [колиш. очільника Черкас. обл.] / Тетяна Роговська // Вечірні Черкаси. – 2014. – 18 черв. (№ 25). – С. 10.

749. **Бушин, М. І.** Жив, працював, здобував! : (штрихи до портрета Івана Лутака) / Микола Бушин // Гуржіївські історичні читання : зб. наук. праць. – Черкаси, 2014. – Вип. 7 – С. 184–186.

І. К. Лутак – Герой Соц. Праці, колиш. керівник Черкас. обл.

750. **Мироненко, О.** Я серце віддав землі / Олексій Мироненко ; [ред. О. Титаренко]. – Черкаси : Третяков О. М., 2017. – 308, [3] с. : іл.

Спогади і роздуми колишнього голови колгоспу с. Лукашівка Чорнобаїв. р-ну (60-і–90-і роки ХХ ст.). З історії сіл Лукашівка, Григорівка, Вишневе, Веселий Поділ, Новоселиця. Про людей цих сіл.

751. **Ружицький, О.** Калиновий міст Омеляна Парубка : [О. Н. Парубку – 75 років] / О. Ружицький, Л. Туменко, М. Костецький // Молодь Черкащини. – 2015. – 21 січ. (№ 3). – С. 1.

752. **Суховершко, Г.** Катерина Полатайло / Григорій Суховершко. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 147 с. : іл. – Присвяч. 90-річчю Чорнобаїв. р-ну. – Ім. покажч.: с. 143–144.

К. О. Полатайло – Герой Соціалістичної Праці, с. Новоукраїнка Чорнобайвського району.

753. **Городніченко, Л. І.** І кожна мить життя – свята : [М. Чепурний – керівник Черкас. р-ну у 1965–1991 рр.] / Любов Городніченко // Черкас. край. – 2014. – 3 груд. (№ 97). – С. 8.

754. **Цибенко, В.** Василь Цибенко : «На якій би відстані я не був від Черкащини, вона завжди у моєму серці»: бесіда з колиш. кер. Черкас. обл. Василем Григоровичем Цибенком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2014. – 29 січ. (№ 7). – С. 5.

755. **Голиш, Г.** «Можу прямо дивитися людям у вічі» : колишній очільник Черкас. обл. відзначив 80-річний ювілей : [про В. Н. Шаповала, колиш. кер. Черкащини] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2014. – 10 квіт. (№ 27). – С. 12.

4. Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов'язані з краєм

756. **Нераденко, Т.** Відомі країни та світові знаменитості Черкащини / Тетяна Нераденко // Нераденко Т. Правобережна Черкащина : туристично-краєзнавчий потенціал : до 65-річчя Черкас. обл. / Тетяна Нераденко ; Упр. освіти і науки Черкас. облдержадмін., Черкас. територ. від-ня Малої акад. наук України, Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. – Черкаси, 2018. – С. 387–493.

757. **Черкащини славетні імена** / [Бушин М. І., Лазуренко В. М., Вишневський В. Є. та ін.]. – Черкаси : Черкас. ЦНТІ, 2013. – 709 с. : іл. – До 60-річчя утворення Черкас. обл.

Біографічні матеріали про Героїв Радянського Союзу, повних кавалерів ордена Слави, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв України, заслужених працівників України.

758. **Борщ, М. І.** З вершин славетних черкашан : краєзнавчі нариси, вірші, поеми / Микола Борщ. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 335 с., [32] с. іл. : іл.

759. **Гуржій, О. І.** Історія козацтва. Держава–військо–битви / О. І. Гуржій, Т. В. Чухліб. – Київ : Арій, 2015. – 464 с. : іл.

Черкащина – в тексті. Діячі, імена яких пов'язані з Черкащиною : Д. Байда-Вишневецький, П. Бут, Д. Гуня, М. Кривоніс, І. Богун, Б. Хмельницький.

760. **Хоменко, В.** Силуети / Володимир Хоменко : [відп. ред. Т. Синьоок]. – Київ : Арт Економі, 2016. – 38 с. : іл.

Розповіді про відомих земляків Ю. Тютюнника, В. Гончарука, М. Пономаренка та ін.

* * *

761. **Бравада, О.** Гроза японських самураїв і російських гітлерівців : полковник із Городищини змусив капітулювати Квантун. армію і піймав генерала Власова : [про І. Артеменка, уродженця с. Буда-Орловецька Городищен. р-ну] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2017. – 22 листоп. (№ 47). – С. 17.

762. **Тарахан-Берега, З.** Славетний Байда-Вишневецький (1517–1563) : [староста Канів. і Черкас.] / Зінаїда Тарахан-Берега // Чумац. шлях. – 2017. – № 2. – С. 19–20.

763. **Сорока, Ю. В.** Дмитро Байда-Вишневецький / Ю. В. Сорока. – Київ : Золоті ворота. – 2013. – 120 с.

764. **Кралюк, П.** Реальний та легендарний Байда-Вишневецький / Петро Кралюк // Кралюк П. М. Козацька міфологія України : творці та епігони. – Харків, 2016. – С. 18–29.

765. **Кравець, А.** Творець морської піхоти України – з Черкащини : [про М. Білінського, міністра мор. справ УНР,

уродженця с. Драбове-Барятинське Драбів. р-ну] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2016. – 22 листоп. (№ 15). – С. 5.

766. **Панасюк, Б.** Олексій Бобринський : повернення : [походження роду та коротка біографія видат. Смілян. цукрозаводчика Олексія Олексійовича Бобринського] / Броніслав Панасюк // Літ. Україна. – 2018. – 26 лип. (№ 26). – С. 5.

767. **Бравада, О.** Полковник, який ставив Україну вище Москви і Європи : Іван Богун не визнавав ні короля польського, ні царя московського – лиш Волю козацьку... / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2015. – 12 серп. (№ 32). – С. 13.

768. **Скрипник, О. В.** Розстріляний на Донбасі «за зміну Росії» : [роман] / Олександр Скрипник. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 241, [1] с.

Про посла Української Держави на Кубані (1918) Федора Боржинського (1879–1919), уродженця с-ща Верхнячка, тепер Христинів. р-ну.

769. **Степанков, В.** Іван Виговський / В. Степанков // Історія України в особах : козаччина. – Київ, 2013. – С. 57–70.

770. **Голиш, Г.** Наш земляк – сподвижник С. Петлюри : [про А. М. Вовка, військ. діяча Армії УНР, уродженця с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 9 листоп. (№ 45). – С. 7.

771. **Гречуха, С.** Михайло Семенович Воронцов та його родина / Сергій Гречуха // Мошни. Від минулого до сучасного. – Черкаси, 2007. – Розд. 2. – С. 73–88.

772. **Коваль, Р.** В часи УНР смілянин прославився і як практик, і як теоретик «Богів війни» – артилерії : [про А. Глуківського, військ. діяча, уродженця м. Сміла] / Роман Коваль // Козац. край. – 2016. – 30 листоп. (№ 16). – С. 6.

773. **Онопрієнко, С.** Іван Гонта – ватажок народно-визвольного гайдамацького повстання / Онопрієнко Сергій

// «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 67–69.

774. **Звенигора, Я.** Міністр освіти з псевдонімом «Наш» : стати міністром освіти України і очолити українське відділення «Голосу Америки» уродженцю Черкащини допомогло... невміння лаятися : [про Н. Я. Григорієва, громад. та політ. діяча, публіциста, уродженця с. Бурти Шполян. р-ну] / Ярослав Звенигора // Козац. край. – 2016. – 31 серп. (№ 11). – С. 6.

775. **Мельниченко, В.** Михайло Грушевський – роду чигиринського / Василь Мельниченко // Земля батьків. – 2016. – Жовт. (№ 64). – С. 7.

776. **Кравець, А.** Корсунчанин, який здолав московську зброю : [про Г. Гуляницького, військ. діяча Гетьманщини, полковника корсун., уродженця м. Корсунь-Шевченків.] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2016. – 17 черв. (№ 7). – С. 7.

777. **Висоцька, Л.** Роль родини Давидових в організації роботи Кам'янського цукрового заводу в кінці ХІХ–на початку ХХ століття / Висоцька Лариса // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 63–65.

778. **Кравець, А.** «Страшний сон Наполеона» служив гусаром у Звенигородці : партизан. генерал Денис Давидов потрапив на Черкащину через свою нелюбов до правителя Московії / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 30 лип. (№ 31). – С. 13.

779. **Воєнно-політичні місії Остафія Дашковича** // Русь «після Русі». Між короною і булавою : укр. землі від королівства Русі до Війська Запорозького. – Харків, 2016. – С. 185–195.

780. **З музейного досьє.** Кузьма Дерев'янка / Нац. музей історії України у Другій світ. війні, Мемор. комплекс. – Київ : Фенікс, 2016. – 47 с. : іл.

Герой України К. М. Дерев'янка, уродженець с. Косенівка Уман. р-ну.

781. **Смолій, В.** Петро Дорошенко / В. Смолій // Історія України в особах : козаччина. – Київ, 2013. – С. 117–130.

782. **Малнацька, А.** Доля Петра Дорошенка після зречення гетьманської булави / Алла Малнацька // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 193–196.

783. **Кравець, А.** Козак з Тальнівщини був офіцером армії чотирьох держав : [про С. Єфремова, військ. діяча, уродженця с. Зеленьків Тальнів. р-ну] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2016. – 22 листоп. (№ 15). – С. 6.

784. **Климчук, О.** Факторія Завойка : портрет з історії / Олександр Климчук. – Київ : Укр. письменник, 2013. – 320 с. : іл.

Про адмірала Василя Завойка, уродженця с. Прохорівка Канів. р-ну.

785. **Лавріненко, Н. П.** Огляд історіографії та джерельної бази про місце народження Максима Залізняка / Назар Лавріненко // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 10–21.

786. **Бібіков, Я. І.** Деякі аспекти біографії Максима Залізняка / Я. І. Бібіков // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р.,

с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 26–35.

787. **Захарченко, Я. І.** Доля Максима Залізняка після арешту / Захарченко Яна Іванівна // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 41–46.

788. **Михайлик, А.** Дослідження постаті Максима Залізняка / Аліна Михайлик // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 62–66.

789. **Косяченко, Я. С.** Нові відомості про місце народження Максима Залізняка / Косяченко Яна Сергіївна // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 59–62.

790. **Дорошенко, Р. О.** Постать Максима Залізняка на сторінках художньої літератури / Дорошенко Руслан Олександрович // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 52–54.

791. **Легоняк, Т. Б.** Вшанування пам'яті Максима Залізняка у нашому краї : [Чигирин. р-н] / Легоняк Тимофій Богданович // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред.

Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 35–37.

792. **«Начальник контррозвідки» гетьмана Хмельницького** : [про Л. Капусту, козац. військ. діяча, Чигирин. та Суботів. Городового отамана] // Козац. край. – 2015. – 12 жовт. (№ 6). – С. 12.

793. **Кравець, А.** Вождя першого козацького повстання замурували у кам'яну колону в Черкасах : [про К. Косинського, кер. козац. повстання 1591–1593 рр., який загинув поблизу Черкас] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 26 берез. (№ 13). – С. 15.

794. **Кирей, Р.** Черкащанин Кулі-шен – національний герой Китаю : [Григорій Кулішенко, уродженець с. Черепин Корсунь-Шевченків. р-ну. Вшанування пам'яті героя на Черкащині і в Китаї] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2016. – 9 груд. (№ 232). – С. 9.

795. **Степенькіна, П.** Генеалогічне дерево роду Кулішенків із села Черепина : (за матеріалами Держ. архіву Черкас. обл.) : [про родовід Г. Я. Кулішенка, льотчика, нар. героя Китаю, уродженця с. Черепин Корсунь-Шевченків. р-ну] / Парасковія Степенькіна // Корсун. часопис. – 2018. – № 32/33. – С. 100–103.

796. **Фареній, І. А.** «Артільний батько» Микола Левитський – видатний представник національної інтелігенції кінця ХІХ–першої третини ХХ ст. : [М. В. Левитський – уродженець с. Хмільна Канів. р-ну] / І. А. Фареній // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2011. – Вип. 4. – С. 99–100.

797. **Бравада, О.** Таємниці минулого : УПА було створено за розпорядженням... канівчанина : [про А. Ливицького, Президента УНР в екзилі, уродженця хутора Червоний Кут поблизу с. Ліпляве Канів. р-ну] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2016. – 27 трав. (№ 6). – С. 6 : фот.

798. **Черкаська, Г.** Анатолій Лупиніс – останній романтик українського опору : [про А. Лупиноса (1937–2000), патріота, бійця, політв'язня СРСР, колиш. жителя с. Сатанівка Монастирищен. р-ну] / Ганна Черкаська // Нова Молодь Черкащини. – 2017. – 8 лют. (№ 6). – С. 10.

799. **Слабошпицький, М.** Чоловік, що мав діагнозів на вісім смертей, – Анатолій Лупиніс : [про укр. політ. та громад. діяча УНА–УНСО, поета, черкащанина ; фрагмент з кн. М. Слабошпицького «Із пам'яті дзеркала»] / Михайло Слабошпицький // Літ. Україна. – 2019. – 26 січ. (№ 3/4). – С. 8–9.

800. **Цимбалюк, М.** Головна місія : [Матушевський Ф. П. – громад. і політ. діяч, уродженець м. Сміла] / Микола Цимбалюк // Слово Просвіти. – 2013. – 26-31 груд. (№ 51/52). – С. 6.

801. **Майстренко, О.** Що нам відомо про Семена Неживого / Майстренко Ольга, Зінченко Ольга Михайлівна // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 70–73.

802. **Кравець, А.** Генерал «Лев» : вірець для солдатів, гроза для маршалів : [про Д. Неверовського, генерала, героя Вітчизняної війни 1812 р., уродженця с. Прохорівка Канів. р-ну] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 26 берез. (№ 13). – С. 15.

803. **Ганницький, С. Г.** Дмитро Неверовський – людина рідкісної відваги і героїзму / Сергій Ганницький // Розвиток музейної справи на Черкащині : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р. – Черкаси, 2016. – С. 93–96.

804. **Чухліб, Т.** Степан Опара (1632–1665) : [уродженець с. Медведівка Чигирин. р-ну] / Тарас Чухліб // Гетьман. – 2014. – № 4. – С. 40–43.

805. **Чухліб, Т.** Павло Павлюк (1596–1638) : [П. Павлюк (Бут) – гетьман Війська Запороз., уродженець м. Чигирин] / Тарас Чухліб // Гетьман. – 2013. – № 1. – С. 45–47.

806. **Горобець, В.** Роман Ракушка-Романовський / В. Горобець // Історія України в особах : козаччина. – Київ, 2013. – С. 131–140.

807. **Кравець, А.** Ас із Звенигородщини став героєм війни проти більшовицької Росії і легендою усієї Європи : [про М. С. Ромейка, льотчика-аса, уродженця с. Вільховець Звенигород. р-ну] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2018. – Черв. (№ 5). – С. 5 ; Вечірні Черкаси. – 2018. – 28 берез. (№ 13). – С. 18.

808. **На площі біля ЧДТУ відкрили погруддя Михайлові Сироті** : [колиш. нар. депутат України, уродженець м. Черкаси] // Акцент. – 2017. – 28 июня (№ 26). – С. 1.

809. **Чернецький, Є.** Скоропадські : [зокрема І. Скоропадський, уродженець м. Умань] / Євген Чернецький // День. – 2013. – 7-8 берез. – (№ 42/43). – С. 10.

810. **Томенко, М.** Микола Томенко : «Я свідомо відмовився від усіх державних нагород» : відомий вітчизн. політик про культуру, гуманітар. політику і концепцію творення «українського світу» : [інтерв'ю з укр. політиком та громад. діячем, уродженцем с. Малі Канівці Чорнобаїв. р-ну] / спілкувався Микола Іванов // Літ. Україна. – 2018. – 20 верес. (№ 34). – С. 4–5.

811. **Білецький, Ф. Ф.** За особливим розпорядженням : іст. повість / Феофан Білецький. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2017. – 235 с. : іл.

Історична повість про генерал-хорунжого Армії УНР Юрка Тютюнника (1891–1930), уродженця с. Будище Звенигород. р-ну. Автор про Ю. Тютюнника – с. 214–219.

812. **Бравада, О.** Найпопулярніша телепрограма СРСР виходила під мелодію, присвячену... отаману Вільного Козацтва : [«Пісня про Тютюнника», присвяч. Ю. Тютюннику] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2017. – 22 листоп. (№ 47). – С. 17.

813. **Врадій, Л.** Будівничий Української козацької держави : [Б. Хмельницький] / Людмила Врадій // Українська козацька. – 2014. – Жовт.–груд. (№ 17/24). – С. 18–19.

814. **Богданівські читання.** VII Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 417-річчя від дня народж. гетьмана Б. Хмельницького, [Черкаси], 6 груд. 2012 р. : [зб. наук. пр.] / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. О. О. Драч]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 478 с.

815. **Богданівські читання.** VIII Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. з нагоди 419-річчя від дня народж. гетьмана Б. Хмельницького / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. О. О. Драч]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 279 с. – Містить бібліогр.

816. **Коляда, І. А.** Богдан Хмельницький / І. А. Коляда, В. І. Милько. – Київ : Укрвидавполіграфія, 2013. – 122 с. – Бібліогр.: с. 119–121.

817. **Бойко, Н. І.** Сторінки біографії Зиновія-Богдана Хмельницького у сучасній інтерпретації / Н. І. Бойко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 9 (262). – С. 63–67.

818. **Пискун, О.** «Богом даний...» : до історії трактування імені Богдана Хмельницького / Пискун Ольга // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 127–128.

819. **Кукса, Н. В.** Поховання Богдана Хмельницького : пошуки істини / Надія Василівна Кукса // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 96–103.

820. **Олександр Миколайович Чеченський** : [герой війни 1812 року, генерал, ім'я якого пов'язане з Кам'янкою] // Нова Доба. – 2014. – 7 серп. (№ 59). – С. 18.

821. **Главацький, М. В.** В'ячеслав Чорновіл / М. В. Главацький. – Київ : КМ-БУКС, 2016. – 142 с. : іл. – (Творці державного престижу). – Бібліогр.: с. 138–140.

822. **Деревінський, В.** В'ячеслав Чорновіл / Василь Деревінський ; [ред. О. Г. Руда]. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2017. – 251, [2] с. : іл.

В. Чорновіл – уродженець с. Єрки, тепер Катеринопіл. р-ну.

823. **Лепський, В. В.** Матвій Шаула – гетьман з Черкас / Лепський Владлен Володимирович // Розвиток музейної справи на Черкащині : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р. – Черкаси, 2016. – С. 38–46. – Бібліогр.: с. 46.

824. **Могилка, А. П.** Федір Петрович Швець – видатний український державотворець : [уродженець с. Жаботин Кам'ян. р-ну] / Анатолій Петрович Могилка // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 125–133.

825. **Голиш, Г.** Відомий державотворець із Деньгів : [про С. Шелухіна, держ. діяча часів УНР, публіциста, уродженця с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 7 берез. (№ 10). – С. 9.

826. **Кравець, А.** «Скарб» революції 100-річної давнини у чеській Празі заклав чигиринець... : [про архіви часів УНР у Музеї визвол. боротьби України у м. Прага та А. Яковліва, дипломата, уродженця м. Чигирин] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2017. – 5 квіт. (№ 14). – С. 18.

III. ПРИРОДА. ЕКОЛОГІЯ

827. **Астрономія, геологія та палеонтологія** : [Черкас. регіон до появи людини] // Черкащина : історія краю та його людності / С. Горошко, К. Івангородський, О. Компанієць [та ін.] ; [за ред. В. В. Масненка, В. Т. Поліщука]. – Черкаси, 2017. – Розд. 1. – С. 11–30.

828. **Ландшафтна програма Черкаської області** : методичні підходи та основні результати планування / [Л. Г. Руденко та ін.] // Укр. геогр. журн. – 2013. – № 2. – С. 30–39.

829. **Руденко, Л.** Ландшафтне планування в Україні (Черкаська область) : інноваційний проект / Леонід Руденко, Сергій Лісовський, Євгенія Маруняк // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2014. – № 17. – С. 39–42.

830. **Лукієнко, О. І.** Про метаолістостромне походження «звенигородських» конгломератоподібних утворень / О. І. Лукієнко, В. П. Янченко // Геологіч. журн. – 2010. – № 4. – С. 88–93.

831. **Использование монтмориллонит-пальгорскитовых глин IV слоя Черкасского месторождения для синтеза глинополимерных нанокомпозитов** / Ю. Г. Федоренко [и др.] // Мінералогіч. журн. – 2013. – Т. 35, № 1. – С. 72–77. – Рез. укр., англ. – Бібліогр.: с. 76–77.

832. **Трегуб, Г.** Легендарна локація : [унікальність місцевості навколо с. Бучак Канів. р-ну] / Ганна Трегуб // Укр. тиждень. – 2014. – № 34. – С. 46–49.

833. **Юхно, Б.** А гори – поруч! : [гори, скелі, каньйони Черкащини] / Борис Юхно // Акцент. – 2015. – 9 сент. (№ 37). – С. 9.

834. **Юхно, Б.** Земна служба «Небесної канцелярії» : [метеостанції Черкащини, 1885–2018 рр.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 22 листоп. (№ 47). – С. 10.

835. **Хімічне забруднення повітряного середовища міста Черкаси** : ризик для населення / Черниченко І. О. [та ін.] // Гігієна населених місць. – 2015. – Вип. 65. – С. 114–119.

1. Водні ресурси

836. **Бабенко, О. О.** Нове наше море... : сторінками історії буд-ва Кременчуцького гідровузла / Олег Бабенко, Іван Петренко ; [голов. ред. Т. С. Саміляк]. – Кропивницький : Імеко-ЛТД, 2016. – 379 с. : іл. – (Архівні документи свідчать). – Бібліогр.: с. 370–379.

837. **Конограй, В. А.** Типологічна схема геокомплексів території Кременчуцького водосховища / В. А. Конограй // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 2. – С. 59–63.

838. **Конограй, В. А.** Еколого-ценотичний аналіз флори території Кременчуцького водосховища / В. А. Конограй // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2016. – № 1. – С. 67–71.

839. **Жежеря, Т. П.** Содержание и формы нахождения кремния в воде Каневского водохранилища и их связь с развитием фитопланктона / Т. П. Жежеря, А. М. Задорожная, П. Н. Линник // Гидробиолог. журн. – 2014. – Т. 50, № 2. – С. 106–116.

840. **Задорожна, Г. М.** Вплив сонячної радіації і температури води на розвиток фітопланктону Канівського водосховища / Г. М. Задорожна, В. І. Щербак

// Гидробиолог. журн. – 2016. – Т. 52, № 5. – С. 18–27. –
Бібліогр.: с. 25–27.

* * *

841. **Фомічова, Ю.** Як на порохівій діжці : [екологічно небезпечні об'єкти Черкащини, забруднення річок] / Юлія Фомічова, Сергій Могилко // Вечірні Черкаси.– 2014. – 8 січ. (№ 2). – С. 7.

842. **Чос, В. Г.** Тече річка невеличка : [р. Вільшанка] // Чос В. Г. Зорі над Вільшанкою. – Корсунь-Шевченківський, 2013. – С. 68–88.

843. **Білецький, Ф.** Тече вода каламутна... : [непридатність до вживання пит. води в Звенигородці через забруднення річки Гнилий Тікич] / Феофан Білецький // Голос України. – 2017. – 15 серп. (№ 150). – С. 10.

844. **Педченко, Г. А.** Проблеми річки Рось та хто і як її рятує / [Г. А. Педченко ; ред. С. Г. Квітка ; Всеукр. екол. ліга]. – Корсунь-Шевченків. : Майдаченко І. С., 2012. – 307 с. : іл.

845. **Кирей, Р.** Турбіна протистояння : жителі черкас. с. Стеблів сказали «ні» подальшому зарегулюванню Росі. А річка вмирає... / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 21 лип. (№ 130). – С. 5.

846. **Макарюк, В.** Малі річки Чигиринщини. Річка Сріблянка : історико-географ. довідка / Макарюк Віта // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 39–43.

847. **Балякіна, Т.** Тясмин медленно умирает... / Татьяна Балякина // Акцент. – 2015. – 2 сент. (№ 36). – С. 4.

848. **Безуглий, В.** Вода з холоднорярських джерел зцілює душу й тіло : [джерела Чигиринщини] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 21 січ. (№ 5). – С. 4–5.

849. **Щербатюк, О.** Райцентр міг стати Карловими Варами : [лисянські цілющі джерела] / Олександр Щербатюк // Нова Доба. – 2015. – 7 квіт. (№ 28). – С. 4.

850. **Соболь, С.** Забруднення води нітратами – найбільша проблема сільських криниць : [пробл. якісної питної води на Черкащині] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2014. – 9 січ. – С. 9.

2. Ґрунти

851. **Бутенко, Є. В.** Еколого-економічні засади національного використання земель сільськогосподарських землекористувань : (на прикл. Черкас. обл.) : монографія / Є. В. Бутенко, Н. М. Бавровська. – Київ : Медінформ, 2012. – 407 с. : іл.

852. **Рак, В. С.** Аналіз основних показників родючості ґрунтів Черкаської області / В. С. Рак // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2015». Сер. Природничо-математичні та комп'ютерні науки. – Черкаси, 2015. – С. 131–133. – Бібліогр.: с. 133.

853. **Макаренко, М. А.** Оцінка ґрунтово-кліматичних умов Черкаської області для виробництва органічної продукції рослинництва стандартизованої якості / М. А. Макаренко, Р. В. Подзерей // Збалансоване природокористування. – 2016. – № 2. – С. 156–162. – Бібліогр.: с. 161–162.

854. **Черкаська земля – найдорожча в Україні** : [оцінка ґрунтів Черкащини] // Нова Доба. – 2015. – 26 листоп. (№ 94/95). – С. 10–11.

3. Рослинний світ

855. **Лакида, П. І.** Фітомаса крони дерев сосни звичайної у насадженнях Черкаського бору / П. І. Лакида, А. Є. Шамрай // Біоресурси і природокористування. – 2013. – Т. 5, № 1/2. – С. 79–83.

856. **Спрягайло, О. В.** Перспективи збагачення таксономічного різноманіття культивованої дендрофлори Середнього Подніпров'я / О. В. Спрягайло // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 36. – С. 108–115.

857. **Мицик, А. С.** Помічне зілля : оповіді про лік. та рідкіс. рослини Шевченк. краю, рослин. світ Звенигородщини, добродійність звичаю, поет. слово / Ангеліна Мицик ; [ред. В. Ф. Мицик]. – Київ : КИТ, 2010. – 175 с. : іл.

858. **Ярошенко, Н.** Гербарій лікарських рослин в експозиції Черкаського обласного краєзнавчого музею / Наталія Ярошенко // Музей. часопис Черкас. обл. краєзнавчого музею : зб. наук. пр. – Черкаси, 2018. – [№ 1]. – С. 117–118.

859. **Гориславець, Є.** Первоцвіти Холодного Яру / Гориславець Євгенія // «Залізничкові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 108–112.

860. **Стригун, Л.** Первоцвіти Холодного Яру : [підсніжники, які зустрічаються тільки у горах, розцвіли на території Креселецького лісництва Кам'ян. лісгоспу] / Людмила Стригун // Україна молода. – 2014. – 27 берез. (№ 45). – С. 8.

861. **Сафронова, А.** Флора мого рідного краю : [Холоднояр. регіон] / Сафронова Анастасія Андріївна

// «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 112–116.

862. **Гармідер, А. М.** Сучасний стан популяції каштанової мінуючої молі на території м. Черкаси та її шкодочинна дія на насадженнях гіркоштану звичайного / А. М. Гармідер // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2015». Сер. Природничо-математичні та комп'ютерні науки. – Черкаси, 2015. – С. 100–108.

3.1. Парки. Заповідники. Деревя-пам'ятники

863. **Свояк, Н. І.** Парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва Черкаської області / Н. І. Свояк, Н. М. Фоміна. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 192 с.

864. **Гетьман, В. І.** Нижньосульський національний природний парк як еталон унікальної української природи : [на території сіл : Кліщинці, Велика Бурімка, Лящівка, Жовнине, Мохнач Чернобаїв. р-ну] / В. І. Гетьман // Еколог. Вісн. – 2014. – № 4. – С. 15–19 ; Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2015. – № 8. – С. 23–26.

865. **Свіколкін, В. М.** Оптимізація діяльності Національного природного парку «Нижньосульський» як складова збереження ландшафтного різноманіття / В. М. Свіколкін, А. О. Сплодитель // Збереження та розширення природно-заповідних територій в Україні. – Київ, 2015. – № 10 (142). – С. 27–30.

866. **У Лозуватці відкрили пам'ятну дошку засновникам дендропарку** : [дендропарк у с. Лозуватка Шполян. р-ну] // Нова Доба. – 2015. – 8 жовт. (№ 80/81). – С. 5.

867. **Галушко, О. С.** Необхідність створення Національного природного парку «Холодний Яр» / О. С. Галушко // Збереження та розширення природно-заповідних територій в Україні. – Київ, 2015. – № 10 (142). – С. 16–18.

868. **Юхно, Б.** Старі парки нашого краю : [Леськове, Шевченкове, Синиця, Тальне] / Борис Юхно // Акцент. – 2017. – 23 авг. (№ 34). – С. 12.

* * *

869. **Заповідна Черкащина** : історія, сьогодення, майбутнє / [Чорний М. Г., Чорна Л. О., Грищенко В. М. та ін. ; під заг. ред. Чорного М. Г.] ; Канів. природ. заповідник Київ. нац. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка [та ін.]. – Черкаси : БрамаУкраїна, 2012. – 199с. : іл. – Бібліогр.: с. 184–197.

Характеристика об'єктів природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення в Черкас. обл.

870. **Фоміна, Н. М.** Еколого-культурні та історичні маршрути на території об'єктів природно-заповідного фонду Черкаської області / Н. М. Фоміна, Н. І. Свояк // Збереження біологічного і ландшафтного різноманіття як складова екологічного та патріотичного виховання населення України : матеріали наук.-практ. конф., Святогірськ, 7-8 лип. 2016 р. / Нац. природ. парк «Святі гори», Департамент екології та природ. ресурсів Донец. облдержадмін., Всеукр. екол. ліга. – Київ, 2016. – С. 364–370.

871. **Чорний, М. Г.** Канівський природний заповідник : передумови створення, ретроспективний аналіз діяльності, сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / М. Г. Чорний, Л. О. Чорна ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Вид.-полігр. центр «Київ. ун-т», 2013. – 383 с. : іл.

872. **Голубцов, О. Г.** Застосування ландшафтного планування для створення проекту Канівського біосферного

резервату / О. Г. Голубцов, М. Г. Чорний // Укр. географ. журн. – 2014. – № 2. – С. 10–17. – Бібліогр.: с. 15–16.

873. **Прислухайся, як трави шелестять...** / [уклад. Т. М. Горідько ; редкол. : М. М. Щербина, Т. Д. Зубко]. – Черкаси : Інтроліга Тор, [2014?]. – 15 с. : іл.

Пам'ятки природи Городищенського району.

874. **Писарєва, Н.** Зелені легенди Черкащини : п'ять найзнаменитіших дерев : [дуб Залізняка, липа Максимовича, дуб Шевченка, сосна Гоголя, Дерево кохання] / Наталія Писарєва // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 2 верес. (№ 34). – С. 7 ; Вечірні Черкаси. – 2015. – 9 верес. (№ 36). – С. 17.

* * *

875. **Макарюк, В.** Дуб Максима Залізняка серед вікових дерев України / Віта Макарюк // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 389–395.

876. **Легоняк, Б. В.** Результати обстеження дуба Максима Залізняка томографом дзеркальним «PICUS 3» / Богдан Васильович Легоняк, Ірина Володимирівна Чепурна // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 267–270.

3.1.1. Національний дендрологічний парк «Софіївка»

877. **Косенко, І. С.** «Софіївка» за тридцять п'ять років (1980–2015) : зб. наук. і наук.-попул. пр. / І. С. Косенко ; НАН України, Нац. дендрол. парк «Софіївка». – Київ : Паливода А. В., 2015. – 212 с.

878. **Рідкісні та зникаючі види колекції трав'янистих рослин Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України** : довідник / Куземко А. А. [та ін.] ; НАН України, Нац. дендрол. парк «Софіївка». – Київ : Паливода А. В., 2015. – 179 с.

879. **Рудюк, М. Х.** Абетки «Софіївки» = Alphabets of «Soijivka» : [довід., приуроч. 220-річчю засн. дендрол. парку] / Рудюк М. Х., Собченко В. Ф., Цимбровська Л. О. – Одеса : Купрієнко С. В., 2016. – 406 с. : іл., портр. – На обкл. авт. не зазначено. – Бібліогр.: с. 399–402 (152 назви).

880. **Бравада, О.** Автор уманської «Софіївки» – герой війни проти Росії і будівничий Варшави : [про пол. військ. інженера Л. Метцеля, який очолював буд-во парку «Софіївка» в м. Умань] / О. Бравада // Вечірні Черкаси. – 2018. – 4 квіт. (№ 14). – С. 17.

4. Тваринний світ краю

881. **Деркач, А.** Фауна мого рідного краю : [тварин. світ Холоднояр. масиву] / Деркач Анатолій, Різник Станіслав // «Залізничкові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 104–106.

882. **Ілюха, О. В.** Просторові та кількісні закономірності міграції птахів у регіоні Кременчуцького водосховища в світлий період доби / О. В. Ілюха // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 36. – С. 27–34.

883. **Гаврилюк, М. Н.** Моніторинг орнітофауни Липівського орнітологічного заказника в осінні періоди 2009–2011 р. : [р-н Кременчуцького вдсх.] / М. Н. Гаврилюк,

О. В. Ілюха, М. М. Борисенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2012. – № 39 (252). – С. 40–47.

884. **Клестов, М. Л.** Рідкісні та зникаючі птахи пониззя річки Сули / М. Л. Клестов, Г. Г. Гавриць, О. Л. Андрієвська // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 36. – С. 40–46.

885. **Стригунов, В. І.** Орнітофауна рослинних угруповань Великобурімського лісництва / В. І. Стригунов, О. Ю. Смаглюк // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2015. – № 19 (352). – С. 140–145.

886. **Гаврилюк, М. Н.** Видовий склад та чисельність соколоподібних в агроландшафтах Середнього Подніпров'я в зимові періоди 2011–2014 рр. / М. Н. Гаврилюк, О. В. Ілюха, М. М. Борисенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2015. – № 19 (352). – С. 49–54.

887. **Волик, В.** Колекція метеликів Є. Ф. Кушніренка в експозиції Черкаського обласного краєзнавчого музею / Валентина Волик // Музей. часопис Черкас. обл. краєзнавчого музею : зб. наук. пр. – Черкаси, 2018 [№ 1]. – С. 16–17.

IV. ЕКОНОМІКА

1. Загальні питання економіки

888. **Інвестиційний паспорт Черкащини** = Investment passport of Cherkassy oblast / [Голов. упр. інвестиц.-інновац. політики, підприємництва та зовніш. зносин Черкас. облдержадмін]. – Черкаси : [Б. в., 2013?]. – 71 с. : іл.

889. **Ларин, А.** Центростремительное ускорение : [привлечение инвестиций в Черкас. обл.] / Александр Ларин // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 6–7.

890. **Ткаченко, Ю.** «Інвестор має почуватися в нас, як на курорті : витратити кошти відпочиваючи» : інтерв'ю з головою Черкас. обл. держ. адміністрації Юрієм Ткаченком // *Бизнес.* – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 8–11.

891. **Гриньков, Д.** Парниковый эффект : [банков. сектор економіки Черкас. обл.] / Дмитрий Гриньков, Олесь Тьква // *Бизнес.* – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 14–15.

892. **В Шевченковому краю** : [казначейська система Черкас. обл.] // *Казна України.* – 2014. – № 4. – С. 36.

893. **Семенда, Д. К.** Пролемі функціонування місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації : [на прикладі бюджету м. Умань Черкас. обл. (2012–2015 рр.)] / Д. К. Семенда, Б. С. Гузар, О. В. Семенда // *Актуальні проблеми економіки.* – 2016. – № 11. – С. 380–389.

894. **Ус, Г. О.** Чинники формування та розвитку людського капіталу в Черкаському регіоні / Г. О. Ус, Л. І. Павленко // *Вісн. Східноєвроп. ун-ту економіки і менеджменту. Серія Економіка і менеджмент.* – Черкаси, 2015. – № 2 (19). – С. 27–38.

895. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014)** : сприяння малому та середньому бізнесу // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 194–197.

896. **Кирей, Р.** Не заробітком єдиним : [стан підприємництва в Черкас. обл.] / Роман Кирей // *Уряд. кур'єр.* – 2016. – 6 груд. (№ 229). – С. 8.

897. **Перспективи зародження регіональних кластерів в Черкаській області** // *Забезпечення підвищення ефективності національної економіки : монографія / за заг. ред. В. І. Хомякова.* – Черкаси, 2013. – Розд. 3, § 7. – С. 297–317.

898. **Кирей, В.** Лабораторія проти халтури : [діяльн. випробув. лаб. «Черкасистандартметрологія»] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2013. – 25 жовт. (№ 196). – С. 7.

899. **Кирей, Р.** Серед найкращих експортерів : [Черкас. обл. в десятиці експортерів продукції] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 8 листоп. (№ 210). – С. 6.

2. Промисловість

900. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014) :** зрушення у промисловості // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М. , Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 188–193.

901. **Безуглий, В.** Професія – дарувати людям світло : [історія черкас. енергетики (1913–2013)] / Володимир Безуглий, Надія Білоус // Нова Доба. – 2013. – 19 груд. (№ 94). – С. 10–11.

902. **Білецький, Ф.** Ідола з греблі скинули. Що далі? : [з історії Буцької ГЕС у с. Буки Маньків. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2015. – 26 черв. (№ 50). – С. 5.

903. **Галат, В. В.** Каневская ГАЭС / Галат В. В., Осадчий С. Д. // ГЕУ : Гідроенергетика України. – 2017. – Спец. вип. : 90 років ПАТ «Укргідропроєкт». – С. 29–32.

904. **Тімченко, В. М.** Вплив Канівської ГАЕС на екосистему Канівського водосховища / Тімченко В. М., Галат В. В. // ГЕУ : Гідроенергетика України. – 2017. – № 1/2. – С. 30–33.

905. **Кирей, Р.** Щоб у кожному домі було сонячно : використання соняч. батарей стає популяр. справою на Черкащині / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 8 серп. (№ 146). – С. 6.

906. **Васильєва, Н.** Генерали кар'єра [ПАО «Дашуковские бентониты», Лысян. р-н] Неля Васильєва,

Викторія Ганина // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 64–65.

907. **Олійник, А. В.** Історія вугільної промисловості м. Ватутіне / А. В. Олійник, Т. П. Літченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 220–227.

908. **Охримович, О.** Гарячий метал «Уманьферммашу» : [історія та діяльність «Уманьферммашу»] / Ольга Охримович // Черкас. край. – 2017. – 1 берез. (№ 9). – С. 1, 4.

909. **Кирей, Р.** «Таку видатну особистість зустрічаю вперше» : [діяльність ПрАТ «Уманьферммаш» та його директор А. Ліпкан] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 30 черв. (№ 119). – С. 6.

910. **Милько, О.** Олександр Милько : «Смілянському машинобудівному заводу бути у віках» : [про діяльність ПрАТ «Смілянський машинобудівний завод»] : бесіда з ген. директором підприємства Олександром Мильком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 19 верес. (№ 38). – С. 5.

911. **Кирей, Р.** Кузов для всіх : диверсифікація. У Черкасах розпочали виробництво базового виробу для різноманітного застосування : [Черкас. з-д «Богдан»] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2016. – 22 лип. (№ 136). – С. 6.

912. **Фотоприладу – 55** : [Черкас. ДП НВК «Фотоприлад»] / 7 днів Черкаси. – 2017. – 27 верес. (№ 39). – С. 5.

913. **Крючков, О.** Точна механіка – перспективна справа : у Каневі Черкас. обл. відроджують конкурентноспромож. вир-во оборон. профілю : [про електротехн. завод ТОВ «Магнітприлад»] / Олександр Крючков, Володимир Заїка // Уряд. кур'єр. – 2018. – 8 черв. (№ 107). – С. 4.

914. **Шевченко, Н.** Потенциал химпрома : [хим. пром-сть Черкас. обл.] Наталия Шевченко, Наталия Трубникова // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 58–59.

915. **Кубина, В.** Химическое соединение : [ООО «Фабрика агрохимикатов» г. Черкасы] Виктория Кубина // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 60–63.

916. **Леоненко, И.** «Мы давно работаем по евростандартам» / интервью с директором ООО «Кемикал Элементс Юкрейн» [г. Черкасы, хим. продукция] Ильёй Леоненко / вела Наталия Шевченко // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 66–67.

917. **Безпалова, О.** 50 років – перша сходинка до нових вершин : [історія та діяльність «Ватфарм» (1965–2015), м. Черкаси] / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2015. – 15 жовт. (№ 82/83). – С. 7.

918. **Васильева, Н.** Черкасский пищепром : [пищевая пром-сть Черкас. обл.] / Неля Васильева, Алла Силивончик // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 42–43.

919. **Ковтуненко, С.** Продукція «Черкаської Продовольчої Компанії» набуває дедалі більшої популярності у споживачів / Сергій Ковтуненко // Нова Доба. – 2014. – 23 груд. (№ 98). – С. 13.

920. **Андрійченко, В.** «Златодар» : без боргів розвиднілось і є робота для двох сотень працівників : [про діяльність Золотоніс. комбінату хлібопродуктів «Златодар»] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2018. – 5 верес. (№ 36). – С. 7.

921. **Роговська, Т.** Упевнений шлях до успіху – свіже молоко, багатолітній досвід спеціалістів та любов до своєї роботи : [ПАТ «Юрія», м. Черкаси] / Тетяна Роговська // Вечірні Черкаси. – 2014. – 3 груд. (№ 49). – С. 22.

922. **Дикаленко, М.** Холодный расчет : [компания «Фрау Марта» г. Черкасы] по выращиванию, переработке и замораживанию овощей и ягод] / Михаил Дикаленко,

Евгений Захаров // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 56–57.

923. **Захаров, Е.** Щедрое застолье : [«Национальная водочная компания» (с. Степанки Черкас. р-на)] // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 44–45.

924. **Віргуш, Н.** Черкаським шовком можна 40 разів огорнути планету : до 50-річчя ПрАТ «Черкаський шовковий комбінат» / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 29 листоп. (№ 48). – С. 3.

925. **Планування регіонального будівельного кластеру Черкащини методом стратегічної маршрутизації** // Забезпечення підвищення ефективності національної економіки : монографія / за заг. ред. В. І. Хомякова. – Черкаси, 2013. – Розд. 3, § 6. – С. 287–296.

3. Транспорт. Зв'язок

926. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014)** : транспортна інфраструктура // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 214–215.

927. **Ларин, А.** Структурный интерес : [транспорт Черкас. обл.] Александр Ларин // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 68–69.

928. **Левченко, Р.** Руслан Левченко : «Стан доріг залежить від їх фінансування» : [про діяльність ДП «Черкаський облавтодор»] : бесіда з дир. Русланом Левченком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 11 лип. (№ 28). – С. 5.

929. **Соломенний, В.** «Єдиний транспортний простір» : зручно для людей, перспективно для Черкас : [програма громад. транспорту Черкас, аналогів якої немає в

Україні] / Володимир Соломенний // Черкас. край. – 2015. – 5 серп. (№ 61). – С. 9.

930. **Віргуш, Н.** Епоха Володимира Соломенного : [ген. дир. автопідприємства «Черкасиавтотранс» В. П. Соломенний] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2014. – 19 листоп. (№ 93). – С. 4.

931. **Гончаров, В.** Володимир Гончаров : «З автостанцій починається дорога в майбутнє» : бесіда з дир. ПрАТ «Черкаське обласне підприємство автобусних станцій», заслуженим працівником транспорту України Володимиром Миколайовичем Гончаровим / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 20 верес. (№ 38). – С. 5.

932. **Юхно, Б.** Наші залізниці : [історія залізниці на Черкащині, 1866 – 2016 рр.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 1 листоп. (№ 44). – С. 6–7.

933. **Євона, А.** Вузькоколійна залізниця «Фундукліївка–Чигирин» / Анна Євона // Залізничкові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VII наук. краєзнавчої конф. «Залізничкові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 31–32.

934. **Юхно, Б.** Парк автобусного періоду : популяр. громад. транспорту у Черкасах уже 90 років : [історія автобус. перевезень у м. Черкаси] / Борис Юхно // Акцент. – 2017. – 8 нояб. (№ 45). – С. 12.

* * *

935. **Черкаському поштамту – 50!** // Нова Доба. – 2017. – 6 квіт. (№ 14). – С. 4.

936. **Юхно, Б.** Більше не фантастика : як Черкаси долучалися до високих технологій? : [історія зв'язку, радіо

та телебачення у м. Черкаси] / Борис Юхно // Акцент. – 2015. – 11 нояб. (№ 46). – С. 9.

4. Житлово-комунальне господарство. Торгівля

937. **Черкаський водопровід** : до 100-річчя заснування КП «Черкасиводоканал» / [авт.-упоряд. Р.І. Гарасєв ; ред. Я. С. Сергата, О. Б. Дегтярьова]. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 223 с. : іл.

938. **Гаврилова, О.** Черкащина : де тепло, там і добро : [про КП «Черкаситеплокомуненерго»] / Оксана Гаврилова // Охорона праці. – 2017. – № 11. – С. 36–37.

939. **Черкаська ТЕЦ** : підприємство сьогодні та плани на завтра // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 4.

940. **Бінусова, М.** Марія Бінусова : «Черкаські СУБи працюють для людей і оптимізації не потребують : [діяльність Придніпров. та Соснів. СУБ у м. Черкаси] : бесіда з головою КП «Придніпровська СУБ» Марією Бінусовою / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 7 лют. (№ 6). – С. 5.

941. **Работенко, І.** Ігор Работенко : «СУБ «Митниця» працює відкрито, чесно й відповідально» : бесіда з дир. КП «СУБ «Митниця» у Черкасах Ігорем Работенком / записала Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 5 черв. (№ 44). – С. 5.

942. **Першин, С.** 20 років – місія партнерства : [Черкас. торгово-промисл. палаті – 20 років] / Сергій Першин // Черкас. край. – 2015. – 9 верес. (№ 71). – С. 4.

943. **У Черкасах відкрили новий торговельно-розважальний центр «LUBAVA»** // Молодь Черкащини. – 2013. – 10 квіт. (№ 15). – С. 3.

5. Сільське господарство

944. **Мельниченко, В.** Із історії селянства Черкащини : [сіл. госп-во Черкащини у ХІХ–на початку ХХ ст.] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2017. – 16 листоп. (№ 46). – С. 8.

945. **Козоріз, В. П.** Льонообробне виробництво у Драбівській економії Барятинських та роль Анрі Ле Докта = The flax processing production in the Knyaz Baryatinsky's enterprize in Drabiv and the role of Henri Le Docte / Козоріз В. П. ; [ред. Л. П. Гобельовська]. – Харків : Друк. Мадрид, 2017. – 63 с. : іл.

* * *

946. **Манн, Р. В.** Інноваційно-інвестиційний потенціал сільськогосподарського виробництва у контексті забезпечення економічного розвитку Черкаського регіону / Манн Р. В. // Вісн. Східноєвроп. ун-ту екон. і менеджменту. Сер. Економіка і менеджмент. – Черкаси, 2017. – № 2 (23). – С. 63–70. – Бібліогр.: с. 69–70.

947. **Комарова, І. Л.** Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств Черкащини / І. Л. Комарова // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 51–56.

948. **Дикаленко, М.** Агрокрай : [аграр. потенціал Черкас. обл., інвестиції] / Михайл Дикаленко, Евгений Захаров // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 20–21.

949. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014) :** вагомí рубежі агропромислового комплексу // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. : Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 198–213.

950. **Місце Черкаського регіону в контексті проблемних аспектів розвитку агропромислового**

комплексу України // Забезпечення підвищення ефективності національної економіки : монографія / за заг. ред. В. І. Хомякова. – Черкаси, 2013. – Розд. 3, § 8. – С. 318–332.

951. Тенденції та перспективи зародження агропромислового кластера в Черкаській області // Забезпечення підвищення ефективності національної економіки : монографія / за заг. ред. В. І. Хомякова. – Черкаси, 2013. – Розд. 3, § 9. – С. 333–345.

952. Бечко, П. Ефективність використання оборотних активів сільськогосподарських підприємств : [Черкас. обл.] / Петро Бечко, Леся Барабаш, Сергій Колотуха // Банків. справа. – 2017. – № 2. – С. 74–86. – Бібліогр.: с. 85–86.

953. Марченко, В. І поле, і ферма, і промислове виробництво : група компаній «Відродження» розвиває як аграрний, так і промисловий сектор : [діяльність СПОП «Відродження» у Шполян. р-ні] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 7 лют. (№ 6). – С. 9.

954. Казарян, А. «Ни один бизнес у нас не живет за счет другого» : інтерв'ю с председателем совета директоров группы компаний «Надія» [Черкас. обл.] / Андраником Казаряном / вел Олег Вачаев // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 49–51.

955. Харченко, А. Збут продукції тваринництва сільськогосподарськими підприємствами : [аналіз збут. діяльності с.-г. підприємств Черкас. обл. за видами продукції тваринництва] / Андрій Харченко, Микола Коротєєв, Тетяна Бортник // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 10. – С. 185–197.

5.1. Сільськогосподарські підприємства. Фермерство

956. **Моренко, Л.** Квітки вітали творців рекордних врожайів : [діяльність СТОВ «Агрофірма «АгроРось», с. Квітки Корсунь-Шевченків. р-н] / Людмила Моренко // Черкас. край. – 2015. – 18 листоп. (№ 92). – С. 9.

957. **Марченко, В.** Про врожай нинішній і майбутній турбуються хлібороби СПОП «Відродження» : [Шполян. р-н] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2015. – 29 лип. (№ 59). – С. 9.

958. **Душейко, П.** Справжній гетьман : [діяльність агропром. корпорації «Дніпро», с. Васютинці Чоронбаїв. р-ну] : бесіда з директором підприємства Петром Григоровичем Душейком / записав Федір Столяржевський // Агроперспектива. – 2018. – № 9/10. – С. 12–19.

959. **Душейко, А.** «Почти все проекты мы контролируем сами» : інтерв'ю с финансовым директором СООО «Дніпро» [с. Васютинцы Чернобаев. р-на] Алексеем Душейко / вели Галина Татарено, Владимир Денисенков // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 36–38.

960. **Згура, В.** Найбільше багатство корпорації – люди і земля : [діяльність с.-г. корпорації «Дніпро» на Чорнобаївщині, засн. родиною Душейків] / Валентина Згура, Ніна Семенова // Черкас. край. – 2017. – 29 листоп. (№ 48). – С. 9.

961. **Венцль, Й.** «В моих планах – развитие компании : інтерв'ю с директором ООО «ДУКРАгро» [с. Роги Маньков. р-на] Йоханном Венцлем / вела Наталия Шевченко // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 39–41.

962. **Кирей, Р.** Українець із нідерландським паспортом показує клас : [досягнення директора ТОВ «Кищенці» у с. Добра Маньків. р-ну Корнеліса Хузінгхи] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 21 черв. (№ 116). – С. 4.

963. **Костецький, М.** Батько збудував – донька примножила : [про діяльн. приват. госп-ва «Нива» у Чорнобаїв. р-ні та його кер. В. О. Гонтар] / Микола Костецький, Олександр Ружицький // Земля батьків. – 2013. – 16 груд. (№ 39). – С. 2–3.

964. **Кирей, В.** На світло «Маяка» орієнтуються не тільки в Золотоніському районі : [СТОВ «Агрофірма «Маяк», с. Піщане] / Владислав Кирей // Черкас. край. – 2014. – 12 листоп. (№ 91). – С. 7.

965. **Кирей, В.** Смакує органічне : [СТОВ «Агрофірма «Маяк», с. Піщане Золотоніс. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 13 груд. (№ 233). – С. 7.

966. **Малієнко, О.** Земна філософія : один день із директором агрофірми «Маяк» Героєм України Миколаєм Васильченком : [с. Піщане Золотоніс. р-ну] / Олександр Малієнко, Петро Запорожець // Віче. – 2014. – № 11. – С. 48–51.

967. **Кирей, В.** Село, в якого є майбутнє : [діяльн. ПСП «Плешкані» у с. Плешкані Золотоніс. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 10 груд. (№ 230). – С. 17.

968. **Кирей, Р.** Богуславець виживає всупереч негараздам : [СТОВ «Прогрес» у с. Богуславець Золотоніс. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 29 трав. (№ 95). – С. 6.

969. **Марченко, В.** «ХОРС» : робота – стабільна, турбота – постійна : [Зернова компанія «ХОРС», с. Погреби та с. Степанівка Драбів. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2015. – 6 трав. (№ 35/36). – С. 8.

* * *

970. **Марченко, В.** Осінні турботи фермерського «Златополя» : [фермер. госп-во «Златополь», с. Дмитрівка Золотоніс. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2014. – 2 жовт. (№ 78). – С. 5.

971. **Стригун, Ю.** Фермер Том Ван Гої : «У Черкасах мені спалили два автомобілі» : [про діяльність Т. В. Гої, бельгійця, фермера (фірма Granex Cherkassy Ltd) в Золотоніс. та Чернобаїв. р-нах Черкас. обл.] / Юрій Стригун // Вечірні Черкаси. – 2017. – 22 листоп. (№ 47). – С. 7.

972. **Марченко, В.** Для села, а значить для людей : так працює фермер. госп-во, очолюване Олександром Пухирем : [діяльність фермер. госп-ва «Престиж-Агро-Люкс» у с. Рубаний Міст Лисян. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 9.

5.2. Рослинництво. Селекція. Насінництво. Агрохімія

973. **Уланчук, В. С.** Стан та перспективи інноваційного розвитку галузей рослинництва Черкащини / В. С. Уланчук, В. В. Асташова // Вісник економічної науки України. – 2013. – № 1. – С. 172–175. – Бібліогр.: с. 175.

974. **Тонюк, М. О.** Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва насіння олійних культур у регіоні : [Черкас. обл.] / М. О. Тонюк, С. М. Концеба // Економіка АПК. – 2015. – № 3. – С. 28–33.

975. **Кирей, Р.** Прадавня спельта розкриває потенціал : уманські селекціонери на основі відомої злакової культури вивели нові високопродуктивні сорти пшениці / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 3 верес. (№ 160). – С. 8.

* * *

976. **Чемпіони врожайності в умовах аномальної засухи** : [діяльність та здобутки агропром. компанії «Маїс» на Черкащині з селекції та вирощування кукурудзи] // Нова Доба. – 2017. – 9 лют. (№ 6). – С. 4.

977. **Вінярський, С.** Насінневий завод : [діяльність насін. з-ду ТОВ «Маїс», м. Черкаси] / Степан Вінярський // Земля батьків. – 2018. – Листоп. (№ 78). – С. 4.

978. **Крапива, С.** В спарке : [о работе компании «Маис»] / Сергей Крапива, Наталия Шевченко // Бизнес. – 2015. – 17 авг. (№ 33/34 ; спецвып.). – С. 26–28.

979. **Соболь, С.** Стандарт «Маїсу» : схожість кукурудзи – 96 відсотків / Світлана Соболь // Земля батьків. – 2014. – 15 жовт. (№ 51). – С. 2.

980. **Васильківський, С. П.** Отримання поліплоїдних форм жита озимого у Верхняцькій дослідно-селекційній станції / Васильківський С. П., Мазур З. О., Бех Н. С. // Зрошуване землеробство. – 2017. – Вип. 67. – С. 112–116. – Бібліогр.: с. 116.

* * *

981. **Кирей, Р.** Захист рослинам забезпечено : [розвиток черкас. ф-ки агрохімікатів, що входить до групи компаній «Укравіт», виробника засобів захисту рослин в Україні] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 12 трав. (№ 86). – С. 10.

982. **Віталій Ільченко, власник групи компаній UKRAVIT:** [про черкас. агрохім. підприємство UKRAVIT] // Бизнес. – 2017. – 2 жовт. (№ 40). – С. 48–49.

Див. також № 851–854.

5.3. Овочівництво. Садівництво

983. **Даниленко, О.** Антоніна Гордій : «Повірте в себе – і ви все зможете» : [про ПОСП «Уманський тепличний комбінат»] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2018. – 18 квіт. (№ 16). – С. 8.

984. **Кучер, М.** Сади України починаються з Млієва : бесіда з дир. Мліїв. ін-ту помології ім. Л. П. Симиренка

НААН України Миколою Кучером / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2013. – 9 жовт. (№ 81). – С. 4.

985. **Вольвач, П.** Наша перша садівнича Академія : до 130-ліття Помолог. розсадника Левка Симиценка / Петро Вольвач // День. – 2017. – 29 листоп. (№ 215). – С. 9.

986. **Андрійченко, В.** Яблуневий цвіт – яке то диво! Яблуневий цвіт – забудь не сила! : [вирощування фруктів у ТОВ «Золотоніські сади» у с. Гладківщина Золотоніс. р-ну] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2017. – 12 трав. (№ 19). – С. 10.

987. **Андрійченко, В.** Овочесховище європейського рівня : [«Золотоніські сади» СТОВ «Воля» у с. Бубнівська Слобідка Золотоніс. р-ну] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2017. – 15 лют. (№ 4). – С. 10.

988. **Нікітенко, Л.** З горіха зерня : у спеціаліз. центрі вирощують 125 тис. саджанців волос. горіха і фундука : [у с. Вергуни Черкас. р-ну та у с. Гуляйгородок Смілян. р-ну] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2017. – 18 жовт. (№ 124). – С. 3.

5.4. Тваринництво

989. **Дерев'янку, Т. О.** Регіональний стратегічний розвиток тваринництва на інноваційній основі : [Черкас. обл.] / Т. О. Дерев'янку // Економіка АПК. – 2013. – № 12. – С. 114–119.

990. **Черкаська дослідна станція біоресурсів** : [історія, розвиток, наук. здобутки] / Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т розведення і генетики тварин. – Черкаси : Черкас. дослід. станція біоресурсів Ін-ту розведення і генетики тварин НААН, 2012. – [23] с. : іл., портр.

991. **Довідник хімічного складу і поживності кормів в ґрунтово-кліматичних умовах Черкаської області** / М. І. Башенко [та ін.] ; М-во аграр. політики України, Нац.

акад. аграр. наук України, Черкас. дослід. станція біоресурсів Ін-ту розведення та генетики тварин [та ін.]. – Черкаси, 2013. – 260 с. : іл., табл.

992. **Марченко, В.** Міцніє тваринництво в СТОВ «Іскрене» : [розвиток тваринництва у СТОВ, с. Іскрене Шполян. р-ну] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 21 берез. (№ 12). – С. 9.

993. **Грищаченко, О.** На Шрамківському МТК корови дояться під музику Баха : [діяльн. СТОВ «Шрамківський молочно-тваринницький комплекс» у Драбів. р-ні] : бесіда з дир. п-ва Олександром Грищаченком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2013. – 18 жовт. (№ 84). – С. 8.

994. **Нікітенко, Л.** З бізнесу вуха стирчать : вирощування кролів – справа вигідна : [функціонування 41 кооперативу з вирощування кролів на Черкащині] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2017. – 16 серп. (№ 99). – С. 3.

995. **Білоус, Н.** Виробник м'яса курятини «Наша Ряба» – найбільший інвестор і роботодавець : [в Черкас. обл.] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2013. – 19 верес. (№ 67). – С. 12.

996. **Годуліна, М.** Під Черкасами працює найбільший в Україні завод з переробки меду : [з-д «Beehive» у с. Чорнявка Черкас. р-ну] / Маргарита Годуліна // 7 днів Черкаси. – 2017. – 13 груд. (№ 50). – С. 8.

997. **Юхно, Б.** Солодкі віки Черкащини : [з історії бджільництва та про М. Гайдака, вченого-бджоляра, колиш. жителя м. Черкаси] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 30 серп. (№ 35). – С. 7.

5.4. Лісове господарство

998. **Дзюбенко, О. М.** Олександр Дзюбенко : «Майбутнє лісів – у наших руках» : [про ліси Черкащини] :

бесіда з дир. Черкас. обл. упр. ліс. та мислив. госп-ва Олександром Дзюбенком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 28 лют. (№ 9). – С. 5.

999. **Кирей, Р.** Як зарадити біологічній пожежі : якщо кілька років тому всихали сотні гектарів сосн. насаджень, то нині вже десятки тисяч : [проблема всихання сосн. насаджень на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 12 жовт. (№ 192). – С. 7.

1000. **Пустовіт, А.** Андрій Пустовіт : «Черкаському бору бути у віках» : [про діяльність ДП «Черкаське лісове господарство»] : бесіда з директором підприємства Андрієм Пустовітом / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 26 груд. (№ 52). – С. 5.

1001. **Штучні сосняки Черкаського бору** : фітомаса та депонований вуглець : монографія / П. І. Лакида [та ін.]. – Корсунь-Шевченківський : В. М. Гавришенко, 2015. – 204 с. : іл.

1002. **Юхно, Б.** Смарагдова скарбниця : чи залишиться Соснівка спільним надбанням? : [історія та сьогодення Черкас. бору, 1826–2017 рр.] / Борис Юхно // Вечірні Черкаси. – 2017. – 15 лют. (№ 7). – С. 18 ; Акцент. – 2017. – 25 янв. (№ 4). – С. 12.

1003. **Білецький, Ф. Ф.** Зелені шати Шевченкового краю / Феофан Білецький. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2014. – 134 с. : іл. – Бібліогр.: с. 131–132.

Історія і сьогодення Звенигород. держлісгоспу.

1004. **Сегеда, Ю.** Юрій Сегеда : «Сертифікат FSC доводить : ми вирощуємо якісні, екологічно чисті ліси» : бесіда з керівником Смілянського лісгоспу Ю. Ю. Сегедою / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2014. – 16 лип. (№ 56). – С. 4.

1005. **Фендюр, Р.** Роман Фендюр : «Це велика праця – замість пустелі створювати ліси» : інтерв'ю з керівником

Чигирин. ліс. госп-ва Романом Фендюром / вела Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2014. – 9 лип. (№ 54). – С. 4.

1006. **Хорват, О.** Олександр Хорват : «Шполянським лісам рости в майбутнє» : [діяльність Шполян. лісництва ДП «Звенигородське лісове господарство»] : бесіда з лісничим Олександром Миколайовичем Хорватом / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 17 січ. (№ 3). – С. 5.

5.5. Мисливство. Рибне господарство

1007. **Кирей, Р.** Відтворення дикої фауни відбувається за планом : [діяльність мислив. госп-в Черкащини] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 4 квіт. (№ 65). – С. 12.

* * *

1008. **Черкащина серед найкращих виробників продукції аквакультури** : [рибництво в Черкас. обл.] / за інформацією Упр. агропром. розвитку ОДА // 7 днів Черкаси. – 2018. – 14 листоп. (№ 46). – С. 5.

1009. **Віргуш, Н.** ПрАТ «Черкасирибгосп» : від ставкової риби до осетрового веслоноса : [діяльність рибогосподар. комплексу ПрАТ «Черкасирибгосп»] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 12 лип. (№ 28). – С. 5.

1010. **Гурбик, О. Б.** Популяції нечисленних видів риб Канівського водосховища як об'єкти рибпромислового використання / О. Б. Гурбик // Рибогосподарська наука України. – 2012. – № 12. – С. 4–9. – Рез. рос., англ. – Бібліогр.: с. 91–96.

1011. **Трохимець, В. М.** Літоральний зоопланктон середньої частини Канівського водосховища / В. М. Трохимець // Рибогосподарська наука України. – 2013. – № 2. – С. 14–23. – Рез. рос., англ. – Бібліогр.: с. 21–22.

1012. **Андрійченко, В.** Іркліївські рибалки вміють відстояти себе і свою справу : попут. вітер у вітрилах рибалок завдяки кермувальнику : [здобутки ДП «Іркліївський розплідник рослинорібних риб» та дир. Піддубний С. Г.] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2018. – 28 листоп. (№ 48). – С. 5.

1013. **Віргуш, Н.** Іркліївський риборозплідник працює на відтворення рибних багатств Черкащини : [ДП «Іркліївський розплідник рослинорібних риб», с. Іркліїв Чорнобаїв. р-н] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 4.

1014. **Кражан, С. А.** Вирощування цьоголіток коропа в ставах Іркліївського риборозплідника рослинорібних риб із застосуванням традиційних органічних добрив / С.А. Кражан, С. А. Коба, І. А. Рибак // Рибогосподарська наука України. – 2014. – № 1. – С. 16–22.

V. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

1015. **Сьогодення Шевченкового краю (2010–2014) :** стан та перспективи медичної галузі // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 218–223.

1016. **Шкарупа, С.** На варті здоров'я людини : становлення та розвиток охорони здоров'я на Смілянщині (1831–2016 рр.) : люди, події, факти / С. Шкарупа ; [ред.-упоряд. О. Грязнова] – [Б. м. : б. в.], 2016. – 119 с. : іл. – Бібліогр.: с. 118.

1017. **Орбець, Ю.** Юрій Орбець : «Моя політика – пропаганда здорового й тверезого способу життя» : бесіда з громад. діячем, координатором руху «Твереза Україна» в Черкас. обл. Юрієм Орбцем / записав Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 4 лют. (№ 9). – С. 14–15.

1. Медичні установи

1.1. Черкаська обласна лікарня

1018. **Соколовська, Л.** Кришталик ока замінюють в обласній лікарні : [діяльність офтальмолог. від-ня Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2017. – 16 серп. (№ 33). – С. 6.

1019. **Богуславський, О.** Олександр Богуславський : «Принцип «великого хірурга видно по великому розрізу» уже не діє» : [про діяльність хірург. від-ня Черкас. обл. лікарні] : бесіда із завідувачем Олександром Богуславським / записала Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 10 жовт. (№ 41). – С. 6.

1020. **Соколовська, Л.** Торакальні хірурги ліквідують наслідки людських трагедій : [діяльність від-ня торака. хірургії Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 6.

1021. **Соколовська, Л.** На сучасні методи дослідження пацієнтів з районів направляють в обласну лікарню : [діяльність від-ня функціон. діагностики в Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 21 берез. (№ 12). – С. 6.

1022. **Соколовська, Л.** Врятовані серця : кардіологи забезпечать найскладнішу допомогу : [діяльність кардіолог. від-ня Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 16 трав. (№ 20). – С. 8.

1023. **Соколовська, Л.** Улітку в реанімацію потрапляють пірнальники й мотоциклісти : [діяльність від-ня анестезіології та інтенсив. терапії Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 30 трав. (№ 22). – С. 6.

1024. **Соколовська, Л.** Операції вуха-горла-носа стають високоточними і менш травматичними : [діяльність

отоларинголог. від-ня Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 4 квіт. (№ 14). – С. 6.

1025. **Соколовська, Л.** По «ремонт» судин за кордоном ходять частіше, ніж до стоматолога : [діяльність від-ня інтервенційної радіології Черкас. обл. лікарні] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2017. – 15 листоп. (№ 46). – С. 7.

1026. **Соколовська, Л.** У новому перинатальному центрі допомагають народжувати жінкам із проблемним здоров'ям : [Черкас. обл. перинатал. центр] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 14 лют. (№ 7). – С. 8–9.

1.2. Інші медичні установи

1027. **Соколовська, Л.** Черкаські хірурги успішно оперують вроджені вади немовлят : [Черкас. обл. дит. лікарня] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 18 квіт. (№ 16). – С. 6.

1028. **Коваленко, І.** Іван Коваленко : «Пересувні стоматологічні амбулаторії – це реальна допомога жителям віддалених сіл» : [про діяльність ДЗ «Черкаська обласна стоматологічна поліклініка»] : бесіда з голов. лікарем Іваном Олексійовичем Коваленком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2017. – 22 листоп. (№ 47). – С. 5.

1029. **Парамонов, В.** Віктор Парамонов : «Від нововведень на станції переливання крові виграли лікарі і пацієнти : [про діяльність підприємства «Черкаси-плазма»] : бесіда з директором КНП «Черкаський обласний онкологічний диспансер» Віктором Парамоновим / Фейсбук-сторінка «Черкаси ДОНОР» // 7 днів Черкаси. – 2019. – 3 квіт. (№ 14). – С. 6.

1030. **Федорук, О.** Олександр Федорук : «Інтерес хворого – головний пріоритет реформ» : [про діяльність КЗ

«Третя Черкаська міська лікарня швидкої медичної допомоги» ЧМР] : бесіда з головним лікарем Олександром Федоруком / записала Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2015. – 16 жовт. (№ 82). – С. 1, 4.

1031. **Зеленько, В.** Володимир Зеленько : «Народжуйте дітей, щоб бути щасливими» : [діяльність КНП «Черкаський міський пологовий будинок «Центр матері та дитини»] : бесіда з дир. Володимиром Зеленьком / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 4 лип. (№ 27). – С. 5.

1032. **Борозинець, А.** Анатолій Борозинець : «Просто подобається жити. Скільки б не було відведено, час треба провести на повну» : бесіда з голов. лікарем КЗ «Черкаський обласний наркологічний диспансер» Анатолієм Борозенцем / записала Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2017. – 30 берез. (№ 13). – С. 10.

1033. **«Астри» зоряний шлях** : 29 квітня «Астра» відзначає свій ювілей : [діяльність Черкас. поліклініки «Астра»] // Вечірні Черкаси. – 2016. – 27 квіт. (№ 17). – С. 17.

1034. **Задорожня, Л.** Професійність, помножена на чуйність : [діяльність установ МСЕК (медико-санітарної експертизи) на Черкащині] / Людмила Задорожня // Голос України. – 2014. – 18 жовт. – С. 9.

1035. **Білоус, Н.** «Завдяки колективу наша лікарня стала найкращою в області» : [Шполян. район. лікарня] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2014. – 28 січ. (№ 7). – С. 14.

1036. **Стоянович, С.** «Свитанок» : рассвет или сумерки в судьбе санатория : [санаторий «Свитанок» в с. Свидивок Черкас. р-на] / Светлана Стоянович // Акцент. – 2015. – 21 янв. (№ 4). – С. 7.

1037. **Мельникова, Н.** Острівець надії й милосердя : [про Черкас. обл. госпіталь ветеранів війни Черкаської обласної ради] / Надія Мельникова // Черкас. край. – 2016. – 5 лют. (№ 10). – С. 4.

1038. **Кирей, В.** Лікує увага і душевне тепло : [Центр реабілітації учасників АТО в Черкасах] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 23 квіт. – С. 6.

1039. **Соболь, С.** Самотня старість : [геріатричні пансіонати Черкас. обл. : статті] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2014. – 19 серп. (№ 62). – С. 6–7.

1040. **Чорновіл, Д.** Гармонізація мікроклімату : [будинок-інтернат для інвалідів і престарілих у м. Звенигородка] / Діна Чорновіл // Соц. захист. – 2014. – № 12. – С. 46–47.

1041. **Веселовська, Л.** Свято колективу добротворців : [будинок-інтернат у с. Жовтнєве Чернобаїв. р-ну] / Людмила Веселовська // Соц. захист. – 2014. – № 12. – С. 48–50.

1042. **Жити, а не доживати** : у Черкасах запрацював Центр паліативної та хоспісної допомоги / Інтернет-видання «ІнфоМіст» // Акцент. – 2017. – 11 окт. (№ 41). – С. 7.

1043. **ЧОКП «Фармація» – лідер фармацевтичної галузі області** : [статті] // Нова Доба. – 2014. – 11 верес. (№ 69). – С. 10–11.

1.3. Лікарі Черкащини

1044. **Соболь, С.** 30 років присвятив оздоровленню дітей : [про Л. І. Лашенка, директора дит. санаторію «Руська Поляна» у с. Руська Поляна Черкас. р-ну] / Світлана Соболь // Нова Доба. – 2015. – 18 черв. (№ 48/49). – С. [1], 9.

1045. **Рятівниця і подвижниця** / уклад. Т. М. Горідько. – Черкаси : ІнтролігаГОР, [2013?]. – [6] с. : іл. – Присвяч. першій жінці-лікарю Черкащини К. М. Ниточасвій.

1046. **Лазоренко, С.** Лікар від Бога : [Ю. О. Парходько, м. Черкаси] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2015. – 28 трав. (№ 42/43). – С. 10.

1047. **Безпалова, О.** Репутація, як білий халат, має лишатися незаплямованою : [про В. І. Ручка, голов. лікаря Першої міської лікарні м. Черкаси] / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2016. – 16 черв. (№ 24). – С. 9.

1048. **Андрійченко, В.** Відзнака знайшла заслуженого лікаря : [зав. травматолог. від-ня Золотоніс. ЦРЛ В. М. Сержук] / Валентина Андрійченко // Черкас. край. – 2015. – 9 верес. (№ 71). – С. 5.

1049. **Чередніченко, В.** Справжнім лікарем треба народитися : [про В. І. Чередніченка, засл. лікаря України, лікаря Черкас. обл. лікарні] / Василь Чередніченко // Черкас. край. – 2014. – 13 черв. (№ 48). – С. 5.

1050. **Безпалова, О.** До професії лікаря має бути поклик душі : [про М. П. Чередніченка, засл. лікаря України, лікаря-уролога Черкас. обл. лікарні] / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2016. – 21 лип. (№ 29). – С. 4.

1051. **Заслужених лікарів України вшанували у Чорнобаї** : [на приміщенні центр. район. лікарні відкрито пам'ят. дошки А. Хлопецькому та В. Нагезу] // Черкас. край. – 2015. – 20 берез. (№ 22). – С. 2.

VI. ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

1052. **Спорт на Черкащині** : енциклопед. довід. / упоряд. В. Б. Страшевич ; Від-ня НОК України в Черкас. обл., Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України, Упр. у справах сім'ї, молоді і спорту. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 319 с., [26] с. іл. : іл.

1053. **Страшевич, В. Б.** Фізична культура і спорт Черкаської області (1954–2014) / В. Б. Страшевич // Черкащина в контексті історії України : матеріали Сьомої наук.-краєзнавчої конф.... – Черкаси, 2014. – Ч. 2. – С. 219–230.

1054. **Черкащина і спорт в роки незалежності** // Нова Доба. – 2016. – 23 серп. (№ 34). – С. 15.

1055. **Брезінський, І. В.** Кам'янщина спортивна / Іван Брезінський. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – Кн. 1. – 370 с.

1056. **Титул «Найспортивніше село Черкащини–2018» увосьме виборола команда Хрестителевого [Чорнобаїв. р-ну] // Черкас. край. – 2018. – 12 верес. (№ 37). – С. 9.**

* * *

1057. **Страшевич, В. Б.** Лицарі п'яти якостей : іст.-краєзнавчий нарис / Василь Страшевич. – Черкаси : Олександр Третяков, 2017. – 407 с. : іл.

Розвиток морського спортивного багатоборства на Черкащині.

1058. **Летопись футбола и других командных видов спорта Черкасщины, 1913–91** / [авт.-сост. В. Стриха]. – Черкасы : [б. в.], 2018. – 552 с. : ил.

1059. **Страшевич, В. Б.** У дружбі з футболом : іст.-краєзнавчий нарис / Василь Страшевич. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 126 с. : іл.

Про майстра спорту СРСР, заслуженого тренера УРСР В'ячеслава Володимировича Першина, який у 80-х, 90-х роках був тренером черкаської команди «Дніпро».

1060. **Соболенко, І. М.** Історія футболу Уманщини : [у 2 кн.] / Ігор Соболенко. – Умань : Сочінський М. М., 2016. – Кн. 1 : Від «Маккаві» до «УТК-Ятрань». – 2016. – 456 с. : іл.

1061. Найголовніша черкаська футбольна команда : [з історії «Черкаського Дніпра»] // Нова Доба. – 2014. – 11 груд. (№ 95). – С. 19.

1062. **Михайлов, Ю.** МСК «Дніпро» (Черкаси) : плани – амбітні, завдання – реальні : [про новоствор. муніцип. футбол. клуб «Дніпро» (Черкаси)] / Юрій

Михайлов // Вечірні Черкаси. – 2018. – 12 груд. (№ 50). – С. 17.

1063. **Яременко, В.** «Черкаським мавпам» – 10 років : [волейбол] / Віктор Яременко // Вечірні Черкаси. – 2014. – 29 січ. (№ 5). – С. 17.

1064. **Всеукраїнське свято богатирської сили на призи пам'яті Івана Піддубного** : с. Красенівка [Черкас. обл.], 23 серп. 2014 р. / Чорнобаїв. райдержадмін., Чорнобаїв. райрада, Красенів. сільрада. – Черкаси : Брама-Україна, 2014. – 36 с. : іл.

1065. **Роженкова, Д.** На Чорнобаївщині спортсмени змагалися за звання найсильнішого : [у с. Красенівка Чорнобаїв. р-ну Свято богатир. сили на призи пам'яті І. Піддубного] / Дар'я Роженкова // Нова Доба. – 2018. – 23 серп. (№ 34). – С. 10.

1066. **Страшевич, В. Б.** Перші старти черкаської Каїси : іст.-краєзнавчий нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2017. – 46, [2] с. : іл. – (Старі Черкаси). – Бібліогр.: с. 47–48.

Розвиток шахового мистецтва на Черкащині. Кінець XIX ст.–1954 р.

1067. **Карабут, А. О.** Обласні першості : (шахова композиція) / А. О. Карабут, О. М. Дашковський. – Черкаси : Areon, 2017. – 70 с. : іл.

1068. **Бюллетень федерації шахмат Черкаської області.** № 4 (34), сент. 2016. Черкасская область. Шахматы, 1996 г. История / авт.-сост. А. А. Карабут. – Черкасссы : А. Н. Дашковский, 2016. – 42 с. : ил.

1. Видатні спортсмени Черкащини

1069. **Горященко, Ю. В.** Олімпійці Черкащини в роки незалежності (1991–2012 рр.) / Ю. В. Горященко, В. Б. Страшевич // Черкащина в контексті історії України :

матеріали Сьомої наук.-краєзнавчої конф.... – Черкаси, 2014. – Ч. 2. – С. 230–236.

1070. **Черкащанин Сергій Куліш здобув для України першу олімпійську медаль** : Черкащина чекала на олімп. нагороду 16 років : [черкас. олімпійці за 1964–2000 рр.] // Вечірні Черкаси. – 2016. – 10 серп. (№ 32). – С. 3.

1071. **Щербатюк, О.** «Бойова» дівчинка з Лисянки : [чемпіонка світу з панкратіону О. Вакуленко] / Олександр Щербатюк // Нова Доба. – 2014. – 20 листоп. (№ 89). – С. [1].

* * *

1072. **Зінченко, О.** Паралімпійця Григорія Вовчинського батьки привчали до спорту змалку : [про чемпіона Паралімп. ігор Г. Вовчинського, уродженця с. Білоусівка Дрابع. р-ну] / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2018. – 5 квіт. (№ 14). – С. 10.

1073. **Бедринець, В.** «Я зробив себе сам», говорить дев'ятиразовий чемпіон світу з гирьового спорту канівчанин Микола Кобилякський, якому в дитинстві фашист перебив хребет / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2014. – 21 серп. (№ 63). – С. 18.

1074. **Дашковський, О. М.** Наш земляк – віце-чемпіон України : [чемпіонат України з шахів у м. Черкаси. В. Крижанівський, житель с. Червона Слобода Черкас. р-ну – 2 місце О. М. Дашковський] // Черкас. край. – 2016. – 20 лип. (№ 56/57). – С. 17.

1075. **Лазоренко, С.** Олександр Науменко – чемпіон світу з карате : [м. Черкаси] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2014. – 23 жовт. (№ 81). – С. 19.

1076. **Спортсменка з Черкас стала абсолютною чемпіонкою світу з фітнесу** : [О. Оробець, жителька м. Черкаси] // Вечірні Черкаси. – 2017. – 6 груд. (№ 49). – С. 1.

1077. **Кравець, А.** Якби не загубив медальйон із Золотоноші – можливо, «знайшов» би медаль Першої

Олімпіади... : 120 років тому на квітневій Першій Олімпіаді в Афінах єдиним учасником з України був Микола Ріттер із черкаської Золотоноші / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2016. – 13 квіт. (№ 15). – С. 13.

1078. **Черкащанина Андрія Хімча визнали «Спортивною славою України»** // Нова Доба. – 2017. – 6 квіт. (№ 145). – С. 15.

2. Туризм

1079. **Калініченко, К. С.** Історико-культурна спадщина Черкащини як ресурсний потенціал розвитку туристичної галузі / К. С. Калініченко // Гуманітарний вісник. Серія Історичні науки : всеукр. зб. наук. праць / Черкас. держ. технолог. ун-т. – Черкаси, 2017. – Число 26, вип. 9. – С. 139–147.

1080. **Фрей, Л. В.** Історико-культурна спадщина як складова рекреаційного потенціалу регіону (на прикладі Черкаської області) / Л. В. Фрей // Гуманітарний вісник. Серія Історичні науки : всеукр. зб. наук. праць / Черкас. держ. технолог. ун-т. – Черкаси, 2017. – Число 26, вип. 10. – С. 126–135.

1081. **Беляєва, С. С.** Туристична привабливість рекреаційних територій природно-заповідного фонду Черкаської області / Беляєва С. С. // Економічні інновації. – 2016. – Вип. 62. – С. 313–322. – Бібліогр.: с. 320–322.

1082. **Історія, культура і природа Черкащини на туристичних маршрутах регіону.** Ч. 1 / [авт.-упоряд. Т. Нераденко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 203 с. : іл. – Містить бібліогр.

1083. **Черкащина туристична. 5 сезонів [Шрифт Брайля]** / [Департамент регіон. розвитку Черкас.

облдержадмін.]. – Черкаси : Брайлъ Україна, [2018?]. – 26 арк. : іл.

1084. **Кирей, Р.** Розвиваючи традиції української гостинності : надання допомоги підприємцям-початківцям в орг. зеленого відпочинку лягло в основу проекту Уман. ун-ту : [розвиток сіл. туризму на Черкащині] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 21 листоп. – (№ 219). – С. 6.

1085. **Україна для шукачів пригод** [Образотворчий матеріал] = Ukraine for Adveturers : альб.-путівник укр. та англ. мовами / [ред. С. Зінчук, Л. Грейнджер ; фот. С. Блощаневич, С. Зінчук та ін.]. – Вид. 2-ге, перероб., доповн. – Київ : Дуліби, 2015. – 267 с.

Корсунь-Шевченківський – с. 97–99 ; Суботів – с. 198–200 ; Умань – с. 227–229 ; Золотоноша – с. 263–265.

1086. **Туристичний маршрут «Батьківщина Тараса Шевченка»** // Нова Доба. – 2014. – 20 берез. (№ 21). – С. 10–11.

1087. **Зінченко, О.** Черкащина туристична : 10 найцікавіших місць нашого регіону : [Чернеча гора (Канів), парк «Софіївка» (Умань), палац Лопухіних-Демидових (Корсунь-Шевченківський), Замкова гора (Чигирин), Буц. Каньйон (Буки Маньків. р-н), Покров. Красногір. Монастир (Золотоніс. р-н), Іллін. Церква (Суботів Чигирин. р-н), Мислив. замок (Тальне), Садиба Даховських (Леськове Монастирищен. р-н), Дуб Максима Залізняка (х. Буда Чигирин. р-н)] / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2018. – 27 верес. (№ 39). – С. 7.

1088. **Нераденко, Т.** Черкаси напередодні 60-річчя створення Черкаської області : туристичні можливості / Нераденко Тетяна // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами V наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, етнологія, топоніміка, відомі земляки, археологія

/ [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 8–13.

1089. **Канівщина туристична** : інформ.-презентац. вид. / Шевченків. нац. заповідник. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2011. – 95 с.

1090. **Туристичне краєзнавство** : Канівщина : навч.-метод. посіб. / за ред. Любіцевої О. О. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Геогр. ф-т, Каф. країнознавства та туризму. – Київ : Альфа-ПК, 2017. – 194 с.

1091. **Лазоренко, С.** На розваги до «Зерноленду» їдуть із Києва та Полтави : [про розваж.-пізнав. атракцію в с. Івківці Чигирин. р-ну] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2016. – 7 квіт. (№ 14). – С. 15.

Див. також № 4.

VII. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

1092. **Степанов, М.** На шляху до Незалежності : [нац.-демократ. рух 1988–1991 рр. на Черкащині] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2013. – 21 серп. – С. 12.

1093. **В Черкасах запрацював центр розвитку громадянського суспільства** // Нова Доба. – 2014. – 4 верес. – С. 5.

1094. **Присяжнюк, Ю. П.** Черкаське Крайове товариство Українського козацтва (2014–2016) : ідеологічні аспекти діяльності = The Cherkassy regional community of the Ukrainian Cossacks (2014–2016) : ideological aspects of activity = Die Tscherkassyer regionale Gemeinschaft des Ukrainischen Kosakentums (2014–2016) : ideologische Aspekte der Tatigkeit / Юрія Присяжнюк. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 99 с., [8] с. : іл. – Містить бібліогр.

1095. **Марченко, В.** Як поживати діяльність, радилося черкаське козацтво : [Черкас. крайове т-во укр.

козацтва] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2019. – 6 лют. (№ 6). – С. 8.

1096. **Сучасні козаки** : [добрівка ст. про сучасне козацтво Черкащини] / Олександр Вівчарик та ін. // Нова Доба. – 2013. – 15 жовт. – С. 6–7.

1097. **Бедринець, В.** У Черкасах тренують учителів козацького бойового мистецтва з усієї України : [табір «Дахнівська Січ» у Черкасах] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2013. – 23 лип. – С. 3.

1098. **Коваленко, В.** Валентина Коваленко : «Не можу стояти осторонь України : совісно» : [діяльність Черкас. обл. орг. Нар. руху України] : бесіда з лідером партії Валентиною Коваленко / записав Яків Немирів // Нова Молодь Черкащини. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 9.

1099. **Мушта, О.** З історії Кам'янського осередку Народного Руху України : побиття галицької молоді / Мушта Олександр // Залізнякаві читання : краєзнав. часопис : за матеріалами Сьомої наук. краєзнав. конф. / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 7. – С. 57–62.

1100. **Філімон, П.** Партія починається з голови : [Черкас. обл. орг. Партії промисловців і підприємців України] / Петро Філімон // Акцент. – 2014. – 13 авг. – С. 7.

1101. **Школа життя** : як у Черкасах готують пластунів : [про діяльність скаут. орг. «Пласт»] / за інформацією «Громадське ТБ : Черкаси» // 7 днів Черкаси. – 2018. – 2 трав. (№ 18). – С. 15.

1102. **Кирей, Р.** Любов не рухає хромосом : у Черкасах батьки дітей із синдромом Дауна об'єднали зусилля, щоб їхні нащадки мали майбутнє : [створення громад. орг. «Сонячні діти Черкащини»] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 9 лют. (№ 28). – С. 7.

1. Протестні акції жителів Черкащини під час Революції Гідності

1103. **Майдан від першої особи.** Регіональний вимір. Вип. 3, ч. 2. Львівська-Чернігівська області / Укр. ін-т нац. пам'яті ; [уклад. Г. Бондар та ін. ; відп. ред. Т. Привалко]. – Київ : К.І.С., 2018. – 431 с. : іл.

Спогади учасників та очевидців протестних акцій на Черкащині, які відбувалися під час Революції Гідності. Листопад 2013 р.-лютий 2014 р. – с. 329–354.

1104. **Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність** / [О. Андреева, І. Берлянд, Т. Хорунжа, Л. Фінберг] ; за ред. Л. Фінберга, І. Берлянд, О. Андреевої ; [Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.» та ін.]. – Київ : Дух і Літера, 2018. – 815 с.

Черкаси – с. 18, 19, 233, 291, 297, 305, 483, 593, 594, 597, 606, 676, 677.

1105. **Мицик, В. Ф.** Родина на Майдані / Вадим Мицик. – Київ : КВІЦ, 2014. – 127 с. : іл.

Протестні акції жителів Звенигородського і Тальнівського районів.

1106. **Бриченко, А.** Рік 2014-й / Анатолій Бриченко. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 163 с. : іл.

Автор – житель м. Черкаси. Події 2014 року, зустрічі з майданівцями та АТОшниками.

1107. **Білоус, Н.** Очевидці Майдану : [добірка ст. про черкащан та ВО «Майдан»] / Надія Білоус, Ніна Власенко, Володимир Чос // Нова Доба. – 2014. – 18 берез. – С. 4–5.

1108. **На Соборній площі** [Черкас] вшанували Небесну Сотню : [шістьом черкащанам із Небесної Сотні присвоєно звання Героя України. Їх посмертно нагороджено відзнаками «За заслуги перед Черкащиною»] // Нова Доба. – 2015. – 24 лют. – С. 3.

1109. **Лебеденко, Л.** Березиня Холодного Яру : [О. Галушко – активістка Черкаського Майдану] / Ліна Лебеденко // *Голос України*. – 2015. – 21 листоп. – С. 6.

1110. **Моренко, Л.** Відкрито пам'ятник Героям Небесної Сотні : [у м. Корсунь-Шевченківський] / Людмила Моренко // *Черкас. край*. – 2017. – 22 лют. (№ 8). – С. 7.

2. Міжнародні зв'язки

1111. **Калиновська, Т.** Європейські технології на українських чорноземах : [інозем. інвестори у с.-г. підприємстві ТОВ «Кишенці» Маньків. р-ну] / Тетяна Калиновська // *Черкас. край*. – 2016. – 16 листоп. (№ 90/91). – С. 12–13.

1112. **З китайського міста побратима прибула делегація** : [дружні відносини між Черкасами і Ваньчжоу] // *Нова Молодь Черкащини*. – 2016. – 25 трав. – С. 4.

1113. **Канів і французьке місто Ламберсар продовжили угоду про дружбу** // *Нова Доба*. – 2018. – 13 груд. (№ 50). – С. 5.

1114. **Довгопола, В.** Гіфхорн-Корсунь : паралелі : [німецьке місто Гіфхорн – партнер м. Корсунь-Шевченківський] / Валентина Довгопола // *Надросся*. – 2016. – 16 серп. – С. 4.

1115. **Кучер, Г.** Дружні взаємини Умані з порідненими містами / Г. Кучер // *Уман. зоря*. – 2016. – 29 квіт. – С. 8.

1116. **Кирей, В.** Японський уряд допомагає черкащанам / Владислав Кирей // *Уряд. кур'єр*. – 2014. – 5 серп. – С. 6.

1117. **Районна лікарня виграла грант** : [партнер. стосунки між Японією та Катеринопол. район. лікарнею по модернізації мед. обладнання] // *Нова Доба*. – 2016. – 24 берез. – С. 5.

1118. **Кирей, Р.** На Черкащину прибула гуманітарна допомога зі Швейцарії : [обл. госпіталь для інвалідів війни] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 31 лип. – С. 7.

1119. **В Україні почуваю себе вікінгом, – американець про життя у селі на Черкащині** : [М. Грін – волонтер Корпусу Миру, вчитель музики та англ. мови у с. Носачів Смілян. р-ну] / за матеріалами «Новое время» // Нова Молодь Черкащини. – 2018. – 14 листоп. (№ 46). – С. 11.

VIII. ДЕРЖАВНА ВЛАДА І УПРАВЛІННЯ

1120. **Кирей, Р.** Олександр Вельбівець : «Найголовніше, що люди готові до діалогу в пошуку найефективніших рішень» : [бесіда з головою Черкас. обл. ради про децентралізацію влади] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 23 трав. (№ 93). – С. 6.

1121. **Дзєга, В.** З людьми і для людей – так працює місцеве самоврядування на Дрaбівщині : [діяльність Дрaбів. район. ради] : бесіда з головою райради Володимиром Дмитровичем Дзєгою / спілкувався Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 5 груд. (№ 49). – С. 8.

1122. **Лесь, М.** У Мошурові не виживають – живуть : [міське самоврядування у с. Мошурів Тальнів. р-ну] / Марина Лесь // Черкас. край. – 2016. – 24 лют. – С. 8.

1123. **Михайленко, З.** Зінаїда Михайленко : «Діємо спільно – отримуємо результат» : [про міське самоврядування] : бесіда з сіл. головою с. Червона Слобода Черкас. р-ну З. М. Михайленко / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2016. – 7 груд. (№ 96/97). – С. 8.

1124. **Кирей, Р.** За що Прем'єр подякував Артему Кухаренку? : [діяльність мол. голови села Подільське Золотоніс. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 12 серп. (№ 150). – С. 2.

1. Об'єднані територіальні громади Черкащини

1125. **Про затвердження перспективного плану формування територій громад Черкаської області** : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 верес. 2015 р. № 999-р : [Перспективний план дод.] // Уряд. кур'єр. – 2015. – 1 жовт. (№ 182; спецвип.). – С. 6.

1126. **Про внесення змін до деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України** : [про перспект. план формування територій громад Черкас. обл.] : розпорядження Кабінету Міністрів від 19 лип. 2017 р. № 491 // Уряд. кур'єр. – 2017. – 22 лип. (№ 135). – С. 10–15.

1127. **Про внесення змін до перспективного плану формування територій громад Черкаської області** : розпорядження Кабінету Міністрів від 16 трав. 2018 р. № 330 // Уряд. кур'єр. – 2018. – 26 трав. (№ 99). – С. 8.

1128. **Про визнання спроможними об'єднаних територіальних громад** : розпорядження Кабінету Міністрів від 7 листоп. 2018 р. № 836-р : [зокрема, перелік громад в Черкас. обл.] // Уряд. кур'єр. – 2018. – 16 листоп. (№ 216). – С. 14.

* * *

1129. **Зінченко, О.** Заклади соціальної сфери отримали нове життя : плюси децентралізації на прикладах Єрків. та Мокрокалигір. ОТГ : [об-ня територ. громад в Катеринопіл. р-ні] / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2017. – 3 серп. (№ 31). – С. 6–7.

1130. **Лісова, Л.** Лелеки і завзяття приносять добробут : [успіхи й досягнення Стеблів. та Набутів. ОТГ] / Лідія Лісова // Голос України. – 2018. – 17 січ. (№ 10). – С. 4.

* * *

1131. **Коваль, І.** Білозірська об'єднана громада отримає 7 мільйонів на покращення інфраструктури : [децентралізація на Черкащині] / Ірина Коваль // Нова Доба. – 2016. – 12 трав. – С. 6–7.

1132. **Віра, І.** З турботою про людей : інноваційно-соціальна політика розвитку у Білозірській громаді : [Білозір. ОТГ, Черкас. р-н] / Ірина Віра // Соц. вісті. – 2017. – 28 груд. (№ 12). – С. 5.

1133. **Вівчарик, Н.** Розвинута промисловість і власна монета : Єрківська ОТГ показує результати : [здобутки Єрків. ОТГ, Катеринопол. р-н] / Назарій Вівчарик // Вечірні Черкаси. – 2018. – 28 листоп. (№ 48). – С. 7.

1134. **Кирей, Р.** Нова якість. Зорівська ОТГ – унікальна, адже об'єднала села відразу двох районів області : [с. Зорівка Золотоніс. р-ну та села Мехедівка, Вершина-Згарська, Богданівка і Квітневе Драбів. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 30 листоп. (№ 226). – С. 6.

1135. **Поїздник, І.** Іван Поїздник : «Діємо як одна команда – на результат» : [діяльність Іркліїв. ОТГ Чорнобаїв. р-ну у 2017 р.] : бесіда з головою громади Іваном Поїздником / записала Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 5.

1136. **Мліївська ОТГ** : яблунева столиця України з версальськими полями / за повідомленням Черкас. прес-клубу // Акцент. – 2018. – 12 дек. (№ 50). – С. 7.

1137. **Вівчарик, Н.** Шполянська міська ОТГ : у громаді розповідали, як з'єднали місто з селом / Ярослав Звенигора // Вечірні Черкаси. – 13 верес. (№ 37). – С. 5.

2. Соціальний захист населення

1138. **Янголи милосердя** : [соцзахист населення Черкас. обл. Статті] // Нова Доба. – 2014. – 4 листоп. – С. 4–5.

1139. **Качан, Л.** Умань соціальна : [з досвіду роботи Упр. праці та соц. захисту населення Уман. міськради та його керівника Галини Кучер] / Лідія Качан // Соц. захист. – 2019. – № 9. – С. 37–40, 3-я с. обкл.

1140. **Кучер, Г. М.** Умань – місто гармонії : [соц. захист людей з особливими потребами, досвід роботи Упр. праці та соц. захисту населення Уман. міськради] / Галина Михайлівна Кучер // Соц. захист. – 2016. – № 10–11. – С. 64–67.

1141. **Кирей, Р.** Людям пропонують варіанти допомоги : в Умані впровадили ефект. систему послуг повного циклу, яка охоплює всі сусп. групи : [сучас. система соц. захисту європ. зразка] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 18 листоп. (№ 218). – С. 6.

1142. **Кучер, Г.** «Життєві навички» : методика жити в суспільстві : [про Центр соц. реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок» у м. Умані] / Галина Кучер // Соц. захист. – 2013. – № 11. – С. 28–29.

1143. **Віргуш, Н.** Прийти на допомогу всім : [обл. Фонд милосердя і здоров'я] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2014. – 3 груд. – С. 9.

1144. **Сақун, А.** Черкаські інваліди мають «Перспективу» : [діяльність Центру фіз. та соц. реабілітації молоді з інвалідністю «Перспектива» у м. Черкаси] / Анна Сақун, Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2017. – 30 листоп. (№ 48). – С. 1, 6.

* * *

1145. **Кирей, Р.** Тінь сьогодні не в пошані : [про зміни та тенденції на ринку праці Черкащини, з досвіду обл.

служби зайнятості] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 22 черв. (№ 117). – С. 4.

1146. **Живи і працюй на Черкащині** : спіл. проект Черкас. обл. центру зайнятості та газ. «Черкаський край» : [добірка ст. про діяльність Черкас. обл. центру зайнятості] // Черкас. край. – 2018. – 19 груд. (№ 51). – С. 10–11.

* * *

1147. **Оцінка рівня задоволеності громадян якістю окремих аспектів функціонування суддів** : аналіт. звіт / Творч. центр ТЦК ; [упоряд. В. Купрій]. – К. : [б. в.], 2013. – 61 с.

За результатами дослідж. в Апеляц. суді Черкас. обл. та Чорнобаїв. район. суді Черкас. обл.

1148. **Служба безпеки України – гарант безпеки держави**. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 181 с.

Служба безпеки України в Черкас. обл.

3. Військова справа

1149. **Гогоренко, В. И.** Солдаты афганской войны : события, люди, воспоминания / Валерий Гогоренко. – Смела : Вовчок О. Ю., 2014. – 231 с. : ил.

Про воїнів-«афганців» Смілянського району.

1150. **Кирей, Р.** Нові кадри для прикордонної служби готують в Оршанці / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 11 верес. – С. 5.

* * *

1151. **Черкаська служба порятунку звітує** : [діяльність Упр. держ. служби з надзвичайних ситуацій в Черкас. обл.] // 7 днів Черкаси. – 2017. – 1 лют. (№ 5). – С. 8.

1152. **Кирей, Р.** Без права на помилку : [нагороджений орденом «За мужність» III ступеня сапер аварійно-

рятувального загону спецпризначення ДСНС Черкащини Олег Корговський] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2016. – 22 жовт. (№ 198). – С. 6.

3.1. Участь черкащан в антитерористичній операції на Сході України

1153. **Цитати Сходу** : зб. спогадів, 2014-2015 / [упоряд. С. Могилко]. – Черкаси : Третьяков О. М., 2015. – 174 с. : іл.

Спогади учасників АТО, упорядковані черкаським журналістом С. Могилком.

1154. **Григоренко, Т.** Черкащани-«кіборги» : завжди в строю : [уродженці Черкащини, які загинули, обороняючи Донец. аеропорт] / Тетяна Григоренко // Вечірні Черкаси. – 2018. – 24 січ. (№ 4). – С. 5.

1155. **Позняк-Хоменко, Н.** Смертельний номер : бійці батальйону «Черкаси» у повному складі відмовилися виконувати наказ командування : [події на Сході України] / Наталка Позняк-Хоменко, Наталя Турак // Україна молода. – 2014. – 12-13 верес. (№ 134). – С. 2.

1156. **Нікітенко, Л.** Смертельні кулі для відважних : за перші дні липня Черкащина поховала трьох захисників, за роки рос. агресії – 131 / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2018. – 10 лип. (№ 73). – С. 10.

1157. **Столяр, О.** У боях біля Авдіївки загинуло троє черкащан : [А. Кизило, уродженець м. Умань, Д. Овчаренко, уродженець с. Вишнопіль Тальнів. р-ну, В. Шамрай, уродженець с. Летичівка Монастирищен. р-ну] / Олена Столяр // Нова Доба. – 2017. – 2 лют. (№ 5). – С. 1.

* * *

1158. **Пам'ять серця** : зб. інформ. та фотоматеріалів, присвяч. черкасьцям, які загинули, захищаючи права і волю укр. народу, держ. незалежність та територ. цілісність

країни під час проведення антитерорист. операції, яка з 2014 р. триває в Донец. та Луган. обл. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 314 с.

1159. **Герої Черкас посмертно отримали визнання** : [20-ох загиблих у зоні проведення АТО військово-службовців посмертно нагородили пам'ятним знаком «За заслуги перед містом Черкаси» I ступеня] // Вечірні Черкаси. – 2015. – 13 трав. – С. 7.

1160. **Звенигора, Я.** Пам'ять про тих, хто не пожалів життя за Україну – священна... : [про загиблих на Донбасі у 2014-2016 рр. воїнів, уродженців Золотоніщини] / Ярослав Звенигора // Козац. край. – 2017. – 18 січ. (№ 1). – Спецвип. – С. 3.

1161. **Іваненко, Л.** Корсунці – учасники бойових дій на Сході України / Лариса Іваненко // Корсун. часопис. – 2016. – № 32/33. – С. 29–49.

1162. **Сміливі зі Сміли** / [упоряд. Л. І. Скороход, Ю. М. Харченко, Л. Д. Гур'єва ; за заг. ред. Л. І. Скороход]. – Вид. 2-ге, доповн. – Сміла : [б. в.], 2017, [1] с. : іл. – (Бібліотека газети «Сміла»).

Публікації газети «Сміла» про смілян – учасників подій на Майдані, у зоні АТО, волонтерів.

1163. **Герої серед нас** / Уман. райрада ; [упоряд. Кравчук Л. М., Боюс Г. П., Скуратівська Л. І. та ін.]. – Умань : Візаві, 2016. – 286 с. : іл. – Алф. покажч.: с. 273–284.

Про бійців АТО – мешканців Уманського району.

1164. **Мінська, О. І.** Уродженці Чигиринського району – учасники антитерористичної операції на сході України / Оксана Іванівна Мінська // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 152–161.

* * *

1165. **Відкрили меморіальну дошку Герою України Андрію Кизилу** : [на фасаді Уман. гімназії № 2] // Нова Доба. – 2017. – 19 жовт. (№ 42). – С. 5.

1166. **Скрипник, В.** «Тато вчився лікувати дітей, а рятував «кіборгів» : [про учасника АТО, лейтенанта мед. служби Олександра Кондратюка, уродженця м. Шпола] / Віктор Скрипник, Лідія Лісова, Ольга Качан // Голос України. – 2018. – 31 січ. (№ 20). – С. 1, 10.

1167. **Президент нагородив Юлія Мамчура** : [Ю. Мамчур – полковник Повітряних Сил ЗСУ у запасі, який захистив честь укр. військових в Криму 4 берез. 2014 р. Ю. Мамчур родом з Уман. р-ну] // Акцент. – 2015. – 9 сент. – С. 10.

1168. **Кравець, А.** Генерал Момот : наш Міф / Андрій Кравець. – Вид. 2-ге. – Черкаси : Олександр Третьяков, 2016. – 94, [1] с. : іл.

Колишній начальник навчального центру Держприкордонслужби «Оршанець» (м. Черкаси) генерал Ігор Федорович Момот (Міф). Загинув у зоні АТО.

1169. **Пономаренко, А.** Ігор Момот : жива легенда : [генерал, колиш. командир Навч. центру прикордонників Оршанець, який загинув у зоні АТО] / Пономаренко Антоніна, Глизь Дарина // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами VII наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 72–76.

1170. **Копанева, Е.** «Подойдя на похоронах к вдове офицера, солдаты встали на колени : «Простите нас, ваш муж был для нас как отец. Это мы должны были его спасать» : [начальник учеб. центра «Оршанец» Игорь

Момот] / Катерина Капанева // Факты и комментарии. – 2014. – 18 июля. – С. 6.

1171. **Калиновська, Т.** В Оршанці відкрито погруддя Ігорю Момоту / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2015. – 18 лют. – С. 3.

1172. **Чмихало, І.** Чорнобаївський «кіборг» із Донецького аеропорту : [С. В. Назаров] / Інна Чмихало // Нова Доба. – 2015. – 16 лип. – С. 6.

1173. **Уманчанин Юрій Рижак пішов на Схід після загибелі свого сина** : [В. Ю. Рижак загинув в м. Докучаєвськ. Жив у с. Шарин Уман. р-ну] // Нова Доба. – 2014. – 16 верес. – С. 1.

1174. **Кирей, В.** На Савур-могілі він прийняв вогонь на себе : [Черкащина попрощалася з Русланом Чубатенком з с. Березняки Смілян. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 30 лип. – С. 5.

* * *

1175. **У Соборному парку Черкас відкрили перший народний пам'ятник загиблим в АТО** // Вечірні Черкаси. – 2017. – 30 серп. (№ 35). – С. 3.

1176. **Загиблим у зоні АТО черкащанам установили 4-метровий пам'ятник** : [у Соборному сквері м. Черкаси] // Вечірні Черкаси. – 2015. – 20 трав. – С. 21.

3.1.1. Допомога захисникам Вітчизни та переселенцям. Волонтерство

1177. **Білецький, Ф.** Бронетранспортер із Шампані усім миром спорядили й подарували батальйону «Черкаси» : [АТО. Звенигород. р-н] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2014. – 25 лип. – С. 1, 2.

1178. **Олехнович, А.** В Умані про ветеранів АТО дійсно дбають : окрім загальнодерж. пільг. ветерани АТО

отримують низку додатк. «бонусів» за рішенням місц. влади : [за матеріалами бесіди з нач. Уман. упр. праці та соц. захисту Г. Кучер] / Анастасія Олехнович // Народна армія. – 2017. – 7 верес. (№ 36). – С. 20.

1179. **Кирей, В.** Гуманітарну допомогу зібрали за добу : [допомога Черкащини жителям зі сходу та переселенцям] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 18 лип. – С. 13.

1180. **Черкашани щоденно успішно складають іспит на людяність і силу духу** : [про вимушено переміщених осіб із Донец. та Луган. обл. на Черкащині : статті] // Нова Доба. – 2017. – 27 квіт. (№ 17). – С. 6. – Авт.: М. Рижевол, В. Коваль, Т. Харламова, І. Жакін, Л. Ходаковська, О. Зінченко.

* * *

1181. **Фомічова, Ю.** Їхня місія – дарувати тепло й турботу : [волонтери Черкас. обл.] / Юлія Фомічова, Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 9 груд. – С. 1.

1182. **Давиденко, Г.** Волонтерський рух на Корсунщині : [2013–2017 рр.] / Галина Давиденко // Корсун. часопис. – 2017. – № 34. – С. 103–110.

1183. **Макєєв, В.** 100 днів полону, або позивний «911» / Валерій Макєєв. – Черкаси : Олександр Третяков, 2015. – 127 с. : іл.

Сповідь волонтера, жителя м. Черкаси, про полон в зоні військових дій на Сході України.

1184. **Скічко, В.** Поїздки на фронт, особливий талісман та потреби бійців, – В'ячеслав Скічко про 5 років волонтерства : [про волонт. орг. «Наш батальйон» у м. Черкаси] / В'ячеслав Скічко // 7 днів Черкаси. – 2018. – 12 груд. (№ 50). – С. 15.

1185. **Циганок, О.** Оксана Циганок : «Я вже ніколи не буду «мирною» : [про роботу черкас. Центру допомоги армії на чолі із О. Циганок] : бесіда із Оксаною Циганок / записав

Максим Степанов, Лідія Титаренко // *Голос України*. – 2015. – 1 квіт. – С. 13.

ІХ. РЕЛІГІЯ

1186. **Кривенко, С.** За вказівкою В. І. Леніна : (з історії антирелігійних кампаній) : [Черкащина] / Сергій Кривенко // *Реабілітовані історією*. Черкаська область. – Черкаси, 2016. – Т. 9. – С. 489–495.

1187. **Валах, Т. П.** Антицерковна політика радянської влади на Черкащині / Т. П. Валах // *Реабілітовані історією*. Черкаська область. – Черкаси, 2013. – Кн. 8. – С. 8–29. – Бібліогр.: 34 назви.

1188. **Ковальчук, Д. С.** Собор Успіння Пресвятої Богородиці – унікальна пам'ятка історії та культури : [м. Канів] / Д. С. Ковальчук, В. І. Чорна // *Юний краєзнавець Черкащини*. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 311–321.

1189. **Надбання Середнього Подніпров'я** : [Успен. собор у м. Канів] // *Земля батьків*. – 2016. – Листоп. (№ 65). – С. 8.

1190. **Білокінь, О.** Козацьку церкву Покрови Пресвятої Богородиці відтворено : [м. Канів] / Ольга Білокінь, Віта Дзима, Зінаїда Тарахан-Бережа // *Слово Просвіти*. – 2014. – 13-19 берез. (№ 10). – С. 5.

1191. **Хоменко, В. М.** Церковне життя Звенигородщини / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Данилюк]. – К. : Арт Економі, 2014. – 55 с. : іл. – Бібліогр.: с. 54.

1192. **Антоненко, К. В.** Сміла релігійна (історія релігійного життя Сміли від заснування міста до початку ХХІ століття) / К. В. Антоненко, С. О. Мачуський // *Юний краєзнавець Черкащини*. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 201–209.

1193. **Бардиш, Я. В.** Сміла православна / Я. В. Бардиш, С. О. Мачуський // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 342–351.

1194. **Бардиш, Я. В.** Духовна пам'ять : зниклі церкви Сміли / Я. В. Бардиш, С. О. Мачуський // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 239–248.

1195. **Роговська, Т.** У Смілі кількість протестантських організацій більш як удвічі перевищує кількість православних : [дані про мережу церков і реліг. орг. в Черкас. обл.] / Тетяна Роговська // Вечірні Черкаси. – 2013. – 11 груд. – С. 14.

1196. **Кузнець, Т. В.** Християнська церква в Умані кінця XVIII – початку XX століття : монографія / Т. В. Кузнець, І. І. Кривошея, О. В. Скус, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини, ін-т філології та суспільствознав., іст. ф-т, Держ. іст.-архітектур. заповідник «Стара Умань». – Умань : Сочінський, 2012. – 148 с. : табл.

1197. **Святі місяця** : Святотроїцька церква : [історія та сьогодення Церкви Святої Трійці у м. Черкаси] // Акцент. – 2017. – 25 окт. (№ 43). – С. 12.

1198. **Степаненко, А. В.** Буддійський храм «Білий Лотос» в місті Черкаси / А. В. Степаненко, Т. В. Чорна, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 227–239.

1199. **Нікітенко, Л.** Ступа як символ Всесвіту : у буддійському храмі [в Черкасах] за туристами спостерігають кам'яні воїни, привезені з Лаосу / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2016. – 15 груд. (№ 161). – С. 8.

1200. **Красуня-церква тепер сяє уночі** : [Свято-Преображенська церква (УПЦ) у с. Мошни Черкас. р-ну] // Нова Молодь Черкащини. – 2014. – 19 лют. – С. 3.

1201. **Кукса, Н.** Церковна освіта у Чигиринському повіті (середина XIX–початок XX ст.) / Кукса Надія // Залізнякаві читання : краєзнав. часопис : за матеріалами

Сьомої наук. краєзнав. конф. / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 7. – С. 49–56.

1202. **Калиновська, Т.** Філарет освятив храм Петра Калнишевського : хрести на куполах виростають із тризубів : [відкрито храм на хуторі Буда Чигирин. р-ну] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2015. – 29 лип. – С. 1, 8.

1203. **Діскант, Я. О.** Католицький храм у с. Медведівка / Діскант Ярослав Олександрович, Лавріненко Н. П. // «Залізнякові читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнав. конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 73–77.

1204. **Кулинич, В.** Історія і архітектура Іллінської церкви в Суботіві : від побудови до XIX століття / Кулинич Вікторія // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 63–64.

1205. **Кукса, Н. В.** Новітня історія Свято-Іллінської церкви у Суботіві : ікона Покрови Пресвятої Богородиці з Богданом Хмельницьким / Надія Василівна Кукса // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 318–320.

1206. **Стріленко, Ю. М.** Богданова церква – дослідження первісного вигляду під час реставрації 2006–2007 рр. : [с. Суботів Чигирин. р-ну] / Ю. М. Стріленко // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень. – Київ, 2012. – Вип. 7. – С. 216–226.

1207. **Кулинич, В.** Історія і архітектура Іллінської церкви в Суботіві : від побудови до XIX століття / Кулинич

Вікторія // Залізнякаві читання : краєзнав. часопис / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 63–64.

1. Монастирі Черкащини

1208. **Ломачинський, Б. Г.** Значення православних монастирів Черкащини в становленні духовної культури України / Б. Г. Ломачинський, Л. В. Прохоренко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 360–369. – Бібліогр.: с. 367–369.

1209. **Самков, А. Н.** Жаботинский Свято-Онуфрієвский монастирь : [монографія] / А. Н. Самков, В. В. Лепский. – Черкаси : Андрощук П. С., 2015. – 289 с. : ил. – Библиогр.: с. 280–287.

Монастир розташований біля с. Чубівка Черкас. р-ну.

1210. **Ткаченко, О.** Перлини рідного краю : [Жаботин. Свято-Онуфріїв. монастир поблизу с. Чубівка Черкас. р-ну] / Олександр Ткаченко // Нова Доба. – 2018. – 24 трав. (№ 21). – С. 24.

1211. **Ломачинська, І. М.** Свято-Покровський Красногорський монастир // Ломачинська І. М. Монастирі України. – Київ, 2015. – С. 126–129. : іл.

1212. **Голиш, Г.** Незгасне світило духовності : [з історії Свято-Покров. Красногір. монастиря, поблизу м. Золотоноша] / Григорій Голиш // Земля батьків. – 2017. – Листоп. (№ 671). – С. 8.

1213. **Трахтемирівський монастир виконував і функції козацького шпиталю, і «дипломатичної резиденції»** : [Трахтемир. (Зарубський) монастир у 1552–1775 рр.] // Козац. край. – 2016. – 7 лип. – С. 8.

1214. **Ластовський, В.** Документи ХІХ–початку ХХ ст. з історії Успенського Ірдинського (Виноградського) монастиря : [знаходився поблизу с. Мале Старосілля, тепер

Смілян. р-ну] / Валерій Ластовський // Болховітіновський щорічник, 2012. – 2013. – С. 203–231.

1215. **Мицик, о. Юрій.** Свято-Троїцький Чигиринський жіночий монастир : (документи Київських архівосховищ) / о. Юрій Мицик // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 315–318.

1216. **Ломачинська, І. М.** Свято-Троїцький Мотронинський монастир // Ломачинська І. М. Монастирі України. – Київ, 2015. – С. 130–133.

2. Видатні релігійні діячі краю

1217. **Семенчук, О. О.** Священицькі родини Уманщини (XIX–початок XX ст.) : монографія / Оксана Семенчук ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Сочінський, 2013. – 239 с. : табл.

1218. **Бравада, О.** Усіх митрополитів-автокефалів початку XX століття Україні дала Черкащина : [В. Липківський, уродженець с. Попудня Монастирищен. р-ну, М. Борецький, уродженець с. Сарни Монастирищен. р-ну, І. Павловський, був священиком у с. Лебедин Шполян. р-ну] / Олександр Бравада // Козац. край. – 2018. – Груд. (№ 7). – С. 4–5.

1219. **Перепелиця, А.** Єпископи Чигиринські – вікарії Київської митрополичної єпархії (кінець XVIII–початок XIX ст.) / Алла Перепелиця, Світлана Павлова // Історія релігій в Україні. – 2017. – Вип. 27, ч. 2. – С. 356–366. – Бібліогр.: с. 366.

1220. **Верговська, М.** З історії життя та побуту сільських парафіяльних священиків Київської єпархії кінця XVIII – початку XX століть на прикладі Свято-Георгіївської парафії с. Мизинівка Звенигородського повіту / Марія

Верговська // Історія релігій в Україні. – 2017. – Вип. 27, ч. 2. – С. 372–382. – Бібліогр.: с. 381–382.

* * *

1221. **Хілобок, В.** Родина Войно-Ясенецьких і Черкащина (за документами та матеріалами Державного архіву Черкаської області) / Валентина Хілобок // Апокриф : часопис. – Черкаси, 2017. – [Вип. 1] : В обіймах грозового літа. – С. 109–110.

1222. **Лука (Войно-Ясенецький В. Ф.)** Головне в житті – завжди робити добро... = Главное в жизни – всегда делать добро...» / архієпископ Лука. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 72 с. : іл. – До 125-річчя хрещення Русі. – Текст рос. – Бібліогр.: с. 70.

1223. **Компанієць, Г.** Хірург, каторжник, святий : [В. Ф. Войно-Ясенецький (Лука Кримський)] / Галина Компанієць // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2013. – Кн. 8. – С. 675–684. – Бібліогр.: 12 назв.

1224. **Голиш, Г. М.** Святитель Лука (В. Ф. Войно-Ясенецький) – зцілювач душі і тіла / Григорій Голиш // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 110–123. – Бібліогр.: 17 назв.

1225. **Голиш, Г.** Село Деньги в життєвій долі св. Луки (Войно-Ясенецького) : [вчений-медик та священник В. Ф. Войно-Ясенецький і с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Г. М. Голиш // Земля батьків. – 2017. – Трав. (№ 69). – С. 8.

1226. **Шевчук, А. О.** Марко Грушевський – священник [Суботівської церкви, уродженець с. Худоліївка Чигирин. р-ну] / А. О. Шевчук, Т. М. Нераденко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 174–183.

1227. **Кравець, А.** Марцеліна Даровська : польсько-католицька святість, народжена на Жашківщині... : [М. Даровська (Котович), уродженка с. Шуляки Жашків. р-

ну] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2018. – Черв. (№ 5). – С. 7.

1228. **Матях, В.** Мельхіседек Значко-Яворський / В. Матях // Історія України в особах : козаччина. – Київ, 2013. – С. 243–250.

1229. **Постойко, М. В.** Мельхіседек Значко-Яворський (1716–1809) : духовнопатріотична особистість другої половини XVIII ст. / М. В. Постойко, О. А. Кравченко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 193–204. – Бібліогр.: с. 203–204.

1230. **Чос, В.** Мліївський святий Данило Кушнір // Чос В. Мліїв – село козацької слави. – Черкаси, 2015. – С. 18–21.

1231. **Курінна, Т. М.** Данило Кушнір / Тетяна Курінна. – Корсунь-Шевченківський : В. М. Гавришенко, 2017. – 94 с. : іл. – Містить бібліогр.

1232. **Пам'ять про Даниїла Мліївського увіковічили в Городищі** : [пам'ятник св. мученику Даниїлу Мліївському (Д. Кушніру), уродженцю с. Мліїв Городищен. р-ну] // Нова Доба. – 2016. – 10 листоп. (№ 45). – С. 6.

1233. **Щербина М.** Судова справа священика Лебединцева : [про Г. Лебединцева, священика с. Зелена Діброва Городищен. р-ну, 1847 р.] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2016. – 30 черв. – С. 8.

1234. **Постойко, М.** Феофан Гаврилович Лебединцев – основоположник української періодики : [уродженець с. Зелена Діброва Городищен. р-ну] / Постойко Марина // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 140–143.

1235. **Служіння і спадщина Митрополита Василя Липківського** : матеріали всеукр. наук. конф., Київ, 17 листоп. 2007 р. / Всеукр. т-во ім. Митрополита Василя Липківського ; упоряд. А. Л. Зінченко. – Київ, 2008. – 240 с. : іл., портр.

В. Липківський – уродженець с. Попудня Монастирищен. р-ну.

1236. **Зінченко, А.** Митрополит Василь Липківський : [нарис] / Арсен Зінченко. – Київ : АтлантЮЕМСІ, 2007. – 63 с. : іл. + 1 електрон. опт. диск.

1237. **Сверстюк, Є.** Василь Липківський : служіння народного митрополита Василя Липківського / Євген Сверстюк // Сверстюк Є. Світлі голоси життя. – Київ, 2014. – С. 26–30.

1238. **Голиш, Г.** Данина пам'яті легендарному Василю Липківському : [уроч. відкриття пам'ятника митрополиту у Черкасах] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2019. – 24 січ. (№ 4). – С. 1, 4.

1239. **Слива, В.** Макарій Канівський – преподобномученик, захисник Православ'я / Валентина Слива // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краснав. Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 66–70.

1240. **Кравець, А.** Холодний Яр, Афон і Константинополь допомогли золотонісцю, який став єпископом Запорізької Січі, 22 «відокремитися» від Москви : [про реліг. діяча А. Мелеса, уродженця Мелесового хутора поблизу м. Золотоноша] / Андрій Кравець // Козац. край. – 2018. – Жовт. (№ 6 ; спецвип.). – С. 5.

Х. НАУКА. ОСВІТА

1241. **Наукове т-во ім. Шевченка.** Осередок у Черкасах. Наукова сесія (26 ; 2015 ; Черкаси). XXVI наукова сесія осередку Наукового товариства імені Тараса Шевченка у Черкасах : матеріали доп. на засід. секцій і коміс. – Черкаси ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – 179 с. : іл.

1242. **Наукове т-во ім. Шевченка.** Осередок у Черкасах. Наукова сесія (27; 2016 ; Черкаси). XXVII наукова сесія осередку Наукового товариства імені Тараса Шевченка у Черкасах : матеріали доп. на засід. секцій і коміс. – Черкаси ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – 191 с. : іл.

1. Історія освіти в краї

1243. **Кривошея, І.** Повсякденне життя вихованців Уманської василіанської школи (1765–1834) / Ігор Кривошея // Болховітінівський щорічник, 2012. – 2013. – С. 135–143.

1244. **Роєнко, С.** Розвиток загальної освіти Черкаського повіту Київської губернії (XIX – поч. XX століття) / Світлана Роєнко // Історико-педагогічний альманах. – 2012. – Вип. 2. – С. 98–103. – Бібліогр.: с. 103.

1245. **Чупілка, І.** Гімназійна освіта на Черкащині як ознака модерного часу (на прикладі Черкаської чоловічої гімназії кінця XIX–початку XX ст.) / Ілля Чупілка // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 469–472.

1246. **Поліщук, Б. М.** Черкаська учительська чоловіча семінарія в роки війни і революції (1914–1920 рр.) / Богдана Поліщук // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 153–162. – Бібліогр.: 15 назв.

1247. **Поліщук, Б.** Черкаська учительська чоловіча семінарія (1912–1917 рр.) / Богдана Поліщук // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 451–453.

1248. **Левицька, Н. М.** Роль Смілянських технічних класів у формуванні кадрового потенціалу цукрової промисловості України / Н. М. Левицька, О. О. Коцюбанська // Гілея : наук. вісн. – Київ, 2014. – Вип. 81 (№ 2). – С. 65–69.

1249. **Голиш, Г. М.** Розвиток загальної освіти міста Черкаси у контексті радянської модернізації українського суспільства / Г. М. Голиш, Л. Г. Лисиця // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.] Серія Історичні науки. – Черкаси, 2013. – С. 140–145. – Бібліогр.: 19 назв.

1250. **Джерела духовності** : 30-річчю Черкас. міської гімназії № 34 присвяч. / [редкол. : Присяжнюк Ю. П. (відп. ред.) та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 47 с. : іл.

1251. **Чигирик, Н.** Стан освіти в придніпровських селах Чигиринського району у кінці 50-х початку 60-х рр. ХХ ст. / Чигирик Наталія // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 94–96.

1252. **Школо рідна...** : 30-річчю Городищен. ЗОШ І-ІІ ступенів № 3 ім. М. В. Мамаєв присвяч. / [уклад. : Д. В. Хоменко, М. Х. Пластун]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 143 с. : іл.

1253. **Наш шлях у світ з Вільшани...** / [Вільшан. ЗОШ І-ІІІ ступенів]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2013. – 122 с. : іл.

Історія школи с. Вільшана Городищен. р-ну.

1254. **Колиска знань і долі** : сторінки історії Білозір. серед. шк. № 1 : [іст.-краєзн. нарис / упоряд.

Козинський П. О., Лисенко А. М.]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 221 с. : іл.

1255. **Рідна школа Іркліївська** / упоряд. М. О. Сердюк, Т. С. Калиновська, П. М. Жук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 344 с.

1256. **Компанієць, О. В.** Історія розвитку освіти в селах Черкащини (на прикладі освітніх закладів села Червона Слобода Черкаського району) / О. В. Компанієць, О. О. Свириденко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси, 2015. – № 6 (339). – С. 35–38.

2. Загальноосвітні школи

1257. **Сьогодні Шевченкового краю (2010–2014)** : освіта : погляд у майбутнє // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 225–231.

1258. **Кирей, Р.** Черкаські освітяни вибороли «золото» за інноваційні здобутки : [інновації в освіті в Драбів. р-ні] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 23 берез. (№ 56). – С. 7.

1259. **Карло, Т.** Виховання культури демократизму старшокласників засобами телекомунікаційних проєктів : [досл.-експерим. робота пед. колективу Смілян. шк. № 3] / Т. Карло, О. Золотоверха // Рідна школа. – 2013. – № 12. – С. 23–29.

1260. **Зінченко, О.** Понад 450 учнів шкіл естетичного виховання Черкас стали переможцями міжнародних конкурсів протягом 2017 року / Олесь Зінченко // Нова Доба. – 2018. – 18 січ. (№ 3). – С. 6.

1261. **Матат, Д.** Життя після експерименту : [Перша міська гімназія, м. Черкаси] / Дарина Матат // Освіта України. – 2015. – 21 верес. – С. 11.

1262. **Кирей, Р.** У Ковалівці опановують 3D-технології : [3D-модельовання у Ковалів. ЗОШ, с. Ковалівка Дрaбів. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 16 листоп. (№ 216). – С. 6.

1263. **Сорока, В.** Бери вивчай – а ми покажемо і розкажемо! : [досвід інновацій в Пальмір. ЗОШ, с-ще Пальміра Золотоніс. р-ну] / Валентина Сорока // Освіта України. – 2018. – 12 листоп. (№ 44). – С. 12–13.

1264. **Тальнівський навчально-виховний комплекс «школа І–ІІІ ступенів № 1 – гімназія»** : [статті] // Дивослово. – 2017. – № 9. – С. 20–35. – Авт. : В. Нерубайський, Т. Бакалінська, Л. Мельніченко [та ін.].

1265. **Лазоренко, С.** Інтелектуальна еліта України навчається в Кам'янці : [Кам'янський еколого-екон. ліцей – переможець у конкурсі «100 кращих шкіл України»] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2013. – 24 жовт. – С. 1.

1266. **Стороженко, Н.** Вчимося вирішувати проблеми життя учнівської молоді та місцевої громади : [дослід.-експерим. робота пед. колективу Монастирищен. ліцей-шк. «Ерудит»] / Наталія Стороженко, Наталія Кравець. – Рідна школа. – 2013. – № 12. – С. 38–43.

1267. **Папа Римський на урочистій церемонії у Ватикані нагородив... 9-річного школяра зі Звенигородки** : [вундеркінд В. Нечаєв, житель м. Звенигородка – переможець премії ім. Джузеппе Шіакка] // Вечірні Черкаси. – 2013. – 20 листоп. – С. 2.

* * *

1268. **Лазоренко, С.** «Роботи наших учнів перемагали на конкурсах у Японії, Словаччині, Ірані й США» : [Художня школа ім. Данила Нарбути в м. Черкаси] / Світлана Лазоренко, Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2016. – 21 січ. – С. 8.

1269. **Нераденко, Т. М.** Мала академія виховує патріотів рідного краю : [Черкас. відділення Малої академії наук України] / Тетяна Нераденко // Красзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 74–85. – Бібліогр.: 21 назва.

1270. **Нераденко, Т. М.** Відділення історії Черкаського обласного територіального відділення Малої академії наук України : з досвіду роботи / Тетяна Нераденко : Комун. закл. «Черкас. обл. центр роботи з обдаров. дітьми Черкас. обл. ради» [та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 379 с. : іл. – Містить бібліогр.

1271. **Безпалова, О.** Шевченківська школа відсвяткувала ювілей... і збрала на гостину своїх випускників : [Шевченків. спеціаліз. шк.-інтернат, Звенигород, р-н] / Олесь Безпалова // Нова Доба. – 2016. – 8 верес. – С. 21.

1272. **Соколовська, Л.** Сім'я, в якій 166 вихованців : [Шполян. спеціальна загальноосвітня шк.-інтернат I-II ступенів Черкас. облради] / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2015. – 7 жовт. – С. 8.

1273. **Соціально-педагогічний супровід сім'ї на Черкащині** : [статті педагогів Черкащини] // Соц. педагог. – 2013. – № 12 ; [спецвип.]. – 58 с.

3. Середні спеціальні учбові заклади

1274. **Чос, В.** Професійному ліцею – 95 років : [ДНЗ «Городищенський професійний ліцей»] / Володимир Чос // Нова Доба. – 2017. – 13 квіт. (№ 15). – С. 5.

1275. **Тихомир, В.** Олег Винник та Василь Матющенко : за 60 років Канівський коледж виплекав сотні талантів : [історія та сьогоднішня Канів. коледжу культури і мистецтва] / Віктор Тихомир // Нова Молодь Черкащини. – 2017. – 20 груд. (№ 51). – С. 5.

1276. **Моренко, Л.** Корсунь-Шевченківському педколеджу – 95 : погляд у майбутнє з висоти досвіду / Людмила Моренко // Черкас. край. – 2018. – 21 листоп. (№ 48). – С. 2.

1277. **Лісовський, С.** Корсунь-Шевченківський ліцей відсвяткував ювілей : [Корсунь-Шевченків. проф. ліцею – 80 років] / Сергій Лісовський // Нова Доба. – 2014. – 11 груд. – С. 3.

1278. **Кирей, Р.** Як навчити одного випускника трьох професій : Лісян. аграр. ліцей став баз. для підгот. фахівців проф.-техн. закл. с.-г. напряму / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 13 трав. (№ 87). – С. 6.

1279. **Віргуш, Н.** Смілянський коледж харчових технологій – це професійні перспективи / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 7 лют. (№ 6). – С. 4.

1280. **Даниленко, О.** Тальянківський агротехнічний коледж : маленька академія серед полів : [у с. Тальянки Тальнів. р-ну] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2018. – 11 лип. (№ 28). – С. 4.

1281. **Кирей, Р.** Медик означає милосердний : в Уман. мед. коледжі готують фахівців з високим проф. та морал. якостями / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 22 трав. (№ 95). – С. 5.

1282. **Кирей, Р.** Маршрут дня визначають вранці : у щойно відкритому в Умані Укр. аграр. ліцеї навчають поновому / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 19 жовт. (№ 196). – С. 10.

1283. **Калиновська, Т.** Майстри будівельних технологій на вагу золота в Україні й за кордоном : профтехосвіта об'єднується з бізнесом заради інтеграції європ. виробників у нац. економіку : [діяльність Черкас. проф. ліцею] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2016. – 16 листоп. (№ 90/91). – С. 6.

1284. **Хороший, В.** Валентин Хороший : «І не думав, що директором працюватиму вже 32-й рік...» : бесіда з дир. Черкас. муз. уч-ща ім. С. С. Гулака-Артемівського В. І. Хорошим / записав Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 13 лют. – С. 4.

1285. **Черкаський політехнічний технікум** : літопис Черкас. політехн. технікуму / за заг. ред. Г. Г. Блонського. – Київ : Черкаси : Аграр. Медіа Груп, 2012. – 320 с. : іл.

1286. **Кирей, Р.** Наснаги додає зв'язок поколінь : Черкаському політехнічному технікуму – 95 років / Роман Кирей // Черкас. край. – 2017. – 27 верес. (№ 39). – С. 7.

1287. **Куклін, О.** Олег Куклін: «Я вірю: українські університети можуть бути одними із найкращих у світі» : бесіда із дир. Черк. держ. бізнес-коледжу О. Кукліним / записав Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 13 черв. – С. 10.

4. Видатні педагоги Черкащини

1288. **Волков, М. К.** Слово про вчительський неспокій : [про заслуженого учителя України Г. О. Вовчанівську, педагога-новатора Деренків. навч.-вихов. комплексу у Корсунь-Шевченків. р-ні] / М. К. Волков // Нова Доба. – 2015. – 11 черв. – С. 8.

1289. **Новосельський, М.** Казимир Заремба: «Хочеш навчати – постійно вчися сам» : [про К. А. Зарембу, організатора навчально-вихов. процесу в освіт. закл. Черкас. обл., колиш. жителя м. Черкаси] / Микола Новосельський // Черкас. край. – 2017. – 13 груд. (№ 50). – С. 4.

1290. **Спокою в житті не знав** : кн.-спогад про освітянина В. Клименка / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [авт.-упоряд. Г. М. Голиш, А. Ю. Логінов ; під заг. ред. Г. М. Голиша]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 239 с., [16] с. іл. – (Серія «Подвижники

освіти Шевченкового краю» ; вип. 3). – Містить бібліогр. – Ім. покажч.: с. 226–231. – Геогр. покажч.: с. 232–234.

Про В. Ф. Клименка (1926–1997), колишнього очільника Золотоніс. район. відділу освіти.

1291. **Геращенко, К.** Григорій Кирилович Міхненко – видатний педагог Чигиринщини : [колиш. директор Боровиц. серед. шк.] / Геращенко Каріна, Чала Ельвіра // Залізнякаві читання : краєзнав. часопис : за матеріалами VII наук. краєзнав. конф. «Залізнякаві читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 90–91.

1292. **Рожко, В. Р.** Історико-краєзнавче дослідження трудової діяльності Григорія Кириловича Міхненка / В. Р. Рожко, О. А. Кравченко, Л. С. Рожко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 279–291.

1293. **Ісаєнко, Л.** Душа і думи Валентини Різникової-Осінської добро навчилися любити : [смілян. вчителька-методист вищ. категорії, «Відмінник освіти України», філолог, шістдесятник] / Любов Ісаєнко // Слово Просвіти. – 2017. – 18-24 трав. (Число 20). – С. 15.

4.1. З педагогічної спадщини

**Олександра Антоновича Захаренка,
Народного вчителя, академіка НАПН України,
колишнього директора Сахнівської середньої школи
Корсунь-Шевченківського району**

1294. **Вісник Черкаського університету** : [наук. журн.]. Серія : Педагогічні науки. № 1. 2017 / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [голов. ред. Черевко О. В.]. – Черкаси : ЧНУ, 2017. – 151 с. – Містить бібліогр.

Збірник, присвячений діяльності колишнього директора школи у с. Сахнівка Корсунь-Шевченківського р-ну
О. І. Захаренка.

1295. **Олександр Захаренко. Учитель. Директор. Академік** : нариси, роздуми, спогади / [уклад. і ред. В. П. Яковенко]. – Корсунь-Шевченківський : Корсун. вид. дім «Всесвіт», 2012. – 285 с. : іл.

1296. **Шамрай, О. Г.** Олександр Антонович Захаренко : присвяч. пам'яті О. А. Захаренка / Олександр Шамрай, Олександр Гончарик. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 94 с. : іл. – (Серія «Видатні особистості Кам'янщини»). – Бібліогр.: с. 93.

1297. **Прокопенко, Л. І.** Музей-лабораторія педагогічної спадщини Олександра Антоновича Захаренка, Народного вчителя, академіка НАПН України, директора Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району Черкаської області : путівник – навч.-метод. посіб. / Л. І. Прокопенко, С. О. Захаренко ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького, Навч.-наук. ін-т пед. освіти, соц. роботи та мистецтва. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 35 с. : іл., табл., портр.

1298. **Нікітенко, Л.** Педагогічна спадщина : освітянські ідеї Олександра Захаренка впроваджують у навчальних закладах Польщі, Словаччини, США, Болгарії, Литви : [на фасаді корпусу ЧНУ ім. Б. Хмельницького відкрито меморіальну стелу О. Захаренку] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2017. – 7 лют. (№ 16). – С. 3.

1299. **Захаренко Олександр Антонович (1937–2002 рр.)** : біобібліогр. покажч. : (до 80-річчя від дня народж.) / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.] ; [уклад. С. О. Захаренко, В. О. Кіреєва, Л. І. Прокопенко ; наук. ред. О. І. Ляшенко]. – Вид. 3-тє, доповн. і випр. – Черкаси : ЧНУ, 2017. – 111 с., [8] с. іл. – Алф. покажч.: с. 103–107.

5. Вища освіта

5.1. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

1300. **Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького** = The Bogdan Khmelnytsky National University of Cherkasy : [до 95-річчя з часу заснування / упоряд. В. М. Мельниченко ; редкол. : О. В. Черевко (голова) та ін.]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 181, [2] с. : іл. – Текст укр., англ. – Бібліогр.: с. 180–181.

1301. [Черкаському національному університету імені Богдана Хмельницького – 95 років : статті] // Вища школа. – 2016. – № 4. – С. 7–126. – Авт.: О. Черевко, С. Корновенко, В. Лизогуб та ін.

1302. **Майже столітня історія...** : Кафедра української літератури в Черкасах : історичний шлях і персоналії : до 95-річчя Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького / авт.-уклад. В. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 176 с., [4] с. : іл.

1303. **Черкаський національний – форпост аграрної історії України** : [десятий всеукр. симпозіум з проблем аграр. історії] // Молодь Черкащини. – 2014. – 29 жовт. – С. 7.

1304. **Вісник Черкаського університету** : бібліогр. покажч. Ч. 1. 1997–2007 рр. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. О. З. Силка, Л. І. Синявська ; наук. ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2014. – 381 с.

5.1.1. Викладачі університету

1305. **Голиш, Г. М.** Покликані високим і вічним : викл. Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького – члени нац. творч.

спілок / Г. М. Голиш ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : ЧНУ, 2013. – 168 с. : іл.

* * *

1306. **Білоножко Володимир Якович** : доктор сільськогосподарських наук, професор : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [уклад. О. М. Абразумова, Л. Г. Лисиця ; наук. ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 31 с. – (Серія «Бібліографія вчених Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького», вип. 21). – Алф. покажч.: с. 28.

1307. **Лизогуб, В. С.** Життєвий і творчий шлях Федора Федоровича Боєчка / В. С. Лизогуб, С. І. Дерій, М. Н. Гаврилук // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Біологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 2. – С. 3–6.

1308. **Градовський Анатолій Володимирович**, доктор педагогічних наук, професор : біобібліогр. покажч. / уклад. Л. Г. Голиш ; авт. вступ. сл. О. Киченко. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2013. – 40 с.

А. В. Градовський – зав. кафедри рос. мови ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

1309. **Гусак Андрій Михайлович**, 60 : д-р фіз.-мат. наук, професор, засл. діяч науки і техніки, зав. каф. фізики Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : [б. в.], 2014. – 27 с. : іл.

1310. **Гусак, А.** Люди, інтелект яких творить Україну : [про життя та діяльність в науці] : бесіда з проф. каф. фізики ЧНУ ім. Б. Хмельницького Андрієм Михайловичем Гусаком / спілкувався Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2018. – 8 листоп. (№ 45). – С. 1, 6.

1311. **Безпалова, О.** Перша дослідниця когнітивної лінгвістики в Україні : [про С. Жаботинську, заслуж. працівника освіти України, професора ЧНУ ім. Богдана

Хмельницького] / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2018. – 8 лют. (№ 6). – С. 6.

1312. **Кузьмінський Анатолій Іванович** : доктор пед. наук, професор, чл.-кор. Нац. акад. пед. наук України : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Л. І. Синявська та ін. ; наук. ред. Н. Г. Ничкало]. – Черкаси : ЧНУ, 2013. – 111 с. : іл. – Алф. покажч.: с. 106–108.

А. І. Кузьмінський – колишній ректор Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

1313. **Мінаєв Борис Пилипович** : д-р хім. наук, професор, засл. діяч науки і техніки України : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Л. І. Синявська, А. П. Іржавська ; наук. ред. О. З. Силка]. – Черкаси : ЧНУ, 2013. – 94 с. – (Серія : «Бібліографія вчених України» ; вип. 4).

1314. **Бедринець, В.** Життя віддане науці : черкас. учений зі світ. ім'ям, Борис Мінаєв, святкує 75-річчя : [Б. П. Мінаєв – зав. каф. хімії та наноматеріалознавства ЧНУ ім. Б. Хмельницького] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2018. – 20 верес. (№ 38). – С. 1.

1315. **Фаня Непійвода присвятила мові все життя** // Черкас. край. – 2014. – 9 лип. – С. 15.

1316. **Іщенко Микола Павлович** : доктор філософських наук, професор, заслужений працівник освіти України : до 70-річчя від дня народж. та 45-річчя наук.-дослід. діяльності : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [уклад. Т. І. Іщенко та ін. ; наук. ред. М. І. Михальченко]. – Черкаси : Бізнес-інновац. центр ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – 114 с.

М. П. Іщенко – професор кафедри держ. управління і соц.-політ. наук Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького.

1317. **Морозов, А. Г.** : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; уклад. В. О. Кіреєва, Л. Г. Лисиця, О. З. Силка ; авт. вступ. ст. В. М. Мельниченко, С. В. Корновенко. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. – 70 с.

А. Г. Морозов – зав. кафедри археології та спец. галузей іст. науки Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького.

1318. **Зінченко, О.** «Такого викладача хочеться слухати вічно» : Василеві Івановичу Пахаренку 12 травня виповнилося 50 років / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2014. – 13 трав. – С. 14.

1319. **Перехрест Олександр Григорович** : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [уклад. В. О. Кіреєва та ін. ; наук. ред. Г. М. Голищ]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 63 с., [12] с. іл. – (Серія «Бібліографія вчених України» ; вип. 10). – Ім. покажч.: с. 60.

1320. **Літературознавство. Фольклористика. Культурологія** : зб. наук. пр. [Спец. вип.] : до 60-річного ювілею літературознавця, доктора філол. наук, професора В. Т. Поліщука / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Осередок Наук. т-ва ім. Т. Шевченка в Черкасах : [редкол. : В. Т. Поліщук та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 421 с. – Містить бібліогр.

1321. **Салапатов Володимир Іванович** : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [уклад. Ю. Є. Гребенюк, М. М. Чемерис ; наук. ред. Г. М. Голищ]. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2018. – 31 с., [4] с. іл. – (Серія «Бібліографія вчених Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького» ; вип. 23). – Ім. покажч.: с. 29.

1322. **Стеценко Анатолій Іванович** : біобібліогр. покажч. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [уклад. П. М. Гунько ; наук. ред.

Г. М. Голиш]. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2018. – 30 с., [4] с. іл. – (Серія «Бібліографія вчених Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького» ; вип. 24). – Ім. покажч.

1323. **Туменко, Л.** Батько для студентів, постать для Черкащини : [про О. В. Тканка, Героя Рад. Союзу, колиш. ректора ЧНУ ім. Б. Хмельницького] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2014. – 28 квіт. – С. 4.

1324. **Чабан, А.** Натхненна й мудра хода життєва : бесіда з черкас. істориком і держ. діячем Анатолієм Юзефовичем Чабаном / записав Григорій Голиш // Нова Доба. – 2016. – 8 верес. – С. 8.

5.2. Черкаський державний технологічний університет

1325. **Черкаський державний технологічний університет** : європейський вектор освіти, 1960–2015 / Черкас. держ. технол. ун-т ; [авт.-упоряд. О. Е. Пчелінцева ; відп. ред. В. М. Лазуренко]. – Черкаси : ЧДТУ, 2015. – 42 с. : іл.

1326. **Науковці ЧДТУ – на вістрі науково-технічного прогресу** : [про розробки науковців ЧДТУ в галузі робототехніки та ІТ-технологій] / перс-служба ЧДТУ // Нова Доба. – 2018. – 8 листоп. (№ 45). – С. 7.

1327. **Кирей, Р.** З роботами та «ти» : [про лабораторію сучас. цифр. рішень і робототех. систем в ЧДТУ] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 24 берез. (№ 57). – С. 16.

5.2.1. Викладачі університету

1328. **Бедринець, В.** «Ми виховуємо майбутню політичну еліту» : [про А. І. Бойко, зав. кафедри філософ. і політ. наук, професора ЧДТУ] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2018. – 8 лют. (№ 6). – С. 7.

1329. **Безуглий, В.** Професор Бушин став лауреатом премії ім. Дмитра Яворницького 2013 року : [М. І. Бушин, професор ЧДТУ] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2013. – 3 груд. – С. 2.

1330. **Подолян, Н.** Талант – це світло, яке осяває шлях для інших : [вчений світового рівня Ю. П. Кунченко, колишній житель м. Черкаси] / Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 20 трав. – С. 4.

1331. **Лазуренко, В.** Геннадій Столяренко. Життя присвячене Україні та хімії : [доктор техн. наук, професор Г. С. Столяренко, Черкас. держ. технолог. ун-т] / Валентин Лазуренко // Черкас. край. – 2015. – 5 серп. – С. 4.

1332. **Унрод, В.** Володимир Унрод : «Наука повинна бути активною і результативною» : інтерв'ю з професором Черкас. держ. технолог. ун-ту В. Унродом / вела Наталя Подолян // Черкас. край. – 2015. – 25 берез. – С. 4.

1333. **Він по-іншому не міг** : кн.-спогад про науковця й поета В. Шпака / Черкас. держ. технол. ун-т, Наук. б-ка Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького ; [авт.-упоряд. Г. М. Голиш, В. П. Ушанов ; наук. ред. Ю. Г. Лега]. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 214 с., [16] с. іл. – Бібліогр.: с. 96–108. – Ім. покажч.: с. 208–209.

5.3. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

1334. **Безлюдний, О.** Новий учитель – нова школа : підгот. сучас. педагогів залежить від високої якості послуг вишу : [впровадження освіт. реформи в Уман. держ. пед. ун-ті ім. П. Тичини] / Олександр Безлюдний // Уряд. кур'єр. – 2017. – 29 листоп. (№ 225). – С. 9.

1335. **Навчально-науковий інститут економіки та бізнесосвіти УДПУ працює на перспективу** : [Уман. держ.

пед. ун-т] / пресцентр УДПУ // Нова Доба. – 2018. – 15 листоп. (№ 46). – С. 10.

5.4. Уманський національний університет садівництва

1336. **Головчук, А. Ф.** Уманський національний університет садівництва (1844–2011) : літопис становлення і визначення / А. Ф. Головчук, А. У. Коваль, М. В. Недвига. – Умань ; Вінниця : Консоль, 2012. – 238 с. : іл.

1337. **Університету садівництва – 170** // Нова Доба. – 2014. – 23 верес. – С. 6.

1338. **Марченко, В.** 150 років факультету агрономії відзначили в Уманському національному університеті садівництва / Василь Марченко // Черкас. край. – 2018. – 28 листоп. (№ 48). – С. 10.

1339. **Даниленко, О.** «Альма матер» на повен зріст : [відкрито пам'ятник на території Уман. нац. ун-ту садівництва] / Ольга Даниленко // Черкас. край. – 2014. – 24 груд. – С. 9.

5.4.1. Викладачі університету

1340. **Невлад, В. І.** Наш патріарх професор Карасюк : [про вченого І. М. Карасюка, професора, колиш. викл. Уман. нац. ун-ту садівництва] / В. І. Невлад, Ю. В. Коларьков, М. В. Недвига // Черкас. край. – 2013. – 13 груд. – С. 13.

1341. **Ткач, О.** Ювіляр із Умані Андрій Манько – представник наукової еліти України : [А. Є. Манько, вчений-селекціонер, винахідник гібридів с.-г. культур, житель м. Умань] / Олександр Ткач // Нова Доба. – 2018. – 11 січ. (№ 2). – С. 10.

1342. **Марченко, В.** Генетик, яким гордиться Уманський вуз : [доктор біолог. наук Юрій Петрович Мірюта

(25.02.1905–22.10.1976)] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2015. – 18 берез. – С. 8.

1343. **Марченко, В.** Спокій селекціонеру тільки сниться : [про А. Опалка, вченого-генетика, уродженця м. Умані] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2013. – 16 жовт. – С. 14.

1344. **Марченко, В.** Міжнародну наукову конференцію в Умані присвятили світлій пам'яті генетика Федора Парія : [про колиш. викл. Уман. нац. ун-ту садівництва, д-ра біолог. наук Ф. М. Парія] / Василь Марченко // Черкас. край. – 2016. – 23 берез. – С. 8.

5.5. Інші навчальні заклади

1345. **Східноєвропейський університет** : вчора, сьогодні, завтра = East European University : yesterday, today, tomorrow : XX р. : [фотоальбом / Аблязов Р. А., Казарінова Н. Л., Гаман П. І. та ін. ; за заг. ред. Аблязова Р. А., Казарінової Н. Л.]. – Черкаси : РВВ СУЕМ, 2013. – 160 с. : іл.

1346. **Шпак, Л.** Любош Шпак : «Ніколи не зупиняйтеся на шляху навчання та саморозвитку» : [Східноєвропейський ун-т економіки та менеджменту, м. Черкаси] / Любош Шпак // Нова Доба. – 2017. – 13 лип. (№ 28). – С. 10.

1347. **Богун, Л. В.** Професійна підготовка майбутніх рятувальників у системі відомчої освіти (на прикладі Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ) / Л. В. Богун // Гуманітарний вісник [ЧДТУ] Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – Число 23, вип. 7. – С. 165–172. – Бібліогр.: с. 170–171.

1348. **Шелест, Н.** Черкаський інститут Університету банківської справи – достойний початок дорослого життя / Ніна Шелест // Акцент. – 2016. – 23 марта. – Приложение : Акцент TV, С. 16.

1349. **Студенти академії – учасники найпрестижніших всеукраїнських змагань із медицини** : [Черкас. мед. академія] // Нова Доба. – 2017. – 26 жовт. (№ 43). – С. 7.

6. Діячі освіти і науки, імена яких пов'язані з краєм

1350. **Жадько, В. О.** Обрані педагогікою : худож.-докум. нариси у 2 кн. : до 180-річчя від дня заснування Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова / Віктор Жадько ; [редакц. рада : Шпак В. (голова) та ін. ; Київ. пед. ін-т ім. О. М. Горького, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова]. – Київ : Експрес-Поліграф, 2014. – 606 с. : іл. – Бібліогр.: с. 599–804.

Про вчених – уродженців Черкащини: С. Єфремова – с. 107–126; М. Максимовича – с. 195–208; А. Медушевського – с. 209–218; Д. Ніколенка – с. 219–228; І. Кобилецького – с. 395–408; Є. Коршака – с. 421–432; В. Покася – с. 513–524.

1351. **Юхно, Б.** Прокладаючи дорогу в небо : на початку ХХ ст. низка черкащан досягла неабиякого успіху в повітроплаванні : [про Г. Тереверка, братів Касяненків] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 17 янв. (№ 3). – С. 12.

1352. **Майстренко, М.** Наш переддень космонавтики : [авіатори – уродженці Черкащини : Г. Тереверко, Я. Український, брати Касяненки] / Максим Майстренко // Акцент. – 2015. – 8 апр. – С. 13.

* * *

1353. **Танана, Р.** Шевченколюб із Канева : [історик, педагог, літературознавець і публіцист О. О. Андрієвський (1845–1902), уродженець м. Канів] / Раїса Танана // Нова Доба. – 2015. – 31 берез. – С. 8.

1354. **Поліщук, В.** Академік. Індолог. Святий : (до 125-річчя академіка О. П. Баранникова) / Володимир Поліщук

// Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 2. – С. 270–282.

О. П. Баранников – уродженець м. Золотоноша.

1355. **Топачевський, А.** Пристрасть і мета Миколи Біляшівського : [про укр. археолога та етнографа, уродженця м. Умань] / Андрій Топачевський // Дзеркало тижня. – 2018. – 3-16 берез (№ 8/9). – С. 18.

1356. **Голиш, Г.** Вічний спокій знайшов у святій обителі : [про Н. Д. Борисяка, геолога, ґрунтознавця, який проживав і похов. у Красногір. Свято-Покров. монастирі неподалік м. Золотоноша] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 20 квіт. (№ 16). – С. 10.

1357. **Осипенко, І. І.** Внесок академіка Олексія Баха в розвиток вітчизняної науки : [О. Бах, біохімік, уродженець м. Золотоноша] / І. І. Осипенко, О. Л. Чепурна, А. С. Строкань // Гуманітарний вісник. Серія : Історичні науки : всеукр. зб. наук. праць / Черкас. держ. технолог. ун-т. – Черкаси, 2017. – Число 25, вип. 9. – С. 126–131.

1358. **Бравада, О.** У ХІХ столітті в Китаї встановили прижиттєвий пам'ятник лікарю з Черкащини : [Й. Войцехівський, лікар, уродженець с. Іванівка Уман. р-ну] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2017. – 22 лют. (№ 8). – С. 17.

1359. **Задорожня, Ю.** Прокіп Гаркавий – найрезультативніший селекціонер озимого і ярого ячменю, уродженець Канівщини : [П. Гаркавий, вчений, уродженець с. Пилява Канів. р-ну] / Юлія Задорожня // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнав. Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 93–98.

1360. **Смолій, В. А.** Історик у дзеркалі епохи : до 100-річчя від дня народження І. О. Гуржія / В. А. Смолій, О. П. Реєнт // Укр. іст. журн. – 2015. – № 5. – С. 164–171.

І. О. Гуржій – уродженець с. Худяки Черкас. р-ну.

1361. **Бондаренко, В. І. О.** Гуржій – видатний дослідник аграрної історії України / Віталіна Бондаренко // Історія України ХХ століття : джерела, результати та перспективи історико-краєзнавчих досліджень : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 12 жовт. 2011 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник ; [редкол. : П. Я. Степенькіна та ін.]. – Черкаси, 2013. – С. 102–108.

1362. **Мазуренко, О. С.** Один із сорока п'яти : (Володимир Федорович Дурдуківський – видатний педагог, науковець, патріот України) / Ольга Мазуренко // Розвиток музейної справи на Черкащині : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р. – Черкаси, 2016. – С. 194–200.

В. Ф. Дурдуківський – уродженець с. Пединівка Звенигород. р-ну.

1363. **Щербина, К. В.** Видатний інженер-фортифікатор Д. М. Карбишев у Шендерівці / К. В. Щербина, В. О. Троценко // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 301–306.

1364. **Страшевич, В. Б.** Хроніка черкаського неба : [іст.-краєзнав.] нарис / В. Б. Страшевич. – Черкаси : [б. в.], 2017. – 39 с. : іл. – (Старі Черкаси). – Бібліогр.: с. 38–39.

Черкаські винахідники літаків брати Касяненки. Початок ХХ ст.

1365. **Хоменко, В. М.** Кримський / Володимир Хоменко. – Київ : Арт Економі, 2013. – 63 с. : іл. – (Особистість і доба).

А. Ю. Кримський, вчений, життя якого пов'язане зі Звенигородкою.

1366. **Кирей, Р.** Звенигородка пам'ятає Юхима Кримського : [про Ю. С. Кримського, літератора, краєзнавця, педагога і видавця, колишнього жителя м. Звенигородка]

/ Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 18 квіт. (№ 72). – С. 6.

1367. **Юрій Кондратюк – геніальний винахідник і теоретик космосу** : [Ю. Кондратюк (О. Г. Шаргей), колиш. житель м. Сміла] / 7 днів Черкаси. – 2017. – 11 жовт. (№ 41). – С. 20.

1368. **Власенко, А.** Сторінки життя Бориса Дмитровича Крупницького : [історик, уродженець с. Медведівка Чигирин.р-ну] / Власенко Аліна, Чабан Тетяна // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами VII наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 106–107.

1369. **Молчанова, І.** Черкащина В'ячеслава Липинського : «Край відіграв важливу роль у житті видат. діяча та у формуванні його голов. ідеї – укр. консерватизму», – дослідник : [перебування В. Липинського у с. Русалівка Маньків. р-ну] / Інна Молчанова // День. – 2017. – 29-30 верес. (№ 173/174). – С. 21.

1370. **Поліщук, В. Т.** Мій Михайло Максимович / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 85 с. – Містить бібліогр.

М. Максимович – уродженець с. Богуславець Золотоніс. р-ну.

1371. **Максимович Михайло Олександрович** // Видатні українці : культура, мистецтво, освіта : [довід. / Преварська М. І.]. – Київ, 2016. – С. 209–216.

1372. **Козоріз, В.** Михайло Максимович та його діяльність у Золотоніському повітовому земстві / Козоріз Віктор // Краєзнавство. – 2013. – № 1. – С. 181–187. – Бібліогр.: с. 186–187.

1373. **Побиванець, Г. В.** Наукова та громадська діяльність М. О. Максимовича / Г. В. Побиванець,

Мельниченко В. М., Осокін А. Ю. // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 143–153.

1374. **Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Василя Тимофійовича Маляренка (до 75-річчя від дня народження)** : [уродженця с. Вікторівка Маньків. р-ну] // Право України. – 2016. – № 10. – С. 215–216.

1375. **Нестеренко, В.** Наукові та культурно-просвітницькі здобутки родини Мечникових на Черкащині / Валентина Нестеренко // Апостроф : [альманах]. – Черкаси, 2015. – Вип. 3. – С. 157–162.

1376. **Кирей, В.** Він вчив людство продовжувати життя, а не старість : [перебування вченого І. І. Мечникова у с. Попівка Смілян. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 20 черв. – С. 11.

1377. **Котов, А.** Кохана жінка Іллі Мечникова : Нобелівську премію видатний учений отримав завдяки дружині Ользі, яка була родом зі Смілянщини : [про О. М. Білокопиту, уродженку с. Попівка Смілян. р-ну] / Анатолій Котов // Черкас. край. – 2014. – 6 берез. – С. 12.

1378. **Кирей, Р.** «Технар», який творив українську кібернетику : [у Золотоноші відкрито мемор. дошку інженеру, керівнику спец. конструктор. бюро мат. машин і систем ін-ту кібернетики АН УРСР Юрію Мітулінському] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 29 верес. (№ 183). – С. 16.

1379. **Гарнага, В.** Теодосій Мовчанівський – видатний археолог з Уманщини : [уродженець с. Берестівець Уман. р-ну] / Валентина Гарнага // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 131–135.

1380. **Коць, С.** Хлібний достаток країни – мета наукового пошуку : до 80-річчя академіка НАН України В. В. Моргуна : [укр. вчений-генетик, селекціонер рослин, уродженець с. Новоселиця Чигирин. р-ну] / Сергій

Ярославович Коць // Вісн. НАН України. – 2018. – № 3. – С. 96–108.

1381. **Конарева, Т. Д.** Економіст і земський статистик Т. І. Осадчий : [уродженець с. Будище Звенигород. р-ну] / Тетяна Дем'янівна Конарева // Визвольна боротьба 1917–1922 років на теренах Центрального Подніпров'я : матеріали першої наук.-практ. конф... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник. – Черкаси, 2017. – С. 133–139.

1382. **Донець, А.** Економіст і земський статистик І. Т. Осадчий / Андрій Донець, Тетяна Дем'янівна Конарева // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 55–60.

1383. **Брязкало, Т. В.** Іван Григорович Підоплячко – визначний зоолог, палеонтолог, археолог (за документами особового архівного фонду вченого) / Т. В. Брязкало // Рукописна та книжкова спадщина України. – Київ, 2012. – Вип. 16. – С. 43–50.

І. Г. Підоплячко – уродженець с. Козацьке Звенигород. р-ну.

1384. **Мельниченко, В.** Лаврентій Похилевич і головна книга його життя : [про краєзнавця Л. Похилевича та кн. «Сказания о населённых местностях Киевской губернии»] / Василь Мельниченко // Земля батьків. – 2016. – Серп. (№ 63). – С. 7.

1385. **До 60-річчя В. П. Руденка** : [В. П. Руденко – д-р геогр. наук., професор, декан георг. ф-ту Чернівець. нац. ун-ту ім. Юрія Федьковича, уродженець с. Конельська Попівка Жашків. р-ну] // Укр. геогр. журн. – 2016. – № 4. – С. 67.

1386. **Мариновський, Ю. Ю.** Батьківщина-2012 : альманах. Ч. 2 : Семеренки / Симиренки з славетної Городищини : родовід, XVIII–XX ст. / Юрій Мариновський. –

Черкаси : Вертикаль, 2017. – 134 с. : іл. – Бібліогр.: с. 117–122.

1387. **Чос, В.** Син Черкащини Семен Яхненко перетворив провінційну Одесу на перлину біля моря : [рід Яхненків і Городищина] / Володимир Чос // Нова Доба. – 2014. – 19 черв. – С. 18.

1388. **Ферчук, А. М.** Василь Смиренко : підприємець, винахідник, меценат / А. М. Ферчук // Винахідник і раціоналізатор. – 2015. – № 3. – С. 54–57.

1389. **Вольвач, П.** Великий меценат та громадський діяч Василь Смиренко / Петро Вольвач // Культура і життя. – 2015. – 31 груд. (№ 49-52). – С. 14–15.

1390. **Осипенко, О.** Про дружбу двох знаменитих родів : ким насправді був хрещений батько Семена Гулака-Артемовського Степан Смиренко? : [дружба родів Гулаків-Артемовських і Смиренків] / Ольга Осипенко // День. – 2018. – 14 лют. (№ 26). – С. 6–7.

1391. **Вольвач, П.** Володимир Смиренко повернувся на свою малу батьківщину : у Платон. хутір на Черкащині встановили мемор. дошку видат. укр. вченому / Петро Вольвач // День. – 2018. – 30 листоп. – 1 груд. (№ 218/219). – С. 13.

1392. **Жам, О. М.** Життя, присвячене збереженню та популяризації історикокультурної спадщини : [М. І. Сікорський, уродженець м. Чигирин] / О. М. Жам // Праці Науководослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень. – Київ, 2012. – Вип. 7. – С. 115–149 : портр.

1393. **Перегида, В.** Василь Стефанович – «український Шліман» : [археолог, краєзнавець, музей. діяч, представник уман. археол. шк.] / Вадим Перегида // Культура і життя. – 2017. – 19 трав. (№ 20). – С. 5.

1394. **Кривошея, І. І.** Уманські пенати Надії Суровцової – осередок українства / І. Кривошея, Ю. Ярцун

// Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 124–129. – Бібліогр.: 10 назв.

1395. **Наєнко, М.** З когорти ангелів : [Н. Суровцова] / Михайло Наєнко // Літ. Україна. – 2016. – 10 берез. – С. 1, 4.

1396. **Жук, П.** Спогади Суровцової були для журналістів відкриттям : 18 березня уманчанці Надії Суровцовій – дипломату, історика, доктору філософії, гордй, незламній, надзвичайно освіченій і талановитій жінці – виповнилося б 120 літ / Петро Жук // Черкас. край. – 2016. – 18 берез. – С. 7.

1397. **Черняхівська, О.** Історик і шевченкознавець М. Ткаченко : призабутий ініціатор проекту багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР» : [про М. М. Ткаченка, історика, шевченкознавця, уродженця м. Тальне] / Олена Черняхівська // Укр. іст. журн. – 2018. – № 3. – С. 154–175.

1398. **Таньшина, А. В.** Харків. «Ураган» : до 90-річчя від дня народження члена-кореспондента НАН України В. Т. Голока : [Толок В. Т. – фізик, уродженець м. Умань] / Алла Таньшина // Вісн. НАН України. – 2016. – № 12. – С. 112–119.

1399. **Кравець, А.** Черкащанин, який згорів над Донецьком : [про Я. Г. Українського, командира стратостата, уродженця м. Черкаси] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 23 жовт. – С. 27.

1400. **Чос, В.** Павло Чубинський у Млієві // Чос В. Мліїв – село козацької слави. – Черкаси, 2015. – С. 31–34.

1401. **Гарнага, В. П.** Сергій Павлович Шелухін – громадський діяч та науковець / Валентин Гарнага // Розвиток музейної справи на Черкащині : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р. – Черкаси, 2016. – С. 161–166 : портр.

С. П. Шелухін – уродженець с. Деньги Золотоніс. р-ну.

1402. **Абашіна, Л.** Родина Рвачових та Чигирин в епістолярній спадщині К. Л. Ющенко : [Ющенко К. Л., вчена, уродженка м. Чигирин] / Абашіна Людмила, Діденко Яніна // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами Сьомої наук. краєзнав. конф. / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 7. – С. 86–89.

1403. **Євона, А.** Ющенко Катерина Логвинівна (доктор фізико-математичних наук) : [уродженка м. Чигирин] / Євона Анна // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами VI наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 123–126.

1404. **Кравець, А.** Прорив у науці : перший в Європі комп'ютер запрограмувала жінка з Чигирини з простим ім'ям – Катерина Ющенко... / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2016. – 28 верес. – С. 17.

1405. **Трощинська, О.** Андрій Яковлів – визначний український історик права : [уродженець м. Чигирин] / Трощинська Олена // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 122–124.

1406. **Петрик, А. М.** Основні віхи журналістської діяльності Андрія Яковліва : [А. І. Яковлів – юрист, історик, уродженець м. Чигирин] / А. М. Петрик // Гуржіївські читання. – Черкаси, 2011. – Вип. 5. – С. 124–126.

XI. КУЛЬТУРНЕ І МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ОБЛАСТІ

1. Культура

1407. **Сьогодні Шевченкового краю (2010–2014) :** пріоритети культури та спорту // Наймолодша в Україні. Черкаській області – 60 років : етапи розвитку, люди і події / [авт.-упоряд. Мельниченко В. М., Чабан А. Ю.]. – Черкаси, 2013. – С. 232–245.

1408. **Черкащина : культура і суспільство** / [упоряд. О. О. Шабатін ; ред. Т. М. Федорова]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2018?]. – 53, [1] с. : іл.

Культура Черкащини у 2018 р. Діяльність закладів культури, творчих спілок, громадських організацій. Фестивалі, конкурси.

1409. **Найбільшому Палацові культури Черкащини – 35 років** : [черкас. Палац культури «Дружба народів»] // Нова Доба. – 2015. – 16 квіт. – С. 3.

1410. **Гаврилюк, Л. М.** Всеукраїнське визнання : [Будинок культури с. Мошни Черкас. р-ну – переможець Всеукр. огляду-конкурсу закл. культури у сіл. місцевості] / Леся Миколаївна Гаврилюк // Земля батьків. – 2018. – Листоп. (№ 78). – С. 8.

1.1. Фестивалі та свята на Черкащині

1410а. **Кирей, Р.** Живе джерело Холодного Яру : тисячі людей з усіх куточків України традиційно зібрав Фест. нескор. нації : [присвяч. 100-річчю Укр. революції 1917–1921 р. та століттю Вільного козацтва] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2017. – 4 трав. (№ 82). – С. 16.

1411. **Мистецьке свято «Садок вишневий коло хати» уже втридцяте вшановує славетних земляків** : [у

Городищен. р-ні] // Черкас. край. – 2018. – 23 трав. (№ 21). – С. 2.

1412. **Сакун, А.** Обласний центр на день перетворився у фестивальну затишну толоку : [про арт-фестиваль «Гайда», січень 2018 р. у м. Черкаси] / Анна Сакун // Нова Доба. – 2018. – 1 лют. (№ 5). – С. 10.

Див. також № 1671, 1689, 2007, 2008, 2044, 2045.

1.2. Культурно-освітнє життя Черкащини в минулому

1413. **Полтавець, Н.** З історії культурно-освітнього життя на території сучасної Черкащини в 1920-х рр. / Наталія Полтавець // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 453–457.

1414. **Корновенко, С. В.** Діяльність закладів культури в українському селі в 90-х роках ХХ – на початку ХХІ століття (за матеріалами Черкаської області) : монографія / С. В. Корновенко, С. В. Чмільова ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, НДІ українознавства. – Черкаси : Видавн. від. ЧНУ, 2015. – 263 с. – Містить бібліогр.

1415. **Спіркіна, О.** Культурно-мистецьке життя Черкаського регіону (1991–2001 рр.) : загальна характеристика / Оксана Спіркіна // Емінак. – 2017. – Т.4, № 1. – С. 78–83. – Бібліогр.: с. 82.

1416. **Чмільова, С.** Діяльність закладів культури в сільській місцевості Черкащини (1991–2010 рр.) : історіографічний аспект / Світлана Чмільова // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 124–126.

1.3. Товариство «Просвіта»

1417. **Букет, Є.** «Просвіти Соборної України»: [перелік товариств «Просвіта», зокрема Черкащини] / Євген Букет // Слово Просвіти. – 2014. – 20-26 лют. (№ 7). – С. 4–7.

1418. **Валах, Т.** Архівні документи в дослідженні діяльності культурно-просвітницького товариства «Просвіта» на Черкащині в 20-х роках ХХ століття / Тетяна Валах // Історія України ХХ століття : джерела, результати та перспективи історико-краєзнавчих досліджень : зб. матеріалів наук.-практ. конф., 12 жовт. 2011 р. / Корсунь-Шевченків. держ. іст.-культур. заповідник ; [редкол. : П. Я. Степенькіна та ін.]. – Черкаси, 2013. – С. 150–160.

1419. **Овсієнко, Л.** Товариство «Просвіта» в історії Корсунщини : [1917–2001 рр.] / Лідія Овсієнко // Корсун. часопис. – 2016. – № 32/33. – С. 107–115.

1420. **Чос, В.** У роки війни в Городищі діяла «Просвіта» / Володимир Чос // Нова Доба. – 2014. – 23 верес. – С. 10.

1.4. Засоби масової інформації

1421. **Говорить і показує Черкащина** : [добірка ст. про засоби масової інформації Черкащини] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2013. – 19 листоп. – С. 1, 4–5.

1422. **Крутіхіна, А.** Згадаймо, як усе починалось : [засоби мас. інформації на Черкащині з 1900 по 2004 рр.] / Анна Крутіхіна // Нова Доба. – 2016. – 2 черв. – С. 8–9.

1.4.1. Журналістика

1423. **Покликання – журналіст : нариси про ветеранів професії** : [зб. ст.] / Черкас. обл. орг. Нац. спілки журналістів України ; [упоряд. С. А. Томіленко]. – Черкаси : Брама-Україна, 2010. – 159 с. : іл.

Нариси про журналістів Черкащини.

* * *

1424. **Білоус, Н.** «Як цікаво в газеті працювати!» – майже щоранку чують колеги знамениту фразу журналіста «Нової Доби» Володимира Безуглого : [про черкас. журналіста В. Безуглого] / Надія Білоус // Нова Доба. – 2014. – 5 черв. – С. 1.

1425. **Безуглий, В.** У журналістиці – понад 60 років! : [черкас. журналісту Петру Жуку – 85 років] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 9 лип. – С. 7.

1426. **Нашій газеті пощастило на спецора по селу Василя Марченка** : [про журналіста газ. «Черкаський край» Василя Марченка] // Черкас. край. – 2014. – 22 січ. – С. 16.

1427. **Симоненко, В.** Секрет молодості : [спогади про колегу-журналіста С. П. Найдена] / Василь Симоненко // Черкас. край. – 2015. – 11 верес. – С. 7.

1428. **Василега, В.** Світлій людині – світла пам'ять... : [про К. П. Таран, журналістку, колиш. жительку м. Черкаси. Некролог] / Вікторія Василега, матеріал із особ. сторінки «Фейсбук» Ольги Таран // Нова Доба. – 2019. – 10 січ. (№ 2). – С. 10.

1.4.2. Преса

1429. **Хоменко, В. М.** Час – газетним рядком : (преса Звенигородщини) / В. М. Хоменко ; [відп. ред. С. Вашецька]. – К. : Арт Економі, 2013. – 63 с. : іл.

1430. **Михайлюк, В.** Сто років тому уманчан у газетах цікавила політика, революція і реклама : [з історії преси в Умані] / Вікторія Михайлюк // Прес-Центр. – 2013. – 4 груд. – С. 16.

1431. **Кукса, Н.** Регіональна періодика Чигиринщини : нотатки до становлення та розбудови : (1931–1991) / Кукса

Надія // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 45–47.

1432. **Калиновська, Т.** Преса Черкащини в період окупації / Тетяна Калиновська // Реабілітовані історією. Черкаська область. – Черкаси, 2013. – Кн. 8. – С. 45–60. – Бібліогр.: 35 назв.

1433. **Танана, Р. В.** Газеті «Каневская неделя» – 100 років / Раїса Танана // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 67–73.

1434. **Юхно, Б.** Перші черкаські газети : якими вони були : [1874–1954 рр.] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 6 юня (№ 23). – С. 12.

1435. **Бедринець, В.** «Нова Доба» – 2018 : рік прожитий недаремно : [діяльність журналістів обл. газ. «Нова Доба» у 2018 р.] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2018. – 27 груд. (№ 52). – С. 10.

1436. **Калиновська, Т.** Газета, яка 100 років, впливала на хід історії : [до ювілею першої обл. газ. «Черкаський край» (1918–2018 рр.)] / Тетяна Калиновська // Черкас. край. – 2018. – 7 листоп. (№ 45). – С. 9.

1.4.3. Радіомовлення. Телебачення

1437. **Білоус, Н.** Черкаському обласному радіо «Рось» – 60 років / Надія Білоус // Нова Доба. – 2014. – 30 січ. – С. 12.

1438. **Дудко, О.** – Говорять Черкаси! : до 40-річчя обласного телебачення і радіо // Дудко О. Вірю, надіюсь, люблю... – Черкаси, 2004. – С. 9–14.

1439. **Золотарьова, О.** За рік колектив телеканалу «ВІККА» більше згуртувався : [Черкас. обл. телеканалу

«ВІККА» – 25 років] / Оксана Золотарьова // Газета по-українськи. – 2016. – 23 груд. (№ 103). – С. 1, 12.

1.4.4. Книжкова справа

1440. **Фіть, Л. В.** Книжкова справа в Черкасах, 1878–1920 рр. монографія / Людмила Фіть. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 140 с. : іл. – Бібліогр.: с. 129–139.

1441. **Безуглий, В.** Видавництво «Інтроліга TOP» відзначило своє двадцятиліття / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 3 берез. – С. 8.

1442. **Сакун, А.** Фестиваль «Маестро» перетворив Черкаси на літературну мекку : [про II Черкас. книжк. фестиваль «Маестро»] / Анна Сакун // Нова Доба. – 2018. – 26 квіт. (№ 17). – С. 1, 9.

1.5. Бібліотеки

1443. **Юхно, Б.** Храм слова : [історія системи бібліотек в Черкас. обл., 1899–2015 рр.] / Борис Юхно // Акцент. – 2015. – 30 сент. – С. 13.

1444. **Михайлова, Н. С.** Уманська бібліотечна справа / Ніна Михайлова // Михайлова Н. Літературна біографія Уманщини. – Черкаси, 2017. – С. 28–29.

1.5.1. Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка

1445. **Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка** : путівник / [уклад. Н. М. Євтушевська ; ред. В. К. Величко]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2017. – 23 с. : іл.

1446. **Бугаснко, К.** Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка. Сторінки історії

/ Клавдія Бугаєнко // Наука і суспільство. – 2014. – № 9/10. – С. 36–42.

1447. **Юхно, Б.** Два ювілеї головної книгозбірні краю / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 17 квіт. (№ 16). – С. 6, 24.

1448. **Кирей, Р.** Черкащани відкрили «Вікно в Америку» : [в Черкас. ОУНБ ім. Тараса Шевченка за сприянням Посольства США в Україні відкрився інформаційно-культур. центр «Вікно в Америку»] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2015. – 16 квіт. – С. 16.

1449. **Собкова, Є.** У бібліотеку, почути живу англійську : [про інф.-культур. центр «Вікно в Америку» в Черкас. обл. б-ці ім. Тараса Шевченка] / Єлизавета Собкова // Черкас. край. – 2016. – 17 серп. – С. 9.

1450. **Мельниченко, В.** «Моя Черкащина» пропонує : [про засідання красзнав. клубу «Моя Черкащина» в Черкаській ОУНБ ім. Тараса Шевченка] / Василь Мельниченко // Земля батьків. – 2018. – Трав. (№ 75). – С. 7.

1451. **Місце зустрічі – бібліотека** : [про кіноклуб «Книга на екрані» при Черкас. обл. б-ці ім. Тараса Шевченка] // Черкас. край. – 2016. – 1 лип. – С. 5.

1.5.2. Інші бібліотеки

1452. **Дубінін, І.** «Книгині», або ж працівниці бібліотек : [про колектив Черкас. обл. б-ки для юнацтва ім. Василя Симоненка] / Іван Дубінін // Черкас. край. – 2016. – 25 трав. – С. 5.

1453. **Безуглий, В.** «Я воскрес, щоб із вами жити...» : [вечір-спогад про В. Симоненка в Черкас. обл. б-ці для юнацтва ім. В. Симоненка] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2013. – 17 груд. – С. 3.

1454. **Безуглий, В.** В обласній бібліотеці для дітей запрацював сучасний Інтернет-центр : [прогр. «Бібліоміст»

в Черкас. обл. б-ці для дітей] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 3 січ. – С. 3.

1455. **Буєвич, О.** Книга й нині – найкращий друг : черкаські школярі вражають своїм читацьким креативом : [інтернет-квест та конкурс відеотрейлерів в Черкас. обл. б-ці для дітей] // Акцент. – 2016. – 27 апр. – Приложение : Акцент TV, с. 16.

1456. **Ходзіцький, В.** Бібліотека отримала в подарунок ліцензійне програмне забезпечення : [Катеринопіл. ЦРБ] / В. Ходзіцький // Нова Доба. – 2016. – 21 січ. – С. 4.

1457. **Огус, І.** Центри освіти для дорослих – новий тренд сучасної бібліотеки : [досвід роботи Смілян. ЦБС] / І. Огус // Бібл. планета. – 2017. – № 3. – С. 28–30.

1458. **Всеукраїнська акція «Ніч у бібліотеці» зібрала поціновувачів літератури** : [Христинів. район. б-ка] // Нова Доба. – 2014. – 8 квіт. – С. 11.

1459. **Мосійчук, С.** «Моє коріння й джерело моє – в степах черкаських, у Дніпровім плині» : [красзн. робота Чорнобаїв. ЦРБ] / С. Мосійчук // Бібл. планета. – 2013. – № 1. – С. 24–26.

1460. **Наукова бібліотека ім. М. Максимовича в контексті історії й сьогодення ЧНУ ім. Б. Хмельницького** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Черкаському національному університету ім. Б. Хмельницького – 95 : історія та сучасність», Черкаси, 26 лют. 2016 р. Секція № 4 / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. б-ка ім. М. Максимовича ; [упоряд. Н. Г. Конджарян ; ред. Г. М. Голиш]. – Черкаси : Наук. б-ка ЧНУ, 2016. – 107 с. – Містить бібліогр.

1.6. Музеї. Архіви

1461. **Розвиток музейної справи на Черкащині** : матеріали другої наук.-практ. конф., Черкаси, черв. 2009 р.

/ Черкас. обл. краєзнав. музей ; [відп. ред. В. І. Нестеренко]. – Черкаси : Андрощук П. С., 2016. – 211 с. : іл. – Містить бібліогр.

1462. **Корновенко, С. В.** Сільські музеї Черкащини як чинник формування історичної пам'яті / Корновенко С. В., Чмільова С. В. // Нац. та іст. пам'ять. – 2014. – Вип. 10. – С. 64–73. – Бібліогр.: с. 71–72.

1463. **Майстренко, М.** Наші авторські музеї : [Черкас. обл.] / Максим Майстренко // Акцент. – 2015. – 20 мая. – С. 6.

1.6.1. Краєзнавчі музеї

1.6.1.1. Черкаський обласний краєзнавчий музей

1464. **Черкаський обласний краєзнавчий музей, 1918–2018** : до 100-річчя з дня заснування / [упоряд. В. В. Лепський ; під ред. Т. О. Григоренко]. – Черкаси : Андрощук П. С., 2018. – 131 с. : іл.

1465. **Музейний часопис Черкаського обласного краєзнавчого музею** : зб. наук. пр. [№ 1] / Черкас. обл. краєзнав. музей ; відп. ред. Т. О. Григоренко. – Черкаси : Третьяков О. М., 2018. – 118 с. : іл. – Містить бібліогр.

1466. **Нестеренко, В.** Козацькі раритети Черкаського обласного краєзнавчого музею / Валентина Нестеренко // Апостроф : [альманах]. – Черкаси, 2015. – Вип. 3. – С. 166–170.

1467. **Калашнікова, К.** Майже півтори тисячі рушників налічується у фонді краєзнавчого музею, проте він іще потребує поповнення / Катерина Калашнікова // Сіл. обрії. – 2016. – 7 жовт. (№ 39). – С. 8.

1468. **У Черкасах відроджують українські скрині** : [розпис скринь в обл. краєзнав. музеї] // 7 днів Черкаси. – 2017. – 5 лип. (№ 27). – С. 18.

1469. **Волкодав, Ю.** Магічний вплив національного одягу : [Етнодень і автор. театраліз. екскурсія в обл. краєзнав. музеї] / Юлія Волкодав // Дзеркало тижня. – 2017. – 19 серп. (№ 30/31). – С. 20.

1.6.1.2. Інші краєзнавчі музеї

1470. **Тімергаліна, В.** Понад 1500 експонатів має Драбівський краєзнавчий музей / Валерія Тімергаліна // Нова Доба. – 2018. – 17 трав. (№ 20). – С. 9.

1471. **Наріжна, О.** Скарбниця пам'яті людської : [Звенигород. район. краєзнав. музей] / Олена Наріжна // Спадщина. – 2016. – № 1/2 (15/16). – С. 34–35.

1472. **Ісаєва, О.** Канівський історичний музей : шлях у чверть століття / Ольга Ісаєва, Таміла Осипенко // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнав. Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 99–106.

1473. **Харченко, Ю.** Міський краєзнавчий музей відзначив 50 років з часу заснування : [м. Сміла] / Юлія Харченко, Лариса Гур'єва // Вечірня Сміла. – 2018. – 7 лют. (№ 5). – С. 1.

1474. **Самотока, О.** Уманському краєзнавчому музею – 100 років / О. Самотока // Уман. зоря. – 2017. – 15 груд. (№ 52). – С. 8.

1475. **Бравада, О.** Уманський скарб нацистського ешелона-привида : [про украд. старожитності з Уман. краєзнав. музею в роки Другої світ. війни] / Олександр Бравада // Вечірні Черкаси. – 2016. – 13 лип. – С. 13.

1476. **Сагунівському музею – 40 років** : [про нар. музей історії с. Сагунівка Черкас. р-ну] // Нова Доба. – 2016. – 17 берез. – С. 5.

1.6.2. Інші музеї

1477. **Музейний альманах** : наук. матеріали : статті, есе. Вип. 4–5 / Черкас. обл. худож. музей ; [наук. ред. О. Д. Гладун, О. А. Пушонкова]. – Черкаси : Брама-Україна, 2014. – 183 с. – Містить бібліогр.

Діяльність Черкаського художнього музею. Митці Черкащини.

1478. **Чому варто відвідати Черкаський археологічний музей** / за інформацією in.sk.ua // 7 днів Черкаси. – 2018. – 7 листоп. (№ 45). – С. 16.

1479. **Безуглий, В.** Збирач старовини й будівничий музею : [Володимир Недяк, дир. іст.-етнограф. музею «Козацькі землі України», що біля с. Вереміївка Чорнобаїв. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 28 трав. – С. 11.

1480. **Моренко, Л.** Музей історії Корсунь-Шевченківської битви відзначив своє 70-річчя / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2015. – 6 серп. – С. 4.

1481. **Синявська, Л.** Громадська ініціатива – важливий чинник створення музейних колекцій : до 6-ї річниці заснування Музею аграрної історії Наддніпрянської України XIX – XX ст. / Лариса Синявська, Оксана Силка, Анжела Іржавська : [Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького] // Сьомі Богданівські читання : матеріали Всеукр. наук. конф. – Черкаси, 2013. – С. 145–148.

1482. **Світлана Андріївна Кітова та її музей «Рушника»** : [в ЧНУ ім. Б. Хмельницького] / Лагута Дар'я, Нераденко Тетяна // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 144–146.

1483. **Музей історії Корсунь-Шевченківського педагогічного училища ім. Т. Г. Шевченка** : путівник / Корсунь-Шевченків. пед. уч-ще ім. Т. Г. Шевченка ; [авт.-упоряд. Н. М. Долинська]. – Корсунь-Шевченківський : [б. в.], 2010. – 33 с. : іл.

1484. **Щепак, О.** Півстолітній ювілей музею С. С. Гулака-Артемівського : [м. Городище] / Олександр Щепак // Вісн. Городищини. – 2016. – 2 верес. – С. 6.

1485. **Блохіна, Т.** Гостинно запрошуємо до стеблівського музею – Нечуєвої колиски : [50 років музею І. С. Нечуя-Левицького] / Тамара Блохіна // Надросся. – 2018. – 6 жовт. (№ 40). – С. 6.

1486. **Скорик, Б.** Нечуєве Надросся : [музей І. С. Нечуя-Левицького у смт Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну] / Богдан Скорик // Літ. Україна. – 2013. – 3 жовт. – С. 1.

1487. **Поліщук, В.** Подвижник, якого не замінити : [помер директор Стеблів. літ.-меморіал. музею І. Нечуя-Левицького С. Л. Хаврус] / Володимир Поліщук // Нова Доба. – 2014. – 29 лип. – С. 3 ; Літ. Україна. – 2014. – 31 лип. – С. 2.

1488. **Літературно-меморіальний музей відзначив 80-річчя** : [Кам'ян. літературно-меморіал. музей О. С. Пушкіна і П. І. Чайковського] // Нова Доба. – 2017. – 16 лют. (№ 7). – С. 4.

1489. **Чос, В.** До Смиренків у квітучий Мліїв : [меморіал. музей родини Смиренків у Млієві] // Чос В. Зорі над Вільшанкою. – Корсунь-Шевченківський, 2013. – С. 62 – 67.

1490. **Подобєд, О.** Яблучний Мліїв : мемор. музей родини Смиренків / Олена Подобєд // Історія України. – 2017. – № 5. – С. 4.

1491. **Марченко, В.** Вишиванка за мічений осколками баян : у Жашкові ентузіаст створив музей гармошок :

[І. І. Сухий, засл. працівник культури України] / Нова Молодь Черкащини. – 2019. – 30 січ. (№ 5). – С. 8.

1492. **Світайло, Ю.** У черкаській гімназії створили унікальний музей букварів / Юлія Світайло // Нова Доба. – 2019. – 31 січ. (№ 5). – С. 4.

1493. **Пересунько, С.** Унікальний музей «древніх» лічильників діє у Каневі : [Музей унік. електролічильників при Канів. РЕМ] / Станіслав Пересунько // Нова Молодь Черкащини. – 2018. – 7 берез. (№ 10). – С. 8.

1494. **У Черкасах запрацював музей історії податкової служби області** // Акцент. – 2014. – 9 юлія. – С. 13.

1495. **Безуглий, В.** Центральний музей прикордонної служби – у центрі України! : [Центральний музей Державної прикордонної служби у с-щі Оршанець поблизу Черкас] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 29 трав. – С. 10–11.

Див. також № 2063–2069, 2104.

* * *

1496. **Від початку XVIII століття й до сьогодні** : [фонди держ. архівів Черкас. обл.] // Нова Доба. – 2019. – 9 квіт. (№ 14). – С. 7.

1497. **Клименко, Т. А.** Державному архіву області – століття : цьогоріч обласній збірні документів виповнюється поважні 100 років / Тетяна Анатоліївна Клименко // Нова Доба. – 2019. – 3 квіт. (№ 14). – С. 6.

1498. **Клименко, Т. А.** Документи державного архіву Черкаської області як джерельна база досліджень історії Черкащини / Тетяна Клименко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 35–43 ; Архіви України. – 2012. – № 6. – С. 16–22. – Рез. рос., англ. – Бібліогр.: с. 22.

1499. **Клименко, Т.** Джерела державного архіву Черкаської області про діяльність релігійних громад та

організацій Черкащини / Тетяна Клименко // Кресзнавство. – 2013. – № 2. – С. 183–190.

2. Мистецтво.

Черкащина в творах мистецтва

2.1. Архітектура. Скульптура.

1500. **Туменко, Л.** Три кити, на яких тримається архітектура Черкащини : [архітектори С. Й. Дубицький, О. С. Ренькас, Ю. М. Білокінь] / Леонід Туменко, М. Костецький // Земля батьків. – 2014. – 17 лип. – С. 7 ; Молодь Черкащини. – 2014. – 23 лип. – С. 14.

1501. **Юхно, Б.** Старший будівничий : до 95 річчя з дня народж. Олександра Ренькаса : [О. С. Ренькас, колиш. голов. архітектор Черкас. обл.] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 3 січ. (№ 1). – С. 10.

1502. **Архітектор Сергій Фурсенко залишив талановитий спадок** // Черкас. край. – 2018. – 31 січ. (№ 5). – С. 2.

* * *

1503. **Дахівник, В. Б.** Моє мистецтво скульптури / Віталій Дахівник. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 80 с. [1] с. : іл.

Автор – член Національної спілки художників України, житель с. Нова Дмитрівка Золотоніс. р-ну.

1504. **Калиновська, Т.** Художній всесвіт Віктора Крючкова : [ювілей. вист. Черкас. худож. В. Крючкова в черкас. музеї «Кобзаря» Т. Г. Шевченка] // Черкас. край. – 2017. – 20 верес. (№ 38). – С. 19.

1505. **Туменко, Л.** Анатолій Фуженко у святцях високого мистецтва : [А. С. Фуженко – черкас. скульптор] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Молодь

Черкащини. – 2014. – 20 серп. – С. 14 ; Земля батьків. – 2014. – 15 серп. – С. 6.

2.2. Декоративно-прикладне мистецтво

1506. **Головківська кераміка** / Ірина Олексіївна Марченко [та ін.] // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 277–283.

1507. **Кам'янка** : наук.-попул. альм. Вип. 4. Матеріали науковопрактичної конференції «Народне мистецтво як духовне джерело, що з'єднує минуле і майбутнє» до 100-річчя від дня народження заслуженого майстра народної творчості України Макара Корнійовича Мухи / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник. – Кам'янка : Чабаненко Ю. А., 2011. – 99 с. – Містить бібліогр.

1508. **Рудь, А. А.** Основні тенденції розвитку різьбярства на Чорнобаївщині в ХХ–ХХІ ст. / А. А. Рудь, І. І. Следь // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 10–11. – С. 76–84.

1509. **Левченко, Н. Ф.** Симпозіум народного мистецтва «Холодний Яр» – 2017 / Надія Федорівна Левченко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 287–290.

1510. **Безпалова, І.** У Черкасах відкрили галерею народного мистецтва / Олеся Безпалова // Нова Доба. – 2015. – 27 серп. – С. 1.

2.2.1. Майстри декоративно-прикладного мистецтва

1511. **Левченко, Н. Ф.** Яків Брюховецький та його дивокераміка : [с. Головківка Чигирин. р-ну] / Надія Левченко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 130–139. – Бібліогр.: 19 назв.

1512. **Нераденко, Т. М.** Останній гончар із Головківки та його диво-кераміка / Т. М. Нераденко. – Черкаси : [б. в.], 2007. – 29 с., [4] с. іл. : іл.

Я. М. Брюховецький, колишній житель с. Головківка Чигирин. р-ну.

1513. **Клименко, Н.** Полотна Тамари Гордової цінують у світі : [Т. Ф. Гордова, заслуж. художник України, жителька м. Черкаси] / Ніна Клименко // Черкас. край. – 2018. – 29 серп. (№ 34). – С. 16.

1514. **Кирей, Р.** Вона пише так, як відчуває : уманчанка Дарина Дьома-Пісна потрапила до топ-50 провідних художниць світу / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2016. – 30 квіт. – С. 6.

1515. **Голиш, Г.** Відома мисткиня очолює образотворчу освіту в університеті : [Т. Касьян, художниця, викладач ЧНУ ім. Богдана Хмельницького] / Григорій Голиш // Земля батьків. – 2018. – Берез. (№ 73). – С. 7.

1516. **Буевич, Е.** Валентина Кузьменко : цвeтами можна изобразить все : [о выставке работ черкас. художницы В. Кузьменко в Черкас. худож. музее] / Елена Буевич // Акцент. – 2016. – 3 февр. – Приложение : Акцент TV, с. 5.

1517. **Біла, Л.** Іван Лавріненко – поет, художник і коваль : [житель м. Черкаси] / Ліна Біла // Музей. Часопис Черкас. обл. краєзнавчого музею : зб. наук. пр. – Черкаси, 2018. – [№ 1]. – С. 6–8.

1518. **Савісько, С. В.** Регіональні мотиви вишиванок Ольги Мартинової / С. В. Савісько // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, есе. / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4-5. – С. 71–73.

1519. **Джулай, Т. В.** Творчість Ольги Отнякіної-Бердник у процесі розвитку українського іграшкарства : [О. Отнякіна-Бердник, заслуж. майстер нар. творчості України, жителька м. Черкаси] / Тетяна Володимирівна Джулай // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 164–168.

1520. **Марченко, М.** Сергій Радько : філософія гончарства : [виставка скульптур та гончар. робіт черкас. художника-кераміста С. Радька в Нац. музеї укр. народ. декор. мистецтва] / Марина Марченко // Культура і життя. – 2018. – 26 жовт. (№ 43). – С. 7.

1521. **Григоренко, Т.** Історія України ХХ століття у витинанках заслуженого художника України Миколи Теліженка / Тетяна Григоренко // Музей. часопис Черкас. обл. краєзнавчого музею : зб. наук. пр. – Черкаси, 2018. – [№ 1]. – С. 34–38.

1522. **Вовкодав, Ю.** Майстриня з Черкас удостоєна премії «Жінка III тисячоліття» : [засл. худож. України О. В. Теліженко] / Юлія Вовкодав // Нова Доба. – 2015. – 26 листоп. – С. 1.

1523. **Зборовський, А.** Ляльки, які з'єднують нас з етнокультурою наших предків : [Тетяна Федорова – лялькарка, уродженка м. Умань] / Анатолій Зборовський // Чумац. шлях. – 2013. – № 2. – С. 19–21.

2.3. Живопис. Живописці Черкащини

1524. **Бондар, І.** Подвижник мистецтва професор Іван Бондар не збавляє обертів своєї долі : інтерв'ю з черкас. худож. І. Бондарем / вів Григорій Голиш // *Личность и наследие : літерат.-творч. альм. Черкас. літерат.-творч. студії «Бригантіна».* – Черкасси, 2016. – № 2. – С. 21–25.

1525. **Художник, філософ, провидець із Мошен :** [про нар. художника України І. Бондаря, жителя с. Мошни Черкас. р-ну] // *Земля батьків.* – 2018. – Квіт. (№ 74). – С. 5.

1526. **Камінська, К. Ю.** Ліризм Шевченкового краю у творчості Василя Євича / К. Ю. Камінська // *Музейний альманах : наук. матеріали : статті, есе.* / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4/5. – С. 66–68.

1527. **Безуглий, В.** «Подвигу – жити у віках» : [з вист. засл. худож. України Петра Козіна] / Володимир Безуглий // *Нова Доба.* – 2015. – 14 трав. – С. 9.

1528. **Вуркин, Д.** Его имя носит Дом культуры в Черкассах : [Іван Кулик] / Дмитрій Вуркин // *Личность и наследие : літерат.-творч. альм. Черкас. літерат.-творч. студії «Бригантіна».* – Черкасси, 2016. – № 2. – С. 15–16.

1529. **Горовий, А.** Космічні орбіти Любові Міненко : [творчість канів. художниці] / Анатолій Горовий // *Київ.* – 2018. – № 5/6. – С. 180–187.

1530. **Шквар, Г.** Щедрість таланту : [про Є. С. Найдена, художника, жителя м. Черкаси] / Ганна Шквар // *Черкас. край.* – 2018. – 14 берез. (№ 11). – С. 16.

1531. **Белень, А. І.** Нарбут Данило Георгійович : [нарис] : до 100-річчя художника / Андрій Белень : [ред. Т. Компанієць]. – Черкаси : [б. в.], 2015. – 24 с., [4] с. іл. – (Художники Черкащини).

1532. **Скічко, І. В.** Сценографічна діяльність Данила Нарбута / І. В. Скічко // *Музейний альманах : наук. матеріали :*

статті, есе. / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4/5. – С. 61–65.

1533. **Шквар, Г. Віктор** Олексенко «вдягає» книги : [про В. А. Олексенка, черкас. художника] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2013. – 23 жовт. – С. 15.

1534. **Клименко, Н.** Шевченкіана Надії : [про творчість черкас. худож. Н. Нікіфорової] / Ніна Клименко // Жіноча газ. – 2013. – 9 жовт. – С. 3.

1535. **Нікіфорова, Н. Я.** Джерело натхнення [Образотворчий матеріал] : [альбом] : присвяч. 200-річчю з дня народж. Т. Г. Шевченка / Надія Нікіфорова. – Київ : Поліграфсервіс, 2013. – 159 с. : іл.

Автор – художниця, жителька м. Черкаси.

1536. **Таран, К.** Камертон долі : [про черкас. художн. Т. Сосуліну] / Катерина Таран // Прес-Центр. – 2013. – 13 листоп. – С. 10.

1537. **Сосуліна, Т. Д.** Спас любови / Тетяна Сосуліна. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2014. – 199 с.

Автобіографічні замальовки-есе черкаської художниці. Про колег-художників, культурне життя міста.

1538. **Голиш, Г.** «У Карпатах я народився, на Черкащині пригодився» : [про заслуж. художника України І. В. Фізера, жителя м. Черкаси] / Григорій Голиш // Черкас. край. – 2018. – 20 черв. (№ 25). – С. 9.

1539. **Юхно, Б.** Життєві «етюди» Івана Фізера : бесіда із заслуженим худож. України, головою Черкас. обл. осередку Нац. спілки художників України Іваном Фізером / записав Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 26 лип. (№ 30). – С. 1, 10.

1540. **Фізер, І. В.** Пластика, графіка, малярство, сніцарство [Образотворчий матеріал] : [альбом] / Іван Фізер ; упоряд. І. В. Фізер ; відп. ред. О. Третьяков ; фото І. Фізера, М. Васильєва. – Черкаси : Брама-Україна, 2013. – 263 с. : іл.

1541. **Федорук, О.** Родовід Фізєрів : Марія та Іван : [про дітей Івана Фізєра] / Олександр Федорук // Образотворче мистецтво. – 2017. – № 3. – С. 66–69.

1542. **Черевань, Т.** Татьяна Черевань : Увидеть Азию моими глазами : беседа с черкас. художницей Т. Черевань / записала Елена Буевич // Акцент TV. – 2015. – 1 июля. – С. 16.

1543. **Свій ювілей Володимир Яковець відзначив персональною виставкою** : [вист. робіт черкас. худож. В. Яковця в Черкас. худож. музеї] // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 18 листоп. – С. 6.

2.4. Музика. Танець

1544. **Юхно, Б.** Вогнища культури : [Черкас. обл. філармонія у 1982–2011 рр.] / Борис Юхно // Акцент. – 2014. – 26 марта. – С. 13 ; 23 апр. – С. 14.

1545. **Федоряка, Ю.** «Гут живе дух Анатоля Пашкевича, Ольги Павловської, Раїси Кириченко, дух України» : бесіда з дир. Черкас. обл. філармонії Юрієм Федорякою / записав Леонід Туменко // Молодь Черкащини. – 2014. – 17 верес. – С. 2.

1546. **Нікітенко, Л.** Український литовець : [колиш. дир. Черкас. філармонії А. Петраускас] / Людмила Нікітенко // Нова Доба. – 2014. – 4 груд. – С. 12.

1547. **Соколовська, Л.** Черкаському хору – 60, і він гастролюватиме Україною : [за матеріалами бесіди з керівником хору Л. Трохименком та його артистами] / Лариса Соколовська // Музика. – 2017. – № 4. – С. 26–28.

1548. **Соколовська, Л.** Черкаський симфонічний оркестр починався з ансамблю на «Роторі» / Лариса Соколовська // Черкас. край. – 2018. – 5 груд. (№ 49). – С. 6.

1549. **Зінченко, О.** Черкаський симфонічний оркестр святкує 25-річчя / Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2017. – 23 берез. (№ 12). – С. 6.

1550. **Чар-зілля від «Вербени»** : [тріо бандуристок «Вербена». Черкас. обл. філармонія] // Земля батьків. – 2015. – 27 квіт. – С. 7.

1551. **Чос, В. Г.** Зорі над Вільшанкою / Володимир Чос. – Корсунь-Шевченківський : ВСЕСВІТ, 2013. – 89 с., XII с. іл.

Художні колективи Городищен. р-ну.

1552. **Чос, В.** «Вільшанка» 40 років радує шанувальників народної музики : [про нар. амат. ансамбль «Вільшанка» Городищен. район. Палацу культури ім. С. С. Гулака-Артемовського] / Володимир Чос // Нова Доба. – 2013. – 24 груд. – С. 13.

1553. **Апалькова, І.** Канівські хорові традиції / Ірина Апалькова ; [упоряд. О. В. Апальков]. – Київ : Склянка часу, 2013. – 51 с. – Бібліогр.: с. 50.

1554. **Калюжна, С.** Про те, що вибороли Гран-прі, юні гармоністи довідалися вже дома : [про Жашків. дит. ансамбль гармоністів під керівництвом І. Сухого] / Сніжана Калюжна // Нова Доба. – 2018. – 27 верес. (№ 39). – С. 3.

1555. **Згура, В.** Староковрайському духовому оркестру – 80! : [нар. аматор. дух. оркестр с. Старий Коврай Чорнобаїв. р-ну] / Валентина Згура, Ніна Семенова // Світлий шлях. – 2018. – 6 груд. (№ 50). – С. 8.

2.4.1. Музиканти Черкащини

1556. **У Черкасах вшанували видатних діячів культури** : [відкриття меморіал. Дошок А. Пашкевичу, М. Негоді, Р. Кириченко на Черкас. обл. філармонії] // Акцент. – 2018. – 4 юля. (№ 27). – С. 5.

1557. **Передзвони** [Ноти] : [зб. пісень] / літ.-муз. об-ня, м. Тальне ; [упоряд. М. О. Вовк]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 423 с.

Пісні митців літературно-музичного об'єднання «Передзвони», м. Тальне. Є пісні про Тальнівщину.

1558. **Вовк, М. О.** Почуття рідного [Ноти] : зб. пісень / Микола Вовк. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 139 с.

Збірка пісень тальнівського композитора М. Вовка. Про нього – с. 4–6. Є пісні про Черкащину, Тальнівщину.

1559. **Вовк, М.** Україна сивим птахом [Ноти] / Микола Вовк. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 224 с.

Зб. пісень тальнівського композитора М. Вовка. Про нього – с. 3–10. Є пісні про Черкащину, Тальнівщину, народні пісні, записані на Тальнівщині.

1560. **Щедрий вечір, Україно!** [Ноти] : (щедрівки, колядки) / від. культури і туризму Чорнобаїв. РДА Черкас. обл., Чорнобаїв. район. Будинок культури, метод. від. ; [упоряд. Б. В. Камінський]. – Чорнобай : [б. в.], 2017. – [53] с.

Новорічні пісні центральних областей України, зокрема Черкащини (Чорнобаїв. р-н). Твори чорнобаїв. композитора Бориса Камінського, його обробки народних пісень.

1561. **Плашкевич, М. В.** Вкраїно, будь благословенна [ноти] : [зб. пісень] / Микола Плашкевич. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 347 с. : ноти.

Автор – житель с. Червона Слобода Черкас. р-ну.

* * *

1562. **Выркин, Д.** Паруса вдохновения и гениальности Евгения Валовенко / Дмитрий Выркин // Личность и наследие : литерат.-творч. альм. Черкас. литерат.-творч. студии «Бригантина». – Черкасы, 2016. – № 2. – С. 10–13.

1563. **Безуглий, В.** «Почуваюся молодим, бо працюю з молоддю!» : [музиканту Володимирі Желудову – 70 років, м. Черкаси] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 22 січ. – С. 13.

1564. **Лазоренко, С.** Пісні драбівського бандуриста Михайла Коваля знають і в Києві, й у Львові : [про М. Коваля, бандуриста, жителя с. Великий Хутір Драбів. р-ну] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2015. – 5 листоп. – С. 9.

1565. **Шквар, Г.** Пісня з його серця : [самодіял. Черкас. комп. А. Ковбаса] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2014. – 29 серп. – С. 6.

1566. **Шквар, Г.** «... і ви поруч зі мною, моя друга сім'я» : [з концерту засл. артистки України Є. Крикун] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2014. – 26 груд. – С. 6.

1567. **Трофименко, Л.** Чтобы помнили... в Черкасской филармонии прошел вечер памяти Евгения Кухарца : [о Е. Кухарце, композиторе, музыканте, бывшем жителе г. Черкасы] : беседа с художеств. руководителем Черкас. гос. засл. укр. нар. хора Леонидом Трофименко / записала Татьяна Балякина // Акцент. – 2015. – 2 дек. – Приложение : Акцент TV, с. 3.

1568. **Крижальська, К.** Голос до голосу – пісня соловейка : [почес. громадяни Черкас Діана і Василь Матющенки, співаки] / Катерина Крижальська, Леонід Стрітенський // Земля батьків. – 2014. – 15 серп. – С. 7.

1569. **Чос, В.** Матющенки подарували землякам пісню любові : [про творчий вечір дуету Діани та Василя Матющенків у м. Городище] / Володимир Чос // Нова Доба. – 2016. – 25 лют. – С. 15.

1570. **Гурт братів Осичнюків з Черкас взяв участь у півфіналі** : [черкас. гурт «Спів братів» у шоу «Україна має талант»] // Черкас. край. – 2015. – 6 трав. – С. 16.

1571. **Таран, Є.** Ольга Павловська : «Я не можу жити і творити без хору» / Євгеній Таран // Нова Доба. – 2014. – 8 лип. – С. 6.

1572. **З днем народження, співочі брати Томіленки!** : [про дует братів-близнюків «А ми удвох» Андрія Григоровича та Василя Григоровича Томіленків, жителів м. Корсунь-Шевченківський] / Черкас. обл. орг. ВО «Черкащани» // 7 днів Черкаси. – 2018. – 12 груд. (№ 50). – С. 15.

1573. **Безуглий, В.** «А ми удвох із братом їздимо, виступаємо...» : [співочий дует братів Василя і Андрія Томіленків] // Нова Доба. – 2015. – 22 січ. – С. 13.

1574. **Чабан, А.** Руську Поляну уславила пісня : [нар. артист України О. Стадник] / Анатолій Чабан // Черкас. край. – 2015. – 28 січ. – С. 16.

* * *

1575. **«Черкашанка»** : танець крізь роки : [про самодіял. ансамбль танцю «Черкашанка» ЧНУ ім. Богдана Хмельницького (1953–2018 рр.)] / за матеріалами прес-служби ЧНУ ім. Богдана Хмельницького // Нова Доба. – 2018. – 17 трав. (№ 20). – С. 10.

1576. **«Барвінок». Півстоліття у вихорі танцю** / [Дудник К. І., Преслицький Е. Е., Каландирець І. І., Каландирець І. В.]. – [Черкаси] : Чабаненко Ю. А., [2013?]. – 20 с., [8] с. іл. – Бібліогр.: с. 20.

Зразковий танцювальний колектив «Барвінок» Шполянського Будинку школярів.

2.5. Театр

1577. **Черкащина театральна** : [з історії театр. життя на Черкащині. Статті] / підгот. Ольга Квятковська // Нова Доба. – 2014. – 30 груд. – С. 13.

1578. **Світайло, Ю.** Життя на сцені і поза нею : [минуле й сьогодні черкас. театрів] / Юлія Світайло, Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2019. – 27 берез. (№ 13). – С. 1, 10.

1579. **Михайлова, Н.** Театр не межі століть : [історія театру Уманщини] / Ніна Михайлова // Михайлова Н. Літературна біографія Уманщини. – Черкаси, 2017. – С. 31–34.

1580. **Голиш, Г.** Золотоніська сцена виколихала Наталію Ужвій : [історія Золотоніс. аматор. театру (1897–1921 рр.)] / Григорій Голиш // Черкас. край. – 2017. – 27 груд. (№ 52). – С. 5.

2.5.1. Черкаський академічний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка

1581. **Чубіна, Т. Д.** Черкаський академічний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка як осередок утвердження національної ідентичності на Черкащині / Т. Д. Чубіна, О. О. Спіркіна // Гуманітарний вісник [ЧДТУ]. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2015. – Число 23, вип. 7. – С. 17–29. – Бібліогр.: с. 25–26.

1582. **Ластівка, П. П.** У новий сезон – зі старими клопотами : про творчість і ремонт у Черкас. драмтеатрі : [з історії та сьогодні Черкас. академ. обл. муз.-драм. театру ім. Т. Г. Шевченка] : бесіда з дир. Петром Петровичем Ластівкою / записав Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 13 верес. (№ 37). – С. 1, 10.

Див. також № 2101

2.5.1.1. Актори театру

1583. **Юхно, Б.** Обраний сонцем : [про Ю. Берлінського, актора Черкас. нац. обл. муз.-драм. театру] / Борис Юхно // Акцент. – 2014. – 11 июня. – С. 14.

1584. **Юхно, Б.** Чоловік із Новоріччя : [про М. Л. Кондрацького, актора Черкас. академ. обл. укр. муз.-драм. театру ім. Т. Г. Шевченка та його ролі Діда Мороза] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 13 груд. (№ 50). – С. 1.

1585. **Крижанівська, Т.** Та, що відкриває світ людей : [про життя і театр] : бесіда з нар. артисткою України Тетяною Крижанівською / записала Лариса Соколовська // Земля батьків. – 2018. – Квіт. (№ 74). – С. 7.

1586. **Попов, М.** Пора жовтого листя... : [до 95-річчя нар. артистки України Н. М. Попової, колиш. актриси Черкас. обл. муз.-драм. театру ім. Т. Г. Шевченка] / Микола Попов // Нова Доба. – 2018. – 1 листоп. (№ 44). – С. 10.

1587. **Безуглий, В.** «Він був людиною творчою...» : сьогодні Алімові Ситнику виповнилося б 75 / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 10 лип. – С. 18.

1588. **Він встиг так багато** : [вечір пам'яті артиста Юрія Смолянського, м. Черкаси] // Черкас. край. – 2014. – 5 листоп. – С. 8.

2.5.2. Черкаський обласний театр ляльок

1589. **Лазоренко, С.** Театру ляльок – півстоліття : [Черкас. обл. театр ляльок] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2015. – 8 жовт. – С. 1.

1590. **Лазоренко, С.** Актори Черкаського театру ляльок грали на сценах Китаю і Тунісу / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2014. – 4 лют. – С. 7.

1591. **Величко, Л.** Любов Величко : «Жінка, яка отримує вдома любов, повагу й підтримку, ніколи не

зрадить» : бесіда з директором Черкас. обл. театру ляльок Любов'ю Величко / записала Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2016. – 1 груд. (№ 48). – С. 10.

2.6. Черкащина у творах мистецтва

1592. **Трощинська, О. І.** Пісні, що зміцнюють дух : Чигиринщина у композиціях українських рок-гуртів / Олена Іванівна Трощинська // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 144–147.

2.6.1. Образотворче мистецтво

1593. **Черкащина – земля прадавня, щедра і свята** [Образотворчий матеріал] / [авт.-упоряд. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Вертикаль, 2018. – 167 [1] с. : іл.

1594. **Черкаси в призмі часу** [Образотворчий матеріал] = Cherkasy in the light of time : [фотоальбом] / [авт. тексту і фото І. О. Прилуцька, О. О. Прилуцький]. – Черкаси : Інтроліга TOP, [2011]. – 79 с. : іл. – Текст укр., англ.

1595. **Мальовнича Канівщина** [Образотворчий матеріал] : [альбом]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2012. – 119 с. : іл.

1596. **Холодний Яр** [Образотворчий матеріал] : [к-т із 15 листівок] / фото В. Слабковича. – Черкаси : І.В.С. Прес Дайджест, [2012?]. – 1 обкл. (15 окр. арк.).

1597. **Харченко, Л.** Чигирин на листівках М. Сквірського : базарна площа / Харченко Людмила // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами V наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 18 жовт. 2013 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 5. – С. 48–51.

1598. **Хоменко, В. М.** Звенигородщина на поштових картках [Образотворчий матеріал] / Володимир Хоменко ; [відп. ред. М. Данилюк]. – Київ : Арт Економі, 2014. – 55 с. : іл.

Див. також № 1983, 1984.

2.6.2. Черкащина у кіно

1599. **Юхно, Б.** Черкащина у кіно : понад 90 років тому наш край «знявся» у худож. фільмі, а з часу утворення області, Черкащина стала знім. майданчиком для більш як 20 стрічок / Борис Юхно // Нова Доба. – 2017. – 14 верес. (№ 37). – С. 7 ; 21 верес. (№ 38). – С. 7.

* * *

1600. **Добро, П.** Фентезі-фільм, що лідирує у кінопрокаті, – про давньоруське місто на території сучасної Черкащини : [«Сторожова застава» – фільм за романом В. Рутківського, уродженця с. Велика Бурімка Чорнобаїв. р-ну про місто Римів (Чорнобаївщина)] / Петро Добро // Вечірні Черкаси. – 2017. – 25 жовт. (№ 43). – С. 10.

1601. **Фільм про село на Канівщині покажуть у столиці** : [док. фільм «Голівуд над Дніпром. Сни з Атлантиди» про історію с. Бучак Канів. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2015. – 20 трав. – С. 22.

1602. **Войтенко, В.** «Голлівуд над Дніпром» : укр. село Бучак як голов. герой кінострічки : [«Голлівуд над Дніпром. Сни з Атлантиди», реж. О. Чорний] / Володимир Войтенко // День. – 2017. – 21-22 квіт. (№ 70/71). – С. 26.

1603. **Стригун, Ю.** Сільська кіностудія знімала кіно дев'ять років : восени фільм може вийти на екран : [про фільм «Казка про Чорного козака», аматор. кіностудії «Мальва» із с. Легедзине Тальнів. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2017. – 7 черв. (№ 23). – С. 7.

1604. **Стригун, Ю.** Завершили зйомки фільму «Казка про Чорного козака» : [у с. Легедзине Тальнів. р-ну] / Юрій Стригун // Акцент. – 2018. – 4 апр. (№ 14). – С. 6.

1605. **Кирей, Р.** У бій йшли студенти та гімназисти : [про фільм «Крути 1918», відзнятий у с. Сигнаївка Шполян. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2018. – 28 груд. (№ 245). – С. 20.

1606. **На Черкащині тривають зйомки фільму «Чорний Ворон»** : [на залізн. ст. Поташ у Маньків. р-ні] // Козац. край. – 2019. – Квіт. (№ 2). – С. 8.

1607. **Кравець, С.** На екрани виходить канадське кіно про село на Черкащині у 1930-их роках : [фільм «Гірки жнива» про Голодомор 1932–1933 рр. на Черкащині] / Світлана Кравець // Акцент. – 2017. – 22 фебр. (№ 8). – С. 12.

1608. **В Україні відзначили найбільший телесеріал-мелодраму про життя у Черкасах** : найбільший україномов. серіал про події, що розгортаються у Черкасах та Києві, уже йде на телеекранах : [серіал «Обручка з рубіном»] // Вечірні Черкаси. – 2018. – 10 січ. (№ 2). – С. 6.

3. Діячі культури і мистецтва, імена яких пов'язані з краєм

1609. **Мицик, В. Ф.** З добрими людьми по чесній дорозі : постаті / Вадим Мицик. – Київ : КВІЦ, 2013. – 303 с. : іл.

Про постаті в українському русі: В. Хвойку, М. Максимовича, І. Нечуя-Левицького, П. Демуцького, Т. Шевченка, В. Доманицького, І. Їжакевича, В. Симоненка, Н. Суровцову, І. Гончара та інших.

1610. **Юхно, Б.** Поріднені з Черкащиною : [митці, імена яких пов'язані з Черкащиною : Серж Лифар, К. Паустовський, С. Крамаров, брати Олександр та Леонід

Каневські, Володимир та Віталій Клички] // Акцент. – 2015. – 1 июля. – С. 13 ; 8 июля. – С. 13.

1611. **Юхно, Б.** Пригоди знаменитостей на Черкащині : [І. Козловський, Ю. Нікулін, Л. Зікіна, В. Мессінг, А. Пугачова] / Борис Юхно // Акцент. – 2017. – 18 янв. (№ 3). – С. 12.

1612. **Забожко, І. М.** Секрети довголіття кобзарів : [про бандуристів, уродженців Черкащини, зокрема : С. В. Баштана, Ф. Й. Середенка, М. Д. Коваля, О. С. Чуприну] / Забожко І. М. // Пед. вісник. – 2018. – № 1. – С. 79–82.

1613. **Горбачов, Д. О.** Авангард [Образотворчий матеріал] = Avantgarde : укр. художники першої третини ХХ ст. : [альбом] / Д. О. Горбачов ; [голов. ред. Н. Прибега]. – Київ : Мистецтво, 2016. – 319 с. : іл. 22.

Оксана Павленко – с. 228–233 ; Іван Падалка – с. 234–235.

* * *

1614. **На Корсунщині відкриють пам'ятний знак Василю Авраменку** : [Авраменко В. К., хореограф, військ. діяч Армії УНР, уродженець смт Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну] // 7 днів Черкаси. – 2017. – 20 груд. (№ 51). – С. 20.

1615. **Прокопенко, Л.** Філософ. Мистецтвознавець. Творча особистість : [С. Д. Безклубенко, уродженець с. Ладижинка Уман. р-ну] / Л. Прокопенко, Т. Гаєвська // Вісн. Книжк. палати. – 2012. – № 6. – С. 37–38.

1616. **Кравець, А.** У єврея з Лисянки знімалися Марлен Дітріх і Грета Гарбо : [про реж. Лео Бірінського, уродженця с-ща Лисянка] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 6 листоп. – С. 27.

1617. **Білоус, Н.** Олекса Булавицький : «Мені в очі дивилась Україна» : [О. В. Булавицький (1916–2001),

живописець-пейзажист, уродженець м. Умань] / Наталя Білоус // Укр. культура. – 2016. – № 6. – С. 26–29.

1618. **Юхно, Б.** Дід Панас : тальнівський феномен : [про актора П. Ю. Весклярова, уродженця м. Тальне] / Борис Юхно // Акцент. – 2016. – 13 апр. – С. 9.

1619. **Таланова-Берт, М.** Олег Винник : творець власної долі : [про артиста О. Винника, уродженця с. Вербівка Кам'ян. р-ну] / Марина Таланова-Берт. – Жіноча газ. – 2013. – 20 листоп. – С. 3.

1620. **Винник, О.** Олег Винник : коли лягаєш спати ніким, а прокидаєшся зіркою : бесіда зі співаком / Олег Винник ; за матеріалами сайту «Теленеделя» // Нова Доба. – 2018. – 3 трав. (№ 18). – С. 16–17.

1621. **Гамова, Ю.** Майстриня-бандуристка Юлія Гамова – наша землячка : інтерв'ю з уродженкою с. Бубнівська Слобідка Золотоніс. р-ну / вів Григорій Голиш // Личность и наследие : лит.-творч. альм. Черкас. литерат.-творч. студії «Бригантина». – Черкаси, 2018. – № 3 (янів. 2018). – С. 10–12.

1622. **Кравченко, Я.** Драматичні перипетії долі Кирила Гвоздика : [художника-бойчукіста, уродженця с. Ребедайлівка Кам'ян. р-ну] / Ярослав Кравченко // Образотвор. мистецтво. – 2018. – № 4. – С. 30–33.

1623. **Кравець, А.** Вільям Гесте : «Василь Іванович», який «будував нові Черкаси» не на словах... / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2013. – 13 листоп. – С. 16.

1624. **Макарюк, В. В.** Видатні постаті Чигиринщини. Володимир Головка : [скульптор, художник, уродженець с. Мельники Чигирин. р-ну] / Віта Володимирівна Макарюк // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 161–164.

1625. **Бондаренко, Т. О.** Видатний кераміст сучасності наш земляк Дмитро Головка / Т. О. Бондаренко // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, есе. / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4-5. – С. 116–119.

1626. **Антіпова, А.** Михайло Голубович, шукач людини : [М. Голубович – нар. артист України, уродженець м. Золотоноша] / Алла Антіпова // Голос України. – 2013. – 21 листоп. – С. 22.

1627. **Голиш, Г.** Деньгівчанин Андрій Гончар сягнув вершин визнання : [про А. П. Гончара, артиста, уродженця с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2016. – 24 листоп. (№ 47). – С. 10.

1628. **Прокопенко, М.** 5 вимірів Івана Гончара / Марія Прокопенко // День. – 2016. – 29-30 січ. (№ 14/15). – С. 24.

1629. **Костецький, М.** Аби не впасти у безпам'ятство, бережімо історичні надбання : [Владислав Городецький і його роботи у с. Мошни Черкас. р-ну] / Микола Костецький // Земля батьків. – 2014. – 15 серп. – С. 8.

1630. **Мариновський, Ю. Ю.** Батьківщина – 2012 : альманах. Ч. 1. Гулаки на правобережжі Дніпра : родовід і власність правобереж. Гулаків з Артема : матеріали до біогр. роду / Юрій Мариновський. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 510 с. – Бібліогр.: с. 489–494.

1631. **Осипенко, О.** Соловейко із Городища : [до 201-ї річниці від дня народж. С. С. Гулака-Артемівського] / Ольга Осипенко // Черкас. край. – 2014. – 26 лют. – С. 11.

1632. **Пугач, Н. О.** Роль Наталії Давидової (Гудим-Левкович) в культурно-мистецькому житті України початку ХХ ст. / Н. О. Пугач // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 124–129.

Наталія Давидова (1875–1933) – засновниця майстерні народних промислів у с. Вербівка на Кам'яниці.

1633. **Оператор – чарівник** : до 125-річчя Данила Демуцького : [кінооператора, уродженця с. Охматів Жашків. р-ну] / за періодикою 1920-х і спогадами уклала Л. Брюховецька // Кіно – Театр. – 2018. – № 4. – С. 32–33.

1634. **Тютюнник, О.** Порфир Демуцький в Охматові : нарис / О. Тютюнник. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2015. – 27 с. : іл. – Бібліогр.: с. 27.

1635. **Кравець, А.** Всесвітня слава Ежена Деслава : режисер, якого вважали французом, був родом із Черкащини : [Е. Слабченко (Ежен Деслав), уродженець с. Таганча Канів. р-ну] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2016. – 17 серп. – С. 17.

1636. **Дзюбенко, Т.** Легендарного богатиря з Монастирищини називали другим Іваном Піддубним : [до 115-річчя від дня народж. борця В. М. Дзюби, уродженця с. Тарнава Монастирищен. р-ну] / Тетяна Дзюбенко // Нова Доба. – 2014. – 13 лют. – С. 14.

1637. **Урицька, С. Б.** Натхненний рапсод українського села Григорій Дяченко : [худож., уродженець с. Шевченкове Звенигород. р-ну] / С. Б. Урицька // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, есе. / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4-5. – С. 113–116.

1638. **Ганницький, С.** Композитор із Чигирини Василь Завадський / Сергій Ганницький // Музей. часопис Черкас. обл. краєзнавчого музею : зб. наук. пр. – Черкаси, 2018. – [№1]. – С. 26–28.

1639. **Пугач, Н.** Відкрилась виставка до ювілею Михайла Задніпровського : [нар. артиста України, уродженця м. Кам'янка] / Наталія Пугач // Аграр. край. – 2019. – 18 січ. (№ 3). – С. 16.

1640. **Силка, О. З.** Бандури пісня недоспівана..., або Суспільний виклик Михайла Злобинця / Оксана Силка, Лариса Синявська ; [наук. ред. О. П. Реєнт] ; Черкас. нац. ун-

т ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2017. – 244 с. : іл. – Містить бібліогр.

Про бандуриста, педагога М. О. Злобинця, уродженця м. Золотоноша. Антологія робіт М. Злобинця.

1641. **Ілленко Юрій Герасимович** // Видатні українці : культура, мистецтво, освіта : [довід. / Превальська М. І.]. – Київ, 2016. – С. 128–132.

1642. **У Черкаській школі відкрили музей пам'яті Юрія Ілленка** : [Черкас. ЗОШ № 21] // Вечірні Черкаси. – 2018. – 31 жовт. (№ 44). – С. 3.

1643. **Віргуш, Н.** Канівський кінофестиваль відтепер носитиме ім'я Юрія Ілленка : [Міжнар. фестиваль сучас. кіно у м. Канів] / Наталя Віргуш // Черкас. край. – 2018. – 17 січ. (№ 3). – С. 2.

1644. **Бойчук, М.** Епоха під назвою «Іван Їжакевич» : [І. Їжакевич – худож., уродженець с. Вишнопіль Тальнів. р-ну] / Марія Бойчук // День. – 2014. – 15 січ. – С. 10.

1645. **Марголіна, І.** З пензлем і палітрою майже сто літ : Іван Їжакевич / Ірина Марголіна // Марголіна І. Оповиті серпанком забуття : живопис укр. художників у Кирилівській церкві. – Київ, 2015. – С. 63–72.

1646. **Шрамко, Л. Г.** Шевченкіана Івана Їжакевича / Л. Г. Шрамко // Краєзнавча Шевченкіана України : матеріали XIII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка. – Черкаси, 2014. – С. 326–331.

1647. **Трощинська, О. І.** Яків Калішевський – український хоровий диригент : [уродженець м. Чигирин] / Олена Іванівна Трощинська // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 112–115.

1648. **Юхно, Б.** Він малював казку : [про А. М. Каневського, художника, ілюстратора, уродженця с. Телепине Кам'ян. р-

ну] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 28 март. (№ 13). – С. 12.

1649. **Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на прикордонні ХХ–ХХІ століть** : до 70-ліття від дня народження Березині української пісні : зб. наук. праць / упоряд., відп. ред. Г. О. Кудряшов. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – 300 с. : іл.

1650. **Унікальний голос, який завойовував світ** : [про життя і творчість Р. Кириченко] / за матеріалами сайту utoloda.kiev.ua // Нова Доба. – 2018. – 11 жовт. (№ 41). – С. 17.

1651. **Дорош, Є.** «Люблю свою Україну...» : 14 жовт. найвідомішій «козачці» України Раїсі Кириченко виповнилося б 75 років : [життя і творчість співачки] / Євген Дорош // Пенс. кур'єр. – 2018. – 12 жовт. (№ 41). – С. 11.

1652. **Борисова, Т.** Кошиць на хмаринці : фестиваль вокал.-хор. мистецтва відбувся на Черкащині : [у с. Тарасівка Звенигород. р-ну на батьківщині відомого диригента і композитора О. Кошиця на честь 143-ї річниці від його дня народж.] / Тетяна Борисова // Україна молода. – 2018. – 25 верес. (№ 103). – С. 11.

1653. **Шрамко, Л.** Олександр Кошиць і його хор, як вісник слави української пісні / Лідія Шрамко // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнав. Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 59–65.

1654. **Пересулько, Т.** «Якби пісня була державою, то Україна посіла би перше місце поміж народами» : капела Олександра Кошиця дала майже тисячу концертів у 18 країнах / Тіна Пересулько // Країна. – 2017. – № 3. – С. 46–50.

1655. **Дяченко, Л.** Ольга Кусенко – українська актриса, уродженка Канева / Людмила Дяченко // Історія Канівщини

в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнав. Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 53–58.

1656. **Павло Куценко. Графіка** [Образотворчий матеріал] : твори заслуж. худож. України П. Я. Куценка з фондів Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідника / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник ; [авт.-упоряд. Джулай Т. В.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2011. – 31 с. : іл.

П. Я. Куценко (1908–1983) – уродженець м. Кам'янка.

1657. **Урицька, С. Б.** Спадщина Григорія Лапченка у культурному житті Черкащини / С. Б. Урицька // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, есе. / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2012. – Вип. 3. – С. 116–119.

Г. Лапченко – художник, уродженець с. Валява Городищен. р-ну.

1658. **Скорульська, Р.** «Кобзар» у творчості Миколи Лисенка / Роксана Скорульська // Слово Просвіти. – 2014. – 13-19 лют. (№ 6). – С. 15.

1659. **Сашко Лірник хоче відродити передачу «Казки дідуся Панаса»** : [актор-казкар С. Лірник (О. Власюк), уродженець м. Умань] // Черкас. край. – 2017. – 1 берез. (№ 9). – С. 20.

1660. **Кравець, С.** Завдяки казкареві з Умані з'явився перший в Україні мультсеріал : [мультсеріал «Моя країна Україна» – історія подорожі казкаря, актора С. Лірника, уродженця м. Умань] / Світлана Кравець // Акцент. – 2018. – 7 нояб. (№ 45). – С. 3.

1661. **Куліш, Н.** Релакс для АТО : [благодійні концерти співачки Р. Лоцман, уродженки с. Сигнаївка Шполян. р-ну] / Наталя Куліш // Слово Просвіти. – 2014. – 4-10 верес. (№ 35). – С. 15.

1662. **Кривда, М.** Як Руслана Лоцман перетворилась на Комбата Марусю : [Р. Лоцман, співачка, уродженка

с. Сигнаївка Шполян. р-ну] / Марина Кривда // Голос України. – 2018. – 29 груд. (№ 250-1). – С. 12.

1663. **Євремцева, А. П.** Штрихи до портрету композитора Л. Любовського за листами до педагога Е. А. Ліхтенштул : [Л. Любовський, уродженець м. Кам'янка] / Алла Павлівна Євремцева // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 139–141.

1664. **Здавна близьке й сокровенне** : [поет-пісняр Д. Луценко і Черкащина] // Земля батьків. – 2014. – 7 листоп. – С. 8.

1665. **Президент нагородив оперну співачку з Черкащини званням «Народний артист України»** : [Л. В. Монастирська, уродженка с. Іркліїв Чернобаїв. р-ну] // Вечірні Черкаси. – 2017. – 15 листоп. (№ 46). – С. 6.

1666. **Монастирська, Л.** Спадкоємиця Соломії Крушельницької Людмила Монастирська увійшла до світового чарту оперних артистів : бесіда з солісткою Нац. опери Л. Монастирською / записав Тарас Головка // День. – 2014. – 21-22 берез. (№ 51/52). – С. 14.

1667. **Пугач, Н.** Музикознавець-фольклорист Тимофій Федорович Онопа : [уродженець м. Кам'янка] / Пугач Наталія // Залізнякові читання : краєзнав. часопис : за матеріалами VII наук. краєзнав. конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 21 жовт. 2016 р.] : історія, відомі земляки, етнологія, топоніміка, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2017. – Вип. 7. – С. 112–113.

1668. **Сторчай, О.** Завваги до творчої біографії Івана Падалки / Оксана Сторчай // Артанія. – 2014. – № 3/4 ; 2015. – № 1/4. – С. 106–111. – Бібліогр.: с. 111.

І. Падалка – художник, уродженець с. Жорнокльови Драбів. р-ну.

1669. **Костенко, В. І.** Анатолій Пашкевич / Володимир Костенко ; [упоряд. і ред. Н. Даниленко]. – Київ : Фенікс, 2016. – 318 с. : іл. – Показч. імен.: с. 312–317.

А. Пашкевич – керівник Черкаського народного хору (1965–1973 рр.) – с. 51–82 ; спогади черкаських митців про А. Пашкевича – в тексті.

1670. **Генвігай, В.** Анатолій Максимович Пашкевич – епоха чудового мистецтва, легенда ще за життя / Віктор Генвігай // Наука і суспільство. – 2018. – 1/2. – С. 47–50.

1671. **Іван Піддубний.** Сторінки біографії // Всеукраїнське свято богатирської сили на призи пам'яті Івана Піддубного : с. Красенівка, 23 серп. 2014 р. – Черкаси, 2014. – С. 1–7.

1672. **Карнарук, Л.** «У селі його називали Іваном Великим» : [Іван Піддубний] / Любов Карнарук // Вечірні Черкаси. – 2015. – 5 серп. – С. 17.

1673. **Щербак, В. В** Пісенні дереворити Василя Перевальського : [худож. В. Перевальський, уродженець нині зниклого с. Бубнів на Золотоніщини] / Василь Щербак // Київ, 2016. – № 11–12. – С. 180–184.

1674. **Голиш, Г.** Відомий митець-графік із Златокраю : [В. Є. Перевальський, нар. художник України, уродженець с. Бубнівська Слобідка Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2018. – 14 черв. (№ 24). – С. 9.

1675. **Туренко, Л. І.** Нові матеріали про Кам'янського художника, сучасника П. І. Чайковського – Боніфіція Сангурського (1863–1937) : [уродженець м. Кам'янка] / Людмила Іванівна Туренко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12–13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 116–118.

1676. **Шквар, Г.** Щоб заробити на баян, Іван Сльота рушив на Північ : [композитор І. М. Сльота (помер 28 лип.

2014 р.), уродженець с. Яснозір'я Черкас. р-ну] / Ганна Шквар // Черкас. край. – 2015. – 20 берез. – С. 5.

1677. **Ярова, Л.** Муза у тихому сквері : [пам'ятник на могилі І. Сошенка у Корсунь-Шевченків., перебування його 1876 року у цьому місті] / Людмила Ярова, Ліна Лебеденко // *Голос України*. – 2015. – 19 груд. – С. 10.

1678. **Хаврусь, С. Л.** Квітчанськими стежками композитора [К. Стеценка] / С. Л. Хаврусь // Хаврусь С. Л. Над Россю й Роставицею. – Черкаси, 2011. – С. 23–25.

1679. **Отземко, В.** Кирило Стеценко і його творча спадщина / Василь Отземко // XXIV березнева наукова сесія Осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Черкасах : матеріали доповідей на засіданнях секцій і комісій 11-27 берез. 2013 р. – Черкаси, 2014. – С. 102–106.

1680. **Демченко, Л.** Федір Стригун – людина-театр : [Ф. Стригун – режисер, уродженець с. Томашівка Уман. р-ну] / Людмила Демченко // *Наука і сусп.-во*. – 2014. – № 11/12. – С. 50–52.

1681. **Тарковська-Гассанова, Н.** «Космічний злет» кінорежисера Тарковського розпочався в Каневі : [спогади двоюр. сестри Андрія Тарковського Неллі Тарковської-Гассанової та актора Миколи Гринька про кінозйомки фільму «Іванове дитинство» в Каневі] / записала Надія Кир'ян // *Слово Просвіти*. – 2017. – 11-17 трав. (Число 19). – С. 13.

1682. **Осипенко, О.** ...І постав Тарас пам'ятником : [скульптор Калень Терещенко] / Ольга Осипенко // *Молодь Черкащини*. – 2014. – 6 серп. – С. 14.

К. Терещенко – уродженець с. Попівка Звенигород. р-ну.

1683. **Журавльова, А.** Її називали «Кобзарєва онука» : (доля репресованого етнолога [С. Тарещенко] за архівними матеріалами) / Анастасія Журавльова // *Нар. творчість та етнологія*. – 2015. – № 3. – С. 91–105. – *Бібліогр.*: с. 104–105.

1684. **Безуглий, В.** Кінорежисер, письменник, музикант : [Ю. П. Тупицький, житель с. Воронинці Чорнобаїв. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 9 квіт. – С. 13.

1685. **Бравада, О.** Для Наталії Ужвій сцена у Золотоноші відкрила шлях до акторських вершин / Олександр Бравада // Козац. край. – 2017. – 18 січ. (№ 1). – Спецвип. – С. 6.

1686. **Пісня на все життя.** Творчий портрет нар. артиста України Олеся Харченка // Рідний мій Шевченків краю... : збірка. – Київ, 2016. – С. 211–216.

О. Харченко – уродженець с. Шендерівка Корсунь-Шевченків. р-ну.

1687. **Приносячи славу Європі й Америці, Віктор Цимбал понад усе любив Україну...** : у Польщі, Чехословаччині, Аргентині і США колишній воїн УНР родом з Черкащини постійно був у числі найбільш затребуваних художників : [В. Цимбал, художник, військ. діяч УНР, уродженець с. Ступичне Катеринопол. р-ну] // Козац. край. – 2016. – 5 жовт. (№ 13). – С. 7.

1688. **Бондаренко, Л. О.** Чайковський і Кам'янка / Л. Бондаренко ; [ред. Таран Г. М.] ; Кам'н. держ. іст.-культ. заповідник. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2008?]. – 15 с. : іл. – Бібліогр.: с. 15.

1689. **Олійник, Л.** «Золоті самородки» : [XIV Всеук. муз. конкурс пам'яті П. І. Чайковського у м. Кам'янка] / Леся Олійник // День. – 2016. – 22 листоп. (№ 212). – С. 6.

1690. **Скарби Давида Черкаського** : [про життя та діяльність Д. Черкаського (1931–2018), режисера, художника-мультиплікатора, уродженця м. Шпола] // Вечірні Черкаси. – 2018. – 7 листоп. (№ 45). – С. 19.

1691. **Чос, В.** З когорти незламних борців : [П. Чубинський] / Володимир Чос // Голос України. – 2014. – 25 січ. – С. 13.

1692. **Осипенко, О.** На честь Павла Чубинського : [у с. Мліїв Городищен. р-ну відкрито меморіальну дошку П. П. Чубинському] / Ольга Осипенко // Літ. Україна. – 2016. – 27 жовт. (№ 41). – С. 3.

1693. **Моренко, Л.** Бандура співала голосом його серця : [про О. С. Чуприну, бандуриста, уродженця с. Гарбузин Корсунь-Шевченків. р-ну, який похов. біля Тарасової гори у м. Канів] / Людмила Моренко // Нова Доба. – 2016. – 25 лют. – С. 8.

1694. **Ревенко, О.** Роль Тимошівки в житті і творчості Кароля Шимановського : [с. Тимошівка Кам'ян. р-ну] / Ольга Ревенко, Лідія Олексіївна Рубанович // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 137–142.

1695. **Луб'яна, А.** Кароль Шимановський родом із Тимошівки : [с. Тимошівка Кам'ян. р-н] / Альона Луб'яна, Юрій Андрійович Погорілий // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 143–147.

1696. **Єфремцева, А. П.** Хронограф подій, пов'язаних із вшануванням та виконанням творів К. Шимановського на його малій батьківщині у 1961–2017 рр. / Алла Павлівна Єфремцева // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 122–129.

1697. **Таран, Г. М.** Кароль Шимановський, його близькі та родина Давидових у спогадах Маріанни Давидової / Галина Михайлівна Таран // Джерело :

матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців»; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 110–121.

1698. **Шимановська, С. С.** Розповідь про наш дім : пер. з пол. / Софія Шимановська ; [ред. Д. Сапіга]. – Львів : Каменяр, 2010. – 103 с. : іл.

Про родинне гніздо композитора Кароля Шимановського – садибу у с. Тимошівка, тепер Кам'янського р-ну.

1699. **Шраменко, К. П.** Йому аплодували в Азії, Європі та Америці : [про М. Д. Шраменка, співака, засл. артиста УРСР, уродженця с. Руська Поляна Черкас. р-ну] / Катерина Шраменко // Спадщина Черкащини : [альм.]. – Черкаси, 2013. – Вип. 9. – С. 43–44.

1700. **Голиш, Г.** Кропивнянин Ілля Шульга : повернення із небуття : [художник І. М. Шульга, уродженець с. Кропивна Золотоніс. р-ну Черкас. обл. Був репресов.] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2018. – 19 лип. (№ 29). – С. 10.

1701. **Нестеренко, В. І.** Н. Г. Яшвіль : віхи життя / Валентина Іванівна Нестеренко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин»; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 118–124.

Наталія Яшвіль (1861–1939) – організатор кустарного промислу народних ремесел у с. Сунки Смілян. р-ну.

ХІІ. МОВА. ФОЛЬКЛОР. ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ КРАЮ

1. Мова

1702. **Мовне обличчя Шевченкового краю.** Черкаси–2014 : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., [29 квіт. 2014 р.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 301 с.

1703. **Мовне обличчя міста Черкаси–2012 :** матеріали науково-практ. конф. – Черкаси : Вид. Чабаненко, 2012. – 404 с.

1704. **Говірки Черкащини :** зб. діалект. текстів / упоряд. Г. І. Мартинова та ін. ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 881 с.

1705. **Мартинова, Г. І.** Текстова репрезентація прислівників способу дії в середньонадніпрянських говірках / Ганна Іванівна Мартинова // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2016. – № 2. – С. 59–67.

1706. **Лонська, Л. І.** Регіональна фразеологія як елемент збереження етнокультури (на матеріалі говірки с. Руська Поляна Черкаської області) / Людмила Лонська // Формування мовної особистості : лінгводидактичний та лінгвістичний аспекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., [Черкаси, 19 листоп. 2015 р.] / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2015. – С. 156–161.

1707. **Непийвода, Ф.** Фаїна Непийвода : «Любов до рідної української мови треба прищеплювати з народження» : бесіда з Ф. А. Непийводою, мовознавцем, жителькою м. Черкаси / записав Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 20 лют. – С. 9.

1708. **Маснюк, В. Л.** Вузлики на пам'ять : жартома і веселенько вчімо мовоньку рідненьку. Ч. 3 / Валерій

Маснюк ; [передм. І. Фаріон]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 185 с.

Автор – житель м. Черкаси.

1.1. Топоніміка. Антропоніміка

1709. **Про перейменування окремих населених пунктів та районів** : постанова Верховної Ради України від 4 лютого 2016 р. № 984 : [зокрема у Черкас. обл. : с. Ленінське Драбів. р-ну на с. Богданівка ; с-ще Радгоспне Драбів. р-ну на с-ще Квітневе ; с-ще Петровського Золотоніс. р-ну на с-ще Степове ; с-ще Петрівське Кам'ян. р-ну на с-ще Лісове] // Відом. Верховної Ради України. – 2016. – 26 лют. (№ 9). – С. 55.

1710. **Повний перелік перейменованих у 2015–2016 роках об'єктів топоніміки міста Черкаси (у рамках відновлення історичних назв та декомунізації)** // Вечірні Черкаси. – 2016. – 1 черв. – С. 10.

* * *

1711. **Точена, Ю. В.** Мікротопоніми Черкащини : структурно-семантичний аналіз / Ю. В. Точена // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2015». Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2015. – С. 122–124.

1712. **Шевченко, Т. С.** Складні найменування мікротопонімів Черкащини (на матеріалі «Словника мікротопонімії Черкащини») / Т. С. Шевченко // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2016» : XVIII Всеукр. наук. конф. молодих учених, [Черкаси, 21–22 квіт. 2016 р.] Сер. Філологічні науки. Соціальні комунікації. – Черкаси, 2016. – С. 115–117.

1713. **Гонца, І. С.** Структурно-граматичні особливості двочленних ойконімів Черкащини / Ірина Гонца // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2014. – № 7 (300). – С. 86–89.

1714. **Мицик, В.** Священні основи у назвах Черкащини / Мицик Вадим // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 60–61.

1715. **Прядко, О.** Гідроніми басейну річки Супій : [в Черкас. обл.] / Прядко Олександр // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 50–52.

1716. **Писарева, Н.** Як козаки черкаським селам назви давали : [Будище Звенигород. р-ну, Погибляк Лисян. р-ну, Бачкурине Монастирищен. р-ну, Ропотуха Уман. р-ну, Капустине, Ярославка, Кавунівка Шполян. р-ну] / Н. Писарева // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 18 листоп. – С. 11.

1717. **Писарева, Н.** Сміливість і відвага : [легенди про назви населених пунктів Сміла, Канів, Чигирин, Соколівка, Вербовець] / Наталія Писарева // Вечірні Черкаси. – 2015. – 8 лип. – С. 16.

* * *

1718. **Масненко, В.** Як з'явилася назва міста Черкаси : 6 версій / Віталій Масненко // 7 днів Черкаси. – 2017. – 13 верес. (№ 37). – С. 11.

1719. **Щербина, М. М.** Топонімія Городищенського району Черкаської області : довідник / Микола Щербина. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 187, [1] с. : іл.

1720. **Курінна, Т. М.** Топоніми Млієва : історичний аспект / Тетяна Курінна. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2014. – 23 с. : іл. – Бібліогр.: с. 22.

1721. **Курінна, Т. М.** Коротка топоніміка і топоніми Млієва : історичний аспект / Тетяна Курінна // Курінна Т. М. Данило Кушнір. – Корсунь-Шевченківський, 2017. – С. 24–51.

1722. **Щербина, М.** Золотоніський район : [топоніми] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2013. – 9 лип. – С. 12 ; 16 лип. – С. 12.

1723. **Щербина, М.** Кам'янський район : [топоніми] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2013. – 8 жовт. – С. 11 ; 26 листоп. – С. 11.

1724. **Щербина, М.** Канівський район : цікаві топоніми Черкащини / Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 8 квіт. – С. 14.

1725. **Щербина, М.** Корсунь-Шевченківський район : цікаві топоніми Черкащини / Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 29 трав. – С. 12.

1726. **Щербина, М.** Корсунь-Шевченківський район : цікава топоніміка / Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 19 черв. – С. 18.

1727. **Щербатюк, В.** Цікаві топоніми Черкащини : Лисянський район / Володимир Щербатюк, Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 5 серп. – С. 11 ; 7 серп. – С. 18 ; 9 верес. – С. 14.

1728. **Щербина, М.** Маньківський район : топоніми Черкащини / Микола Щербина // Нова Доба. – 2015. – 15 січ. – С. 13.

1729. **Щербина, М.** Монастирищенський район : [топоніми Монастирищини] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2016. – 24 берез. – С. 15.

1730. **Щербина, М.** Цікаві топоніми Черкащини : Смілянський район / Микола Щербина // Нова Доба. – 2016. – 4 серп. – С. 8 ; 11 серп. – С. 8.

1731. **Нікіфоров, В. І.** Втекла з Буджаку Абаклія : [походження назви с. Балаклея Смілян. р-ну] / Володимир Нікіфоров // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 195–197. – Бібліогр.: 12 назв.

1732. **Чабанюк, В.** Легедзине : [топоніми с. Легедзине Тальнів. р-ну] / Чабанюк Владислав // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 62–63.

1733. **Солодар, О.** Колонізаційні процеси на Чигиринщині і власні назви / Олександр Солодар // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 46–49.

1734. **Краснощок, Ю.** Тюркомовний слід в топоніміці Чигирини / Краснощок Юлія // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 26–27.

1735. **Харченко, Л.** Топоніми кутків та околиць Чигирини початку ХХ століття / Харченко Людмила // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за

матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 43–46.

1736. **Шмиголь, Л.** Козацько-селянське повстання 1637 року в топонімах с. Боровиця : [Чигирин. р-н] / Шмиголь Любов // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 27–28.

1737. **Матрос, Л.** Топоніми кутків та околиць села Медведівка : [Чигирин. р-н] / Матрос Лариса // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 18–21.

1738. **Макарюк, В.** Дослідження топонімічного ландшафту села Мельники Чигиринського району Черкаської області / Макарюк Віта // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 8–13.

1739. **Юлкіна, Л. І.** Топоніми сіл Стецівка та Галаганівка Чигиринського району / Людмила Іванівна Юлкіна // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 283–287.

1740. **Шмиголь, С.** Історія затоплених сіл у топоніміці : Тарасівка : [Чигирин. р-н] / Світлана Шмиголь // Залізнякові читання : краєзнавчий часопис : за матеріалами VI наук. краєзнавчої конф. «Залізнякові читання», [с. Медведівка, 16 жовт. 2015 р.] : топоніміка, історія, етнологія, відомі земляки, археологія / [голов. ред. Н. П. Лавріненко]. – Черкаси, 2016. – Вип. 6. – С. 34–36.

* * *

1741. **Томіленко, Л. М.** Словник прізвищ жителів Корсунщини : близько 3500 прізвищ / Л. М. Томіленко. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. – 212 с.

2. Фольклор

1742. **Легенди і перекази Городищини** / [упоряд. Горідько Т. М.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2014. – 47 с.

Легенди і перекази, записані у селах району. Городищина у народній творчості.

1743. **Солодар, О. І.** З пам'яті народної : (матеріали фольклор.-етногр. експедицій) / Олександр Солодар. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 413 с. : іл. – (Невідома Чигиринщина). – Бібліогр.: с. 410–412.

Матеріали фольклорно-етнографічних експедицій у Чигирин. р-ні. Приказки, загадки, легенди і перекази, пісні, історичні думи, замовляння.

1744. **Темченко, А. І.** Традиційні замовляння : семантичні трансформації та обрядові парадигми : монографія / А. І. Темченко ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Наук. т-во істориків-аграрників. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2014. – 571 с. : іл. – Бібліогр.: с. 511–542.

Автор – житель м. Черкаси. Є замовляння, записані на Черкащині.

1745. **Курбала, Я. С.** Фольклорний світ села Ладжинки [на Уманщині] / Яна Курбала. – Умань : Сочінський, 2014. – 138 с. : іл.

1746. **Чос, В.** Про дівчину, що як кашляне, то золото пада, а як заплаче, то перли сиплються : [казка, записана П. Чубинським у с. Мліїв Городищен. р-ну] / Володимир Чос // Вісн. Городищини. – 2018. – 30 берез. (№ 13). – С. 7.

3. Літературне життя. Місцеві письменники

1747. **Поліщук, В. Т.** Література рідного краю : (літ. Черкащина) : підручник : бібліогр. дод. / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 510 с.

Літературна історія Черкащини.

1748. **Михайлова, Н. С.** Літературна біографія Уманщини : 400-річчю першої писем. згадки про місто та 200-річчю «укр. шк.» в пол. літ. присвяч. / Ніна Михайлова : [редкол. : В. Козицька та ін.]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2017. – 223 с. : іл. – Бібліогр.: с. 219–220.

1749. **Україна на вістрі слова** : твори переможців та учасн. обл. конкурсу патріот. творів серед мол. авт. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письм. України, Черкас. облрада ; [уклад. В. Івженко ; ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 123 с.

1750. **Тарасовими шляхами** : [зб. творів юних поетів Черкащини, 2014] / Черкас. обл. молодіж. ресурс. центр, Черкас. обл. орг. Нац. спілки письменників України [та ін.]. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2014. – 243 с.

3.1. Обласна організація Національної спілки письменників України

1751. **Поліщук, В. Т.** «Дуже важливо для людини, коли хобі й робота збігаються»: [про діяльність Черкас. обл. орг. Нац. спілки письменників та свою діяльність] : бесіда з головою спілки Володимиром Трохимовичем Поліщуком / записала Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2018. – 1 берез. (№ 9). – С. 10.

1752. **Поліщук, В. Т.** Вибране. [Т.] 3. Під прапором неба / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 324 с. – Бібліогр.: с. 52–53, 81.

Творчість сучасних письменників Черкащини.

1753. **Антологія творів письменників Черкащини про Велику Вітчизняну війну** : до 70-ї річниці визволення Черкас від фашист. загарбників / [упоряд. В. Коваленко ; передм. В. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 475 с. : іл.

3.2. Літературні студії та їх збірки

1754. **Садок вишневий...** : поезії / [упоряд. Покась О. М. ; передм. В. Поліщука]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2012. – 111 с. : іл.

Збірка віршів поетів Городищен. р-ну.

1755. **Над Тікичем співають солов'ї** : [поезії / уклад. О. Чорна ; передм. О. Чорної]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2015. – 107 с. : іл.

Четверта книга літературно-мистецького об'єднання «Гірський Тікич», м. Жашків.

1756. **Солончук, Л.** Слово із Шевченкового краю : [літ.-мистец. об-ня «Звенигора»] / Людмила Солончук // Холод. Яр. – Черкаси, 2016. – № 2. – С. 206–209.

1757. **Юрченко, І.** Нові збірки літстудійців Канівської «Зорянки» : [історія та діяльність Канів. літстудії «Зорянка»] / Ірина Юрченко // Слово Просвіти. – 2014. – 27 берез.–2 квіт. (№ 12). – С. 14.

1758. **До зими всього три хвилини : (зб. молодієї поезії)** / Канів. молодіж. творча студія «Зорянка.com» ; упоряд. І. Буц. – Канів : Канів. Прес-Група, 2014. – 82 с. : іл.

Збірка поезій молодих поетів Канівщини.

1759. **На крилах поезії** : десята зб. канів. поетів літстудії «Зорянка» – ювілейна / [передм. Т. Яковенко, І. Юрченко, Г. Заболотної]. – Канів : Родень, 2017. – 138 с.

1760. **Горбівенко, А.** Смілянщина літературна / Анатолій Горбівенко // Холод. Яр. – Черкаси, 2017. – № 1. – С. 207–211.

1761. **Ліричні проліски** : колект. зб. творів дітей та юнацтва / [уклад. Л. Дяченко-Лисенко]. – Сміла : Чабаненко Ю. А., 2013. – 95 с. : іл.

Збірка творів дітей та юнацтва Смілянщини.

1762. **Зажинок** : антол. красного письменства Тальнівщини : поезія, проза, літературознавство, мистецтво / упоряд. В. Ф. Мицик, В. П. Мовчан ; [ред. В. Ф. Мицик ; вступ. ст. В. Ф. Мицика ; післямова В. П. Мовчана]. – Київ : КВІЦ, 2015. – 355 с. : іл.

1763. **Павленко, М.** Університетське літературне об'єднання імені Миколи Бажана : [м. Умань] / Марина Павленко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 2. – С. 203–205.

1764. **Постріли слів** : зб. творів уман. авт., присвяч. подіям Майдану, АТО, Героям України / [упоряд. С. Кримовська, Ю. Кисельов]. – Умань : Візаві, 2015. – 111 с.

3.3. Літературні часописи

1765. **Холодний Яр** : часопис. № 3 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [уклад. В. Коваленко ; ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 319 с. – Присвяч. 175-й річниці від дня народж. І. С. Нечуя-Левитського та 120-й річниці від дня народж. Т. Осьмачки.

1766. **Холодний Яр** : часопис. № 4 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [уклад. В. Коваленко ; ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 319 с. – Присвяч. 40-річниці з часу заснування Черкас. літератур.-мист. об-ня ім. В. Симоненка.

З історії та сьогодення літературно-мистецького об'єднання. Твори молодих письменників Черкащини: С. Шинкарук, О. Железняк, О. Мяус, Т. Козловської, О. Ланської та ін.

1767. **Холодний Яр** : часопис. № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 319 с.

Антологія пейзажної лірики поетів Черкащини.

1768. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 319 с.

Твори В. Пепи, С. Носаня, М. Борисова, Ю. Тупицького, Д. Чередниченка, Г. Дігтяренка, О. О. Павленко, М. Павленко, В. Кикотя, В. Захарченка.

1769. **Холодний Яр** : часопис. № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 319 с.

Твори І. Дробного, П. Поліщука, Л. Солончук, В. Захарченка, В. Даника та ін.

1770. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 319 с.

Твори Н. Горішної, В. Ткаченка, О. Солодаря, О. Павленко, І. Дробного, В. Поліщука та ін.

1771. **Холодний Яр** : часопис. № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 315, [3] с.

1772. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 319 с.

1773. **Холодний Яр** : часопис. № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 318, [1] с.

1774. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 327 с.

* * *

1775. **Апостроф** : [альманах / ред. : С. П. Левченко, О. І. Прилуцький]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2014. – 171 с.

Твори черкащан: С. Корчинської, В. Сакович, В. Носенко, О. Прилуцького, В. Поїзник та ін.

1776. **Апостроф** : [альманах. Вип. 2] : Весна! [ред. : С. П. Левченко, О. І. Прилуцький]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2015. – 127 с.

Твори черкаських поетів: А. Антонця, Н. Горішної, В. Даника, О. Діхтяренка, О. Прилуцького та ін.

1777. **Апостроф** : [альманах. Вип. 3]. Україна під Покровою / [ред. : С. П. Левченко, О. І. Прилуцький]. – Черкаси : ІнтролігаТОР, 2015. – 179 с. : іл. – Містить бібліогр.

Твори письменників Черкащини: О. Прилуцького, С. Левченка, В. Даника, П. Линовицького та ін. Праці з історії Черкащини.

1778. **Апокриф** : часопис. [Вип. 2] : Світає... соловейко в темнім гаї сонце зустрічає / [ред. Горідько Т. та ін.]. – Черкаси : ІнтролігаГОР, 2018. – 83 с. : іл.

Альманах містить твори письменників, митців, краєзнавців Черкас. обл.

1779. **Спадщина Черкащини** : [альманах]. Вип. 9 / [голов. ред. А. А. Волошина]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 136 с., [2] с. іл.

Творчість письменників, поетів-початківців, студентів, учнів, науковців Черкаського краю.

1780. **Спадщина Черкащини плюс** : альманах : часопис Всеукр. громад. об-ня самодіял. та проф. митців. [Вип. 10 / голов. ред. Волошина А. А.]. – Сміла : Тясмин, 2016. – 178 с. : іл.

Творчість черкаських професійних та самодіяльних письменників, науковців, поетів-початківців.

1781. **Личность и наследие** : літерат.-творч. альм. Черкас. літерат.-творч. студії «Бригантіна». № 2 (апр. 2016 г.) / [сост., гл. ред. Д. В. Вyrкин]. – Черкасси : Вертикаль, 2016. – 73 с.

1782. **Личность и наследие** : альм. літератур.-творч. студії «Бригантіна». № 3 (янів. 2018) / [сост. Д. В. Вyrкин]. – Черкасси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 36 с., [4] с. : ил.

3.4. Місцеві письменники

1783. **Літературні меридіани** : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Нац. музей літ. України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 137 с. : Містить бібліогр.

Про творчість черкащан М. Негоди, Т. Осьмачки, Н. Горішної, В. Захарченка, С. Горбань та Н. Ланіної, О. Озінного, М. Шамрая.

1784. **Поліщук, В.** Сузір'я лауреатів : [про 5-х лауреатів премій серед черкас. письменників у 2018 р. : Н. Горішну, К. Вербівську, А. Горбівненка, О. Тичка, Ю. Гончар] / Володимир Поліщук // *Нова Доба*. – 2018. – 7 черв. (№ 23). – С. 10.

* * *

1785. **Еременко, В.** Главный герой – правда : [об А. Апалькове – редакторе журн. «Склянка часу», проживающем в г. Каневе] / Владимир Еременко // *Радуга*. – 2016. – № 11/12. – С. 232 – 235.

1786. **Холодний Яр** : часопис. № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письм. України ; [ред. В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 319 с.

Присвячується світлій пам'яті письменника Григорія Білоуса. Про нього та твори Г. Білоуса – с. 3–106.

1787. **Клименко (Синьоок), Г.** На відстані часу : духовний діалог двох Григоріїв (Сковородиніана Григорія Білоуса) / Ганна Клименко // *Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки*. – Черкаси, 2014. – № 20 (313). – С. 57–67. – *Бібліогр.*: с. 66–67.

1788. **Чупак, Т. П.** Григорій Білоус і Кам'янка : [Г. П. Білоус, письменник, колиш. житель м. Черкаси] / Таміла Петрівна Чупак // *Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]*. – Черкаси, 2016. – С. 149–151.

1789. **Білоус, Г. П.** Хитрі оченята : [для дітей мол. віку] / Григорій Білоус. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 27 с. : іл.

1790. **Вербівська, К.** Листопадові рої : [зб. поезії] / Катерина Вербівська ; [передм. С. Носаня]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 121 с.

Автор – жителька м. Черкаси.

1791. **Волошина, В. Ф.** Етнографіті / Валентина Волошина : [худож. О. Куліш]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 71 с. : іл.

Поезії письменниці і художниці В. Волошиної, жительки м. Черкаси.

1792. **Поліщук, В.** «Я з цього світу, з вічної землі...» : [до 100-річчя від дня народж. письм. М. Гаптаря, колиш. жителя с. Орловець Городищен. р-ну] / Володимир Поліщук // Вісн. Городищини. – 2019. – 18 січ. (№ 3). – С. 4–5.

1793. **Гаптар, М. Л.** На ясен день : [поезія] / Максим Гаптар ; [передм. В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 159 с.

Автор – колишній житель с. Орловець Городищен. р-ну.

1794. **Найкращою дитячою письменницею Черкас визнали Юлію Гончар** // Нова Молодь Черкащини. – 2018. – 6 черв. (№ 23). – С. 11.

1795. **Гончар, Ю. О.** Чарівний сонцеворот : [для дітей мол. віку] / Юлія Гончар ; [худож. А. Малініна]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2017. – 24 с. : іл.

1796. **Безуглий, В.** Ну майже, як в Агати Крісті! : [черкас. письм. С. Горбань та Н. Лапіна] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 23 жовт. – С. 12.

1797. **Балякіна, Т.** Заряджені «коронацією» : [сестри-черкащанки С. Горбань та Н. Лапіна – письменниці, переможниці конкурсу «Коронація слова»] / Т. Балякіна // Акцент. – 2014. – 25 июня. – С. 13.

1798. **Горбань, С. П.** Зодчий із пекла : майже міст. детектив : [роман] / Світлана Горбань, Наталя Лапіна. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 239 с.

Роман – дипломант конкурсу романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова». Автори – жительки м. Черкаси.

1799. **Горбань, С.** Надія : сплутані пазли : [роман] / Світлана Горбань, Наталя Лапіна. – Київ : KM Publishing, 2011. – 240 с.

1800. **Безуглий, В.** «Веселити людей любив змалечку»: [про А. Горбівненка, гумориста, жителя м. Сміла] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2013. – 17 жовт. – С. 22.

1801. **Горішна, Н.** Перекладач у прозі є раб, перекладач у віршах – суперник : [інтерв'ю з поетесою, перекладачкою, авторкою 15 книг оригін. і переклад. поезії, лауреатом всеукр. літ. премій ім. Василя Симоненка та Олександра Олесь Горішною Наталією Володимирівною] / спілкувався Олександр Гордон // Літ. Україна. – 2018. – 14 черв. (№ 23). – С. 5.

1802. **Гордон, О.** Сонячна система поезії Наталії Горішної : [творчість черкас. письменниці] / Олександр Гордон // Літ. Україна. – 2018. – 18 січ. (№ 26). – С. 14.

1803. **Поетичний код Наталії Горішної** : біобібліогр. нарис / Комун. закл. «Обл. б-ка для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкас. облради ; [авт.-уклад. Н. М. Філахтова]. – Черкаси : ОБЮ, 2013. – 35 с. : іл. – (Лауреати Всеукраїнської літературної премії імені Василя Симоненка ; вип. 2). – Ім. покажч.: с. 32–33. – Алфавіт. покажч.: с. 34.

1804. **Горішна, Н. В.** Звинувачена в почуттях : обрана інтимна лірика / Наталія Горішна ; [післямова С. Левченка, О. Гордона]. – Черкаси : Вертикаль, 2017. – 145 с. : іл. – Бібліогр.: с. 145.

Автор – жителька м. Черкаси.

1805. **Лазоренко, С.** «Мої повісті мають нести лише добре, бо так хочеться, щоб у світі було більше щасливих людей : [дит. письм. Анна Григорович, м. Черкаси] / Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2015. – 14 трав. – С. 9.

1806. **Григорович, А.** Про каштан у посилці, татафізика й нелюбов до точних наук : бесіда з черкас. дит. письменницею Анною Григорович / записала Світлана Лазоренко // Нова Доба. – 2017. – 2 берез. (№ 9). – С. 10.

1807. **Даник, В. О.** Українонько, доле моя... : лірика і гумор / Володимир Даник. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2018. – 99 с.

Автор – житель м. Черкаси.

1808. **Дергач, В. О.** Як райдуга Всевишнього : романсага / Василь Дергач. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 186 с.

Автор – житель м. Ватутіне.

1809. **Джулай, Л. Г.** Голос осені : [поезії] / Людмила Джулай ; [вступ. слово В. Марсюка, В. Бадрака]. – Черкаси : Черкас. НДІТЕХІМ, 2017. – 295 с. : іл.

Автор – жителька м. Черкаси. Збірка містить вірші про Черкащину.

1810. **Діхтяренко, Г. Ю.** Свічада : невигади історії / Григорій Діхтяренко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 353, [2] с.

Автор – письменник, житель м. Черкаси.

1811. **Пахаренко, В.** Народному письменнику і краєзнавцю Івану Дробному – 85 / Василь Пахаренко // Черкас. край. – 2016. – 15 січ. – С. 5.

1812. **Іван Дробний** : за пагорбами літ : бібліогр. покажч. / Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [упоряд. І. Ф. Осауленко, А. В. Уманець : наук. ред. та авт. нарису В. Т. Поліщук]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса

Шевченка, 2017. – 45 с. – (Серія «Черкащини славетні імена»).

1813. **Дробний, І. С.** Син мужицький. Золоте коріння... / Іван Дробний. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 215 с.

Спогади про В. Симоненка, М. Негоду, М. Єременка. Нові твори. Нарис В. Шапошник про творчість автора.

1814. **Поліщук, В.** Іван Дубінін – «вишневий» лауреат : [черкас. письменник І. Дубінін лауреат премії ім. Остапа Вишні] / Володимир Поліщук // Нова Доба. – 2018. – 22 листоп. (№ 47). – С. 5.

1815. **Дубець, І.** Трапунки / Іван Дубець. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 97 с. : іл.

Автор – житель м. Черкаси.

1816. **Євич, Г. О.** Ходять долі стежками крутими : оповідання, новели, гумор / Галина Євич. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 175 с. : іл.

Автор – журналістка, жителька м. Тальне.

1817. **Дробний, І.** «А Тичина пише вірші...» : [про літератора-п'ятдесятника Миколу Єременка, уродженця с. Голов'ятине Смілян. р-ну] / Іван Дробний // Літ. Україна. – 2017. – 8 черв. (№ 23). – С. 7 ; 15 черв. (№ 24). – С. 7.

1818. **Кривопишина, К.** Новелістика Василя Захарченка в контексті розвитку сучасної літератури кінця ХІХ–поч. ХХ століть / Катерина Кривопишина // Літературні меридіани : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, 2018. – С. 74–82.

1819. **Кривопишина, К.** Художнє осмислення війни у прозі Василя Захарченка (урок за оповіданням «Чорна піхота») / К. Кривопишина // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер.

Філологічні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 25 (278). – С. 119–126.

1820. **Служіння правді – над усе** : Василь Захарченко : біобібліогр. покажч. / КЗ «ОУНБ ім.Т. Шевченка» ЧОР ; [упоряд. Н. В. Адешелідзе, Л. Т. Демченко ; авт. нарису М. Слабошпицький ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 55 с. – (Серія «Черкащини славетні імена»). – Алф. покажч.: с. 50. – Ім. покажч.: с. 51–52.

1821. **Захарченко, В. І.** Уперте щодення : щоденник / Василь Захарченко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 833 с.

1822. **Захарченко, В.** Коли ж уже з нами – людськи?.. : (з нового циклу) : новели / Василь Захарченко // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 1. – С. 169–176. Зміст : *Без попа, без хреста, без півчі ; Рученьки зів'яли... ; Кав'ярня «Друге січня» ; Ви тільки запам'ятайте... ; Заробила.*

1823. **Зінченко, С.** Сергій Зінченко : «Першу книгу я написав... зі злості» : [про творчість] : бесіда з письменником Сергієм Зінченком, жителем с. Голоківка Чигирин. р-ну / спілкувався Борис Юхно // Нова Доба. – 2019. – 28 лют. (№ 9). – С. 10.

1824. **Білецька, Р.** Михайло Іванченко з Гусакового за антикомуністичні вірші відсидів заполярні табори : [про М. Г. Іванченка, письменника, жителя с. Гусакове] / Раїса Білецька // Черкас. край. – 2013. – 13 груд. – С. 11.

1825. **Безуглий, В.** «У моїх книжках немає вигадки...» : [90-річчя письм. М. Іванченка, жителя с. Гусакове Звенигород. р-ну] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 16 січ. – С. 12.

1826. **Іванченко, М. Г.** Багряні журавлі : роман / Михайло Іванченко ; [вступ. сл. В. Коваленко]. – Корсунь-Шевченківський : Гаврищенко В. М., 2013. – 239 с.

1827. **Касьян, Т. К.** Я творю, И я – творенье : [поэзия] / Татьяна Касьян. – [Б. м.] : Пресс-Информ, 2012. – 21 с. : ил.

Автор – жителька м. Черкаси.

1828. **Кикоть, В. М.** Кількома мазками акварелі : поезії / Валерій Кикоть. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 127 с.

1829. **Кикоть, В. М.** 25 американських поетів у перекладі Валерія Кикотя = 25 American Poets translated by Valeriy Kikut / Валерій Кикоть ; [передм. авт.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 145, [6] с.

Довідка про перекладача – с. 145.

1830. **Коваленко, В. М.** Приворот-зілля : зібране / Валентина Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 259 с.

Автор – черкаська письменниця. Про її творчість – с. 5–8.

1831. **Перевесла істин Валентини Коваленко** : біобібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради, Наук. б-ка Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького ; [уклад. Н. В. Адешелідзе, Ю. П. Федосій ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2014. – 43 с. – (Серія «Черкащини славетні імена»). – Ім. покажч.: с. 41–42.

1832. **Коваленко, І.** І сміється жабенятко : [вірші для дітей] / Ігор Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 24 с. : іл.

Автор – житель м. Сміла. Про нього – 4-а с. обкл.

1833. **Кошелюк, В.** Green Card : роман / Володимир Кошелюк ; [передм. Л. Кононовича]. – Харків : Фабула, 2017. – 398 с. – (Дебют).

Автор – лауреат конкурсу «Коронація слова», педагог, житель м. Корсунь-Шевченківський. Про нього – с. 399.

1834. **Левченко, С. П.** Квиток до Загреба : роман ; Кохаю... ; Я бачу... : поезії / Сергій Левченко, Анна Левченко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 153 с.

Автор – житель м. Черкаси.

1835. **Поліщук, В.** Неординарний і неоднозначний : до 75-річчя Петра Линовицького : [поета і журналіста, колиш. жителя м. Черкаси] / Володимир Поліщук // Земля батьків. – 2018. – Трав. (№ 75). – С. 8.

1836. **Поліщук, В.** Петро Линовицький як поет / Володимир Поліщук // Холодний Яр. – Черкаси, 2016. – № 2. – С. 254–276.

1837. **Линовицький, П. П.** Вибрані поезії. Спогади про митця / Петро Линовицький ; [уклад., ред. та авт. передм. В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 333 с.

Автор – колишній житель м. Черкаси.

1838. **Мандрика, В.** Дощик : вірші для дітей дошкіль. і мол. віку / Валентина Мандрика. – Черкаси : Вид-во Ю. Чабаненко, 2015. – 76 с.

Автор – жителька с. Балаклея Смілян. р-ну. Про неї – с. 74–75.

1839. **Масло, М. К.** Від імені сіл : вибр. поезії / Михайло Масло ; передм. В. Дзеги, В. Поліщука. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 485 с. : іл.

Автор – колишній житель с. Ковалівка Драбів. р-ну.

1840. **Поліщук, В.** Хміль поезії Михайла Масла / Володимир Поліщук // Холод. Яр. – Черкаси, 2017. – № 1. – С. 186–204.

1841. **Матюшенко-Гребенюк, Н. І.** Тарасовими шляхами. Світлини мого життя / Надія Матюшенко-Гребенюк. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 148 с. : іл. 38.

Автобіографічні нариси. Про села Товста, Носачів, Смілянчину та їх жителів. Вплив на автора творчості Т. Шевченка.

1842. **Поліщук, В.** Пора переоцінок цінностей, або духовні шукання Миколи Негоди / Володимир Поліщук // Літературні меридіани : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, 2018. – С. 45–53.

1843. **Поліщук, В.** «Тарасові шляхи» Миколи Негоди // Поліщук В. Шевченківські студії. – Черкаси, 2015. – С. 235–240.

1844. **Микола Негода** : «Пісня над степом...» : біобібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Н. В. Адешелідзе та ін. ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2018. – 66 с. – (Серія «Черкащини славетні імена»). – Алф. покажч.: с. 61–62. – Ім. покажч.: с. 41–42.

1845. **Дробний, І.** У Золотоноші встановлено меморіальну дошку : [присвяч. М. Негоді та А. Пашкевичу, авторам пісні «Степом, степом...»] / Іван Дробний // Літ. Україна. – 2017. – 9 листоп. (№ 44). – С. 13.

1846. **Захарченко, В.** Сходження на гору : [творчість С. Носаня] / Василь Захарченко // Носань С. Л. Міражі істини, або Шлях до Едему. – Черкаси, 2015. – Кн. 1. – С. 95–98.

1847. **Туменко, Л.** Слово Сергія Носаня веде до світла і самоочищення : [С. Носаню – 75 років] / Леонід Туменко, Микола Костецький // Земля батьків. – 2014. – 17 лип. – С. 8 ; Молодь Черкащини. – 2014. – 23 лип. – С. 16.

1848. **Носань, С. Л.** Міражі істини, або Шлях до Едему. [В 2 кн.]. Кн. 1. Вигнанці / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 423 с. : іл.

1849. **Носань, С.** Міражі істини, або Шлях до Едему. [В 2 кн.]. Кн. 2. Вибір / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 515 с. : іл.

1850. **Носань, С.** Соната вітражів : [зб. творів] / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 399 с.

1851. **Носань, С. Л.** Реп'яшок : [повість для дітей мол. і серед. шк. віку] / Сергій Носань ; [худож. О. Нагорний]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 114, [1] с. : іл.

1852. **Поліщук, В.** Віра і талант : (до 75-ліття письменниці Віри Оберемок) / Володимир Поліщук // Нова Доба. – 2015. – 3 верес. – С. 20.

1853. **Оберемок, В. К.** Сердечний Рай / Віра Оберемок. – Черкаси : Вертикаль, 2014. – 209 с. : іл.

Автор оповідань – жителька с. Русалівка Маньків. р-ну. Про неї – с. 207.

1854. **Оберемок, В. К.** Скринька Віри : оповідання / Віра Оберемок : [післямова М. Сніжка]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 179 с.

Автор – жителька с. Русалівка Маньків. р-ну.

1855. **Клименко (Синьоок), Г.** Потенціал топоніму «Україна» в поезії Олекси Озінного / Ганна Клименко // Літературні меридіани : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, 2018. – С. 91–100.

1856. **Твори уманської письменниці внесено в шкільну програму** : [письм. М. Павленко, жителька м. Умані] // Акцент. – 2013. – 2 окт. – С. 3.

1857. **Павленко, М.** Марина Павленко : та що живе... : [М. Павленко про себе] / Марина Павленко // Дивослово. – 2016. – № 11. – С. 54–57.

1858. **Павленко, М. С.** (лауреат Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»). Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських : [для серед. шк. віку] / Павленко Марина Степанівна ; [іл. О. Ваніфатової]. – 8-ме вид. – Вінниця : Теза, 2018. – 217, [3] с. : іл. – (Русалонька із 7-В ; кн. 1).

Автор – жителька м. Умань.

1859. **Павленко, М. С.** Марина Павленко про Павла Тичину, Надію Суровцеву, Василя Симоненка, Василя Стуса, Ірину Жиленко : [оповідання для мол. та серед. шк. віку] / Марина Павленко ; [худож. Т. Єгорова]. – Київ : УкрНДІСВД, 2016. – 117, [1] с. : іл. – (Життя видатних дітей).

1860. **Поліщук, А. І.** Звели нас дороги з тобою : [поезія] / Андрій Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 184, [6] с.

Автор – житель м. Тальне.

1861. **Поліщук, А. І.** До Софіїних джерел / Андрій Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., [2013?]. – 31 с. : іл.

1862. **Поліщук, П. М.** Вінки сонетів : [поезія] / Петро Поліщук ; [передм. Є. Барана]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 265 с.

Автор – житель м. Умань.

1863. **Клименко (Синьоок), Г.** Творча майстерня Олександра Солодаря : спроба рецензії та думки з приводу / Ганна Клименко (Синьоок) // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2015. – Вип. 5 (338). – С. 132–139.

1864. **Михайлова, Н. С.** Тепло осінньої зорі : [поезії] / Ніна Михайлова. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2013. – 143 с.

Автор – жителька м. Умань. Про неї – с. 4–6.

1865. **Мошенський, С. П.** Дорога до храму : [поезія] / Сергій Мошенський. – [Б. м. : б. в.], 2013. – 51 с. : іл.

Автор – житель с. Ротмистрівка Смілян. р-ну.

1866. **Солончук, Л. Л.** Вітер у гостях : вірші для дітей / Людмила Солончук. – Черкаси : Інтроліга ГОР, 2015. – 31 с. : іл.

Автор – жителька м. Золотоноша.

1867. **Софієнко, О. А.** Співуча кров : поезії / Олексій Софієнко ; [передм. В. Т. Поліщука]. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 314 с.

Автор – колишній житель м. Канів. Про нього – с. 305.

1868. **Стеценко, С. М.** Війни художників : роман / Станіслав Стеценко. Черкаси : Брама-Україна, 2014. – 607 с.

Автор – житель м. Черкаси.

1869. **Тараненко, Л.** «Перо не зраджує ніколи, якщо не зраджує душа» : бесіда з письм. Людмилою Тараненко / спілкувалася Олеся Зінченко // Нова Доба. – 2018. – 11 жовт. (№ 41). – С. 10.

1870. **Тараненко, Л. В.** Стоїть душа перед порогом... : (вибране) / Людмила Тараненко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2018. – 239 с.

Автор – жителька м. Черкаси.

1871. **Безуглий, В.** Володимир Ткаченко гуморесок не придумує. Народ уже й так усе придумав! : [письм.-гуморист В. Ткаченко. Гуморески] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2015. – 13 січ. – С. 8.

1872. **Ткаченко, В. Т.** Як був я маленьким / В. Ткаченко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 63 с.

1873. **Ткаченко, С.** Лелеченята : вірші для дітей / Сергій Ткаченко. – Черкаси : Вертикаль, 2015. – 30 с. : іл.

Автор – житель с. Шевченкове Звенигород. р-ну.

1874. **Криворучко, О.** Химко Андрій Іванович : [письменник, репрес., уродженець с. Рацеве Чигирин. р-ну]

/ Оксана Криворучко // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [Зб. 5]. – С. 364–367.

1875. **Дробний, І.** «Душу, як ниву, розорано вглиб плугом сліпучого болю» : [творчість поета Миколи Шамрая] / Іван Дробний // Холодний Яр. – Черкаси, 2017. – № 2. – С. 277–281.

1876. **Кошова, І.** «Я – ранима струна...» Синтез музики, живопису і слова в поетичному доробку Миколи Шамрая / Інна Кошова // Літературні меридіани : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, 2018. – С. 101–123.

1877. **Шамрай, М. Я.** Клятва грому : поезії / Микола Шамрай. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 181 с.

1878. **Штепан, М. М.** Обірвана струна : [поезії] / Микола Штепан. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 111 с.

Автор – колишній житель смт Катеринопіль. Є поезії про Катеринопіль.

4. Письменники, імена яких пов'язані з краєм

1880. **Коваленко, В. М.** До щирця поетичного слова : психологія письмен. праці, психоаналіт. інтерпретації худож. текстів : [навч. посіб] / Валентина Коваленко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2012. – 352 с.

Автор – літературознавець, м. Черкаси. Про письменників: І. Нечуя-Левицького, М. Драй-Хмару, С. Єфремова, І. Виргана, В. Симоненка, В. Захарченка, О. Влизька, Т. Осьмачку.

1881. **Українські письменники** : біографії, огляди творчості, літературні напрямки і течії, літературний словник : [довідник] / відп. за вип. М. І. Переварська. – Київ : Велес, 2013. – 368 с.

М. Драй-Хмара – с. 77–79 ; І. Нечуй-Левицький – с. 168–172 ; Т. Осьмачка – с. 181–185 ; В. Симоненко – с. 216–219 ; М. Старицький – с. 231–234 ; Т. Шевченко – с. 278–284.

1882. **Штрихи до біографій** / [авт.-упоряд. В. М. Бурій]. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2014. – 99 с. : іл.

Маловідомі тексти письменників-земляків М. Галич, Ю. Кримського, П. Кулаковського, Є. Скорецького. Матеріали про них.

1883. **Юхно, Б.** Чимало відомих літераторів черпали натхнення на теренах сучасної Черкащини : [І. Крилов, М. Гоголь, В. Даль, О. Пушкін, В. Короленко, О. Купрін, М. Лесков, К. Паустовський] / Борис Юхно // Акцент. – 2018. – 18 апр. (№ 16). – С. 12.

* * *

1884. **Нікітенко, Л.** «Не плач, я повернуся!» : [С. Бен (Бендюженко)] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2016. – 3 берез. – С. 9.

1885. **Поліщук, В.** Забутий черкаський письменник : до 125-річчя з дня народження Миколи Борисова [уродженця Черкас] / Володимир Поліщук // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2014. – № 2. – С. 282–286.

1886. **Степанов, М.** Іван Бунін : «Не можу спокійно чути слів : Чигирин, Черкаси...» : [письм. І. Бунін і Черкащина] / Максим Степанов // Вечірні Черкаси. – 2013. – 4 груд. – С. 25.

1887. **Дорошенко, Т. С.** Уродженець Канева Григорій Варавва – палкий шанувальник Великого Кобзаря / Т. С. Дорошенко // Красзнавча Шевченкіана України :

матеріали XIII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка. – Черкаси, 2014. – С. 119–126.

1888. **Ветров, О. В.** Олесь Весняний – повернення із забуття : [О. Погорілий (Олесь Весняний), письменник, уродженець с. Катеринівка Кам'ян. р-ну] / Олександр Васильович Ветров // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали V наук.-практ. конф., [Чигирин], 12-13 листоп. 2015 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2016. – С. 133–138.

1889. **Шевченко, С.** Олекса Влизько : таємниця смерті поета / Сергій Шевченко // Дзеркало тижня. – 2015. – 18-24 лип. (№ 26). – С. 15.

1890. **Голиш, Г.** Шлях Юхима Гедзя до Голгофи : [про Ю. Гедзя, письменника, уродженця м. Золотоноша] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 30 берез. (№ 13). – С. 9.

1891. **Поліщук, В.** Федір Гаврильченко – поет і драматург : [уродженець с. Водяники Звенигород. р-ну. Жив у м. Умань] / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 2. – С. 182–299.

1892. **Кирпа, Г.** Високе небо майстрів : [Є. Горева – письм. і перекладачка, уродженка м. Канева] / Галина Кирпа // Слово Просвіти. – 2015. – 1-14 січ. (№ 1). – С. 16.

1893. **Лесь, М.** У Водяниках заговорили польською : [про С. Гудзинського, пол. письменника, уродженця с. Водяники Звенигород. р-ну] // Черкас. край. – 2017. – 12 лип. (№ 28). – С. 8.

1894. **Поліщук, В.** Ще один із «перших хоробрих» : Олександр Грудницький : [про письменника, який жив на Золотоніщині] / Володимир Поліщук // Золотоніський книгодрук (кінець XIX–початок XX ст.) : іст.-бібліогр. дослідж. – Черкаси, 2012. – С. 129–138.

1895. **Коваленко, В.** Різки й образи Петра Гулака-Артемівського / В. Коваленко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 25 (278). – С. 23–37. – Бібліогр.: с. 36–37.

П. Гулак-Артемівський – уродженець м. Городище.

1896. **Клименко (Синьоок), Г.** Епістолярій Петра Гулака-Артемівського : проблематика, жанрово-стильова специфіка / Г. Клименко (Синьоок) // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 25 (278). – С. 37–45. – Бібліогр.: с. 44–45.

1897. **Поліщук, В.** Із перших класиків : [Петро Гулак-Артемівський] / Володимир Поліщук // Холодний Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 1. – С. 257–271.

1898. **Голиш, Г.** Деньгівчанин Яків Демченко – відомий фольклорист і публіцист : [Я. Г. Демченко, уродженець с. Деньги Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 23 листоп. (№ 47). – С. 8.

1899. **Поліщук, В. Т.** Мій Василь Доманицький / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 163 с. – Містить бібліогр.

В. Доманицький – уродженець с. Колодисте Тальнів. р-ну.

1900. **Поліщук, В.** Давнє письменство у студіях Василя Доманицького / Володимир Поліщук // Слово і час. – 2013. – № 12. – С. 56–66.

1901. **Поліщук, В.** «...Такі особи одиницями лічаються...» : подвижник-енциклопедист Василь Доманицький / Володимир Поліщук // Наука і культура. Україна : [щорічник]. – Київ, 2015. – Вип. 36. – С. 291–302.

1902. **Доманицький, В. М.** З науково-творчої спадщини. Кн. 3 / Василь Доманицький ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 509 с. – на тит. арк. назва : Із науково-творчої спадщини.

1903. **Осібний Михайло Драй-Хмара** : до 125-річчя письменника і вченого // Літ. Україна. – 2014. – 9 жовт. – С. 1, 6–7.

1904. **Михайло Драй-Хмара** / НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка ; передм., упоряд. текстів та прим. С. А. Гальченка ; [голов. ред. О. В. Красовицький]. – Харків : Фоліо, 2018. – 498, [2] с. – (Митці на прицілі).

Вибрані твори, щоденникові записи, листи, автобіографії, слідча справа Михайла Драй-Хмари, поета, уродженця с. Малі Канівці Чорнобаїв. р-ну.

1905. **Драй-Хмара, М. П.** Твори / Михайло Драй-Хмара ; [упоряд. С. А. Гальченко ; ред. О. Л. Гречанюк, О. М. Ставчина] : НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2015. – 710, [1] с.

1906. **Черкащина вшанувала Єфремова і Филиповича** : на Черкащині відзначено 140-ву річницю Сергія Єфремова і 125-ті роковини Павла Филиповича. Обидва – видатні подвижники української духовності і жертви радянських репресій // Літ. Україна. – 2016. – 27 жовт. (№ 41). – С. 3.

1907. **Був совістю нації, за що й поплатився** : [до 140-річчя С. Єфремова, вченого, публіциста, громад. діяча, уродженця с. Пальчик Катеринопіл. р-ну] // Черкас. край. – 2016. – 19 жовт. – С. 8.

1908. **Іваницька, С. Г.** Постать Сергія Єфремова – публіциста в українській пострадянській гуманітаристиці / С. Г. Іваницька, Т. В. Єрмашов // Українська біографістика : зб. наук. праць / Нац. АН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – Вип. 10. – С. 282–308.

1909. **Ковалів, Ю.** Олена Журлива / Юрій Ковалів // Слово і час. – 2018. – № 6. – С. 108–109.

О. Журлива – уродженка м. Сміла.

1910. **Спіріна, Т.** На перехресті життя : (Володимир Затуливітер : життя і творчість) : [поет, журналіст, похов. у с. Бучак Канів. р-ну] / Тетяна Спіріна // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 83–87.

1911. **Фещенко, О.** Шістнадцяті Затуливітрівські читання в Бучаку / Олена Фещенко, Дарина Бухенська // Слово Просвіти. – 2018. – 16-22 серп. (Число 33). – С. 13.

1912. **Затуливітер, В.** Тернова гора : [поезії] / Володимир Затуливітер. – Київ : Укр. письм., 2012. – 607 с.

Автор – поет, який жив і похований у с. Бучак Канів. р-ну.

1913. **Денискіна, Г.** Художня палітра Юрія Кобилецького : поєднання стандарту та образності : до тридцятиліття пам'яті вченого, письменника, педагога : [справж. ім'я – Іван Кобилецький, уродженець м. Звенигородка] / Ганна Денискіна, Оксана Кобилецька // Дивослово. – 2018. – № 1. – С. 28–34. – Бібліогр.: с. 34.

1914. **«Цю землю я любив»** : спогади про Д. Кононенка / [ред. В. В. Качула та ін.]. – Сімферополь : Ельїньо, 2016. – 186 с. : іл. – Бібліогр.: с. 164–184.

Спогади друзів, земляків, побратимів по перу про поета і перекладача Д. А. Кононенка, колишнього редактора газ. «Кримська світлиця», уродженця с. Ребедайлівка Кам'ян. р-ну.

1915. **Поліщук, В.** Феномен Бориса Корнієнка : [уродженця с. Моринці Корсунь-Шевченків. р-ну] / Володимир Поліщук // Холод. Яр – Черкаси, 2017. – № 1. – С. 158–159.

1916. **Берега, Ю.** «Сатирики на пенсію не йдуть» : [П. Красюк – байкар, уродженець с. Трахтемирів Канів. р-ну] / Юрій Берега // Літ. Україна. – 2014. – 27 берез. – С. 15.

1917. **Кравець, А.** Справжню волю російський байкар відчув у Козацькому на Черкащині : [І. Крилов і с. Козацьке Звенигород. р-ну] / Андрій Кравець // Вечірні Черкаси. – 2014. – 5 берез. – С. 15.

1918. **Конончук, Т.** Юрій Лавріненко на просвітницькій ниві : до 110-річчя від дня народження відомого літературного критика, літературознавця, публіциста, культуролога, дійсного члена Української Вільної Академії Наук у Нью-Йорку : [уродженець с. Хижинці Лисян. р-ну] / Тетяна Конончук // Слово Просвіти. – 2015. – 4-10 черв. (№ 22). – С. 12.

1919. **Сверстюк, Є.** Юрій Лавріненко : «Розстріляне відродження» / Євген Сверстюк // Сверстюк Є. Світлі голоси життя. – Київ, 2014. – С. 120–236.

1920. **Стефанович, Д.** Був Мойся з Мойсинців на Черкащині, а став – знаменитий письменник Іван Ле / Дмитро Стефанович // Прес-Центр. – 2013. – 18 груд. – С. 17.

1921. **Ромашенко, Л.** Роздуми з нагоди ювілею : до 120-річчя від дня народження Івана Ле / Людмила Ромашенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2015. – Вип. 25 (358). – С. 122–125.

1922. **Голиш, Г.** Розкраяна душа Наталії Лівницької-Холодної : [про поетесу, перекладачку Н. А. Лівницьку-Холодну, уродженку с. Гельмязів Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2017. – 22 черв. (№ 25). – С. 23.

1923. **Легка, О.** «Виростала я на землі, що від Бога...» : життєтворча силвета Наталі Лівницької-Холодної / Оріся Легка // Дивослово. – 2014. – № 12. – С. 43–49. – Бібліогр.: с. 49.

1924. **Наталія Лівницька-Холодна.** 1902–2005 : [біогр. довідка, поезії] // Поети празької школи. Срібні сурми : антологія. – Київ, 2009. – С. 252–285.

1925. **Слабошпицький, М.** Остання з великого покоління. Наталя Ливицька-Холодна / Михайло Слабошпицький // Слабошпицький М. 25 українських поетів на вигнанні. – Київ, 2012. – С. 221–239.

1926. **Поліщук, В.** Слово й образ Тараса Шевченка у творчості Наталі Ливицької-Холодної / Володимир Поліщук // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2015. – Вип. 8. – С. 99–107.

1927. **Панченко, В.** «Чи на Україні б я ту липу упізнав...» : [перебування А. Міцкевича у смт Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну] / Володимир Панченко // День. – 2016. – 10 берез. – С. 11.

1928. **Волошина, Н.** Пагін Шевченкової крони : [про О. О. Навроцького, поета і перекладача, уродженця с. Антипівки Золотоніс. р-ну] / Наталія Волошина // Земля батьків. – 2013. – 21 жовт. – С. 6.

1929. **Література – вікнами до сонця** : діалог Володимира Коскіна з Михайлом Наєнком / М. Наєнко, В. Коскін. – Київ : Освіта України, 2016. – 52 с.

Михайло Наєнко – літературознавець, уродженець с. Гуляйполе Катеринопол. р-ну.

1930. **Нарівська, В.** Постать філолога на тлі покоління : [літературознавець М. Наєнко, уродженець с. Гуляйполе Катеринопол. р-ну] / Валентина Нарівська // Наєнко М. К. Інтим письменницької праці. – Київ, 2013. – С. 7–14 : іл.

1931. **Поліщук, В. Т.** Мій Тодось Осьмачка / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 106 с. – Містить бібліогр.

1932. **Мошенський, С. П.** Куцівський бурлака : 120-річчю від дня народж. Т. С. Осьмачки присвяч. / Сергій Мошенський. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2016. – 111 с. [8] с. іл.

Спогади жителів Смілянщини про Тодося Осьмачку.

1933. **Коваленко, В.** «Йй-Богу,... що я ніколи не був одружений!» : (уривок із кн. про родовід Т. Осьмачки «Русалко з куцівських ярів») / Валентина Коваленко // Літературні меридіани : матеріали «круглого столу» на тему «Тенденції сучасного літературного процесу в Україні», [Черкаси], 9-10 жовт. 2018 р. / Нац. спілка письменників України [та ін.] ; [уклад. і ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси, 2018. – С. 54–63.

1934. **Нікітенко, Л.** «Круча» земляка : в с. Куцівка вшанували Тодось Осьмачку / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2018. – 22 трав. (№ 54). – С. 3.

1935. **Осьмачка, Т. С.** Поезії. Поєми / Тодось Осьмачка ; [передм. В. Коваленко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 369, [2] с.

1936. **Осьмачка, Т. С.** План до двору : [роман] / Тодось Осьмачка ; [передм. О. Мірошник]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 197 с. – Бібліогр.: с. 195.

1937. **Тарасинська, І.** Костянтин Паустовський і Черкащина : [дит. роки письменника на Черкащині] / Інна Тарасинська // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2018. – № 14. – С. 26–29. – Бібліогр.: с. 29.

1938. **Ромащенко, Л.** Українокозацькі корені Костянтина Паустовського / Л. Ромащенко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 25 (278). – С. 127–132.

1939. **Гаєр, Н.** З когорти шістдесятників : Є. О. Попович – відомий перекладач, письменник, уродженець села Межиріч / Наталя Гаєр // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 45–52.

1940. **Щербина, М.** Народжений 24 серпня : [письм. і літературознавець М. М. Потупейко, уродженець с. Мліїв

Городищен. р-ну] / Микола Щербина // Нова Доба. – 2014. – 21 серп. – С. 10.

1941. **Марченко, Н.** Співець вилюднення та вивільнення : огляд життя і творчості Володимира Рутківського : [уродженець с. Хрестителеве Чернобаїв. р-ну] / Наталія Марченко. – Дивослово. – 2014. – № 11. – С. 15–21.

1942. **Рутківський, В.** «Патріотизм має бути не на язиці, а в діях» : бесіда з письменником Володимиром Рутківським, уродженцем с. Хрестителеве Чернобаїв. р-ну / спілкувалася Марія Шевчук // Літ. Україна. – 2018. – 1 листоп. (№ 40). – С. 6.

1943. **Рутківський, В.** Сині води : іст. роман : [для серед. та старш. шк. віку] / Володимир Рутківський ; [вступ. ст. І. Андрусяка ; іл. О. Кіналя]. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2015. – 436 с.

Автор – уродженець с. Хрестителеве Чернобаїв. р-ну.

1944. **Чілачава, Р.** Тихий подвиг Олекси Синиченка : [перекладач-грузинознавець, уродженець с. Білозір'я Черкас. р-ну] / Рауль Чілачава // Літ. Україна. – 2017. – 22 черв. (№ 25/26). – С. 15.

1945. **Поліщук, В. Т.** Козацький син з чолом у небеса : (риси поет. образу Григорія Сковороди) // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 129–148.

1946. **Поліщук, В. Т.** Від каврайських джерел : (каврайське становлення Сковороди і його рецепція в дослідженнях) // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 117–129. – Бібліогр.: 13 назв.

1947. **Пригорницький, Ю.** Маршал мушкетерів пера : Михайлові Слабошпицькому – 70 / Юрій Пригорницький // Літ. Україна. – 2016. – 28 лип. – С. 6.

М. Слабошпицький – уродженець с. Мар'янівка Шполян. р-ну.

1948. **Слабошпицький, М.** Протирання дзеркала. Про час і про людей. Те, чого ви не прочитаєте в історії літератури : спогади / Михайло Слабошпицький. – Київ : Ярославів Вал, 2017. – 688 с. : іл.

1949. **Павленко, М.** Уманщина в житті і творчості Юліуша Словацького / Марина Павленко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2014. – № 2. – С. 287–295.

1950. **Голиш, Г.** Майстер слова зі Щербинівки : [про М. І. Терещенка, поета і літературознавця, уродженця с. Щербинівка Золотоніс. р-ну] / Григорій Голиш // Нова Доба. – 2018. – 13 верес. (№ 37). – С. 7.

1951. **Жулинський, М.** Поет народного болю і національної віри : Миколі Томенку – поетові, прозаїку, драматургу, публіцисту – 80! : [уродженець с. Ярославка Шполян. р-ну] / Микола Жулинський // Літ. Україна. – 2017. – 25 трав. (№ 21). – С. 6.

1952. **Майстренко, М.** Леся Українка на Черкащині / Максим Майстренко // Акцент. – 2016. – 17 февр. – С. 8.

1953. **Поліщук, В.** Лицар науки і поезії : до 125-річчя Павла Филиповича / Володимир Поліщук // Холод. Яр – Черкаси, 2016. – № 1. – С. 229–244.

П. Филипович – уродженець с. Кайтанівка Катеринопіл. р-ну.

1954. **Поліщук, В. Т.** Мій Павло Филипович : до 125-річчя з дня народж. / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 169 с. – Містить бібліогр.

1955. **Бурдейний, А.** Теофан Фіялко – чорноробочий від літератури : [поет, уродженець с. Косенівка Уман. р-ну] / Анатолій Бурдейний // Дзвін. – 2017. – № 12. – С. 164–166.

1956. **Чередниченко, Д.** Княжий краєвид із Лисої гори : автобіограф. повість / Дмитро Чередниченко // Холод.

Яр : часопис. – Черкаси, 2014. – № 2. – С. 136–184 ; 2015. – № 1. – С. 115–151.

Д. Чередниченко – уродженець с. Межирич Канів. р-ну.

1957. **Коренна, О. М.** Матвій Михайлович Шестопап / О. М. Коренна ; Від. освіти Звенигород. райдержадмін., Немороз. ЗОШ I-III ступенів Звенигород. райради. – Неморож. (Черкас. обл.) : [б. в.], 2013. – 47 с. : іл. – Бібліогр.: с. 47.

М. М. Шестопап – журналіст, педагог, уродженець с. Мурзинці Звенигород. р-ну.

1958. **Титаренко, Л. І.** Яблука Шестопапалового саду : [журналіст М. Шестопап, уродженець с. Мурзинці Звенигород. р-ну] / Лідія Титаренко // Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. – № 10. – С. 140–143.

1959. **Скорик, М.** Він був і є! : до 100-річчя від дня народження : [Матвій Шестопап – укр. письменник, журналіст, перекладач, уродженець с. Мурзинці Звенигород. р-ну] / Михайло Скорик // Слово Просвіти. – 2017. – 2-8 листоп. (Число 44). – С. 6.

1960. **Шкляр, В.** Василь Шкляр : «Нам бракувало літератури, яка творить націю» : [про життя і творчість] : бесіда з письменником Василем Шкляром / записала Тетяна Терен // Березіль. – 2017. – № 7/9. – С. 145–170.

В. Шкляр – уродженець с. Ганжалівка Лисян. р-ну.

1961. **Шкляр, В.** Василь Шкляр : «Ви бачили, як Янукович утік із валізами? В одній із валіз була моя премія» : [про творчість] : бесіда з письменником Василем Шкляром / записала Алла Хаятова, Тетяна Когутівич // Літ. Україна. – 2018. – 20 груд. (№ 49/50). – С. 6–7.

1962. **Тримбач, С.** «Завіса пам'яті похитнулася, відхилилася...» : 115-та річниця від дня народж. письменника Микити Шумила (1903–1982) : [уродженець с. Михайлівка Кам'ян. р-ну] / Сергій Тримбач // День. – 2018. – 14 черв. (№ 104). – С. 6.

1963. **Микола Щербак** : [про нього, поезії М. Щербака] // Холод. Яр – Черкаси, 2016. – № 2. – С. 74–82.

М. Щербак – уродженець с. Топильна Шполян. р-ну.

1964. **Осипенко, О.** Драматург із Городища : [Іван Щоголів-Тогобочний] / Ольга Осипенко // Слово Просвіти. – 2017. – 6 груд. (Число 48). – С. 14.

4.1. Тарас Шевченко. Черкащина – Шевченків край

1965. **Шевченківська енциклопедія** : в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка ; редкол. : М. Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. – Київ : [б. в.], 2012. – 6 т.

Основні відомості про життя і творчість Т. Шевченка, його епоху та оточення, підсумовано понад півторасторічний досвід вивчення шевченкіани.

1966. **Матрос, Л. В.** Гайдамацькі скарги та видання Шевченкового «Кобзаря» 1860 року. Легенди і дійсність / Матрос Л. В. // «Залізничні читання» : матеріали Першої учн. наук. краєзнавчої конф., 22 трав. 2009 р., с. Медведівка / Нац. іст.-культ. заповідник «Чигирин» [та ін.] ; [за ред. Н. П. Лавріненка, І. В. Десятнікова]. – Черкаси, 2009. – С. 22–26.

* * *

1967. **Шевченко, Т. Г.** : «За сонцем хмаронька пливе...» : [для дітей мол. шк. віку] / Тарас Шевченко ; [вступ. ст. С. Тулуба ; передм. В. Пахаренка]. – Черкаси : Ольга Вовчок, 2013. – 103 с. : іл.

До 200-річчя від дня народж. Т. Г. Шевченка.

4.1.1. Родовід Т. Г. Шевченка

1968. **Шевченко, О. І.** Шевченковому роду – нема переводу / Олександр Шевченко ; [ред. О. І. Шевченко]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2017. – 415 с. : іл. – Бібліогр.: с. 409–412.

Про рід Т. Г. Шевченка. Про правнука поета І. І. Шевченка, багаторічного директора шкіл сіл Зелена Діброва, Товста, Моринці. З історії цих сіл.

1969. **Жацько, В. О.** Київська земля – Тарасова колиска : цикл докум. нарисів / Віктор Жацько. – Київ : Преса України, 2017. – 639 с. : іл. – Ім. покажч.: с. 623–632. – Бібліогр.: с. 633–639.

Є нариси про родовід Т. Шевченка, шевченківські місця на Черкащині.

1970. **Білецький, Ф. Ф.** Доля полинова : [нариси, есе, роздуми] / Феофан Білецький. – Звенигородка : Звенигород. ВПП, 2015. – 147 с. : іл.

Про рідних та близьких, земляків Т. Шевченка, шевченківські місця Черкащини.

1971. **Яхімович, А. В.** І я згадав своє село. Кого я там покинув : [родовід та нащадки Т. Г. Шевченка] / Алла Володимирівна Яхімович // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 154–156.

1972. **Семененко, М.** Шевченкового цвіту по всьому світу : [про родовід Т. Г. Шевченка] / Максим Семененко // Земля батьків. – 2014. – 9 квіт. – С. 6.

1973. **Білецький, Ф.** Голгофа Йосипа Шевченка : [брата Т. Шевченка] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2015. – 13 берез. – С. 7.

1974. **Шевчук, О.** Из-під пензля праправнука Тараса Шевченка : [худож. М. П. Лихошва, уродженець с. Гнилиць Звенигород. р-ну] / Ольга Шевчук // Слово Просвіти. – 2014. – 20-26 листоп. (№ 46). – С. 16.

4.1.2. Зв'язок Т. Г. Шевченка з видатними країнами

1975. **Осипенко, О.** Дружба двох геніїв : [Т. Шевченко і С. Гулак-Артемівський] / Ольга Осипенко // День. – 2014. – 25 черв. – С. 10.

1976. **Бугаєва, О. В.** Листи Т. Шевченка до С. Гулака-Артемівського : історія стосунків великих митців / Олена Бугаєва // Українська біографістика : зб. наук. праць / Нац. АН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – Вип. 11. – С. 37–53.

1977. **Вельможко, В.** Тарас Григорович і його земляк-ровесник Арсеній Лебединський / Василь Вельможко // Слово Просвіти. – 2014. – 3-9 лип. (№ 26). – С. 12.

1978. **Нестеренко, В.** Листування М. О. Максимовича з Т. Г. Шевченком / Валентина Нестеренко // Апостроф : [альманах]. – Черкаси, 2015. – Вип. 3. – С. 149–156.

1979. **Калиновська, Т.** «Ваш найпокірніший слуга Платон Симиренко» : [родина Яхненка і Симиренка і Т. Шевченко] / Тетяна Калиновська // Наука і культура. Україна : [щорічник]. – Київ, 2015. – Вип. 36. – С. 90–103.

1980. **Вольвач, П.** Нові штрихи до шевченкознавства : [про відвідування Т. Г. Шевченком городишен. з-дів і садіб Яхненків, Симиренків, Хропаля та доля «Кобзаря», вид. коштом П. Симиренка] / Петро Вольвач // Слово і Час. – 2018. – № 10. – С. 110–114.

4.1.3. Черкащина у творах Шевченка

1981. **Мельниченко, В.** Московські спалахи Шевченкового генія : [про написаний Т. Шевченком у м. Москві вірш «Чигирине, Чигирине...»] / Володимир Мельниченко // Слово і час. – 2014. – № 3. – С. 113–120.

1982. **Харчук, Р.** Образ Богдана Хмельницького в поезії Тараса Шевченка як мистецька й історична альтернатива до офіційного образу гетьмана в російській історіографії й літературі / Роксана Харчук // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2015. – Вип. 8. – С. 66–75.

1983. **Кукса, Н.** Суботів у поетично-мистецьких творах Тараса Шевченка / Надія Кукса // Чигиринщина в історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [зб. 5]. – С. 231–236.

1984. **Чос, В.** Черкащина в малюнках Тараса Шевченка / Володимир Чос // Нова Доба. – 2014. – 15 квіт. – С. 15.

4.1.4. Шевченківські місця на Черкащині

1985. **Шевченківські місця Черкаського краю** : путівник / Черкас. обл. краєзн. музей ; [авт.-упоряд. В. І. Нестеренко]. – Черкаси : Бізнес-Стиль, 2010. – 35 с. : іл.

1986. «**Земля, яку сховає Тарас...**» : (Шевч. місця на Черкащині) : біобібліогр. довід. / [Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка» Черкас. облради ; уклад. Л. Т. Демченко ; наук. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2013. – 71 с. : іл. – До 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. – Ім. покажч.: с. 61–65. – Геогр. покажч.: с. 66–68.

* * *

1987. **Шевченко і Городищина** / Т. Лисенко, Г. Берко, Г. Василенко, Л. Орел // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2016. – Вип. 9. – С. 103–109.

1988. **Шевченко у Городищі** : [буклет] / Центр. район. б-ка ім. В. Смиренка. – Городище : Інтроліга ТОР, 2013. – 1 арк. : іл.

1989. **Шевченко у Вільшані** : [буклет] / Центр. район. б-ка ім. В. Смиренка. – Городище : Інтроліга ТОР, 2013. – 1 арк. : іл.

1990. **Шевченко у Зеленій Діброві** : [буклет] / Центр. район. б-ка ім. В. Смиренка. – Городище : Інтроліга ТОР, 2013. – 1 арк. : іл.

1991. **Шевченко у Млієві** : [буклет] / Центр. район. б-ка ім. В. Смиренка. – Городище : Інтроліга ТОР, 2013. – 1 арк. : іл.

1992. **Дзєга, В.** Тарас Шевченко на Драбівщині / Володимир Дзєга, Віктор Козоріз // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2015. – Вип. 8. – С. 119–125.

1993. **Лівицька-Холодна, Н.** Мойсівка : розділ із нарису : [Т. Шевченко у с. Мойсівці] / Наталя Лівицька-Холодна // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2015. – Вип. 8. – С. 107–109.

1994. **Деркач, Н. О.** У нашім раї, на землі : [Т. Шевченко у с. Мойсівка на Драбівщині] / Н. О. Деркач // Пед. вісник. – 2015. – № 1. – С. 25–26.

1995. **Хоменко, В.** «Не забудьте пом'янути...» / Володимир Хоменко. – Вид. 2-ге, доповн. – Київ : Арт-Економі, 2014. – 96 с. : іл.

Шевченко і Звенигородщина: шевченківські місця; вшанування пам'яті; поети Звенигородщини – Тарасові Шевченку.

1996. **Бондаренко, Л.** Тарас Шевченко і Кам'янщина / Лариса Бондаренко // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2017. – Вип. 10. – С. 119–120.

1997. **Топачевський, А.** Шевченків обрій : [Т. Шевченко на Канівщині] / Андрій Топачевський // Світогляд. – 2014. – № 4. – С. 8–13.

1998. **Пилипенко, Г.** Пекарі поет обрав за «благодать, і Дніпро, і темний ліс попід горою» : [журналісти на чолі з істориком М. Іщенком пройшли канів. стежками Кобзаря] / Георгій Пилипенко, Володимир Заїка // Уряд. кур'єр. – 2014. – 4 черв. – С. 10.

1999. **Степенькіна, П. Я.** Корсунські дороги Шевченка : [присвяч. 200-літтю від дня народж. Т. Г. Шевченка] / Парасковія Степенькіна. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 223 с. : іл. – Бібліогр.: с. 218–222.

2000. **Оберемок, В.** Назвався Дармограєм, бо не вірив, що Україна його почує? : [Т. Г. Шевченко у с. Русалівка Маньків. р-ну в 1857 р.] / Віра Оберемок // Черкас. край. – 2014. – 16 трав. – С. 5.

2001. **Тарас Шевченко в Мошнах** / [авт.-уклад. Прилуцька І. О.]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, [2016?]. – 11 с. : іл.

2002. **Новицький, М.** Арешт Шевченка в 1859 р. : [с. Мошни] / Михайло Новицький // Шевченків світ : наук. щорічник. – Черкаси, 2015. – Вип. 8. – С. 3–19.

2003. **Охримович, О.** 100 років тому в Умані з'явилася вулиця Шевченка : [Т. Г. Шевченко та м. Умань] / Ольга Охримович // Черкас. край. – 2016. – 15 квіт. – С. 5.

2004. **Майстренко, М.** Черкаський узник : [Т. Г. Шевченко в г. Черкаси в 1859 г.] / Максим Майстренко // Акцент. – 2014. – 5 марта. – Прилож. : Акцент TV, с. 16.

2005. **Лазуренко, В.** Духовний пророк нації і Чигиринщина / Валентин Лазуренко // Чигиринщина в

історії України. Літопис Чигиринського краю / Черкас. держ. технол. ун-т [та ін.] ; [відп. ред. Лазуренко В. М.]. – Черкаси, 2016. – [зб. 5]. – С. 212–219.

2006. **Бойко, С. В.** Тарас Шевченко і Чигиринщина / Світлана Василівна Бойко // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин» ; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 151–153.

4.1.5. Черкащани – у вінок шани Кобзареві

2007. **Поліщук, В.** Шевченківські дні на Черкащині / Володимир Поліщук // Слово Просвіти. – 2014. – 19-25 черв. (№ 24). – С. 13.

2008. **Безуглий, В.** «В сім'ї вольній, новій» : [про Міжнар. Шевченків. свято «В сім'ї вольній, новій» та Всеукр. Шевченків. форум «Свою Україну любіть» 19-22 трав. 2014 р. на Черкащині] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 20 трав. – С. 1, 6–7.

2009. **Дудченко, О.** Під час Шевченкового ювілею 1964 року іноземців уперше пустили на Черкащину : [про відзначення 150-річчя від дня народж. Т. Г. Шевченка на Черкащині] / Олександр Дудченко, Микола Щербина // Прес-Центр. – 2014. – 29 січ. – С. 17.

* * *

2010. **Мельниченко, В. М.** Шевченкіана Черкащини : вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка на Черкащині / Василь Мельниченко ; [відп. ред. О. Третяков]. – Черкаси : Брама-Україна, 2013. – 207 с. : іл. – Бібліогр.: с. 102–111.

2011. **Щербина, М. М.** Тарас Шевченко у власних назвах рідного краю / Микола Щербина. – Черкаси : [б. в.], 2014. – 40 с. : іл. – Бібліогр.: с. 38–39.

4.1.5.1. Дослідження життя і творчості Т. Шевченка

2012. **Черкащини славетні імена** : матеріали Третьої регіон. наук.-практ. конф., 21-22 трав. 2014 р., [м. Канів] : (до 200-річчя з дня народж. Т. Г. Шевченка) / [відп. ред. Тихомир В. П.]. – Канів : Родень, 2014. – 264 с. : портр.

2013. **Краєзнавча Шевченкіана України** : матеріали XIII Всеукр. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка, м. Канів, 24-25 жовт. 2014 р. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.] ; [за заг. ред. Реєнта О. П. ; упоряд. Мельниченко В. М.]. – Черкаси : ЧДТУ, 2014. – 364 с. – Містить бібліогр.

Дослідження життя і творчості Т. Шевченка. Увічнення його імені на Черкащині. Шевченківські місця краю.

2014. **Збірник праць Міжнародної (39-ї) наукової Шевченківської конференції «Творчість Тараса Шевченка : компаративний та інтертекстуальний простір»**, [Черкаси], 26-27 квіт. 2016 р. : присвяч. 202-й річниці з дня народж. Т. Г. Шевченка / Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2017. – 609, [1] с. – Містить бібліогр.

2015. **Шевченкова скарбниця** : матеріали 1-го Всеукр. з'їзду музейних працівників, присвяч. 200-річчю від дня народж. Т. Г. Шевченка та актуалізації вшанування пам'яті Великого Кобзаря напередодні його 200-літнього ювілею / Черкас. обл. краєзн. музей ; [відп. ред. В. І. Нестеренко]. – Черкаси : Брама-Україна, 2012. – 186 с. – Містить бібліогр.

* * *

2016. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 6 / Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж. [та ін.] ; [відп.

ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 158 с. – До 200-річчя з дня народж. Т. Г. Шевченка. – Містить бібліоґр.

2017. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 7 : до 200-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка / Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж. [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 154 с. – Містить бібліоґр.

2018. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 8 / Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж. [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 152 с. – Містить бібліоґр.

2019. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 9 / Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж., Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 165 с. : іл. – Містить бібліоґр.

2020. **Шевченків світ** : наук. щорічник. Вип. 10 / Черкас. наук. центр шевченкознав. дослідж., Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України [та ін.] ; [відп. ред. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 155 с. : іл. – Містить бібліоґр.

2021. **Літературознавство.** Фольклористика. Культуролоґія : зб. наук. пр. Вип. 23-25 / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Осередок Наук. т-ва Шевченка в Черкасах ; [редкол. В. Т. Поліщук та ін.]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 609, [1] с. – Містить бібліоґр.

Дослідження шевченківської тематики.

2022. **Тарас Шевченко.** Великий Льох : текст і контекст / [упоряд. В. І. Пахаренко, Ю. Гончар]. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2013. – 230 с. : іл. + 1 електрон. диск.

2023. **Тарас Шевченко.** Марія : текст і контекст / [упоряд. В. І. Пахаренко, Ю. Гончар]. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2013, [1] с. : іл. – (Тарас Шевченко. Текст і контекст).

* * *

2024. **Борщ, М.** Визначні науковці та митці Черкащини про Тараса Шевченка : [зокрема, М. О. Максимович, А. Ю. Кримський, В. Д. Доманицький, П. В. Жур, М. П. Старицький, І. С. Нечуй-Левицький, М. Ф. Біляшівський, І. С. Їжакевич, Ф. С. Красицький, І. О. Кулик, М. В. Лисенко, П. О. Козицький, П. Д. Демуцький, Б. В. Романицький, Н. М. Попова, Д. Г. Петриненко] / Микола Борщ // Нова Доба. – 2014. – 27 лют. – С. 10–11.

2025. **Мицик, В.** Брати Доманицькі – дослідники творчості Тараса Шевченка / Вадим Мицик // Слово Просвіти. – 2014. – 16-22 січ. (№ 2). – С. 12–13.

2026. **Мірошник, О.** Петро Жур : із Шевченком крізь життя / Ольга Мірошник // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філологічні науки. – Черкаси, 2015. – Вип. 5 (338). – С. 7–10.

2027. **Пахаренко, В. І.** Шевченко як геній : природа, своєрідність і стратегії інтерпретації геніяльності поета / Василь Пахаренко ; [відп. ред. В. Поліщук]. – Черкаси : Брама-Україна, 2013. – 839 с. : іл. + 1 електрон. опт. диск. – Бібліогр.: с. 788–830.

2028. **Поліщук, В. Т.** Шевченківські студії / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 259 с. – Містить бібліогр.

4.1.5.2. Шевченкіана митців Черкащини

2029. **Поліщук, В. Т.** Шевченкіана земляків Кобзаря / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина). – Черкаси, 2012. – С. 139–152.

2030. **Холодний Яр** : часопис. № 2 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [уклад. В. Коваленко ; ред.

В. Ткаченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 318 с. –
Присвяч. 200-й річниці від дня народж. Т. Г. Шевченка.

*Шевченкіана письменників Черкащини: В. Пахаренка,
В. Захарченка, Л. Тараненко, В. Ткаченка, С. Горбань,
Л. Солончук та ін.*

2031. **Носань, С. Л.** Заповіт : драм. поема / Сергій
Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 70 с. : іл.

Драма, присвячена «Заповіту» Т. Шевченка.

2032. **Білецький, Ф. Ф.** Змова проти Тараса
Шевченка : худож.-докум. повість / Феофан Білецький. –
Черкаси : Інтроліга ГОР, 2013. – 239 с.

Три останні роки життя Т. Г. Шевченка.

* * *

2033. **Мельниченко, В. М.** Образотворча
Шевченкіана черкащан / Василь Мельниченко
// Краєзнавство Черкащини : збірник. – Черкаси, 2013. –
№ 10. – С. 54–61. – Бібліогр.: 10 назв.

2034. **Клименко, Н.** Шевченкіана Надії :
[Шевченкіана черкас. худож. Надії Нікіфорової] / Ніна
Клименко // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2013. – № 2. –
С. 306–316.

2035. **Щербина, А. О.** Шевченкіана Каленика та Софії
Терещенків / А. О. Щербина, Л. Д. Колісник // Юний
краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. –
С. 183–193.

* * *

2036. **Мельниченко, В.** Музично-пісенна
Шевченкіана Черкащини : історико-краєзнавчий аспект
/ Василь Мельниченко // Краєзнавство. – 2014. – № 2. –
С. 89–92.

2037. **Чупак, Т.** Поезія Тараса Шевченка в музичній інтерпретації Петра Чайковського / Таміла Чупак // Шевченків світ : наук. щоріч. – Черкаси, 2017. – Вип. 10. – С. 121–122.

4.1.5.3. Національний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка» (села Моринці, Шевченкове, Будище)

2037а. **Хоменко, В. М.** «Не забудьте пом'янути...» / Володимир Хоменко. – Черкаси : Інтроліга TOP, 2013. – 50 с. : іл.

Мала батьківщина Т. Шевченка: села Моринці, Шевченкове. Вшанування пам'яті поета.

2038. **Грабовецький, В. В.** Моринці. Сторінки історії села Тараса Шевченка та вшанування Кобзаря : до 200-річчя з дня уродин / Володимир Грабовецький, Володимир Неумитий ; [наук. ред. І. Я. Райківський] ; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, Івано-Франків. держ. іст.-меморіал. музей О. Довбуша. – Івано-Франківськ : [б. в.], 2007. – 342, [1] с. : іл. – Бібліогр.: с. 318–334.

2039. **Іващенко, Т. В.** Відновлення Шевченківських садиб в селах Моринці та Шевченкове / Т. В. Іващенко, А. С. Жукова // Юний краєзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 101–108.

2040. **Кирей, В.** Чумацька хата знову оживе : [реконструкція хати чумака в с. Миринцях Звенигород. р-ну] / Владислав Кирей // Уряд. кур'єр. – 2013. – 25 жовт. – С. 5.

2041. **Білецький, Ф.** Дух Тараса живе у Моринцях : [сьогодення с. Моринці Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2014. – 14 листоп. – С. 4.

2042. **Марцінковський, І.** До питання часу «чумакування» 10-річного Тараса з батьком Григорієм

Івановичем Шевченком у 1824 році / Ігор Марцінковський // Слово і час. – 2018. – № 5. – С. 76–79. – Бібліогр.: с. 79.

2043. **Панченко, В.** «Він не буде абияким чоловіком» : (із дитячих літ генія) : [Т. Шевченко] // Панченко В. Кільця на дереві. – Київ, 2015. – С. 498–535.

2044. **Кирей, Р.** «Саме тут відчув себе українцем...» : [Всеукр. фест. «Ше. Fest» у с. Моринці Звенигород. р-ну] / Роман Кирей // Уряд. кур'єр. – 2014. – 22 серп. – С. 16.

2045. **Кривда, М.** Стати земляком Шевченка на два дні : [про щоріч. фестиваль «Ше. FEST» у с. Моринці Звенигород. р-ну] / Марина Кривда // Голос України. – 2018. – 16 лют. (№ 32). – С. 5.

2046. **Білецький, Ф.** Тарасові родичі створили дубову алею в його рідному селі : до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка : [с. Керелівка, нині – Шевченкове Звенигород. р-ну] / Феофан Білецький // Черкас. край. – 2013. – 23 жовт. – С. 1.

4.1.5.4. Шевченківський національний заповідник у м. Канів

2047. **Бушин, М. І.** Святиня над Дніпром / М. І. Бушин, Ю. М. Тихоненко ; [ред. Н. Бушина]. – Черкаси : Бізнес-стиль, 2014. – 361 с. : іл. – Бібліогр.: с. 336–360.

Історія та сьогодення Шевченківського національного заповідника у м. Канів.

2048. **Шевченківський національний заповідник** [Образотворчий матеріал] / [авт. тексту С. А. Брижицька]. – Канів : Містер Піксель, 2013. – 23 с. : іл.

2049. **Градун, Е. Ю.** Паспортизація об'єктів культурної спадщини Шевченківського національного заповідника у м. Каневі / Е. Ю. Градун // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень. – Київ, 2012. – Вип. 7. – С. 309–315.

2050. **Дзима, В. В.** Пам'яткоохоронна діяльність Шевченківського національного заповідника / В. В. Дзима // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень. – Київ, 2013. – Вип. 8. – С. 371–382.

2051. **Мельниченко, В.** Від «Тарасової світлиці» – до науково-просвітницького центру : [про Музей Т. Г. Шевченка в складі Шевченків. нац. заповідника в Каневі] / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2014. – 17 черв. – С. 6–7.

2052. **Манжара, Г.** До історії створення будинку музею Тараса Шевченка в Каневі / Ганна Манжара, Віта Дзима // Пам'ятки України : історія та культура. – 2014. – № 6. – С. 58–63.

2053. **Брижицька, С.** Постать Шевченка в самосвідомості відвідувачів Тарасової гори в часи Української революції (1917–1921 рр.) / Світлана Брижицька // Краєзнавство Черкащини : [збірник] : 100-річчю Укр. революції 1917–1921 рр. присвяч. / Черкас. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України ; [упоряд. В. М. Мельниченко та ін.]. – Черкаси, 2017. – № 11. – С. 157–167.

2054. **Авраменко, В.** «Тарасовій світлиці» – 25! : [урочистості на Тарасовій горі у м. Канів] / Валентин Авраменко // Слово Просвіти. – 2016. – 1-7 верес. (№ 35). – С. 11.

2055. **«Тут Шевченків дух і пахощі України»** : [записи відвідувачів «Тарасової світлиці»] / Шевченків. нац. заповідник ; [уклад. Р. В. Танана]. – Черкаси : Вертикаль, 2016. – 79 с., [8] с. іл.

2056. **Танана, Р.** Книзі вражень на Тарасовій горі – 120 років : [кн. для запису вражень відвідувачів у музеї Кобзаря в Каневі «Тарасовій світлиці»] / Раїса Танана // Слово Просвіти. – 2017. – 8-14 черв. (№ 23). – С. 11.

* * *

2057. **Білокінь, О.** Місія Івана Ядловського та вшанування пам'яті довголітнього хранителя Шевченкової могили : (за матеріалами Шевченків. нац. заповідника) / Ольга Білокінь, Віта Дзима // Історія Канівщини в контексті історії України : матеріали наук.-краєзнавчих Сорокопудів. читань, [Канів], 15 верес. 2016 р. / Шевченків. нац. заповідник [та ін.] ; упоряд. О. М. Ісаєва та ін. – Черкаси, 2017. – С. 36–44.

2058. **Добром зігріте серце** : [присвяч. 180-річчю від дня народж. В. С. Гнилосирова] / Шевченків. нац. заповідник, Ін-т рукоп. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського ; [авт.-упоряд. Р. В. Танана та ін.]. Черкаси : Вертикаль, 2016. – 231 с. : іл. – Містить бібліогр.

Про Василя Степановича Гнилосирова (1836–1900) – педагога, письменника, громадського діяча, літописця і хранителя могили Т. Шевченка у Каневі.

2059. **Кравченко, Я.** Приятелі : до 155-ліття перепоховання Тараса Шевченка в Україні : [Г. Честахівський і Т. Шевченко] / Ярослав Кравченко // Дзвін. – № 7. – С. 188–191.

2060. **Мельничук, А.** На Тарасовій горі не лукавлять : [у Шевченків. нац. заповіднику в Каневі відбулася презентація кн. «Нема зерна неправди за собою», присвяченої Якову Данилову, директору заповідника у 1952–1981 рр.] / Андрій Мельничук // Уряд. кур'єр. – 2016. – 3 груд. – С. 7.

2061. **Білокінь, О.** Шевченкознавцю Зінаїді Тарахан-Березі – 75 : [Шевченків. нац. заповідник, м. Канів] / Ольга Білокінь, Віта Дзима // Молодь Черкащини. – 2014. – 3 верес. – С. 4.

2062. **Мельник, Н.** Завжди поруч із Пророком : [З. Тарахан-Берега – шевченкознавець, жителька м. Канів] / Наталя Мельник // Голос України. – 2014. – 24 січ. – С. 11.

4.1.5.5. Музеї Шевченка. Шевченкіана в музеях, обласному архіві

2063. **Безуглий, В.** Музей «Кобзаря» Тараса Шевченка – єдиний у світі музей однієї книги : [25 років музею] / Володимир Безуглий // Нова Доба. – 2014. – 20 трав. – С. 3, 4–5.

2064. **Нікітенко, Л.** Музей «Кобзаря» розпочинався з шафи, стола та невеликого зібрання книг : [історія створення «Музею Кобзаря» в Черкасах] / Людмила Нікітенко // Вечірні Черкаси. – 2016. – 9 берез. – С. 11.

2065. **Музей Т. Г. Шевченка у Мошнах** / Комун. закл. «Черкас. обл. краєзн. музей» Черкас. облради ; [авт. тексту А. А. Кушнір, В. І. Нестеренко ; фото В. І. Нестеренко та ін.]. – Черкаси : Третяков, 2014. – 20 с. : іл.

2066. **Грицик, Г.** Музей Шевченка в Мошнах відомий у світі / Ганна Грицик // Земля батьків. – 2018. – Лип. (№ 76). – С. 8.

2067. **Мураєнко, Г. В.** Шевченкіана у Черкаському художньому музеї. Живопис, графіка, скульптура / Г. В. Мураєнко, О. О. Плюхіна // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, нариси, есе / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4–5. – С. 7–15.

2068. **Корновенко, С. В.** Історична пам'ять про Кобзаря в сучасній Україні (на прикладі сільських музеїв Черкащини) / С. В. Корновенко, С. В. Чмільова // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 39 (292). – С. 98–102. – Бібліогр.: с. 101–102.

2069. **Клименко, Т. А.** Шевченкознавчі матеріали у фондах Державного архіву Черкаської області / Тетяна Клименко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Історичні науки. – Черкаси, 2013. – Вип. 39 (292). – С. 18–23. – Бібліогр.: с. 23.

4.1.5.6. Пам'ятники Т. Шевченку на Черкащині

2070. **Коцур, М. Ю.** Історія монументальної Шевченкіани Черкащини / М. Ю. Коцур, В. Ф. Гармаш, В. М. Мельниченко // Юний красзнавець Черкащини. – Черкаси, 2014. – Чис. 12. – С. 108–118. – Бібліогр.: с. 117–118.

2071. **Мельниченко, В.** Пам'ятники Кобзареві на Черкащині / Василь Мельниченко // Нова Доба. – 2016. – 10 берез. – С. 15.

2072. **Юхно, Б.** Золотий на білому : [пам'ятники Т. Г. Шевченку на Черкащині] / Борис Юхно // 7 днів Черкаси. – 2017. – 8 берез. (№ 10). – С. 19.

2073. **Чос, В.** Перший пам'ятник Тарасові Шевченку створили в Городищі / Володимир Чос // Нова Доба. – 2014. – 25 лют. – С. 4.

2074. **Бедринець, В.** У Вільшані відкрили пам'ятник Великому Кобзареві : [с. Вільшана Городищен. р-ну] / Владислав Бедринець // Нова Доба. – 2014. – 22 трав. – С. 4.

2075. **Івашкевич, Т.** «Малому» Тарасу відкрито пам'ятний знак : [у Гуляйполі Катеринопіл. р-ну] / Тетяна Івашкевич // Слово Просвіти. – 2018. – 9-15 серп. (Число 32). – С. 11.

2076. **Горицвіт, Л.** Бронзовий Кобзар постав у Монастирищі : [про відкр. погруддя Т. Г. Шевченка у м. Монастирищі] / Леонід Горицвіт // Черкас. край. – 2014. – 12 берез. – С. 2.

2077. **Охримович, О.** Вишневий садок для Кобзаря : [відкриття пам'ятника Т. Г. Шевченку у с. Томашівка Уман. р-ну] / Ольга Охримович // Черкас. край. – 2016. – 15 квіт. – С. 5.

4.2. Іван Нечуй-Левицький

2078. **Хаврусь, С. Л.** Стеблівське диво : літ.-краєзн. розвідки : до 175-річчя з дня народж. І. Нечуя-Левицького та 200-річчя з дня народж. Т. Шевченка / Сергій Хаврусь. – Черкаси : Інтеграл-Техноімпекс, 2014. – 149 с., [56] с. іл. : іл.

Про с-ще Стеблів – батьківщину І. Нечуя-Левицького. Про автора книги С. Хавруся.

2079. **Хаврусь, С. Л.** Стеблівські зустрічі : літ.-краєзн. розвідки / Сергій Хаврусь ; [ред. С. Л. Хаврусь]. – Черкаси : Кур'єр, 2008. – 139 с., [16] с. іл. – До 170-річчя з дня народж. І. Нечуя-Левицького.

Про родове гніздо І. С. Нечуя-Левицького у Стеблеві. Діячі, які жили, або перебували у Стеблеві.

2080. **Хаврусь, С. Л.** Любов і мрії мудрого Нечуя : літературозн. розвідки / Сергій Хаврусь : [редагув. С. Л. Хавруся]. – Черкаси : Інтеграл-Техноімпекс, 2013. – 149 с., [16] с. іл.

До 175-річчя з дня народж. І. Нечуя-Левицького.

2081. **Хаврусь, А. С.** Художність повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» : «Кайдашеві сім'ї» – 135 р. / Андрій Хаврусь ; [редагув. С. Л. Хавруся] – Черкаси : Інтеграл-Техноімпекс, 2014. – 51 с. : іл. – Бібліогр.: с. 46–49.

Автор – науковий працівник літературно-меморіального музею І. С. Нечуя-Левицького у с-щі Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну.

2082. **Пилипенко, Є.** Діалектне джерело мови прозових творів Івана Нечуя-Левицького / Євген Пилипенко // Дивослово. – 2013. – № 11. – С. 46–51.

2083. **Коляда, І.** Діячі українського національного відродження. Історичні портрети. «Вічний бурлака нашої літератури» Іван Нечуй-Левицький. Життєпис. Національно-культурний вимір : до 180-річчя з дня народж. та 100-річчя з дня смерті (іст.-попул. нарис) / Ігор Коляда,

Олександр Терещенко // Історія в шк. – 2018. – № 2/3. – С. 15–19. – Бібліогр.: с. 19.

2084. **Коляда, І.** Феномен Малої батьківщини : на прикладі світогляду І. Нечуя-Левицького : [Корсунщина] / Ігор Коляда, Олександр Терещенко // Історія в шк. – 2016. – № 1. – С. 1–5.

2085. **Поліщук, В.** Гасло «Геть від Москви!» : варіант Нечуя-Левицького : до 100-річчя з дня смерті класика / Володимир Поліщук // Літ. Україна. – 2018. – 12 квіт. (№14). – С. 14.

2086. **Шпак, В.** «Всеобіймаюче око» літописця характерів : [до 180-річчя від дня народж. І. Нечуя-Левицького, уродженця с. Стеблів Корсунь-Шевченків. р-ну] / Віктор Шпак // Уряд. кур'єр. – 2018. – 17 листоп. (№ 217). – С. 8.

* * *

2087. **Нечуй-Левицький, І.** Світогляд українського народу : ескіз української міфології / Іван Нечуй-Левицький. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 103 с.

4.3. Михайло Старицький

2088. **Поліщук, В. Т.** Вибране. [Т.] 1. Мій Михайло Старицький / Володимир Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 352 с. – Містить бібліогр.

М. Старицький – уродженець с. Кліщинці Чорнобаїв. р-ну.

2089. **Поліщук, В.** Свій на свого... : (до історії одного конфлікту) : до 175-річчя Михайла Старицького / Володимир Поліщук // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 1. – С. 271–291.

2090. **Поліщук, В.** Сьогодні уроки Михайла Старицького : [до 175-річчя від дня народж.] / Володимир Поліщук // Нова Доба. – 2015. – 10 груд. – С. 20.

2091. **Левчик, Н.** Поезія Михайла Старицького як художній феномен / Надія Левчик // Слово і час. – 2015. – № 12. – С. 3–17.

* * *

2092. **Старицький, М. П.** На прю! : вибране / Михайло Старицький ; [упоряд. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 379 с.

4.4. Василь Симоненко

2093. **Печарський, А.** Художній світ творчості Василя Симоненка : тексти і контексти : монографія / Андрій Печарський. – Ужгород : Вид-во «ТІМРАНІ», 2018. – 188 с.

2094. **Горнятко-Шумилович, А.** «Виспраглим лицем до гнівної музи Шевченка» : (про духовну спорідненість Василя Симоненка і Тараса Шевченка) / Анні Горнятко-Шумилович // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія : зб. наук. пр. / Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Осередок наук. т-ва Шевченка в Черкасах ; [редкол. : В. Т. Поліщук та ін.]. – Черкаси, 2016. – Вип. 23/25. – С. 258 – 272.

2095. **Дзюба, І.** Більший за самого себе : [В. Симоненко] / Іван Дзюба // Дзюба І. Літературні портрети. Продовження : есеїстичні розвідки. – Київ, 2015. – С. 4–23.

2096. **Сверстюк, Є.** Василь Симоненко : «Я для тебе горів...» повертання Василя Симоненка / Євген Сверстюк // Сверстюк Є. Світлі голоси життя. – Київ, 2014. – С. 454–461.

2097. **Дробний, І.** «Син мужицький. Золоте коріння...» : кілька миттєвостей поруч із Василем Симоненком / Іван Дробний // Холод. Яр : часопис. – Черкаси, 2015. – № 2. – С. 89–104.

2098. **Сніжко, М. С.** Симоненкова хода / Микола Сніжко. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 213 с. : іл.

Спогади про В. Симоненка.

2099. **Сніжко, М. С.** Симоненкові світанки / Микола Сніжко. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2013. – 211 с.

Спогади про В. Симоненка.

2100. **Рачук, М.** Симоненко як нерв сучасності / Микола Рачук // Холод. Яр. – Черкаси, 2017. – № 1. – С. 16–82 ; № 2. – С. 5–48.

* * *

2101. **Бунякіна, Д.** «Серед грому і тиші» : документальна історія про Василя Симоненка : [спектакль Черкас. муз.-драм. театру ім. Т. Шевченка «Серед грому і тиші», присвяч. В. Симоненку] / Дар'я Бунякіна // Нова Доба. – 2015. – 13 січ. – С. 1.

2102. **Шкоденко, Т. М.** Образ Василя Симоненка у творчості черкаських митців / Т. М. Шкоденко // Музейний альманах : наук. матеріали : статті, нариси, есе / Черкас. обл. худож. музей. – Черкаси, 2014. – Вип. 4/5. – С. 57–60.

2103. **Симоненко, В. А.** Провесінь надій : поезії / Василь Симоненко ; [передм. Т. Касьян]. – Черкаси : Олександр Третяков, 2015. – 101, [1] с. : іл.

Твори, ілюстровані юними художниками Черкащини.

2104. **Юхно, Б.** Серед громів і тиші : [про музейну кімнату «Робочий кабінет Василя Симоненка» в ред. газ. «Черкаський край»] / Борис Юхно // Нова Доба. – 2018. – 17 трав. (№ 20). – С. 9.

2105. **Поліщук, В. Т.** Симоненківська премія : від ювілею до ювілею // Поліщук В. Т. Література рідного краю : (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 342–345.

2106. **Назвали лауреатів Симоненківської премії 2018 року** : [серед інших – Людмила Тараненко за зб. поезій «Стоїть душа перед порогом...»] // Нова Доба. – 2018. – 13 груд. (№ 50). – С. 3.

2107. **Всесвіти Василя Симоненка** : біобібліогр. покажч. / Комунал. закл. «Обл. б-ка для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкас. облради ; [авт.-уклад. Н. М. Філахтова ; передм. Г. Ю. Діхтяренка]. – Черкаси : [б. в.], 2016. – 103 с. – Ім. покажч.: с. 90–99. – Алф. покажч. назв використ. період. вид.: с. 100–101.

5. Черкащина в літературних творах

5.1. Фольклор

2108. **Поліщук, В. Т.** З давнини віків : [Черкащина у давніх писем. джерелах] // Поліщук В. Т. Література рідного краю (літературна Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 15–28. – Бібліогр.: 22 назви.

2109. **Поліщук, В. Т.** Література рідного краю : (літ. Черкащина) : підручник : біобібліогр. дод. / В. Т. Поліщук, М. П. Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 510 с.

Черкащина в усній народній творчості – с. 29–40.

2110. **Усна історія Уманщини** : пам'ятники та пам'ятні знаки села / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини ; [редкол. : Кузнець Т. В. (голова) та ін.]. – Умань : Сочінський М. М., 2017. – 127 с. : іл.

2111. **Поліщук, В. Т.** Слава не вмре, не поляже... : (наш край у нар. думках) // Поліщук В. Т. Література рідного краю (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 49.

2112. **Поліщук, В. Т.** Є й наша слава в історичній пісні : [Черкащина в іст. піснях] // Поліщук В. Т. Література рідного краю (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 42–49.

2113. **Поліщук, В. Т.** Корсунська битва 1648 року у фольклорі й українській поезії XVII ст. // Поліщук В. Т. Література рідного краю (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 54–59.

2114. **Поліщук, В. Т.** Гайдамаччина у фольклорі // Поліщук В. Т. Література рідного краю (літ. Черкащина). – Черкаси, 2013. – С. 59–68.

2115. **Зінченко, С. Г.** Легенда Холодного Яру / Сергій Зінченко. – Черкаси : Брама, 2006. – 92, [1] с.

Легенди про виникнення Мотронинського монастиря.

2116. **Писарева, Н.** Цілюща сила води й любові : черкас. легенди про річки та джерела : [Дніпро, Ятрань, Тальянка, Рожева криниця, Богданове джерело] / Наталя Писарева // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 15 лип. – С. 11 ; Вечірні Черкаси. – 2015. – 29 лип. – С. 17.

2117. **Писарева, Н.** Нерукотворні свідки почуттів і перемог : скелі, гори та яри в легендах рідного краю : [Скеля Родіонова, Богданова гора, Дівича гора, Гулий Яр] / Наталя Писарева // Нова Молодь Черкащини. – 2015. – 11 листоп. – С. 7.

2118. **Голиш, Г.** Місто із «золотою» назвою : [легенди та перекази про м. Золотоноша] / Григорій Голиш // Земля батьків. – 2017. – Груд. (№ 72). – С. 7.

5.2. Проза

2119. **Носань, С. Л.** Міражі істини, або Шлях до Едему. [В 2 кн.]. Кн. 1. Вигнанці / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 423 с. : іл.

Містить оповідання, присвячені Дніпру, Росі, Холодному Яру, с. Дубинка, Т. Шевченку.

2120. **Носань, С. Л.** Міражі істини, або Шлях до Едему. [В 2 кн.]. Кн. 2. Вибір / Сергій Носань. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2015. – 515 с. : іл.

Містить драми, виступи, присвячені Т. Шевченку, В. Симоненку, парку «Софіївка».

2121. **Кононович, Л. Г.** Чигиринський сотник : роман / Леонід Кононович ; [передм. І. Бондар-Терещенка]. – Харків : Фабула, 2016. – 524, [1] с. – (Сучасна проза України).

Гостросюжетний лицарський роман, події якого відбуваються у часи Хмельниччини.

2122. **Зінченко, С. Г.** Отаман Холодного Яру : [роман] / Сергій Зінченко. – Брустурів : Дискурсус, 2015. – 158 с.

Історичний пригодницький роман про одного з ватажків Коліївщини Семена Неживого.

2123. **Кукса, Н. В.** Чигиринщина в подорожніх нотатках відомих особистостей XIX–I половини XX століття / Н. В. Кукса, Я. Л. Діденко. – Черкаси : Вертикаль, 2013. – 198 с. : іл. – Містить бібліогр.

2124. **Горліс-Горський, Ю. Ю.** Холодний Яр : твори / Юрій Горліс-Горський ; [передм. Ю. Ткаченка]. – Черкаси : Інтроліга ТОР, 2016. – 591 с. : іл. – (Пам'ятаймо, браття!).

2125. **Ляшко, Ю. Ю.** Підтвердження історичних фактів в романі Юрія Горліс-Горського «Холодний Яр» за польовими дослідженнями / Юрій Юрійович Ляшко // Джерело : матеріали 14-ї наук.-практ. конф. «Історія рідного краю в контексті історії України»... / Кам'ян. держ. іст.-культур. заповідник, Кам'ян. район. громад. орг. «Спілки краєзнавців» ; [упоряд. Шамрай О. Г.]. – Черкаси, 2017. – Вип. 14. – С. 24–28.

2126. **Зінченко, С. Г.** Вогонь Холодного Яру : [повість] / Сергій Зінченко. – Черкаси : Вовчок О. Ю., 2017. – 238 с.

Про збройну боротьбу за українську державність у 20-х роках ХХ ст. на території Холодного Яру.

* * *

2127. **Васильчук, М.** За голосом навздогін : автобіограф. повість з Демуцьким у центрі / Микола Васильчук ; [передм. Є. Барана, О. Сторожука]. – Коломия : Вік, 2015. – 175 с.

Про Порфира Демуцького, організатора Охматівського народного хору. Жашківщина, кінець ХІХ–початок ХХ ст.

2128. **Поліщук, В. Т.** Моя Софія – не повія / Андрій Поліщук. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2014. – 189 с. : іл.

Про Софію Потоцьку (1760–1822).

5.3. Поезія

2129. **Холод. Яр** : часопис № 1 / Черкас. обл. орг. Нац. спілки письмен. України ; [уклад. В. Т. Поліщук]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 319 с.

Збірка віршів про Черкащину.

2130. **Будь славен, мій Черкаський рідний краю!** : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про Черкащину] / упоряд. В. Т. Поліщук // Черкас. край. – 2013. – 26 лип. – С. 5 ; 2 серп. – С. 5 ; 9 серп. – С. 5.

2131. **Будь славен, мій Черкаський рідний краю!** : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про м. Городище] / упоряд. В. Т. Поліщук // Черкас. край. – 2013. – 23 серп. – С. 7.

2132. **Будь славен, мій Черкаський рідний краю!** : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про Городищину] / упоряд. В. Т. Поліщук // Черкас. край. – 2013. – 30 серп. – С. 5, 7.

2133. **Будь славен, мій Черкаський рідний краю!** : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про

Драбівщину] / упоряд. В. Т. Поліщук // Черкас. край. – 2013. – 6 верес. – С. 7 ; 13 верес. – С. 7.

2134. **Будь славен, мій Черкаський рідний краю!** : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про Звенигородщину] / упоряд. В. Т. Поліщук // Черкас. край. – 2013. – 1 листоп. – С. 8 ; 22 листоп. – С. 8.

2135. **Поліщук, В. Т.** Будь славен, мій Черкаський рідний краю! : поет. антол. до 60-річчя Черкас. обл. : [вірші про Золотоніщину] / В. Т. Поліщук та ін. // Черкас. край. – 2014. – 31 січ. – С. 5 ; 7 лют. – С. 5 ; 19 лют. – С. 14.

* * *

2136. **Гаптар, М.** «Я серцем пригадую Умань» ; До Дніпра ; Тарасова гора ; Канів ; «Мое село у бабиному літі...» ; «Над Тясмином знов осінь золота...» ; Осінній ярмарок у Смілі : [поезії] / Максим Гаптар // Гаптар М. На ясен день : [поезія]. – Черкаси, 2018. – С. 30, 38–39, 110, 118, 129, 136, 148–149.

2137. **Коструба, М.** Краю мій Черкаський : [вірші] / Микола Коструба // Михайлова Н. Літературна біографія Уманщини / Михайлова Н. Літературна біографія Уманщини / Ніна Михайлова. – Черкаси, 2017. – С. 157.

2138. **Масло, М.** Моя дніпровська сторона ; «Земле дніпровська моя!» ; Канів ; Сади ; «Моя зелена Ковалівка...» : [поезії про Черкащину] / Михайло Масло // Масло М. Від імені сіл : вибр. поезії. – Черкаси, 2017. – С. 59, 78, 167–168, 328–329.

2139. **Нерубайський, І. А.** Отча сторона : поезії / Іван Нерубайський. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2016. – 63 с.

Збірка поезій, присвячених Черкащині, м. Тальне, с. Криві Коліна Тальнів. р-ну. Про автора – с. 60–61.

2140. **Трощинська, О. І.** Чигирин у творчому доробку українських поетів / Олена Іванівна Трощинська // Чигиринщина : історія і сьогодення : матеріали VI наук.-

практ. конф., [Чигирин], 9-10 листоп. 2017 р. / [Нац. іст.-культур. заповідник «Чигирин»; упоряд. Я. Л. Діденко та ін.]. – Черкаси, 2017. – С. 176–181.

Див. також № 1981–1983.

ХІІІ. БІБЛОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ

2141. **Наймолодша в Україні** : бібліогр. покажч. Вип. 3 (Черкаській області – 60 років) / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Л. Т. Демченко, Т. В. Савчук ; наук. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2013. – 241 с. – Алфавіт. покажч. авт.: с. 196–213. – Ім. покажч.: с. 214–223. – Геогр. покажч.: с. 224–238.

2142. **Малі міста України**. Черкаська область : бібліогр. покажч. / Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного ; [уклад. Д. О. Мироненко та ін. ; відп. ред. Г. А. Войцехівська]. – Київ : [б. в.], 2016. – 311 с. : іл.

Анотована бібліографічна інформація про 13 малих міст Черкас. обл.

2143. **Природа Черкаської області** : роки й автори : хронол. покажч. Вип. 1 / НАН України, Держ. установа «Ін-т еволюц. екології НАН України» : [упоряд. С. М. Конякін]. – Київ : ДІА, 2016. – 120 с. – (Черкащина заповідна).

Бібліографічний покажчик містить дані про джерела, надруковані у 1853–2015 рр.

2144. **Черкащина заповідна** : історико-культурні заповідники краю : бібліогр. покажч. / Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Т. Шевченка» Черкас. облради ; [уклад. Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе ; наук. ред. В. М. Мельниченко]. – Черкаси : ОУНБ, 2015. – 47 с. : іл.

Див. також № 586, 1299, 1304, 1306, 1308, 1312, 1313, 1316, 1317, 1319, 1321, 1322, 1803, 1812, 1820, 1831, 1844, 1986, 2107.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ, УПОРЯДНИКІВ ТА РЕДАКТОРІВ

- Абашіна Л. О.
313, 616, 695, 1402
Аблязов Р. А. 1345
Абразумова О. М.
1306 (уклад.)
Авраменко В. 2054
Адешелідзе Н. В.
586, 1820, 1831,
1844, 2144 (уклад.)
Андрєєва І. 1104
Андрєєва О. 1104
Андрієвська О. Л.
884
Андрійченко В. 920,
986–987, 1012, 1048
Андрусяк І. 1943
Антіпова А. 1626
Антоненко К. В.
1192
Антонець А. 1776
Апальков О. 135
(упоряд.), 1553
(упоряд.), 1785
Апалькова І. 1553
Асташова В. В. 973
Бабенко О. О. 836
Бабир І. 359
Бабич М. 138
Бавровська Н. М. 851
Бадрак В. 1809
Бакалінська Т. 1264
Балаш Т. 309
Балякіна Т. 285, 847,
1567, 1797
Бамбула В. 21
Бантиш Т. 225
Барабаш Л. 952
Баран Є. 1862
Баранник В. В. 136
Барвінок Ю. 302
Бардиш Я. В. 1193,
1194
Бахмут А. І. 461
Башенко М. І. 991
Бердинець В. 373,
680, 1073, 1097,
1310, 1314, 1328,
1435, 1578, 2074
Безверха Т. М. 504
Безлюдний О. 1334
Безпалова І. 1510
Безпалова О. 353,
917, 1047, 1050,
1271, 1311
Безуглий В. 81, 120,
155, 166, 289, 392,
420, 427, 453, 498,
525, 706, 848, 901,
1181, 1329, 1425,
1441, 1453, 1479,
1495, 1527, 1563,
1573, 1587, 1684,

1707, 1796, 1800,
1825, 1871, 2008,
2063
Белень А. І. 1531
Береза Ю. 1916
Березовська Н. 265
Берко Г. 1987
Бодяненко І.
Берлянд І. 1104
Бех М. 502
Бех Н. С. 980
Бечко П. 952
Беляєва С. С. 1081
Бібіков Я. І. 786
Біла Л. 1517
Білецька Р. 1824
Білецький Ф. Ф. 96,
237, 464, 811, 843,
902, 1003, 1177,
1970, 1973, 2032,
2041, 2046
Білий В. 501 (ред.)
Білокінь О. 1190,
2057, 2061
Білоус Г. 1786, 1789
Білоус Н. 680, 685,
731, 901, 995, 1035,
1107, 1421, 1424,
1437, 1617
Білошапка В. В. 619
Бінусова М. 940
Блонський Г. Г. 1282
(заг. ред.)
Блохіна Т. 1485
Блощаневич С. 1085
(фот.)
Богун Л. В. 1347
Богуславський О.
1019
Бодяненко І. 283
Бойко Н. І. 817
Бойко С. В. 2006
Бойчук М. 1644
Бондар І. 1524
Бондар-Терещенко І.
2121
Бондаренко В. І.
1361
Бондаренко Г. 502
Бондаренко Л. О.
1688, 1966
Бондаренко Т. О.
1625
Борейко В. Л. 192
Борисенко М. М.
883, 886
Борисов М. 1768
Борисова Т. 1652
Боровик О. І. 342
(ред.)
Бородинська Т. 255,
259
Борозенець А. 1032
Бортник Т. 955
Борщ М. 701, 704,
758, 2024
Боюс Г. П. 1163
(упоряд.)

- Бравада О. 448, 567,
761, 767, 797, 812,
880, 1818, 1358,
1475, 1685
Брезінський І. В.
1055
Брель О. В. 303, 321
Брижицька С. А.
2048, 2053
Бриченко А. 1106
Брюховецький Л.
1633
Брязкало Т. В. 1383
Бугасва О. В. 1976
Бугаєнко К. 1446
Бугеря М. 650
Буевич Е. 526, 574,
1455, 1516, 1542
Букет Є. 1417
Бульба К. 188
Бунякіна Д. 2101
Бурган М. А. 343
Бурдейний А. 1955
Бурдь Н. В. 492
Бурій В. М. 105, 141,
143, 1882 (авт.–
упоряд.)
Бутенко Є. В. 851
Бухенська Д. 1911
Буц І. 1758 (упоряд.)
Бушин М. І. 749, 757,
2047
Вайсіш О. А. 17
Валах Т. П. 1187,
1418
Ваніфатова О. 1858
Василенко Г. 1987
Васильєв М. 1540
Васильєва Н. 906,
918
Васильківський С. П.
980
Васильчук М. 2127
Вачасв О. 890, 954
Величко В. К. 1445
(ред.)
Величко Л. 1591
Вельбівець О. 9,
1120
Вашецька С. (відп.
ред.) 233, 1429
Вельможенко В.
1977
Венуль Й. 961
Верговська М. 1220
Веселовська Л. 1041
Ветров О. 524, 590,
1888
Винник О. 1620
Виркин Д. В. 180
Висоцька Л. Г. 691,
777
Вівчарик Н. 21, 1133,
1137
Вівчарик О. 731,
1096
Відейко М. Ю. 492

- Вінярський С. 977
Віра І. 1132
Віргуш Н. 270–271,
275, 283, 286, 754,
910, 924, 928, 930–
931, 940, 984, 993,
998, 1000, 1004–
1006, 1009, 1013,
1028, 1031, 1135,
1143, 1279, 1643
Власенко А. 1368
Власенко Н. 122,
679, 683, 688, 731,
1107
Вовк М. О. 1557
(упоряд.), 1558, 1559
Вовкодав Ю. 121,
172, 30, 1469, 1522
Воєвська К. (відп.
ред.)
Войтенко В. 1602
Войцеховська Г. А.
2142 (відп. ред.)
Войцях С. А. 510
Волик В. 887
Волков М. К. 1288
Волошенко І. І. 184,
192
Волошина А. А. 1779
(голов. ред.), 1780
(голов. ред.)
Волошина В. Ф. 1791
Волошина Н. 1928
Вольвач П. 985,
1389, 1391, 1980
Воля В. 288
Выркин Д. 1528,
1562, 1781, (уклад.,
голов. ред.), 1782
(уклад.)
Гаврилова О. 938
Гаврилова Т. А. 745
Гаврилюк Л. М. 1410
Гаврилюк М. Н. 883,
886, 1307
Гаврилюк О. М. 159–
160
Гаврилюк Г. Г. 884
Гаєр Н. 1939
Галат В. В. 903–904
Галич М. 1882
Глушко О. С. 477,
867
Гальченко С. А.
1904, 1905 (упоряд.)
Гаман П. І. 1345
Гамова Ю. 1621
Ганина В. 906
Ганницький С. Г.
803, 1638
Гаптар М. Л. 1793,
2136
Гаряєв Р. І. 937 (авт.-
упоряд.)
Гармаш В. Ф. 345,
2070
Гармідер А. М. 862

Гарнага В. П. 1401, 1379
Генвічай В. 1670
Геращенко К. 678, 1291
Гершкович Я. П. 489
Гетьман В. І. 864
Главацький М. В. 821
Гладун О. Д. (наук. ред.)
Глизь Д. 1169
Глуценко А. 198–199, 213, 219
Гобельовська Л. П. 69 (ред.), 945 (ред.)
Гогоренко Л. П. 730
Годуліна М. 996
Голиш Г. М. 109, 113, 421, 432–434, 467, 668, 686, 689, 694, 755, 770, 825, 1212, 1224, 1225, 1238, 1249, 1305, 1333, 1356, 1515, 1524, 1538, 1580, 1621, 1627, 1674, 1700, 1890, 1898, 1922, 1950, 2118, (упоряд., наук. ред.): 123, 405, 414, 668, 1290, 1304, 1306, 1319, 1321, 1333, 1460
Голиш Л. Г. 1308
Головко В. 112
Головко Т. 1666
Головчук А. Ф. 1336
Голуб О. Д. 218
Голуб О. О. 11, 738
Голубцов О. Г. 872
Гонца І. С. 1713
Гончар Ю. О. 1795, 2022 (упоряд.)
Гончаренко Т. І. 109
Гончарик О. 1296
Гончаров В. 931
Горб-Дубова Т. П. 693
Горбань С. П. 1798, 1799
Горбачов Д. О. 1613
Горбенко Т. І. 271
Горбівненко А. 1760
Гордон О. 1801, 1802, 1804
Горенко В. 385
Горенко Л. М. 571
Гориславець Є. 859
Горицвіт Л. 2076
Горідько Т. М. 509, 671, 873, 1045, 1712 (упоряд., уклад.), 1778 (ред.)
Горішна Н. 1770, 1776, 1801, 1804
Горліс-Горський Ю. Ю. 2124

- Горнятко-
Шулилович А. 2094
Горобець В. М. 550,
806
Горовий А. 1529
Гординець І. С. 73,
422
Городніченко Л. 753
Горохівський П. 263,
266
Горошко Л. М. 499
Горошко С. 481, 533,
537, 540–541, 547–
548, 554, 561, 580,
611, 624, 637, 657,
714, 739–740, 827
Горященко Ю.
Грабовецький В. В.
2038
Градун Е. Ю. 2049
Гребенюк О. 284
Гребенюк Ю. Є.
1321 (уклад.)
Грейнджер Л. 1085
(ред.)
Гречанюк О. Л. 1905
(ред.)
Гречуха С. 771
Григоренко Т. 617,
630, 632, 1154, 1464
(ред.), 1465 (ред.),
1521
Григорович А. 1806
Гринько М. 1681
Гриньков Д. 891
Грицик Г. 2066
Грищаченко О. 993
Грищенко В. М. 869
Грязнова О. 1016
(ред. упоряд.)
Гузар Б. С. 893
Гулий С. 80
Гурбик О. Б. 1010
Гур'єва Л. Д.
(упоряд.), 1162, 1473
Гуржій О. І. 759
Гусак А. 1310
Давиденко Г. 627,
1182
Давидюк В. М. 252
Даник В. 1769, 1776,
1777, 1807
Даниленко О. 253,
257, 463, 643, 983,
1280, 1339
Данилюк М. (відп.
ред.) 99, 106, 435,
1191, 1598
Дахівник В. Б. 1503
Даценко Є. О. 201
Дашковський О. М.
1067, 1074
Дегтярьова О. Б. 937
(ред.)
Демченко Л. Т. 586,
1680, 1820, 1986,
2141, 2144 (уклад.)
Демчук М. П. 16, 162

- Денисенко А. В. 118–119
Денисенков В. 959
Денискіна Г. 1913
Дергач В. О. 1808
Деревінський В. 822
Дерев'яно Т. О. 989
Дерій С. І. 1307
Деркач А. 881
Деркач Н. О. 1994
Десятніков І. В. (ред.) 322, 479, 566, 575–577, 670, 773, 785, 791, 801, 859, 861, 881, 1203, 1966
Деєв М. М. 431
Джоган О. 734
Джулай Л. Г. 1809
Джулай Т. В. 1519, 1656
Дзєга В. 1121, 1839, 1992
Дзима В. В. 1190, 2050, 2052, 2057, 2061
Дзюба І. 2095
Дзюбенко О. М. 998
Дзюбенко Т. 419, 1636
Дикаленко М. 922, 948
Дикань К. 612
Димінський А. 501
Дігтяренко Г. 1768
Діденко С. В. 491
Діденко Я. Л. (упоряд.): 294–295, 303, 310, 318, 320, 326, 456, 472, 490, 513, 589, 592, 600, 631, 691, 695, 727, 819, 876, 1164, 1205, 1215, 1506, 1509, 1519, 1592, 1624, 1632, 1647, 1663, 1675, 1701, 1739, 1788, 1888, 1971, 2006, 2140 (авт.): 296, 297, 321, 595, 1402, 2123
Дідук Л. Т. 144
Діскант Я. О. 1203
Діхтяренко Г. Ю. 1810, 2107
Діхтяренко О. 1776
Добро П. 1600
Довгань С. 502–503
Довгопола В. 1114
Долинська Н. М. 1483 (авт.–упоряд.)
Доманицький В. М. 1902
Домбровська Л. 341
Донець А. 1382
Дорош Є. 1651
Дорошенко Р. О. 790
Дорошенко Т. С. 1887

- Драган С.М. 91
 Драй-Хмара М. 1904, 1905
 Драч О. О. 814–815 (голов. ред.)
 Дробний І. 112, 1769, 1770, 1813, 1817, 1845, 1875, 2097
 Дубінін (Дубенець) І. 1452, 1815
 Дубова І. А. 861
 Дудко О. 1438
 Дудник К. І. 1576
 Дудченко О. 2009
 Дуняшенко Н. 398
 Душейко А. 959
 Душейко П. Г. 958
 Дяченко Г. В. 20
 Дяченко Л. 1655
 Дяченко-Лисенко Л. 1761 (уклад.)
 Євич Г. 231, 1816
 Євона А. 933, 1403
 Євтушевська Н. М. 1445
 Євтушенко К. І. 258
 Єгорова Т. 1859
 Єжель Ю. 169
 Єлесіна К. 568
 Єлінецький І. 368, 375–377
 Єременко В. 1785
 Єрмашов Т. В. 1908
 Єфремцева А. П. 1663, 1696
 Жадько В. О. 179, 1350, 1969
 Жакін І. 1180
 Жам О. М. 518 (упоряд.), 1392
 Жежеря Т. П. 839
 Желізник О. 351–352, 1766
 Жук П. 378, 527, 628, 656, 712, 743, 1255 (упоряд.), 1396
 Жукова А. С. 2039
 Жулинський М. 1951, 1965 (голов. ред.)
 Журавльова А. 1683
 Забожко І. М. 1612
 Заболотна Г. 1759
 Завалко С. 726
 Завгородній І. Р. 274
 Загоріна Р. 700
 Задорожна Г. М. 840
 Задорожная А. М. 839
 Задорожня Л. 1034
 Задорожня Ю. 1359
 Заїка В. 913
 Залевська Л.О. 202, 664
 Заніздра І. С. 515
 Запорожець П. 966
 Заруба В. М. 555

- Заставський С. 174
Засядько Л. В. 400
Затуливітер В. 1912
Захаренко С. О.
1297, 1299
Захаров Е. 922, 948
Захарченко В. І.
1768, 1769, 1821,
1822, 1876
Захарченко О. В.
601, 626
Захарченко Я. І. 787
Зборовський А. 1523
Збризька (Яхно) О.
382
Звенигора Я. 620,
774, 1160
Згура В. 960, 1555
Зеленько В. 1031
Земзюліна Н. І. 635
Зінкевич О. 721
(голов. ред.)
Зінченко А. 1236
Зінченко О. М. 325,
350, 437, 638, 801,
1072, 1087, 1129,
1180, 1260, 1268,
1318, 1549, 1751,
1869
Зінченко С. 1823,
2115, 2122, 2126
Зінчук С. 1085 (ред.)
Золотарьова О. 1439
Золотоверха О. 1259
Зубко Т. Д. 873 (ред.)
Івангородський К.
481, 533, 537, 540–
548, 554, 561, 580,
611, 624, 637, 657,
714, 739–740, 827
Іваненко Л. 698,
1161
Іваницька С. Г. 1908
Іванов М. 810
Іванова С. 8 (ред.)
Іванченко М. Г. 1826
Івашкевич Т. 2075
Іващенко Т. В. 2039
Івженко В. 1749
(уклад.)
Ігнатенко Ю. 570
Ілюха О. В. 882–883,
886
Іржавська А. П. 405
(уклад.), 666, 1313
(уклад.), 1481
Ісаєва О. М. (упоряд.):
133, 137, 488, 692,
1239, 1359, 1472, 1655,
1910, 1939, 2057
Ісаєнко Л. 1293
Іщенко Т. І. 1316
(уклад.)
Казарінова Н. Л.
1345
Казарян А. 954
Казімір Н. 266

- Калашник Ю. 187, 193, 196
Калашнікова К. 1467
Калиновська Т. С. 454, 470, 532 (ред.), 614, 628, 656, 712, 1030, 1111, 1171, 1202, 1255 (упоряд.), 1283, 1432, 1436, 1504, 1979
Калініченко К. С. 1079
Калюжна С. 735, 1554
Камельовська О. 446 (худож.)
Камінська К. Ю. 1526
Камінська Б. 1560
Камченко Д. 450
Карабут А. О. 1067, 1068 (авт.–сост.)
Карло Т. 1259
Карнарук Л. 214, 639, 1672
Касьян Т. К. 1827
Касян А. 634
Катоніна В. 266
Качалаба П. 171
Качан Л. 1139
Качан О. 1166
Качула В. В. 1914 (ред.)
Квітка С. Г. (ред.)
Квятковська О. 1577
Кивгила І. Г. 129
Кикоть В. М. 1768, 1828, 1829
Килимник Ю. 702
Кирей В. 124, 898, 964–965, 967, 1038, 1116, 1174, 1179, 1287, 1376, 2040
Кирей Р. 64, 178, 251, 276, 441, 557, 794, 845, 896, 899, 905, 909, 911, 962, 968, 975, 981, 999, 1007, 1084, 1102, 1118, 1120, 1124, 1134, 1141, 1145, 1150, 1152, 1258, 1262, 1278, 1281, 1282, 1286, 1327, 1366, 1378, 1410а, 1448, 1514, 1605, 2044
Кириллюк П. Г. 348
Кирко О. 360
Кирпа Г. 1892
Кир'ян Н. 1681
Кисельов Ю. 459, 1764
Кисіль Г. 83
Киченко О. 1308
Кіналь О. 1943

- Кіреєва В. О. 1299,
1317 (уклад.), 1319
(уклад.)
Кітляр Р. Ю. 670
Клестов М. Л. 884
Клименко (Синьоок)
Г. 1787, 1855, 1863,
1896
Клименко Н. 1513,
1534, 2034
Клименко Т. А. 250,
532 (ред.), 562–563,
573, 613, 623, 658,
667, 668 (авт.–
упоряд.), 1497, 1498,
1499, 2069
Климчук О. 784
Ключник Л. В. 600
Коба С. А. 1014
Кобен Л. А. 151
Кобилецька О. 1913
Кобилецька В. 177
Коваленко В. М. 397,
1098, 1753, 1765,
1766, 1826, 1830,
1880, 1895, 1933,
1935, 2030 (уклад.)
Коваленко І. О. 1028,
1832
Ковалів Ю. 1909
Коваль А. І. 1336
Коваль В. В. 648,
1180
Коваль І. 58, 121,
203, 325, 373, 1131
Коваль Р. М. 609,
772
Ковальчук Д. С. 1188
Ковтун Т. П. 274
Ковтуненко С. 530,
919
Когутович Т. 1961
Козак О. 465
Козицька В. 1748
(ред.)
Козицький П. О.
1254
Козловська Т. 1766
Козоріз В. 66, 69–70,
77, 945, 1372, 1992
Коларьков Ю. В.
1340
Колесникова К. 151
(ред.)
Колісник В. І. 114–
116, 347
Колісник
(Кузнецова) Л. 347,
2035
Колотуха С. 952
Коляда І. А. 816,
2083, 2084
Комарова І. Л. 947
Компанієць Г. 1223
Компанієць О. В.
287, 481, 533, 537,
540–541, 547–548,

554, 561, 580, 611,
624, 629, 637, 657,
714, 739–740, 827,
1256
Компанієць Т. 1531
(ред.)
Конарева Т. Д. 1381,
1382
Конджарян Н. Г.
1460 (упоряд.)
Коновал К. С. 76, 78
Конограй В. А. 837–
838
Кононенко О. 112
Кононенко Т. Г. 400
Кононович Л. 1833,
2121
Конончук Т. 1918
Концеба С. М. 974
Конякін С. М. 2143
(упоряд.)
Копанева Е. 1170
Коренна О. М. 1957
Корновенко С. В.
1301, 1317, 1414,
1462, 2068
Король Р. 710–711
Коротєєв М. 955
Корчинська С. 1775
Косенко В. 480
Косенко І. С. 877
Коскін В. 1929
Костенко В. І. 1669
Костецький М. 117,
280, 417, 703, 745,
751, 963, 1323, 1500,
1505, 1629, 1847
Коструба М. 2137
Косяченко М. 2137
Котов А. 1377
Коцур М. Ю. 345,
2070
Коцюбанська О.О.
1248
Коць С. 1380
Кошелюк В. 1833
Кошова І. 1876
Кравець А. 86, 134,
139, 260, 268, 517,
593, 596, 599, 654,
765, 776, 778, 783,
793, 802, 807, 826,
1077, 1168, 1227,
1240, 1399, 1404,
1616, 1623, 1635,
1917
Кравець Н. 677, 1266
Кравець С. 1607,
1660
Кравченко В. 349
Кравченко І. 266
Кравченко О. А.
1229, 1292
Кравченко Я. 1622,
2059
Кравчук Л. М. (упоряд.)
1163

- Кражан С. А. 1014
Кралюк П. М. 764
Крамар В. В. 190–191
Крапива С. 978
Красницька К. 449
Краснощок Ю. 1734
Красновицький О. В. 1904 (голов. ред.)
Кривда М. 1662, 2045
Кривенко С. 1186
Кривопишина К. 1818, 1819
Криворучко А. 380
Криворучко О. 1874
Кривошея І. І. 569, 1196, 1243, 1394
Крижальська К. 46, 1568
Крижанівська Т. 1585
Кримовська С. 1764
Кримський А. 500 (ред.)
Кримський Ю. С. 102, 1882
Криниця С. 449
Кришня Т. О. 20
Крупа О. 54
Крупа С. 54
Крутїхіна А. 1422
Крючков О. 913
Кубина В. 915
Кудряшов Г. О. 1649 (упоряд.)
Куземко А. А. 878
Кузнець Т. В. 243 (уклад.), 244–248 (ред.), 1196, 2110 (ред.)
Куклін О. 1287
Кукса Н. 297, 335–336, 592, 709, 819, 1201, 1205, 1431, 1983, 2123
Кулаковський П. 143, 1882
Кулинич В. 1204, 1207
Куліш Н. 1661
Куліш О. 1791
Курбала Я. С. 1745
Курінна Т. М. 60, 1231, 1720, 1721
Кучер Г. 115, 1142, 1178
Кучер М. 984
Кучеренко С. М. 13
Кучма Е. 299, 339–340
Кушнір А. А. 2065
Куштан Д. П. 34
Лабунько А. 329
Лавріненко Н. П. (голов. ред.): 19, 55, 78, 118, 163, 235, 277, 296, 297, 299,

301, 302, 304, 308,
311, 314, 315, 316,
317, 319, 321, 322,
323, 324, 329, 331,
335, 336, 336, 339,
341, 358, 406, 407,
408, 429, 477, 479,
505, 506, 560, 564,
566, 575, 577, 634,
642, 645, 655, 669,
670, 678, 723, 773,
777, 785–791, 801,
818, 846, 859, 861,
881, 1088, 1169,
1201, 1203, 1204,
1207, 1234, 1251,
1291, 1368, 1402,
1403, 1405, 1431,
1482, 1597, 1667,
1714, 1715, 1732,
1733, 1738, 1740,
1966
Лагута Д. А. 515,
1482
Лазоренко С. 203,
384, 439, 445, 1032,
1046, 1075, 1091,
1265, 1268, 1564,
1589, 1590, 1805,
1806
Лазуренко В. М.
(відп. ред.): 293, 305,
309, 330, 332–334,
709, 875, 1325, 1874,
1983; (авт.): 327, 659,
757, 1331, 2005
Лазуренко Ю. М.
337, 674
Лакида П. І. 855,
1001
Ланська О. 1766
Лапіна Н. 1798, 1799
Ларин А. 889, 927
Ластівка П. П. 1582
Ластовський В. 34,
1214
Лебеденко Л. 1109,
1677
Левицька Н. М. 1248
Левченко А. 1834
Левченко Н. 1509,
1511
Левченко Р. 928
Левченко С. П. 74,
1775 (ред.), 1776
(ред.), 1777 (ред.),
1804, 1834
Левчик Н. 2091
Лега Ю. Г. 1333
(наук. ред.)
Легка О. 1923
Легоняк Б. В. 477,
610, 876
Легоняк Т. Б. 791
Леоненко И. 916
Лепський В. В. 823,
1209, 1464 (упоряд.)

- Лесь М. 108, 1122, 1893
Лизогуб В. 1301, 1307
Линник П. Н. 839
Линовицький П. П. 1777, 1837
Лисак І. 500
Лисенко А. М. 1254
Лисенко В. Д. 270
Лисенко Т. Г. 49 (уклад.), 1987
Лисиця А. Г. 109, 1249, 1306 (уклад.), 1317 (уклад.)
Лисюк М. В. 194
Литвин М. Г. 10 (ред.)
Литвин Ю. 315
Литвиненко О. 286
Лихота С. О. 484
Лівицька-Холодна Н. 1993
Лісаченко В. М. 446
Лісова Л. 128, 253, 1130, 1166
Лісовський С. 829, 1277
Літченко Т. П. 907
Лобатенко Л. О. 602, 625
Логвиненко О. 388 (уклад.)
Логінов А. Ю. 1290
Лозинський Т. 514 (упоряд.)
Ломачинська І. М. 1211, 1216
Ломачинський Б. Г. 1208
Лонська Л. І. 1706
Луб'яна А. 1695
Лукиєнко О. І. 830
Любіцева О. О. 1090 (ред.)
Людний Ф. П. 690
Ляшенко О. І. 1299 (науков. ред.)
Ляшко Ю. Ю. 129, 2125
Магомедов Б. В. 491
Мазур З. О. 980
Мазуренко О. С. 1362
Майстренко М. 29, 476, 1352, 1463, 1952, 2004
Майстренко О. 801
Макаренко М. А. 853
Макаренко Т. В. (уклад.)
Макарюк В. В. 326, 622, 846, 875, 1624, 1738
Макеєв В. 1183
Маланіч О. Л. 483
Малієнко О. 966
Малініна А. 1795

- Малнацька А. 782
Мамчур Ю. 1167
Мандрика В. 1838
Манжара Г. 2052
Манн Р. В. 946
Марголіна І. 1645
Мариновський Ю.
1386, 1630
Марсюк В. 1809
Мартінова Г. 332,
1704 (упоряд.), 1705
Мартінова Т. 748
Маруняк Є. 829
Марцінковський І.
2042
Марченко В. А. 75,
168, 239, 363, 386–
387, 953, 957, 969,
970, 972, 992, 1195,
1338, 1342, 1343,
1344, 1491
Марченко І. О. 1506
Марченко М. 1520
Марченко Н. 1941
Масло М. К. 1839,
2138
Маслюкевич Н. 349
Масненко В. В.
(ред.): 93, 481, 533,
537, 540–541, 547,
548, 554, 561, 570,
580, 611, 624, 637,
657, 714, 739, 740,
827; (авт.): 649, 1718
Маснюк В. Л. 1708
Матат Д. 1261
Матрос Л. В. 320,
1737, 1966
Матюшенко-
Гребенюк Н. І. 217,
1841
Матях В. 1228
Мачуський С. О.
1192, 1193, 1194
Мельник Г. 206
Мельник Н. 85, 2062
Мельник С. 266
Мельникова Н. 1037
Мельниченко
Василь (авт.–
упоряд., ред.): 1, 3,
263, 401, 403, 404,
414, 532, 534, 536,
559, 579, 586, 613,
662, 668, 715–720,
736, 737, 742, 895,
900, 926, 949, 1015,
1257, 1300, 1407,
1593, 2013, 2053,
2141, 2144; (авт.): 6,
391, 395, 551, 578,
603, 775, 944, 1317,
1384, 1450, 2010,
2033, 2036, 2051,
2070, 2071
Мельниченко
Володимир 1981
Мельничук А. 2060

- Мельничук В. В. 17
Мельніченко Л. 1264
Мигаленко М. 277
Милашевский А. С. 491
Милько В. І. 816
Милько О. 910
Мироненко Д. О. 2142
Мироненко О. А. 344, 750
Михайленко З. 1123
Михайлик А. 788
Михайлов Ю. 1062
Михайлова Н. С. 1444, 1444, 1579, 1748, 1864
Михайлюк В. 1430
Михайлюк Ю. М. 543
Михайлюта О. 642
Михайлюта С. 642
Михальченко М. І. (науков. ред.)
Мицик А. С. 857
Мицик В. Ф. 229, 415, 427–428, 584, 857 (ред.), 1105, 1609, 1714, 1762 (упоряд.), 2025
Мицик Ю. А. 150, 544
Мицик Ю. О. 300, 1215
Мінська О. І. 645, 1164
Мірошник О. 1936, 2026
Мовчан В. 229, 234, 415, 584, 1762 (упоряд.)
Могилка А. П. 824
Могилко С. 841, 1153 (упоряд.)
Молчанова І. 1369
Момот А. 82
Монастирська Л. 1666
Моренко Л. 442, 462, 684, 699, 733, 956, 1110, 1276, 1480, 1693
Мосійчук С. 1459
Мошенський С. 211–212, 1865, 1932
Мураєнко Г. В. 2067
Мусій О. 290
Мушта О. 655, 723, 1099
Мюллер Й. 492
Мяус О. 1766
Нагорний О. 1851
Наєнко М. 1395, 1929
Наконечний М. 264
Налбандян А. А. 566
Нарівська В. 1930
Наріжена О. 1471

- Наумчук В. 520
Невлад В. І. 1340
Недвичка М. В. 1336,
1340
Немцова Ю. 195
Ненада М. М. 281
Непийвода Ф. Л.
1707
Нераденко Т. М. 4, 5,
30, 47, 87, 95, 125,
132, 140, 145, 157,
170, 183, 197, 227,
240, 249, 262, 278,
279, 292, 327, 362,
409–413 (ред.), 482,
483–486, 495, 515,
756, 1082, 1088,
1198, 1226, 1269,
1270, 1482, 1512
Нерубайський В.
1264
Нерубайський І. А.
232, 234, 2139
Нестеренко В. І. 137,
1375, 1461 (відп.
ред.), 1466, 1701,
1978, 1985 (авт.–
упоряд.), 2015 (відп.
ред.), 2065
Неумитий В. 591,
594, 2038
Нечуй-Левицький І.
2087
Николенко А. П. 110
Ничкало Н. Г. 1312
(науков. ред.)
Нікітченко В. 215
Нікітченко Л. 173,
356, 988, 994, 1156,
1199, 1298, 1546,
1884, 1934, 2064
Нікіфоров В. 207–
208, 216, 220, 223,
1731
Нікіфоров-
Антоненко В. 204,
209
Нікіфорова Н. Я.
1535
Ніколайчук Д. 27
Ніщименко М. 164
Новицький М. 2002
Новосельський М.
1289
Нога Т. Б, 519
Носань С. 1768,
1790, 1848, 1849,
1851, 2031, 2119,
2120
Носенко В. 1775
Оберемок В. К. 1853,
1854, 2000
Овсієнко Л. Г. 587–
588, 604, 1419
Овчаренко С. М. 647
(ред.)
Овчинников Е. В.
494

- Огус І. 1457
Одинець О. О. 670
Олехнович А. 1178
Олійник А. В. 907
Олійник В. Й. 234
Олійник Л. 1689
Омелечко Р. 425, 729
Онопа В. В. 504
Онопрієнко С. 773
Онуфрієнко О. 181
Орел Л. 1987
Оробець Ю. 1017
Осадчий С. Д. 903
Осауленко І. Ф. 1812
(упоряд.)
Осипенко І. І. 1357
Осипенко О. 653,
1390, 1631, 1682,
1692, 1964, 1975
Осипенко Т. 488,
1472
Остапчук А. М. 496
Осьмачка Т. 1935,
1936
Отземко В. 1679
Охрименко О. 254
Охримович О. 264,
908, 2003, 2077
Павленко Л. І. 894
Павленко М. 1763,
1768, 1857, 1858,
1859, 1949
Павленко О. 1768,
1770
Павлова С. Ф. 19,
447, 1219
Павлюк С. 499 (відп.
ред.)
Палій О. 553
Панасенко А. 165
Панасенко М. 52
(авт.-уклад.)
Панасюк Б. 766
Панченко В. 1927,
2043
Панченко Р. 361
Папа Римський 1267
Папанчук В. 167
Парамонов В. 1029
Парій Н. В. 618
Парубок О. 90
Пахаренко В. 1811,
1967, 2022 (упоряд.),
2023 (упоряд.), 2027
Пашковський Г. 167
Пашковський О. 323
Пепа В. 1768
Пенчук А. 161
Переварська М. І.
1881 (відп. за вип.)
Перегуда В. 1393
Перепелиця А. І. 19,
308, 456, 472, 1219
Пересунько С. 1493
Пересунько Т. 1654
Першин В. В. 1059
Першин С. 942
Петраускас 1546

Петренко І. 836
Петрик А. М. 1406
Печарський А. 2093
Пилипенко Г. 1998
Пилипенко Є. 2082
Пироженко А. 558
Пироженко С. К. 190
(ред.)
Писар Б. 428
Писарева Н. 390,
874, 1716, 2116, 2117
Пискун О. 818
Півторак О. В. 318
Півториста Л. 79
Пікалова О. М. 550
(ред.)
Пластун М. Х. 1252
Плашкевич М. В.
1561
Плотницька Я. В. 16
Плюхіна О. О. 2067
Побиванець Г. В.
1373
Погорілий Ю. А.
1695
Подзерей Р. В. 853
Подобєд О. 32
(упоряд.), 1490
Подолян Н. 72, 83,
941, 1332, 1340
Позняк-Хоменко Н.
1155
Поїзник В. 1775
Поїздник І. 1135
Покась О. М. 1754
Поліщук А. І. 226,
660, 675, 1860, 1861,
2128
Поліщук В. М. 1246,
1247
Поліщук В. Т. 379,
651, 1302, 1351, 1370,
1487, 1747–1754,
1784, 1792, 1793,
1812, 1814, 1820,
1835, 1836, 1939,
1840, 1842, 1843,
1852, 1867, 1885,
1891, 1894, 1897,
1899, 1900, 1901,
1915, 1926, 1931,
1945, 1946, 1953,
1954, 2007, 2028,
2029, 2085, 2088–
2090, 2105, 2108,
2109, 2111–2114
(ред.): 481, 533, 537,
540, 541, 547, 548,
554, 561, 580, 611,
624, 637, 657, 714,
739, 740, 827, 1320,
1767–1774, 1783,
1784, 1818, 1831,
1837, 1844, 1855,
1876, 1902, 1933,
1986, 2014, 2016–
2021, 2027, 2094,
2130, 2131–2135

- Поліщук О. В. 396
Поліщук М. П. 1747,
2029, 2109
Поліщук П. 1769,
1862
Полтавець Н. В. 607,
1413
Полякова Т. 572
Пономаренко А.
1169
Пономаренко М.
(відп. ред.) 97, 98,
100, 101, 103, 393,
652
Попов М. М., 497,
1586
Постойко М. В.
1229, 1234
Потапенко Л. Л., 56
(ред.)
Почепцов В. Ф. 581,
722
Преварська М. І.
1371, 1641
Пресліцький Е. Е.
1576
Прибега Н. 1613
(голов. ред.)
Пригорницький Ю.
1947
Приймак В. П. 7
(ред.)
Приліпко М. В. 342–
343, 354, 433
Прилуцька О. І. 1594
Прилуцький О. І.
1775, 1776 (ред.),
1746, 1777
Прилуцький О. О.
1594
Присяжнюк Л. 93
Присяжнюк Ю. 93
(упоряд.), 1094, 1250
(відп. ред.)
Прітченко Т. Ф. 646
(ред.)
Прокопенко Л. І.
1297, 1299, 1615
Прокопенко М. 1628
Проненко В. 538
Протасенко І. М. 136
(уклад.)
Прохоренко Л. В.
1208
Прядко О. О. 357–
358, 1715
Пугач (Блискавиця)
Л. 222
Пугач Н. О. 1632,
1639, 1667
Пустовіт А. 1000
Пушонкова О. А.
1477
Пчелінцева О. Є.
1325 (авт.–уклад.)
Работенко І. 941
Радченко С. 12

- Райківський І. Я. 2038
Райнова Д. 205
Рак В. С. 852
Рачук М. 2100
Ревенко О. 1694
Реєнт О. П. 2013
Рибак І. А. 1014
Рижевол М. 1180
Рижик О. В. 474
Різник С. 881
Різник Ю. 636
Рогова І. 261 (уклад.)
Роговська Т. 468, 748, 921, 1195
Роєнко С. 1244
Роженкова Д. 1065
Рожеко В. Р. 1292
Рожко Л. С. 1292
Романенко В. І. 673 (уклад.)
Ромащенко Л. 1921, 1938
Рубанович Л. О. 1694
Руда О. Г. 822
Руденко Л. Г. 828–829
Руденко О. К. 319 (упоряд.), 322
Руденко С. В. 490
Рудик С. 224
Рудь А. А. 1508
Рудюк М. Х. 879
Ружицький О. 751, 963
Рутківський В. 1600, 1942, 1943
Рябчич Л. В. 474
Савісько С. В. 1518
Савко Ю. Ю. 605
Савчук Т. В. 2141
Сажієнко І. А. 258
Сакович В. 1775
Сақун А. 1144, 1412, 1442
Самиляк Т. С. 836 (голов. ред.)
Самков А. Н. 1209
Самотока О. 1474
Сапейко В. 272
Сафронова А. 861
Сверстюк Є. 1237, 1919, 2096
Свириденко О. О. 1256
Свіколкін В. М. 865
Світайло Ю. 1492, 1578
Својак Н. І. 863, 870
Сегеда Ю. 1004
Семенда Д. К. 893
Семенда О. В. 893
Семененко М. 1972
Семенов А. 267
Семенова Н. 960, 1555
Семенчук О. О. 1217

- Семоненко Н. 149
Сергата Я. С. 937
(ред.)
Сергеєва М. С. 539
Сердюк М. О. 1255
(упоряд.)
Сиволап М. 498, 560
Сидоренко Л. О. 661
(упоряд.)
Силивончик А. 918
Силка О. З. 405
(уклад.), 1304
(уклад.), 1317
(уклад.), 1481, 1640
Симоненко В. 1427,
2103
Синьоок Т. 760
(відп. ред.)
Синявська Л. І. 1304,
1312 (уклад.), 1313
(уклад.), 1481, 1640
Синяк І. 565
Сіб'якіна Т. 333
Сімбірцова Н. 230
Скальський В. 585
Сквірський М. 1597
Скічко В. 1184
Скічко І. В. 1532
Скорецький Є. 1882
Скорик Б. 1486
Скорик І. 440
Скорик М. 1959
Скороход Л. І. 200
(упоряд.), 1622
(упоряд.)
Скорульська Р. 1658
Скрипник В. 1166
Скрипник О. В. 768
Скуратівська Л. І.
(упоряд.), 1163
Скуратівська О. 424
Скус О. В. 608, 1199
Слабкович В. 1596
Слабошпицький М.
799, 1925, 1948
Следь І. І. 1508
Слива В. 1239
Слюсар А. 399
Смаглюк О. Ю., 385
Смолій В. 781, 1360
Сніжко М. С. 2098,
2099
Собкова Є. 1449
Соболенко І. М. 1060
Соболь С. 850, 979,
1039
Собченко В. Ф. 879
Соколенко Д. А. 31
Соколовська Л. 107,
1018–1027, 1272,
1547, 1548
Солодар О. І. 328,
338, 728, 1733, 1743,
1770
Соломенний В. 929

- Солончук Л. 1756, 1769, 1866
Солошенко Б. М. 128
Сорока В. 1263
Сорока І. 176
Сорока Ю. В. 556, 763
Сорокопуд І. І. 135
Сосуліна Т. Д. 1537
Софієнко О. А. 1867
Сошинський О. 238
Спіріна Т. 1910
Спіркіна О. 1415, 1581
Сплодитель А. О. 865
Спрягайло О. В. 856
Ставчина О. М. 1905 (ред.)
Стадник О. 84
Старицький М. П. 2092
Степаненко А. В. 1198
Степанков В. 769
Степанов М. 1092, 1185, 1886
Степенькін С. Ю. 147 (упоряд.), 150, 542, 552
Степенькіна П. Я. 148 (відп. ред.), 152–153, 310, 451, 572 (ред.), 588 (ред.), 627 (ред.), 696 (ред. – упоряд.), 795, 1361 (ред.), 1418 (ред.), 1999
Стефанович Д. 1920
Стеценко С. М. 1868
Столяр О. 676, 1157
Столяржевський Ф. 958
Стороженко Н. 1266
Сторчай О. 1668
Стоянович С. 1036
Страшевич В. Б. 14, 36, 39–45, 672, 1052–1053, 1057, 1059, 1066, 1069, 1364
Стригун Л. 221, 860
Стригун Ю. 457, 971, 1603, 1604
Стригунов В. І. 885
Стриха В. 1058 (авт.–сост.)
Стріленко Ю. М. 1206
Стрігенський Л. 46, 1568
Строкань А. С. 1357
Ступак І. 266
Суддя В. 65, 71
Суховершко Г. В. 346, 752
Таванець Н. 372
Таланова-Берт М. 1619

- Танана Р. 1353, 1433, 2055 (уклад.), 2056, 2058 (авт.–упоряд.)
Танасійчук Л. 265
Таньшина А. В. 1398
Таран Г. М. 126 (ред.), 129, 583 (упоряд.), 1688 (ред.), 1697
Таран Є. 1571
Таран К. 1536
Тараненко Л. 1869, 1870
Тарасинська І. 1937
Тарахан-Берега З. 762, 1190
Тарковська-Гассанова Н. 1681
Татаренко Г. 959
Теліженко О. 523
Темченко А. І. 1744
Тептюк Л. М. 606
Терен Т. 1960
Терещенко В. 163
Терещенко О. 2083, 2084
Тилішак В. 615, 633
Тимофєєв В. В. 131
Титаренко Л. 307, 1185, 1958
Титаренко О. 344, 750 (ред.)
Тихомир В. 1275, 2012 (відп. ред.)
Тихоненко Ю. М. 2047
Тімергаліна В. 142, 1470
Тімофєєва Н. Г. 76
Тімченко В. М. 904
Ткач О. 1341
Ткаченко В. Т. 1749 (ред.), 1765 (ред.), 1766 (ред.), 1770 (ред.), 1786 (ред.), 1871, 1872, 2030 (ред.)
Ткаченко О. 1210
Ткаченко С. 1873
Ткаченко Ю. 890, 2124
Токовенко А. 324
Томенко М. 810
Томіленко Л. М. 1741
Томіленко С. А. (упоряд.)
Тонюк М. О. 974
Топачевский А. 1355, 1997
Точена Ю. В. 1711
Трегуб Г. 832
Третьяков О. (відп. ред.): 287, 1540, 2010
Тримбач С. 1962
Трофименко Л. 1567
Трохименко В. 744, 746

- Трохименко Л. 1547
Трохимець В. М. 1011
Трощинська О. І. 1405, 1592, 1647, 2140
Трубникова Н. 914
Тулуб С. 1967
Тульчинська Н. С. 242
Туменко Л. 117, 185, 228, 282, 703, 751, 1323, 1500, 1505, 1847
Тупицький Ю. 1768
Турак Н. 1155
Туренко Л. І. 1675
Тыква О. 891
Тютюнник О. 89, 1634
Уланчук В. С. 973
Уманець А. В. 1812 (упоряд.)
Унрод В. 1332
Урицька С. 1637, 1657
Ус Г. О. 894
Ушанов В. 185, 228, 747, 1333 (авт.–упоряд.)
Фареній І. А. 796
Федоренко Ю. Г. 831
Федорова Т. М. 1408 (ред.)
Федорчук О. 1030, 1541
Федоряка Ю. 1545
Федосій Ю. П. 1831 (уклад.)
Фендюр Р. 1005
Ферчук А. М. 1388
Фещенко О. 1911
Фіалко Н. І. 256
Фізер І. В. 1540
Філахтова Н. 1803 (авт.–уклад.), 2107 (авт.–уклад.)
Філімон П. 1100
Фінберг Л. 1104
Фіть Л. В. 1440
Фоміна Н. М. 863, 870
Фомічова Ю. 841, 1181
Фрей Л. В. 1080
Фундуклей І. І. 312
Хаврусь А. С. 2081
Хаврусь С. Л. 1678, 2078, 2079, 2080, 2081 (ред.)
Халімон О. 443
Харитоненко О. (ред.) 179
Харламова Т. 1180
Харченко А. 955
Харченко В. 275

- Харченко Л. І. 301, 303, 1597, 1735
Харченко Ю. М. 1162 (упоряд.), 1473
Харчук Р. 1982
Хаятова А. 1961
Хижняк С. 732
Хименко Т. 389
Хілобок В. 1221
Ходаковська О. 1180
Ходзіцький В. 733, 1456
Хоменко В. М. 97–101, 103–104, 106, 233, 393, 436, 652, 760, 1191, 1365, 1429, 1598, 1995, 2037 а
Хоменко Д. В. 1252
Хоменко М. 518, 520
Хомяков В. І. (ред.): 897, 925, 950, 951
Хорват О. 1006
Хороший В. 1284
Хорунжа Т. 1104
Христенко О. В. 53
Христорізі П. 182
Хузінгх К. 962
Цапенко Г. О. 201
Царинник М. П. 56
Цебрій О. 251
Цибенко В. Г. 754
Циганок О. 1185
Цимбалюк М. 800
Цимбровська Л. О. 879
Цикунова І. 435
Цьоменко Л. П. 153
Цяпкало Д. 369
Чабан А. Ю. (авт.–упоряд.): 1, 2, 522, 532, 534, 549, 559, 696, 717–719, 736, 737, 742, 895, 900, 926, 949, 1015, 1257, 1324, 1407, 1574
Чабан Т. 324, 1368
Чабанюк В. 235, 445, 1732
Чайка С. О. 123
Чала Е. 1291
Чанцева Л. Г. 431
Чемерис М. М. 1321 (уклад.)
Чепурна І. В. 876
Чепурна Л. О. 1357
Чепурний О. 304, 589
Червань Т. 1542
Черевко О. В. 1294 (голов. ред.), 1300 (редкол.), 1301
Чередниченко Д. 1768, 1956
Чередніченко В. І. 1049
Черкаська Г. 798
Чернецький Є. 809

- Черниченко І. О. 835
 Черник І. В. 301
 Черняхівська О. 1397
 Чигирик Н. 429, 727, 1251
 Чиж М. 479
 Чижик К. М. 516
 Чілачава Р. 1944
 Чмихало І. 466, 1172
 Чмільова С. В. 1414, 1416, 1462, 2068
 Чорна В. І. 1188
 Чорна Л. О. 478, 869, 871
 Чорна О. 1755
 Чорна С. 444
 Чорна Т. В. 1198
 Чорний М. Г. 869, 871, 872
 Чорний О. 1602
 Чорнобай П. 114–116
 Чорновіл Д. 1040
 Чорногор 349
 Чорномаз Б. Д. 241 (уклад.), 242, 458
 Чорномаз Т. О. 242
 Чос В. Г. 48, 51, 59, 61–63, 130, 842, 1230, 1274, 1387, 1400, 1420, 1489, 1551, 1552, 1569, 1691, 1746, 1984, 2073
 Чубіна Т. Д. 1581
 Чугай Г. 189
 Чупак Т. П. 129, 583 (упоряд.), 1788, 2037
 Чупілка І. 1245
 Чухліб Т. В. 759, 804–805
 Шабатін О. О. 1408
 Шамара С. 649
 Шамрай А. Є. 855
 Шамрай М. 1877
 Шамрай О. Г. 126–127 (упоряд.), 394, 504, 516, 583 (упоряд.), 590 (упоряд.), 618 (упоряд.), 1296, 1382 (упоряд.), 1694 (упоряд.), 1695 (упоряд.), 1696 (упоряд.), 1697 (упоряд.), 2125 (упоряд.)
 Шапошник В. 1813
 Шапран А. 282
 Шварцман Ш. 18
 Швед О. 523
 Швець В. 388 (уклад.)
 Шевченко Г. С. 496
 Шевченко М. І. 156, 621

- Шевченко Н. 914, 916, 961, 978
Шевченко О. І. 1968
Шевченко С. 1889
Шевченко Т. Г. 1967, 2022, 2023
Шевченко Т. С. 1712
Шевчук А. О. 1226
Шевчук А. Ю. 519
Шевчук В. В. 365, 367, 370
Шевчук М. 1942
Шевчук О. 1974
Шелест Н. 1348
Шепелюк В. М. 50
Шеремета Ю. А. 94 (голов. ред.)
Шидловський П. С. 487
Шимановська С. С. 1698
Шинкарук С. 1766
Шкарупа С. 1016
Шквар Г. Я. 693, 1530, 1533, 1565, 1566, 1676
Шкляр В. 1960, 1961
Шкоденко Т. М. 2102
Шмиголь Л. О. 305, 312, 564, 631, 1736
Шмиголь С. П. 513, 669, 1740
Шокун В. 692
Шпак В. 597, 1350 (ред.), 2086
Шпак Л. 1346
Шраменко К. П. 1699
Шрамко Л. Г. 1646
Шрамко М. О. 327
Штепан М. М. 1879
Щепак Н. 325
Щепак О. 1484
Щербак В. І. 840, 1673
Щербак М. 1963
Щербатюк В. 1727
Щербатюк О. 158, 641, 733, 849, 1071
Щербина А. О. 2035
Щербина К. В. 1369
Щербина М. М. 15, 50, 54, 55, 56, 521, 531, 681–682, 873 (ред.), 1233, 1719, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1728, 1729, 1730, 1940, 2009, 2010
Щербина Н. 54
Щербина С. І. 665
Щибря В. 511–512
Юлкіна Л. 311, 330–331, 334, 506, 1739
Юрченко І. 1757, 1759

Юхно Б. 28, 33, 35,
37–38, 426, 439, 475,
507–508, 663, 724–
725, 741, 833–834,
868, 932, 934, 936,
977, 1002, 1351,
1434, 1443, 1447,
1501, 1539, 1544,
1582, 1583, 1584,
1599, 1610, 1618,
1648, 1823, 1883,
2072, 2104
Яковенко В. П., 1295
(уклад. ред.)

Яковенко Т. 1759
Ялинський П. 697
Янченко В. П. 830
Яременко В. 705,
1063
Ярмоленко Н. 640
Ярова Л. 1677
Ярошенко Н. 858
Ярцук Ю. 1394
Ятченко В. 67
Яхімович А. В. 1971
Яхно 381–383

СПИСОК ОСІБ, МАТЕРІАЛИ ПРО ЯКИХ ВМІЩЕНО В ПОСІБНИКУ

- Авраменко В. 1614
Андрєєв О. 743
Андрієвська О. О.
1353
Артеменко І. 761
Байда-
Вишневецький Д.
759, 762–764
Балашова К. 130
Баранников О. П.
1354
Бах О. П. 1354
Баштан С. В. 1612
Безклубенко С. Д,
1615
Безуглий В. 1424
Бен С.
(Бендюженко) 1884
Берлінський Ю. 1583
Биковський Л. 99
Білінський М.
Білецький Ф. Ф. 416
Білокінь Ю. М. 1500
Білокопитова О. М.
1377
Білоножко В. Я. 1306
Білоус Г. 1786, 1788
Біляшівський М.
1355, 2024
Бірінський Л. 1616
Блажевський С.,
отаман 615
Бобринський О. О.
766
Бобринські, графи
568
Богун І. 457, 759, 767
Бойко А. І. 1328
Бондар І. 1524, 1525
Борецький М. 1818
Боржинський Ф. 768
Борисов М. 1885
Борисяк Н. Д, 1356
Борщ М. І. 417
Брюховецький Я.
1511, 1512
Булавицький О. В.
1617
Бунін І. 1886
Буркацька Г. 744
Бут П. 759
Бутенко Є. 538
Бутенко Є. 538
Буцько 81
Бушин М. І. 418,
1329
Вакуленко О. 1071
Валовенко Є. 1562
Варавва Г. 1887
Васильченко М. 966
Величко Л. 1591

- Вербівська К. 1784
Вескляров П. Ю. 1618
Весняний О. (О. Погорілий) 1888
Виговський І. 769
Винник О. 1275, 1619, 1620
Вирган І. 1880
Вірченко Н. О. 721
Влизько О. 1880, 1889
Вовк А. М. 770
Вовк М. О. 1558, 1559
Вовчанівська Г. О. 1288
Вовчинський Г. 1072
Волконська М. 129
Волконська М. 129
Войно-Ясенецький В. Ф. 1222, 1225
Войно-Ясинецькі, родина 1221
Войцехівський Й. 1358
Воронцов М. С. 476, 771
Гаврилова Т. А. 745
Гаврильченко Ф. 1891
Гайдак М. 997
Галич М. 1882
Галушка О. 1109
Гамова Ю. 1621
Гаптар М. 1792
Гаркавий П. 1359
Гвоздик П. 1359
Гедзь Ю. 1890
Гесте В. 1623
Гільденштедт М. А. 296
Гірник О. М. 721
Глувківський А. 772
Гнатенко М. 746
Гнилоширов В. С. 2058
Гоголь М. 1883
Гої Том Ван 971
Голий Г. 567
Голиш Г. М. 420
Головко В. 1624
Головко Д. 1625
Голубович М. 1626
Гонта І. 459, 773
Гонтар В. О. 963
Гончар А. 1627
Гончар І. М. 721, 1609, 1628
Гончар Ю. 1784, 1794
Гончарук В. 760
Горбань С. 1783, 1796, 1797, 2030
Горбівненко А. 1784, 1800
Гордій А. 983
Гордова Т. 1513

- Горева Є. 1892
Горішна Н. 1783,
1784, 1801–1803
Городецький В. 1629
Городинець І. С. 421
Градовський А. В.
1308
Гребенюк Г. С. 721
Григор'єв В. П. 496
Григоріїв Н. Я. 774
Григорович А. 1805,
1806
Грін М. 1119
Грудзинський С.
1893
Грудницький О.
1894
Грушевський Марко
1226
Грушевський М. 775
Гулак-
Артемовський П.
1895, 1897
Гулак-
Артемовський С. С.
1284, 1390, 1484,
1631, 1975, 1976
Гулаки-
Артемовські, рід.
1390, 1630
Гуляницький Г. 776
Гуня Д. 759
Гуржій І. О. 1360,
1361
Гуріненко І. П. 423
Гусак А. М. 1309,
1310
Давидов Д. 778
Давидови, рід. 450,
571, 777, 1697
Давидова М. 1697
Давидова Н. (Гудим-
Левкович) 129, 1632
Давидова О. 129
Даль В. 1883
Данилов Я. 2060
Даровська М. 1227
Дахівник В. Б. 1503
Даховські, рід. 449–
450
Дашкович О. 779
Демуцький Д. 1633,
2024
Демуцький П. 1609,
1634, 2024, 2127
Демченко Я. 1898
Дерев'янку К. М.
701, 780
Дерещук П.,
полковник 584
Діденко О. П. 424
Деслав Е.
(Слабченко Е.) 1635
Дзюба В. М. 1636
Дідківська Г. Г. 721
Доманицький В. 99,
570, 1609, 1899,
1901, 2024

- Доманицькі, брати 2025
Дорошенко П. 302, 781–782
Драй-Хмара М. 1880, 1881, 1903, 1904
Драченко І. Г. 701–702
Дробний І. 1811, 1813
Дубицький С. Й. 1500
Дубінін І. 1814
Дубовий І. Н. 693
Дубовий П. А. 693
Дурдуківський В. Ф. 1362
Дьома-Пісна Д. 1514
Дяченко Г. 1637
Євич В. П. 1526
Євич П. І. 90
Євсейчик М. Я. 683
Єременко М. 1813, 1817
Єфремов С. 783, 1350, 1880, 1906, 1908
Жаботинська С. 1311
Желудов В. 1563
Жиленко І. 1859
Жолоб С. К. 721
Жук П. 1425
Жур П. В. 2024, 2026
Журлива О. 1909
Завадський В. 1638
Завойко В. 784
Задніпровський М. 1639
Задорожний В. 643
Залізняк М. 459, 785–791
Заремба К. 1289
Затуливітер В. 1910, 1911
Захарченко О. А. 1294–1299
Захарченко В. І. 721, 1783, 1818–1820, 1880, 2030
Зелексон А. Н. 682
Зелений (Терпило Д.), отаман 597
Зикіна Л. 1611
Зінченко С. 1823
Зінченко Ф. 703
Злобинець М. О. 1640
Значко–Яворський М. 1228, 1229
Іванченко М. 1824, 1825
Ігнатенко М. С. 721
Ілленко Ю. Г. 1641, 1643
Ільченко В. 982
Іщенко М. П. 1316

Щенко Т. І. 1316
Їжакевич І. 1609,
1644, 1646, 2024
Калішевський Я.
1647
Калнишевський П.
1202
Каневські
Олександр, Леонід
1610, 1648
Капуста Л. 792
Карбишев Д. М. 1369
Касьян Т. 1515
Касяненки, брати
1351, 1352, 1364
Квочка, отаман див.
Пономаренко П. М.
616
Кизило А. 1157, 1165
Кирилюк П. 348
Кириченко О. 1545,
1556
Кириченко Р. 470,
1649, 1650
Китова С. А. 515,
1482
Клименко В. 1290
Клички Володимир,
Віталій 1610
Кобелянський В.
1073
Кобилецький І. 1350
Кобилецький Ю.
1913
Кобіков В. Л. 196
Коваленко В. 1830,
1831
Коваль М. 1564,
1612
Ковбаса А. 1665
Козицький П. О.
2024
Козін П. 1527
Козловський І. 1611
Конашевич–
Сагайдачний П. 455
Кондратюк О. 1166
Кондратюк Ю. 1367
Кондрацький М. Л.
1584
Кононенко О. 1152
Корговський О. 1152
Корнієнко В. 1915
Короленко В. 1883
Коршак Є. 1350
Косинський К. 793
Кошиць О. 1652,
1654
Коцур С. 589
Крамаров С. 1610
Красицький Ф. С,
2024
Красюк П. 1916
Кривоніс М. 759
Крижанівська Т.
1585
Крижанівський В.
1074

- Крикун Є. 1566
Крилов І. 1883, 1917
Кримський А. Ю. 1365, 2024
Кримський Ю. 1366
Кропивко М. І. 712
Крупницький Б. Д. 1368
Крючков В. 1504
Кузьменко В. 1516
Кузьмінський А. І. 1312
Кулаковський П. 1882
Кулик І. 1528, 2024
Куліш С. 1070
Кулішенко Г. 794–795
Кулішенки, рід. 795
Кунченко Ю. П. 1330
Купрін О. 1883
Кусенко О. 1655
Кухаренко А. 1567
Кухарець Є. 1567
Куценко П. 1656
Кушнір Д. 1230, 1232
Кушнір-Марченко К. Ф. 425
Кушніренко Є. Ф. 887
Лавріненко І. 1517
Лавріненко Ю. 1918, 1919
Лапіна Н. 1783, 1796, 1797
Лапченко Г. 1657
Лашенко Л. І. 1044
Ле І. 1920, 1921
Лебединцев А. 1977
Лебединцев Г. 1233
Лебединцев Ф. Г. 1234
Левитський М. 796
Лесков М. 1883
Линовицький П. 1835
Липинський В. 1369
Липківський В. 1218, 1235, 1236, 1237, 1238
Лисенко Є. Д. 462, 705–706
Лисенко М. В. 1658, 2024
Лифар С. 1610
Лиховша М. П. 1974
Лівицька-Холодна Н. 1922, 1923, 1924, 1925, 1926
Лівицький А. 797
Ліпкан А. 909
Лірник С. (Власюк О.) 1659, 1660
Лопухіни, рід. 450, 452

- Лоцман Р. 1661, 1662
Лук'янець В. 747–748
Лупиніс А. І. 721, 798, 799
Лутак І. 749
Луценко Д. 1664
Любовський Л. 1663
Майборода С. 565
Макарій Канівський 1239
Максимович М. 112, 1350, 1370, 1609, 1978, 2024
Маляренко В. Т. 1374
Мамчур Ю. 1167
Мандрика В. 1838
Манько А. 1341
Мартінова О. 1518
Марченко В. 1426
Марчук І. С. 721
Масло М. 1840
Матушевський Ф. П. 800
Матющенко В. 1275, 1568, 1569
Матющенко Д. 1568, 1569
Махно Н., отаман 596
Медушевський А. 1350
Мелес А. 1240
Мельниченко В. М. 426
Мессінг В. 1611
Метцель Л. 880
Мечников І. І. 1376
Мечникови, родина 1375
Михайлова Н. С. 1864
Мінаєв Б. П. 1313, 1314
Міненко Л. 1529
Міняйло Г. Т. 721
Мірюта Ю. П. 1342
Мітулінський Ю. 1378
Міхненко Г. К. 1291, 1292
Міцкевич А. 1927
Мовчанівський Т. 1379
Молот І. Ф. 1168, 1170
Монастирська Л. В. 1665, 1666
Моргун В. В. 1380
Морозов А. Г. 1317
Мукомели, рід. 189
Муха М. К. 1507
Навроцький О. О. 1928
Нагез В. 1051
Наєнко М. 1929, 1930

- Назаров С. В. 1172
Найда О. А. 429
Найден Є. С. 1530
Найден С. П. 1427
Нарбут Д. 1268,
1531, 1532
Науменко О. 1075
Неверовський Д.
802–803
Негода М. 470, 1556,
1783, 1813, 1843–
1845
Недяк В. 1479
Неживий С. 565, 801,
2122
Непийвода Ф. 1315,
1707
Нераденко Т. М. 497
Нечаєв В. 1267
Нечуй-Левицький І.
С. 1485, 1486, 1609,
1765, 1880, 1881,
2024, 2078–2087
Ниточасва К. М.
1045
Нікіфорова Н. 1534,
1535, 2034
Ніколенко Д. 1350
Нікулін Ю. 1611
Носань С. 1846, 1847
Оберемок В. 1852
Овчаренко Д. 1157
Озірний О. 1783,
1855
Олексенко В. 1533
Онопа Т. Ф. 1667
Опалко А. 1343
Опара С. 804
Оробець О. 1076
Осадчий В. О. 257
Осадчий Т. І. 99,
1381, 1382
Осичнюки, брати
1570
Осьмачка Т. 1765,
1783, 1880, 1881,
1931, 1936
Отнякіна-Бердник О.
1519
Павленко М. 1856,
1857
Павленко О. 1613
Павловська О. 1545,
1571
Павловська І. 1818
Павлюк (Бут) П.,
гетьман 805
Падалка І. 1613, 1668
Парій Ф. 1344
Парубок О. 751
Приходько Ю. О.
1046
Паустовський К.
1610, 1883, 1937,
1938
Пахаренко В. І. 1318,
2030

Пашкевич А. 470,
1545, 1556, 1669,
1670, 1845
Перевальський В.
1673, 1674
Перехрест О. Г. 1319
Петриненко Д. Г.
2024
Підгорний П. В. 219
Піддубний І. 1064–
1065, 1671, 1672
Піддубний С. Г. 1012
Підоплічко Г. І. 721
Підоплічко І. Г. 488,
1383
Полатайло К. О. 752
Поліщук В. Т. 430,
1320
Пономаренко М. Ф.
431–432, 760
Пономаренко П. М.
(Квочка), отаман 616
Поплавський С. Г.
193
Покась В. 1350
Попова Н. М. 1586,
2024
Попович Є. О. 721,
1939
Постний В. 711
Потоцька С. 2128
Потупейко М. М.
1940
Похилевич Л. 1384
Пугачова Л. 1384
Пушкін О. С. 1488,
1883
Радько С. 1520
Ракушка-
Романовський Р. 806
Рвачови, родина
1402
Ренькас О. С. 1500,
1500
Рижак В. Ю. 1173
Різникова-Осінська
В. 1293
Рітгер М. 1077
Романицький Б. В.
2024
Ромейко М. С. 807
Руденко В. П. 1385
Рутківський В. 1941,
1942
Ручко В. І. 1047
Рябуха Н. 122
Сабанський Г. 564
Савченко-Нагірний
І. Г., отаман 617
Салапатов В. І. 1321
Сангурський Б. 1675
Саченко М. Г. 721
Сержук В. М. 1048
Середенко Ф. Й.
1612
Силка О. 402

Симиренки, рід. 1386, 1390, 1489, 1490, 1979, 1980
Симиренко Василь 1388, 1389
Симиренко Володимир 1391
Симиренко П. 1979, 1980
Симоненко В. А. 721, 1453, 1609, 1813, 1859, 1880, 2093–2107, 2120
Синиченко О. 1944
Синявська Л. 402
Синченко К. В. 644
Слабошпицький М. 1947
Словацький Ю. 1949
Сирота М. 808
Ситник А. 1587
Сікорський М. І. 1392
Сковорода Г. 1787, 1945, 1946
Скорецький Є. 1882
Скоропадський І. 809
Скоропадський П. 590
Скоропадські, рід. 809
Слабошпицький М. 380
Сльота І. 1676
Смолянський Ю. 1588
Солодар О. 1863
Соломенний В. П. 930
Солончук Л. 2030
Сосуліна Т. 1536
Стадний О. 1574
Старицький М. 1881, 2024, 2088–2092
Степаненко І. Н. 704
Степенькіна П. 442
Стефанович В. 1393
Стеценко К. 1678, 1679
Столяренко Г. 1331
Страшевич В. Б. 434
Стригун Ф. 1680
Стус В. 1859
Суровцова Н. В. 721, 1394, 1396, 1609, 1859
Сухий І. І. 1491, 1554
Тараненко Л. 1869, 2030, 2106
Тарахан–Берега З. 2061, 2062
Тарковський А. 1681
Теліженко М. 1521
Тереверко Г. 1351, 1352
Терещенко К. 99, 1682, 2035
Терещенко М. І. 1950
Терещенко С. 99, 1683, 2035

Терпило Д. див.
Зелений, отаман
Тичина П. 1859
Тичко О. 1784
Тканко О. В. 1323
Ткаченко В. Г. 721
Ткаченко В. Т. 1871,
2030
Ткаченко М. 1397
Толок В. Т. 1398
Томенко М. 1951
Томіленки Андрій,
Василь 1572, 1573
Тупицький Ю. П.
1684
Турчинська В. 710
Тютюнник Ю. 760,
811–812
Ужвій Н. 1685
Українка Л. 1952
Унрод В. 1332
Федорова Т. 1523
Филипович П. 1906,
1953, 1954
Фізер І. В. 1538, 1540
Фізери, родовід 1541
Філарет, священник
1202
Фуженко А. 1505
Фіялко Т. 1955
Фурсенко С. 1502
Хаврус С. Л. 1487,
2078
Харченко А. 618
Харченко О. 1686
Хвойка В. 1609
Химко А. І. 1874
Хіміч А. 1078
Хлопецький А. 1051
Хмара П., отаман
619
Хмельницький Б.
759, 814–819, 1982
Хоменко В. 435
Хрущов М. С. 656
Хузини К. 178
Цимбал В. 1687
Чабан А. 1324
Чайковський П. І.
1488, 1688, 1689
Чепурний М. 753
Черевань Т. 1542
Чередниченко Д. 1956
Чередніченко В. І.
1049
Чередніченко М. П.
1050
Черкаський Д. 1690
Черняхівський І. Д.
259
Честахівський Г. 2059
Чеченський О. М.
820
Чорний І., отаман
див Шарий І.
Чорний Ворон,
отаман 621

Чорновіл В. М. 721, 821–822
Чубатенко Р. 1174
Чубинський П. 1400, 1691, 1692, 1746
Чуприна О. С. 1612, 1693
Чучупак В. 622
Шалапа О. К. 212
Шамрай В. 1157
Шамрай М. 1783, 1875, 1876
Шаповал В. Н. 755
Шарий (Чорний) І., отаман 620
Шаула М., гетьман 823
Швець Ф. П. 824
Шевченко Г. І. 2042
Шевченко Й. 1973
Шевченко Т. Г. 3, 570, 1086, 1609, 1881, 1926, 1965–2077, 2119, 2120
Шелухін С. 824, 1401
Шестопал М. М. 721, 1957–1959
Шимановська С. С. 1698
Шимановський К. 1694, 1698
Шимановські, родина 1697
Шкаліберда М. 129
Шкляр В. 1960, 1961
Шпак В. 1333
Шраменко М. Д. 1699
Шувалови 449–450, 453
Шулежко О. 705, 707–708
Шульга І. 1700
Шуляк М. О. 721
Шумило М. 1962
Щербань Г. Ф. 721
Щербина М. М. 437–438
Щириця (Мамай) Я., отаман 623
Щоголів-Тогобочний І. 1964
Юхно Б. 402
Ющенко К. Л. 14002, 1404
Ядловський І. 2057
Яковець В. 1543
Яковлів А. 826, 1405, 1406
Ярий, отаман 587
Яхненко С. 1387, 1390
Яшвіль Н. 517, 1701

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Аврамівка, с., Монастирищен. р-н 184
Адалівка, с., Чигиринщина (зникле)
Антипівка, с., Золотоніс. р-н 109, 1928
Антоніна, с., Монастирищен. р-н 184
Афганістан 731–732
Бакаївка, с., Золотоніс. р-н 109
Балаклея, с., Смілян. р-н 203–204, 1731, 1838
Балка, хутір, Монастирищен. р-н 184
Бачкурине, с., Монастирищен. р-н 184, 1716
Безбородьки, с., Драбів. р-н 72
Безпальче, с., Драбів. р-н 73, 421–422
Березняки, с., Смілян. р-н 205, 1171
Березняки, с., Черкас. р-н 272
Берестівець, с., Уман. р-н 253–254, 1379
Білашки, с., Тальнів. р-н 226
Білозір'я, с., Черкас. р-н 273–274, 525, 1131, 1132, 1254, 1944
Білоусівка, с., Драбів. р-н 74, 1072
Благодатне, с., Золотоніс. р-н 109, 113, 467
Богдани, с., Золотоніс. р-н 109
Богданівка, с., Драбів. р-н 75, 1134, 1709
Богданова, гора 2117
Богданове, джерело 2116
Богодухівка, с., Чорнобаїв. р-н 347
Богуславець, с., Золотоніс. р-н 109, 112, 968, 1370, 1371, 1373
Болгарія 1398
Боровиця, Чигирин. р-н 305, 306, 1291, 1292, 1736
Босівка, с. Лисян. р-н 161
Боярка, м., Лисян. р-н 162
Броварки, с., Золотоніс. р-н 109
Бровяхи, с., Корсунь-Шевченків. р-н 462, 706

Бубнівська Слобідка, с., Золотоніс. р-н 109, 987, 1621, 1673, 1674
Буда, хутір, Чигирин. р-н 307, 471, 676, 1087, 1202
Буда-Орловецька, с., Городищен. р-н 761
Будище, с., Звенигород. р-н 811, 1381, 1382, 1716
Будище, с., Черкас. р-н 475
Бужин, с., Чигиринщина (зникло) 338
Бузуків, с., Черкас. р-н 270
Буки, Маньків. р-н 172–174, 902, 1087
Бучак, о., Канів. р-н 471
Бучак, с., Канів. р-н 832, 1601, 1602, 1910, 1912
Валява, с., Городищен. р-н 1658
Ваньчжоу, м. (Китай) 1112
Васильків, с., Шполян. р-н 371
Васютинці, с., Чорнобаїв. р-н 958
Ватікан, м. 105, 907, 1808
Велика Бурімка, с., Чорнобаїв. р-н 348–349, 538, 864, 1600
Велика Севастьянівка, с., Христинів. р-н 701–702
Велика Яблунівка, с., Смілян. р-н 206
Великий Хутір, с., Драбів. р-н 76–78, 1564
Вербівка, с., Кам'ян. р-н 618, 1275, 1619, 1620, 1632
Вербовець, с., Катеринопіл. р-н 1717
Вергуни, с., Черкас. р-н 271, 988
Вереміївка, с., Чорнобаїв. р-н 350, 502–503, 617, 620, 1479
Верхнячка, с-ще, Христинів. р-н 266–267, 768
Вершаці, с., Чигирин. р-н 308–309
Вершина-Згарська, с., Драбів. р-н 1134
Веселий Кут, с., Тальнів. р-н 226
Веселий Поділ, с., Чорнобаїв. р-н 344, 750
Вишневе, с., Чорнобаїв. р-н 344, 750
Вишнівка, с., Чорнобаїв. р-н 351

Вишнопіль, с., Тальнів. р-н 226, 231, 584, 1157, 1644, 1645, 1646
Вікторівка, с., Маньків. р-н 1374
Вільна, с., Монастирищен. р-н 184
Вільхи, с., Золотоніс. р-н 109
Вільхівчик с., Корсунь-Шевченків. р-н 152
Вільховець, с., Звенигород. р-н 807
Вільшана, с., Городищен. р-н 53, 682, 1253, 1989, 2074
Вільшанка, р., права притока р. Дніпро 842
Вітове, с., Чигирин. р-н 310
Владиславчик, с., Монастирищен. р-н 184
Водяники, с., Звенигород. р-н 1891, 1893
Воїнь, давньорус. місто 539
Володимирівка, с., Монастирищен. р-н 184
Вороне, с., Жашків. р-н 90
Воронівка, с., Городищен. р-н 55
Воронинці, с., Чернобаїв. р-н 1684
Галаганівка, с., Чигирин. р-н 311, 1739
Ганжалівка, с., Лисян. р-н 1960, 1961
Гельмязів, с., Золотоніс. р-н 109, 117–119, 1922, 1926
Геронимівка, с., Черкас. р-н 275
Гіфхорн, м. (Німеччина) 1114
Гладківщина, с., Золотоніс. р-н 109, 986
Гладківщина, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Глибочок, с., Тальнів. р-н 226, 232
Гнилець, с., Звенигород. р-н 1974
Гнилий Тікич, р. 843
Головківка, с., Чигирин. р-н 312, 1506, 1511, 1512, 1823
Голов'ятине, с., Смілян. р-н 207, 1817
Гордашівка, с., Тальнів. р-н 226
Городище, м. 51–52, 1232, 1252, 1274, 1420, 1484, 1552, 1568, 1569, 1631, 1895, 1896, 1897, 1964, 1980, 1988, 2073, 2131

Городищен. р-н 47–50, 653, 671, 873, 1411, 1551, 1719,
1754
Городищина 15, 423, 509, 1386, 1391, 1742, 1987, 2132
Григорівка, с., Чернобаїв. р-н 344, 352, 750
Гулий, яр 2117
Гуляйгородок, с., Смілян. р-н 988
Гуляйполе, с., Катеринопіл. р-н 141, 1929, 1930, 2075
Гусакове, с., Звенигород. р-н 1824, 1825, 1826
Демки, с., Чернобаїв. р-н 425, 729
Деньги, с., Золотоніс. р-н 109, 770, 825, 1222, 1225,
1401, 1627, 1898
Деренківець, с., Корсунь-Шевченків. р-н 1288
Дзензелівка, с., Маньків. р-н 175–177
Дирдин, с., Городищен. р-н 56
Дібрівка, с., Золотоніс. р-н 109
Дібрівка, с., Монастирищен. р-н 184
Дівича, гора 2117
Дмитрівка, с., Золотоніс. р-н 109, 120, 976
Дніпро, р. 32, 2116, 2119, 2136, 2138
Добра, с., Маньків. р-н 178, 962
Долинка, с., Монастирищен. р-н 184
Домантове, с., Золотоніс. р-н 109
Донбас 1160
Донец. обл. 1158, 1180
Донецьк, м. 1154
Драбів, смт 66, 68, 70, 607, 632–634, 1470
Драбів. р-н 25, 64, 66, 1121, 1258
Драбівці, с., Золотоніс. р-н 109
Драбівщина 65, 67, 519, 579, 1992, 2133
Драбове-Барятинське, с., Драбів. р-н 765
Дубова, с., Уман. р-н 255
Єрки, с., Катеринопіл. р-н 141, 822, 1129, 1133
Жаботин, с., Кам'ян. р-н 824
Жашків, м. 1491, 1554, 1755

Жашків. р-н 24, 87–89
Жашківщина 89
Жовнине, с., Чернобаїв. р-н 353–354, 864
Жовтневе (Хвиля Жовтня), с., Монастирищен. р-н 184
Жовтневе, с., Чернобаїв. р-н 1041
Жорнокльови, с., Драбів. р-н 79, 1668
Журавка, с., Городищен. р-н 57
Журавка, с., Шполян. р-н 372
Журжинці, с., Лисян. р-н 163–164, 711
Забіляни, с., Монастирищен. р-н 184
Завалля, - див. Монастирище, м.
Залевки, с., Смілян. р-н 208
Заліське, с., Тальнів. р-н 226, 233
Замкова гора, м. Чигирин 472, 1087
Зам'ятниця, с., Чигирин. р-н 313
Зарубинці, с., Монастирищен. р-н 184
Звенигородка, м. 107–104, 594, 778, 843, 1040, 1267,
1365, 1366, 1471, 1756, 1866, 1913
Звенигород. р-н 95, 100, 652, 1105
Звенигородщина 96–99, 591, 857, 1191, 1429, 1598,
1995, 2134
Здобуток Жовтня, с., Тальнів. р-н 226
Зелена Діброва, с., Городищен. р-н 58, 1232, 1233,
1234, 1968, 1990
Зелений Яр, с., Чигирин. р-н 299
Зеленьків, с., Тальнів. р-н 226, 783
Златокрай див. Золотоніс. р-н
Зозулинці, с., Монастирищен. р-н 184
Золотоніс. повіт 1372
Золотоніс. р-н 25, 109–111, 688, 1160, 1722
Золотоніщина 579, 2135
Золотоноша, м. 109, 599, 683, 1077, 1085, 1240, 1290,
1354, 1356, 1357, 1378, 1580, 1626, 1640, 1685, 1811,
1812, 1813, 1845, 1890, 2118

Золотоношка, р., Звенигород. р-н 599
Зорівка, с., Золотоніс. р-н 599
Зюбриха, с., Монастирищен. р-н 184
Іванівка, с., Уман. р-н 1358
Іваньки, с., Маньків. р-н 179
Івахни, с., Монастирищен. р-н 184, 189
Івківці, с., Чигирин. р-н 314–317, 670, 1091
Іран 1268
Ірдинський (Виноградський) монастир, с., Смілян. р-н 1214
Ірдинь, с-ще, Черкас. р-н 276
Іркліїв, с., Чернобаїв. р-н 355, 1012–1014, 1135, 1255, 1665, 1666
Ірклія, с., Чигирин. р-н 299
Іскрене, с., Шполян. р-н 373, 992
Коврай, с., Золотоніс. р-н 1946
Кавунівка, с., Шполян. р-н 1716
Кайтанівка, с., Катеринопол. р-н 1953, 1954
Каленики, с., Золотоніс. р-н 109
Кам'янка, м. 524, 820, 1099, 1265, 1488, 1507, 1639, 1656, 1663, 1675, 1688, 1689, 1788,
Кам'ян. р-н 24, 125, 128, 590, 1723
Кам'янщина 655, 690, 1296, 1996
Канів, м. 134–135, 465, 593, 1113, 1188, 1190, 1239, 1275, 1353, 1433, 1472, 1493, 1529, 1553, 1655, 1681, 1693, 1717, 1785, 1867, 1875, 1876, 1877, 1887, 1892, 2047–2062, 2136, 2138
Канів. водосховище 839–840, 904, 1010–1011
Канів. повіт 543–544
Канів. р-н 132, 1724, 1757, 1758, 1759
Канівщина 133, 488, 579, 692, 1089–1090, 1595, 1997, 1998, 2057
Канівщина, с., Звенигород. р-н 109
Капустине, с., Шполян. р-н 1716

Карашина, с., Корсунь-Шевченків. р-н 152
Катеринівка, с., Кам'ян. р-н 130, 1888
Катеринопіль, м. 141–142, 1456, 1878
Катеринопільський р-н 140–141
Квітки, с., Корсунь-Шевченків. р-н 153–154, 956, 1678,
1679
Квітневе, с-ще, Драбів. р-н 1134, 1709
Кедина Гора, с., Золотоніс. р-н 109
Київ. губернія 27
Київщина 605
Китай 794, 1590
Кишенці, с., Маньків. р-н 1111
Кліщинці, с., Чорнобаїв. р-н 356, 864, 2088–2092
Княжа Криниця, с., Монастирищен. р-н 184
Княжа, с., Монастирищен. р-н 184
Кобринова Гребля, с., Тальнів. р-н 226
Кобринове, с., Тальнів. р-н 226
Ковалиха, с., Смілян. р-н 209
Ковалівка, с., Драбів. р-н 1262, 2138
Коврай, с., Золотоніс. р-н 109
Коврайські Хутори, с., Золотоніс. р-н 109
Ковтуни, с., Золотоніс. р-н 109
Ковтунівка, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Козацьке, с., Звенигород. р-н 106, 464, 488, 1383, 1917
Колодисте, с., Тальнів. р-н 226, 500, 1899, 1900, 1901,
1902
Коломиці, с., Драбів. р-н 80
Конельська Попівка, с., Жашків. р-н 1385
Комарівка, с., Золотоніс. р-н 109
Копіювата, с., Монастирищен. р-н 184, 190–191
Коритня, с., Монастирищен. р-н 184
Коробівка, с., Золотоніс. р-н 109
Корсунка, с., Тальнів. р-н 226

Корсунь-Шевченківський, м. 149–151, 452, 684, 776, 1085, 1110, 1114, 1161, 1276, 1277, 1480, 1483, 1572, 1573, 1677, 1833, 2113
Корсунщина 147–148, 542, 572, 579, 587–588, 604, 627, 1419, 1741, 1999
Корсунь-Шевченківський р-н 22, 145–146, 732, 1182, 1725, 1726
Косенівка, с., Уман. р-н 256, 701, 780, 1955
Костянтинівка, с., Смілян. р-н 210
Кочубіївка, с., Уман. р-н 257
Красенівка, с., Чернобаїв. р-н 1065, 1671, 1672
Красногірський монастир, Золотоніс. р-н 109, 1087, 1211, 1212, 1356
Кременчуцьке водосховище 725, 727, 836–838, 882–883
Кривалівка, мікрор-н, м. Черкаси 33
Криві Коліна, с., Тальнів. р-н 226, 234, 2139
Кривоносівка, с., Золотоніс. р-н 109
Кропивна, с., Золотоніс. р-н 109, 122, 1700
Крупське, с., Золотоніс. р-н 109
Крути, залізн. станція, Чернігів. обл. 63
Ксаверове, с., Городищен. р-н 615
Кудашеве, с., Чигирин. р-н 299
Кудинів Ліс, Монастирищен. р-н 184
Кузьмина Гребля, с., Уман. р-н 258
Куцівка, с., Смілян. р-н 211–212, 1931, 1936
Ладжинка, с., Уман. р-н 1615, 1745
Ламберсар, м. (Франція) 1113
Лаос 1199
Лебедин, с., Шполян. р-н 374–377, 1818
Легедзине, с., Тальнів. р-н 226, 235, 444, 491, 660, 675, 1603, 1604, 1732
Леськи, с., Чернобаїв. р-н 277
Леськове, с., Монастирищен. р-н 184, 449, 868, 1087
Летичівка, с., Монастирищен. р-н 184, 1157

Лисича Балка, с., Катеринопіл. р-н 141, 143
Лисянка, м. 160, 1071, 1278, 1610
Лисян. р-н 17, 157, 906, 1727
Лисянщина 158–159
Литва 541–543, 1298
Литвинець, с., Канів. р-н 136
Лівобережна Україна 561
Ліпляве, с., Канів. р-н 797
Лісове, с-ще, Кам'ян. р-н 1709
Лісове, с., Тальнів. р-н 226
Лозуватка с., Шполян. р-н 378–379, 866
Луган. обл. 1158, 1180
Лукашівка, с., Золотоніс. р-н 109
Лукашівка, с., Монастирищен. р-н 184
Лукашівка, с., Чернобаїв. р-н 344, 750
Львівка, с., Золотоніс. р-н 109
Лящівка, с., Чернобаїв. р-н 864
Майданецьке, с., Тальнів. р-н 226, 236–237, 492–493
Макіївка, с., Смілян. р-н 213–214
Мала Смілянка, с., Смілян. р-н 471
Мала Яблунівка, с., Смілян. р-н 215
Мале Старосілля, с., Смілян. р-н 216, 1214
Малий Бузуків, с., Смілян. р-н 217
Малинівщина, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Малі Канівці, с., Чернобаїв. р-н 357–358, 810, 1903,
1904, 1905
Маліївка, с., Золотоніс. р-н 109
Маньків. р-н 24, 170, 1728
Маньківщина 171
Маркизівка, с., Золотоніс. р-н 109
Мар'янівка, с., Шполян. р-н 380, 1661, 1662, 1947, 1948
Матвіївка, с., Золотоніс. р-н 109
Матвіївка, с., Чигирин. р-н 318
Матвіїха, с., Монастирищен. р-н 184

Матусів, с., Шполян. р-н 381–383
Медведівка, с., Чигирин. р-н 19, 319–325, 804, 1169,
1203, 1368, 1431, 1482, 1597, 1667, 1737
Межиріч, с., Канів. р-н 1939, 1956
Мелесівка, с., Золотоніс. р-н 109
Мельники, с., Чигирин. р-н 326, 1624, 1738
Мехедівка, с., Драбів. р-н 1134
Мизинівка, с., Звенигород. р-н 1220
Митниця, мікрорайон, м. Черкаси 39
Михайлівка, с., Кам'ян. р-н 1962
Мицалівка, с., Золотоніс. р-н 109
Мліїв, с., Городищен. р-н 59–60, 681, 984, 1136, 1230,
1231, 1232, 1400, 1489, 1490, 1691, 1692, 1720, 1721,
1746, 1940, 1980, 1991
Мойсинці, с. – див. Придніпровське
Мойсівка, с., Драбів. р-н 71, 1920, 1921, 1993, 1994
Мокра Калигірка, с., Катеринопол. р-н 141, 144, 1129
Молюхів Бугор, пам'ятка археології, с., Чигирин. р-н
409
Монастирище, м. 184, 457, 1266, 2076
Монастирищен. р-н 183–188, 1729
Моринці, с., Звенигород. р-н 1968, 1969, 2037а, 2041,
2044, 2045
Моринці, с., Корсунь-Шевченків. р-н 1915
Москаленки, с., Чорнобаїв. р-н 359
Мотронинський монастир, с., Чигирин. р-н 1216, 1228,
1229
Мохнач, с., Чорнобаїв. р-н 864
Мошни, с., Черкас. р-н 278, 476, 771, 1200, 1410, 1525,
1629, 2001, 2002, 2065, 2066
Мошногір'я, урочище, Черкас. р-н 475–476
Мошурів, с., Тальнів. р-н 226, 238, 1122
Мурзинці, с., Звенигород. р-н 673, 1957, 1958, 1959
Набутів, с., Корсунь-Шевченків. р-н 1130

Наддніпрянська Україна 514, 570
Неморож, с., Звенигород. р-н 673, 682
Нестерівна, с., Маньків. р-н 180
Нехайки, с., Драбів. р-н 704
Нечаєве, с., Шполян. р-н 384
Нечаївка, с., Черкас. р-н 271
Нижньосульський, парк 864–865
Німеччина 672
Нова Бірючка, х. – див Великий Хутір
Нова Буда, с., Корсунь-Шевченків. р-н 155
Нова Гребля, с., Звенигород. р-н 109
Нова Дмитрівка, с., Звенигород. р-н 109, 1503
Нова Сербія 20
Нове Життя, с., Чорнобаїв. р-н 360
Нове Місто, с., Монастирищен. р-н 184
Новоселиця, с., Чигирин. р-н 327, 486, 1380
Новоселиця, с., Чорнобаїв. р-н 344, 750
Новосілка, с., Монастирищен. р-н 184
Новоукраїнка, с., Чорнобаїв. р-н 752
Носачів, с., Смілян. р-н 1119, 1841
Оксанино, с., Уман. р-н 259
Олександрівка, с., Жашків. р-н 91
Онопіївка, с., Тальнів. р-н 226
Орловець, с., Городищен. р-н 61, 1792, 1793, 2136
Остапівка, с., Драбів. р-н 81
Охматів, с., Жашків. р-н 92, 1633, 1634, 2127
Павлівка, с., Жашків. р-н 93
Павлівка Перша, с., Тальнів. р-н 226, 239
Пальміра, с., Золотоніс. р-н 109, 1263
Пальчик, с., Катеринопол. р-н 1906, 1907, 1908
Панське, с., Золотоніс. р-н 109
Папужинці, с., Тальнів. р-н 226
Париж, Франція 517
Пастирське, с., Смілян. р-н 218

Пединівка, с., Звенигород. р-н 1362
Пекарі, с., Канів. р-н 1998
Петраківка, с., Катеринопол. р-н 141
Петрики, с., Городищен. р-н 56
Петрівка, с., Монастирищен. р-н 184, 192
Петрівська Гута, с., Лисян. р-н
Петропавлівка, с., Городищен. р-н 62
Пилява, с., Канів. р-н 1359
Південна Київщина 545
Підставки, с., Золотоніс. р-н 109
Піковець, с., Уман. р-н 260
Піщане, с., Золотоніс. р-н 109, 123, 964–966
Плескачівка, с., Смілян. р-н 219
Плешкані, с., Золотоніс. р-н 109, 124, 967
Плоске, с., Смілян. р-н 220
Погибляк, с., Лисян. р-н 166, 644, 1716
Погреби, с., Драбів. р-н 71, 82, 969
Подільське, с., Золотоніс. р-н 109
Половинчик, с., Монастирищен. р-н 184, 194
Польща 655, 1298
Попівка, с., Звенигород. р-н 1682, 1683
Попівка, с., Смілян. р-н 1376, 1377
Попудня, с., Монастирищен. р-н 184, 195, 1218, 1235,
1238
Поташ, с., Тальнів. р-н 226, 1606
Почапінці, с., Лисян. р-н 167
Правобережна Наддніпрянщина 512
Правобережна Черкащина 4, 30, 47, 87, 95, 125, 132,
140, 145, 157, 170, 183, 197, 227, 240, 249, 262, 269,
278–279, 292, 362, 756
Привітне, с., Золотоніс. р-н 109
Придніпровське, с., Чорнобаїв. р-н 425, 729
Прохорівка, с., Канів. р-н 137, 784, 802
Райгород, с., Кам'ян. р-н 131

Рацеве, с., Чигирин. р-н 329, 1874
Ребедайлівка, с., Кам'ян. р-н 1914
Рецюківщина, с., Драбів. р-н 83
Римов, літописне місто на території с. Велика Бурімка
Чорнобаїв. р-н 538
Річ Посполита 547, 561
Роги, с., Маньків. р-н 661, 961
Родіонова, скеля 2117
Родниківка, с., Уман. р-н 261
Рожена, криниця 2116
Роздол, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Романівка, с., Тальнів. р-н 226
Ропотуха, с., Уман. р-н 1716
Рось, р., права притока р. Дніпро 844–845, 2119
Ротмистрівка, с., Смілян. р-н 23, 221, 1865
Рубаний Міст, с., Лисян. р-н 168, 972
Русалівка, с., Маньків. р-н 181, 1369, 1852, 1853, 2000
Руська Поляна, с., Черкас. р-н 281–282, 1044, 1574,
1699, 1706
Сабадаш, с., Жашків. р-н 94
Сагунівка, с., Черкас. р-н 283, 1476
Самовиця, с., Чорнобаїв. р-н 726
Сандармох, урочище, Карелія (Росія) 654
Сарни, с., Монастирищен. р-н 184, 1818
Сатанівка, с., Монастирищен. р-н 184, 798
Сахнівка, с., Корсунь-Шевченків. р-н 1294–1299
Свідівка, с., Черкас. р-н 1036
Свічківка, с., Драбів. р-н 84
Сегединці, с., Городищен. р-н 50
Селище, с., Корсунь-Шевченків. р-н 23
Сеньківці, с., Золотоніс. р-н 109
Сердюківка, с., Смілян. р-н 222–223
Середнє Подніпров'я 856
Середня Наддніпрянщина 522, 549

Сигнаївка, с., Шполян. р-н 385–386, 1605
Синиця, Христинів. р-н 268, 868
Синьооківка, с., Золотоніс. р-н 109
Скориківка, с., Золотоніс. р-н 109
Скомороха, с., Монастирищен. р-н 184
Скотареве, с., Шполян. р-н 387
Словаччина 1268, 1298
Сміла, м. 200–202, 664, 772, 800, 1192, 1195, 1248,
1259, 1279, 1293, 1367, 1473, 1717, 1800, 1832, 1909,
2136
Смілян. р-н 197–199, 1162, 1457, 1730
Смілянщина 1760, 1761, 1841
Снігурівка, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Соколівка, с., Жашків. р-н 1717
Соколівочка, с., Тальнів. р-н 226
Соснівка, парк, м. Черкаси 33, 1002
Софіївка, парк, м. Умань 877–880, 1087, 1861, 2120,
2128
Софіївка, с., Золотоніс. р-н 109
Софіївка, с., Черкас. р-н 284
Сріблянка, р., ліва притока р. Тясмин 846
Стара Умань, заповідник 1196
Старий Коврай, с., Чернобаїв. р-н 1555
Старосілля, с., Городищен. р-н 63, 746
Стеблів, с., Корсунь-Шевченків. р-н 1130, 1485, 1486,
1487, 1614, 1927, 2078–2087
Стебне, с., Звенигород. р-н 107
Степанецьке, с., Канів. р-н 138
Степанівка, с., Драбів. р-н 71, 969
Степанки, с., Черкас. р-н 270, 285
Степанці, с., Канів. р-н 23
Степове, с-ще, Золотоніс. р-н 109, 1709
Степівка, с., Монастирищен. р-н 184
Стецівка, с., Чигирин. р-н 330–334, 473, 1739

Ступичне, с., Катеринопіл. р-н 1687
Суботів, с., Чигирин. р-н 355–337, 489, 1085, 1087,
1204, 1207, 1226, 1983
Сунки, с., Смілян. р-н 224, 518, 1701
Супій, р. 1715
Суша Калигірка, с., Катеринопіл. р-н 141
США 1268, 1298, 1448
Таганча, с., Канів. р-н 1635
Тальне, м. 226, 230, 449, 453, 685, 745, 868, 1087, 1264,
1397, 1557, 1558, 1559, 1618, 1816, 1860, 1861, 2139
Тальнів. р-н 226–229, 1105
Тальнівщина 1557, 1558, 1559, 1762
Тальянка, р. 2116
Тальянки, с., Тальнів. р-н 226, 1280
Тарасівка, с., Звенигород. р-н 1652, 1653, 1654
Тарасівка, с., Монастирищен. р-н 184
Тарасівка, с., Чигирин. р-н 338, 728, 1740
Тарасово-Григорівка, с., Чигирин. р-н 299
Тарнава, с., Монастирищен. р-н 184, 1636
Ташлик, с., Смілян. р-н 225
Телепине, с., Кам'ян. р-н 1648
Теолин, с., Монастирищен. р-н 184
Терлиця, с., Монастирищен. р-н 184
Тимошівка, с., Кам'ян. р-н 1694, 1698
Тимошівка, с., Маньків. р-н 182
Тіньки, с., Чигирин. р-н 328, 338, 728
Товмач, с., Шполян. р-н 388–389
Товста, с., Городищен. р-н 1841, 1968
Томашівка, с., Уман. р-н 1680, 2077
Топильна, с., Шполян. р-н 1963
Тополі, с., Драбів. р-н 85
Трахтемирів, с., Канів. р-н 139, 455, 1213, 1916
Тясмин, р., права притока р. Дніпро 531, 847, 2136
Уман. повіт 575

Уман. р-н 22, 240, 1163, 1167
Уманщина 241–248, 569, 579, 584, 608, 1060, 1217,
1748, 1949, 2110
Умань, м. 18, 249–252, 458, 463, 566, 809, 880, 893,
1085, 1115, 1139, 1141, 1157, 1165, 1178, 1196, 1243,
1281, 1334, 1355, 1393, 1394, 1395, 1396, 1398, 1430,
1444, 1474, 1514, 1523, 1579, 1617, 1659, 1660, 1763,
1764, 1856–1859, 1862, 1864, 2003, 2136
Халаїдове, с., Монастирищен. р-н 184
Хвильово-Сорочин, с., Золотоніс. р-н 109
Хижинці, с., Лисян. р-н 1918, 1919
Хмільна, с., Канів. р-н 796
Холодне, с-ще, Золотоніс. р-н 109
Холодний Яр, урочище, с., Чигирин. р-н 477–480, 490,
579, 610–612, 859–861, 867, 881, 1109, 1240, 1410а,
1596, 1765, 2115, 2119, 2122, 2124, 2125, 2126
Холодний Яр, часопис 1765–1774, 1786, 2030, 2129
Хрестителеве, с., Чернобаїв. р-н 361, 1056, 1941, 1942,
1943
Христинівка, м. 264–265, 1458
Христинів. р-н 262
Христинівщина, 263, 579
Хрущівка, с., Золотоніс. р-н 109
Худоліївка, с., Чигирин. р-н 1226
Худяки, с., Черкас. р-н 1360, 1361
Хутори, с., Черкас. р-н 286
Центральне Подніпров'я 583, 587, 595, 603, 610, 616,
619, 622, 824
Цибулів, с-ще, Монастирищен. р-н 184
Чапаєвка, с., Золотоніс. р-н див. Благодатне
Чапаєвка, с., Монастирищен. р-н 184
Чаплинка, с., Лисян. р-н 169
Червона Слобода, с., Черкас. р-н 287–288, 1074, 1123,
1256, 1561

Червоний Кут, хутір, поблизу с. Ліпляве Канів. р-н 797
Черепин, с., Корсунь-Шевченків. р-н 152, 794–795
Черкаси, м.
- історія 30–46, 546, 601, 808
- екологія 835, 862
- медицина 1018–1034
- громадсько-політичне життя 1093–1098, 1100–1102, 1104, 1106–1108, 1112
- державна влада і управління 1144, 1146, 1147, 1150, 1155, 1158, 1159, 1168, 1169, 1170, 1175, 1176, 1177, 1183–1185
- релігія 1197–1199, 1238
- наука 1241, 1242
- освіта 1245, 1246, 1247, 1249, 1250, 1260, 1261, 1268–1270, 1283–1287, 1289, 1300–1333
- видат. діячі 1351, 1352, 1364, 1399, 1501, 1502, 1504, 1505, 1513, 1515–1522, 1524–1526, 1502, 1504, 1505, 1513, 1515–1522, 1524, 1526–1528, 1530–1536, 1538–1543, 1546, 1562, 1563, 1565–1567, 1570, 1571, 1574, 1583–1588, 1623, 1641–1643, 1649–1651, 1664, 1669, 1670, 1707, 1788, 1789, 1791, 2004, 2104
- культура 1409, 1412, 1424–1427, 1434–1442, 1445–1455, 1460, 1461, 1464, 1466, 1467, 1469, 1477, 1478, 1481, 1482, 1492, 1494, 1497–1499, 1510, 1537, 1544, 1547–1550, 1581, 1582, 1589–1591, 1594, 1608, 1703, 2063, 2064, 2067–2069
- мова 1710, 1718
Черкас. повіт 543–544, 1244
Черкас. р-н 24, 269, 511
Черкащина 603, 606, 1179, 1186, 1187
Чернеча гора, м. Канів 1087
Чернещина, с., Золотоніс. р-н 109
Чернівці 1385

Чигирин, м. 300–304, 472, 557, 592, 595, 826, 1392, 1402, 1406, 1509, 1597, 1638, 1647, 1717, 1734, 1735, 1981, 2121

Чигирин. монастир 1215

Чигирин. повіт 1201, 1219

Чигирин. р-н 19, 20, 292, 695, 1164, 1251, 1743

Чигиринщина 293–298, 309–310, 490, 513, 576–577, 579, 589, 600, 645, 709, 819, 846, 848, 875, 1431, 1592, 1733, 2005, 2006, 2123

Чмирівка, с., Чигирин. р-н 341

Чорнобаїв. р-н 346, 510, 688, 1147, 1560

Чорнобаївщина 342–343, 345, 1508

Чорнобай, смт, Чорнобаїв. р-н 466, 1172, 1459, 1560

Чорнобиль, м. Київ. обл. 733–735

Чорнявка, с., Черкас. р-н 996

Чубівка, с., Черкас. р-н 1209, 1210

Чумгак, р., Драбів. р-н 80

Чутка, р., Чигирин. р-н 299

Шабастівка, с., Монастирищен. р-н 184

Шабельники, с., Золотоніс. р-н 109

Шабельники, с., Чигиринщина (зникло) 338

Шарин, с., Уман. р-н 1173

Шарнопіль, с., Монастирищен. р-н 184

Шаулиха, с., Тальнів. р-н 226

Швейцарія 1118

Шевченкове, с., Звенигород. р-н 1271, 1637, 1873, 2037а, 2039, 2046

Шелепухи, с., Черкас. р-н 289

Шендерівка, с., Корсунь-Шевченків. р-н 156, 1369, 1686

Шкодунівка, с-ще, Золотоніс. р-н 109

Шостакове, с., Катеринопол. р-н 141

Шпола, м. 23, 367–37, 1137, 1166, 1272, 1576, 1690

Шполян. р-н 22, 362–364

Шполянщина 365–366
Шрамківка, с., Драбів. р-н 86, 710
Шуляки, с., Жашків. р-н 1227
Щербинівка, с., Золотоніс. р-н 109, 1950
Юрківка, с., Звенигород. р-н 108
Японія 1116, 1268
Яроватка, с., Уман. р-н 643
Ярославка, с., Шполян. р-н 390, 1716, 1951
Яснозір'я, с., Черкас. р-н 290–291, 1676
Ятрань, р. 2116

ЗМІСТ

	Від укладача.....	3
	Мельниченко В. Черкащина на історичній карті України.....	4
I	Загальні праці про область.....	8
	1. Загальні питання. Населення. Адміністративно-територіальний поділ.....	8
	2. Міста і села Черкащини.....	12
	м. Черкаси.....	12
	Городищенський район.....	14
	Драбівський район.....	17
	Жашківський район.....	20
	Звенигородський район.....	21
	Золотоніський район.....	23
	Кам'янський район.....	25
	Канівський район.....	27
	Катеринопільський район.....	28
	Корсунь-Шевченківський район.....	29
	Лисянський район.....	31
	Маньківський район.....	33
	Монастирищенський район.....	34
	Смілянський район.....	36
	Тальнівський район.....	40
	Уманський район.....	42
	Христинівський район.....	45
	Черкаський район.....	46
	Чигиринський район.....	49
	Чорнобаївський район.....	58
	Шполянський район.....	61
	3. Краєзнавство.....	65
	3.1. Краєзнавчі часописи.....	67
	3.2. Краєзнавці Черкащини.....	69
	4. Історико-культурні заповідники.....	73

5. Пам'ятки історії і культури. Пам'ятні місця краю.....	74
5.1. Палаці.....	74
5.2. Пам'ятники.....	75
5.3. Пам'ятні місця.....	77
II Історія. Археологія. Етнографія.....	79
1. Археологія.....	79
2. Етнографія. Геральдика. Нумізматика.....	82
3. Історія.....	86
3.1. Найдавніше минуле Черкащини.....	87
3.2. Литовсько-польська доба (XIV–перша половина XVII ст.).....	88
3.3. Черкащина – цент визвольної боротьби і державотворчих процесів (1648–1657 рр.).....	89
3.4. Доба Руїни (друга половина XVII ст.).....	90
3.5. XVIII – початок XX ст.....	90
3.6. Черкащина в період Української революції 1917–1921 рр.....	94
3.6.1. Холодноряська республіка (1917–1924 рр.).....	99
3.6.1.1. Холодноряські повстанці.....	100
3.7. 20-ті–30-ті роки на Черкащині.....	102
3.7.1. Голодомор 1932–1933 рр.....	104
3.7.2. Політичні репресії.....	105
3.8. Черкащина в роки Другої світової війни.....	107
3.8.1. Голокост на Черкащині.....	110
3.8.2. Партизанський рух.....	111
3.8.3. Визволення краю.....	112
3.8.4. Черкащани – герої Другої світової війни.....	113
3.9. Край у післявоєнні роки (1945–1953).....	115
3.10. Утворення Черкаської області – нова сторінка в історії краю (1954–1991 рр.).....	115
3.10.1. Села Черкащини, затоплені водами Кременчуцького водосховища (1956–1960 рр.).....	117

	3.10.2. Черкащани – учасники афганської війни.....	118
	3.10.3. Черкащина – Чорнобиль.....	119
	3.11. Черкащина в роки незалежності (1991–2018).....	119
	3.11.1. Сини і дочки землі черкаської.....	120
	4. Громадсько-політичні, історичні та військові діячі, імена яких пов’язані з краєм.....	122
III	Природа. Екологія.....	133
	1. Водні ресурси.....	134
	2. Ґрунти.....	136
	3. Рослинний світ.....	137
	3.1. Парки. Заповідники. Деревя-пам’ятники.....	138
	3.1.1. Національний дендрологічний парк «Софіївка».....	140
	4. Тваринний світ краю.....	141
IV	Економіка.....	142
	1. Загальні питання економіки.....	142
	2. Промисловість.....	144
	3. Транспорт. Зв’язок.....	147
	4. Житлово-комунальне господарство. Торгівля.....	149
	5. Сільське господарство.....	150
	5.1. Сільськогосподарські підприємства. Фермерство..	152
	5.2. Рослинництво. Селекція. Насінництво. Агрохімія.....	154
	5.3. Овочівництво. Садівництво.....	155
	5.4. Тваринництво.....	156
	5.5. Лісове господарство.....	157
	5.6. Мисливство. Рибне господарство.....	159
V	Охорона здоров’я.....	160
	1. Медичні установи.....	161
	1.1. Черкаська обласна лікарня.....	161
	1.2. Інші медичні установи.....	162
	1.3. Лікарі Черкащини.....	164

VI	Фізкультура і спорт	165
	1. Видатні спортсмени Черкащини.....	167
	2. Туризм.....	169
VII	Суспільно-політичне життя. Міжнародні зв'язки	171
	1. Протестні акції жителів Черкащини під час Революції Гідності.....	173
	2. Міжнародні зв'язки.....	174
VIII	Державна влада і управління	175
	1. Об'єднані територіальні громади Черкащини.....	176
	2. Соціальний захист населення.....	178
	3. Військова справа.....	179
	3.1. Участь черкащан в антитерористичній операції на Сході України.....	180
	3.1.1. Допомога захисникам Вітчизни та переселенцям. Волонтерство.....	183
IX	Релігія	185
	1. Монастирі Черкащини.....	188
	2. Видатні релігійні діячі краю.....	189
X	Наука. Освіта	193
	1. Історія освіти в краї.....	193
	2. Загальноосвітні школи.....	195
	3. Середні спеціальні учбові заклади.....	197
	4. Видатні педагоги Черкащини.....	199
	4.1. З педагогічної спадщини Олександра Антоновича Захаренка, Народного вчителя, академіка НАПН України, колишнього директора Сахнівської середньої школи Корсунь-Шевченківського району.....	200
	5. Вища освіта.....	202
	5.1. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького.....	202
	5.1.1. Викладачі університету.....	202
	5.2. Черкаський державний технологічний університет.....	206

	5.2.1. Викладачі університету.....	206
	5.3. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.....	207
	5.4. Уманський національний університет садівництва.....	208
	5.4.1. Викладачі університету.....	208
	5.5. Інші навчальні заклади.....	209
	6. Діячі освіти і науки, імена яких пов'язані з краєм.....	210
XI	Культурне і мистецьке життя області.....	219
	1. Культура.....	219
	1.1. Фестивалі та свята на Черкащині.....	219
	1.2. Культурно-освітнє життя Черкащини в минулому.....	220
	1.3. Товариство «Просвіта».....	221
	1.4. Засоби масової інформації.....	221
	1.4.1. Журналістика.....	221
	1.4.2. Преса.....	222
	1.4.3. Радіомовлення. Телебачення.....	223
	1.4.4. Книжкова справа.....	224
	1.5. Бібліотеки.....	224
	1.5.1. Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка.....	224
	1.5.2. Інші бібліотеки.....	225
	1.6. Музеї. Архіви.....	226
	1.6.1. Красзнавчі музеї.....	227
	1.6.1.1. Черкаський обласний краєзнавчий музей.....	227
	1.6.1.2. Інші краєзнавчі музеї.....	228
	1.6.2. Інші музеї.....	229
	2. Мистецтво. Черкащина у творах мистецтва.....	232
	2.1. Архітектура. Скульптура.....	232
	2.2. Декоративно-прикладне мистецтво.....	233
	2.2.1. Майстри декоративно-прикладного мистецтва.....	234

	2.3. Живопис. Живописці Черкащини.....	236
	2.4. Музика. Танець.....	238
	2.4.1. Музиканти Черкащини.....	239
	2.5. Театр.....	242
	2.5.1. Черкаський академічний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка.....	243
	2.5.1.1. Актори театру.....	244
	2.5.2. Черкаський обласний театр ляльок.....	244
	2.6. Черкащина в творах мистецтва.....	245
	2.6.1. Образотворче мистецтво.....	245
	2.6.2. Черкащина у кіно.....	246
	3. Діячі культури і мистецтва, імена яких пов'язані з краєм.....	247
ХІІ	Мова. Фольклор. Літературне життя краю.....	261
	1. Мова.....	261
	1.1. Топоніміка. Антропоніміка.....	262
	2. Фольклор.....	267
	3. Літературне життя. Місцеві письменники.....	268
	3.1. Обласна організація Національної спілки письменників України.....	269
	3.2. Літературні студії та їх збірки.....	269
	3.3. Літературні часописи.....	271
	3.4. Місцеві письменники.....	273
	4. Письменники, імена яких пов'язані з краєм.....	286
	4.1. Тарас Шевченко. Черкащина – Шевченків край.....	298
	4.1.1. Родовід Т. Г. Шевченка.....	299
	4.1.2. Зв'язок Т. Шевченка з видатними крарянами.....	300
	4.1.3. Черкащина у творах Шевченка.....	301
	4.1.4. Шевченківські місця на Черкащині.....	301
	4.1.5. Черкащани – у вінок шани Кобзареві.....	304
	4.1.5.1. Дослідження життя і творчості Т. Шевченка.....	305

4.1.5.2. Шевченкіана митців Черкащини.....	307
4.1.5.3. Національний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка» (села Моринці, Шевченкове, Будище).....	309
4.1.5.4. Шевченківський національний заповідник у м. Канів.....	310
4.1.5.5. Музеї Шевченка. Шевченкіана в музеях, обласному архіві.....	313
4.1.5.6. Пам'ятники Т. Шевченку на Черкащині.....	314
4.2. Іван Нечуй-Левицький.....	315
4.3. Михайло Старицький.....	316
4.4. Василь Симоненко.....	317
5. Черкащина в літературних творах.....	319
5.1. Фольклор.....	319
5.2. Проза.....	320
5.3. Поезія.....	322
XIII Бібліографічні посібники.....	324
Алфавітний покажчик авторів, упорядників та редакторів.....	325
Список осіб, матеріали про яких вміщено в посібнику.....	355
Географічний покажчик.....	367

Інформаційно-довідкове видання

НАЙМОЛОДША В УКРАЇНІ

Випуск 4
(Черкаській області – 65 років)

Бібліографічний покажчик

Укладачі: Л. Т. Демченко
 Н. В. Адешелідзе
 А. І. Левченко

Загальна редакція:
В. М. Мельниченко

Редактор
Комп'ютерний набір

В. К. Величко
Л. Я. Радиш
І. В. Чорна
О. Г. Римська